

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ**

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α
από το πρακτικό της 13/15-7-2016
συνεδρίασεως του Δημοτικού Συμβουλίου Τήνου

Αριθ. απόφασης : 135/2016

ΘΕΜΑ 1ο: Έγκριση Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Τήνου (Α' φάση).

Σήμερα την 15η Ιουλίου 2016 ημέρα Παρασκευή και ώρα 19.00 μ.μ. το Δημοτικό Συμβούλιο συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Δημοτικό Κατάστημα του Δήμου, ύστερα από την από 11 Ιουλίου 2016 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Τήνου, που δημοσιεύθηκε στον ειδικό χώρο ανακοινώσεων του Δήμου Τήνου και επιδόθηκε με αποδεικτικό αυτού, στους Δημοτικούς Συμβούλους, στον Πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας Τήνου, στους Προέδρους και στους εκπροσώπους των Τοπικών Κοινοτήτων και στον κ. Δήμαρχο (άρθρο 65 παρ. 5 του Ν. 3852/2010).

Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία δεδομένου ότι σε σύνολο 21 μελών βρέθηκαν παρόντα τα 19.

Επίσης παραστάθηκε και ο Δήμαρχος Τήνου κ. Σίμος Ορφανός που κλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 67 παρ. 6 του Ν. 3852/2010.

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

1.	Ιωάννης Σιώτος	Πρόεδρος	11.	Γεώργιος Τζές	Μέλος
2.	Αναστασία Δεληγιάννη – Άσπρου	Αντιδήμαρχος	12.	Ειρήνη Βιδάλη	Μέλος
3.	Ιάκωβος Απέργης	Αντιδήμαρχος	13.	Παναγιώτης Κροντηράς	Μέλος
4.	Φίλιππος Οριάνος	Αντιδήμαρχος	14.	Ιωάννης Ζαλώνης	Μέλος
5.	Κωνσταντίνος Βιδάλης	Αντιδήμαρχος	15.	Αντώνιος Ξερόπουλος	Μέλος
6.	Κωνσταντίνος Ψάρρος	Μέλος	16.	Φραγκίσκος Αμοιραλής	Μέλος
7.	Παντελεήμων Αρμάος	Μέλος	17.	Εμμανουήλ Λούβαρης	Μέλος
8.	Ευάγγελος Κορνάρος	Μέλος	18.	Πέτρος Κουσουνάδης (αποχώρησε κατά τη συζήτηση του 2 ^{ου} θέματος)	Μέλος
9.	Ευγενία Αλοιμόνου	Μέλος	19.	Γεώργιος Σανταμούρης	Μέλος
10.	Άνδροβικ – Ρουγγέρη Λουκρητία	Μέλος			

ΑΠΟΝΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

1.	Εμμανουήλ Σώχος	Μέλος
2.	Νικόλαος Γκίζης	Μέλος

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

1.	Ιωάννης Μαρκουίζος	Δημοτικής Κοινότητας Τήνου
2.	Μαρία Δενεκαρία	Τοπικής Κοινότητας Κώμης
3.	Ιωάννης Κουμαριανός	Τοπικής Κοινότητας Φαλατάδου
4.	Πέτρος Κουκουλάς	Τοπικής Κοινότητας Καλλονής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**ΑΠΟΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ**

1.	Σωτήριος Πρίντζης	Τοπικής Κοινότητας Πανόρμου
2.	Λαυρέντιος Φώσκολος	Τοπικής Κοινότητας Κτικιάδου
3.	Στέφανος Ζαλώνης	Τοπικής Κοινότητας Στενής
4.	Νικόλαος Δελλατόλας	Τοπικής Κοινότητας Κάμπου
5.	Δημήτριος Λούβαρης	Τοπικής Κοινότητας Τριαντάρου

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

1.	Ιάκωβος Μαλακατές	Τοπικής Κοινότητας Υστερνίων
2.	Πέτρος Ρήγος	Τοπικής Κοινότητας Δύο Χωριών

ΑΠΟΝΤΕΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

1.	Μαρία Δελατόλα	Τοπικής Κοινότητας Αγάπης
2.	Πανώριος Νικόλαος	Τοπικής Κοινότητας Καρδιανής

Στην συνεδρίαση ήταν παρών και ο υπάλληλος του Δήμου Παναγιώτης Σανταμούρης για την τήρηση των πρακτικών.

Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κήρυξε την έναρξη της συνεδριάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου Τήνου και αναφερόμενος στο παραπάνω θέμα της ημερησίας διάταξης έδωσε τον λόγο στον Δήμαρχο, ο οποίος εισηγούμενος το ανωτέρω θέμα της ημερησίας διάταξης είπε ότι η εκτελεστική επιτροπή με την με αριθμό 4/2016 απόφασή της εισηγείται το Επιχειρησιακό πρόγραμμα ετών 2015 – 2019.

Ακολούθως ο κ. Δήμαρχος ως εισηγητής υπέδειξε τον κ. Τάσο Βιδάλη προϊστάμενο του Τμήματος Προγραμματισμού & Πληροφορικής προκειμένου να παρουσιάσει το επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Ο κ. Τάσος Βιδάλης αφού έλαβε τον λόγο είπε τα εξής :

«Με το νόμο 3463/2006, «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» και συγκεκριμένα με τα άρθρα 203 έως 207, θεσπίστηκε για πρώτη φορά η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Στην Τήνο και οι τρεις Ο.Τ.Α. που είχαν δημιουργηθεί με το σχέδιο «Καποδίστριας» ήταν κάτω του πληθυσμιακού ορίου όπως και οι περισσότεροι Δήμοι των Κυκλάδων και ως εκ τούτου δεν προέβησαν στην κατάρτιση Επιχειρησιακού Προγράμματος.(Ε.Π.) Με το ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» άρθ. 266, η κατάρτιση Ε.Π. γίνεται πλέον υποχρεωτική για όλους τους Ο.Τ.Α.

Η διαδικασία του Ε.Π. είναι μια συλλογική δραστηριότητα, με την οποία οργανωμένοι κοινωνικοί φορείς αλλά και άτυπες κοινωνικές ομάδες σε ένα τόπο, συναποφασίζουν με ένα συντονισμένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τους τα αντικειμενικά οικονομικά δεδομένα, τους στόχους και τις προτεραιότητες της τοπικής κοινωνίας. Η υλοποίηση του σχεδιασμού γίνεται όχι μόνο με κριτήρια οικονομικά αλλά και με κοινωνικά και πολιτικά, με απώτερο στόχο την αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων μιας περιοχής Δεν πρόκειται για μια απλή αναπτυξιακή μελέτη αλλά για συνεχή και επανατροφοδοτούμενη κοινωνική διεργασία. Ο Δήμος ως συντονιστής και κύριος εκτελεστής της προσπάθειας έχει τον έλεγχο και την διάθεση των αγαθών της περιοχής του, ώστε να εξασφαλίσει ένα οικονομικό μέλλον συνεπές με την ποιότητα ζωής των δημοτών.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα φιλοδοξεί να είναι το εργαλείο που θα αποτυπώνει τη βούληση και δυνατότητα για την ανάπτυξη και ευημερία και θα δώσει κίνηση στα πολλά και περίπλοκα γρανάζια της μηχανής για την Τοπική Ανάπτυξη. Το ΕΠ του Δήμου Τήνου πραγματοποιείται δύο φάσεις. Η Α' φάση αφορά στο Στρατηγικό σχεδιασμό και η Β' φάση στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό και την κατάρτιση του πενταετούς σχεδίου δράσης του Δήμου.

Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος των Δήμων είναι η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου ως οργανισμό, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού και με ενίσχυση των συνεργασιών του Δήμου σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, σε ένα μεσοπρόθεσμο πενταετή προγραμματισμό ο οποίος συμπίπτει με την εκάστοτε δημοτική περίοδο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στη συνέχεια ο κ. Βιδάλης έκανε αναλυτική παρουσίαση του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων του Δήμου και απάντησε στις ερωτήσεις των Δημοτικών Συμβούλων.

Κατόπιν των ανωτέρω ο Πρόεδρος πρότεινε στο Συμβούλιο να εγκρίνει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Τήνου.

Το συμβούλιο, μετά από διαλογική συζήτηση και αφού έλαβε υπόψη του την παραπάνω εισήγηση, την παρ. 1 του άρθρου 266, την περιπτ. Β' του άρθρου 63, την παρ. 2^α του άρθρου 76 του Ν. 3852/2010, τις διατάξεις του Π.Δ. 185/07 (ΦΕΚ 221/12-9-2007 τεύχος Α') όπως τροποποιήθηκαν με το Π.Δ 89/2011 (ΦΕΚ 213/29-9-2011 τεύχος Α') την υπ' αριθ. 4/2016 απόφαση – εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής, το σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος το οποίο συνέταξε η Υπηρεσία Προγραμματισμού, την υπ' αριθ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ 534/13-4-2007 τεύχος Β') απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, την υπ' αριθ. 5694/3-2-2011 απόφαση του ΥΠ. ΕΣ.Α & Η.Δ., τις τοποθετήσεις και παρατηρήσεις των Δημοτικών Συμβούλων όπως εμφανίζονται στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά της συνεδρίασης,

Αποφασίζει ομόφωνα

Ψηφίζει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα – Α' Φάση του Δήμου Τήνου, σύμφωνα με το σχέδιο αυτού που εισηγήθηκε η Εκτελεστική Επιτροπή, όπως εμφανίζεται στο συνημμένο κείμενο και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης.

Η απόφαση αυτή έλαβε αύξοντα αριθμό: **135/2016**.

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερησίας διάταξης λύθηκε η συνεδρίαση.

Σε πίστωση των πιο πάνω συντάχθηκε το παρόν πρακτικό και υπογράφεται:

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Σίμος Ορφανός

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πέτρος Κουσουνάδης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ιωάννης Σιώτος

ΤΑ ΜΕΛΗ

Αναστασία Δεληγιάννη - Άσπρου

Ιάκωβος Απέργης

Φίλιππος Οριάνος

Κωνσταντίνος Βιδάλης

Ευάγγελος Κορνάρος

Ευγενία Αλοιμόνου

Κωνσταντίνος Ψάρρος

Γεώργιος Τζές

Ειρήνη Βιδάλη

Παντελεήμων Αρμάος

Λουκρετία Άνδροβικ – Ρουγγέρη

Παναγιώτης Κροντηράς

Ιωάννης Ζαλώνης

Αντώνιος Ξενόπουλος

Φραγκίσκος Αμοιραλής

Εμμανουήλ Λούβαρης

Γεώργιος Σανταμούρης

Ακριβές απόσπασμα
Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου

Ιωάννης Σιώτος

ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2014-2019

Α΄ ΜΕΡΟΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Α/Α	ΗΜ/ΝΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΓΚΡΙΣΗ	ΗΜ/ΝΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ
1	11-03-2015	1η έκδοση	<i>Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής</i>		
2	11-04-2016	Τροποποίηση 1 ^{ης} έκδοσης v.2	<i>Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής</i>		
...	12-07-2016	Τροποποίηση 2 ^{ης} έκδοσης v.3	<i>Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής</i>	Δ.Σ.	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- A.1. Έννοια και Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος .**
A.2. Θεσμικό Πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
A.3. Χρόνος και Μεθοδολογία Εκπόνησης Επιχειρησιακού Προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

B.1. Ανάλυση και Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης στην Περιοχή του Δήμου και στον Οργανισμό του Δήμου.

B1.1. Περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της ν. Τήνου

B.1.1.1.Γενικά Χαρακτηριστικά

- Έκταση, Φυσικά Χαρακτηριστικά
- Διοικητική εξέλιξη - συγκρότηση
- Ιστορική πορεία

B.1.1.2. Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά

- Πληθυσμιακή εξέλιξη
- Κατανομή - Σύνθεση Πληθυσμού

B.1.1.3. Περιβάλλον – Ποιότητα Ζωής

- Φυσικό Τοπίο.
- Χλωρίδα και Πανίδα
- Υγρότοποι, προστατευόμενες περιοχές
- Μετεωρολογικά δεδομένα κλίμα
- Γεωμορφολογία, Ορυκτός πλούτος
- Υδρογεωλογία
- Σεισμικότητα
- Ρύπανση, λύματα, απορρίμματα
- Πολεοδομική Οργάνωση, οικισμοί, χρήσεις γης
- Βασικές υποδομές - Δίκτυα
 - Αξιολόγηση τομέα Περιβάλλοντος .

B.1.1.4. Κοινωνική Πολιτική , Παιδεία, Πολιτισμός. Αθλητισμός

Κοινωνική Σύνθεση και Εκπαιδευτικό Επίπεδο Πληθυσμού

Ειδικές Πληθυσμιακές Ομάδες

Υγεία - Πρόνοια

Πολιτισμός

Αθλητισμός

Αξιολόγηση Κοινωνικής Σύνθεσης και Κοινωνικών Υποδομών

B.1.1.5.Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός, Απασχόληση, Ανεργία

Η Διάρθρωση του ΟΕΠ κατά Τομέα και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Ο Δείκτης Ανεργίας και η Εξέλιξη του.

Η Επιχειρηματική Δραστηριότητα στην Περιοχή του Δήμου

Γενικά Στοιχεία και Διάρθρωση ανά Τομέα Παραγωγής στο Δήμο

Οικοδομική Δραστηριότητα στο Δήμο

B.1.1.6. Εντοπισμός κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης

B.1.2 Περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Τήνου

Δημοτική Αρχή - Αιρετά Όργανα, Επιτροπές

Ν.Π.Δ.Δ.-Ν.Π.Ι.Δ., Δημοτικές Επιχειρήσεις

Διάρθρωση Οργανικών Μονάδων- Υπηρεσιών

Δομές και δραστηριότητες Τεχνικών υπηρεσιών Δόμησης και Περιβάλλοντος

Δομές και δραστηριότητες Δ/νσης Οικονομικών υπηρεσιών

Δομές και δραστηριότητες Δ/νσης Διοικητικών υπηρεσιών

Δομές και δραστηριότητες υπηρεσιών Τμήματος Προγραμματισμού

Δομές και δραστηριότητες υπηρεσιών που υπάγονται στο Δήμαρχο

Υλικοτεχνική υποδομή και κτίρια στέγασης υπηρεσιών

Μηχανολογικός εξοπλισμός

Εξοπλισμός Πληροφορικής

Καταγραφή οικονομικής κατάστασης

Ακίνητη περιουσία Δήμου

Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Διαδημοτικές συνεργασίες

B.1.3 Εντοπισμός κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης

B.2. Καθορισμός Στρατηγικής του Δήμου και Αναπτυξιακές Προτεραιότητες.

B.2.1. Όραμα και αρχές δημοτικής ηγεσίας

B.2.2. Στρατηγική Δήμου

B.2.3. Άξονες και μέτρα προγράμματος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Α.1. Έννοια και Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος .

Με το νόμο 3463/2006, «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» και συγκεκριμένα με τα άρθρα 203 έως 207, θεσπίστηκε για πρώτη φορά η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Στην Τήνο και οι τρεις Ο.Τ.Α. που είχαν δημιουργηθεί με το σχέδιο «Καποδίστριας» ήταν κάτω του πληθυσμιακού ορίου όπως και οι περισσότεροι Δήμοι των Κυκλάδων και ως εκ τούτου δεν προέβησαν στην κατάρτιση Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Με το ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» άρθρ. 266, η κατάρτιση Ε.Π. γίνεται πλέον υποχρεωτική για όλους τους Ο.Τ.Α.

Η διαδικασία του Ε.Π. είναι μια συλλογική δραστηριότητα, με την οποία οργανωμένοι κοινωνικοί φορείς αλλά και άτυπες κοινωνικές ομάδες σε ένα τόπο, συναποφασίζουν με ένα συντονισμένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τους τα αντικειμενικά οικονομικά δεδομένα, τους στόχους και τις προτεραιότητες της τοπικής κοινωνίας. Η υλοποίηση του σχεδιασμού γίνεται όχι μόνο με κριτήρια οικονομικά αλλά και με κοινωνικά και πολιτικά, με απώτερο στόχο την αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων μιας περιοχής Δεν πρόκειται για μια απλή αναπτυξιακή μελέτη αλλά για συνεχή και επανατροφοδοτούμενη κοινωνική διεργασία. Ο Δήμος ως συντονιστής και κύριος εκτελεστής της προσπάθειας έχει τον έλεγχο και την διάθεση των αγαθών της περιοχής του, ώστε να εξασφαλίσει ένα οικονομικό μέλλον συνεπές με την ποιότητα ζωής των δημοτών. Για να το πετύχει αυτό θα πρέπει να έχει γνώση και δυνατότητα συνδυασμού των εξής παραγόντων:

Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος των Δήμων είναι η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου ως οργανισμό, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού και με ενίσχυση των συνεργασιών του Δήμου σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, σε ένα μεσοπρόθεσμο πενταετή προγραμματισμό ο οποίος συμπίπτει με την εκάστοτε δημαρχιακή περίοδο.

Τοπική ανάπτυξη

Για την Τοπική Ανάπτυξη το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καλύπτει τους εξής γενικούς άξονες :

- την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής
- την προστασία και αναβάθμιση της Δημόσιας Υγείας, της Κοινωνικής Πολιτικής της Παιδείας του Αθλητισμού και τον Πολιτισμού και τη συνολική κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των δημοτών.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

γ] τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, ειδικότερα στους τομείς της απασχόλησης, της παραγωγής, του τουρισμού, της αγροτικής ανάπτυξης κ.α.

Εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ως οργανισμού, με σκοπούς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας της. Ειδικότερα οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν :

- 1)στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη
- 2)στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών της, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και κτιριακών εγκαταστάσεων
- 3)στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης

Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου

Ο ρόλος του Δήμου, πλέον των οριοθετημένων από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων του, είναι να μεριμνά για τη συνολική ευημερία της περιοχής του. Η διοίκηση γίνεται αντιληπτή όχι μόνο ως διοίκηση για τη παροχή ορισμένων άγιων υπηρεσιών του Δήμου, αλλά ως μέριμνα για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Σ' αυτή την κατεύθυνση το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου θα πρέπει να επισημαίνει τη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξή του Δήμου:

- 4)Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις)
- 5)Οι γειτονικοί όμοροι Δήμοι
- 6)Οι λοιποί φορείς του πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί φορείς και Περιφέρεια)

7)Χαρακτηριστικά Ε.Π.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου είναι το κύριο μέσο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

- 1.Αποτελεί ολοκληρωμένη στρατηγική αντιμετώπισης των τοπικών προβλημάτων διερευνώντας σφαιρικά και με διεπιστημονική προσέγγιση όλες τις προοπτικές ανάπτυξης.
- 2.Καθοδηγεί προς την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη κατανομή και αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων, για την ορθολογικότερη οικονομική διαχείριση του Ο.Τ.Α. αλλά και για την εξεύρεση νέων πόρων.
- 3.Εφαρμόζει δείκτες επίδοσης με αποτέλεσμα να αναφέρεται σε μετρήσιμα και ταυτόχρονα ελεγχόμενα στοιχεία.
- 4.Αποτελεί μέσο δημοκρατικού προγραμματισμού, ενεργοποιώντας τους πολίτες σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού του Ε.Π. καταγράφοντας τις πραγματικές ανάγκες και επιθυμίες του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

τοπικού πληθυσμού.

- 5.Αναβαθμίζει την εικόνα του Ο.Τ.Α. προσδίδοντας του το κύρος της διαχείρισης θεμάτων μείζονος σημασίας.
- 6.Βελτιώνει την εσωτερική οργάνωση των ΟΤΑ, λειτουργεί συνεκτικά και συντονίζει τις επιμέρους δράσεις του Οργανισμού αλλά και των επιμέρους Νομικών Προσώπων του.
- 7.Επισπεύδει την ωρίμανση και υλοποίηση των δράσεων.
- 8.Ευνοεί την ανάπτυξη δικτύων με άλλους φορείς της αυτοδιοίκησης αλλά και ευρύτερων συνεργασιών με άλλους χώρους όπως τον ακαδημαϊκό, τον επιχειρηματικό, τις ΜΚΟ.
- 9.Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του
- 10.Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων

Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν στηρίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις **διαδικασίες συμμετοχής**.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του.

Φιλοσοφία και Αρχές Εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος των Δήμων

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου αποτελεί βασικό εργαλείο προγραμματισμού, δράσεων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου. Για το λόγο αυτό:

- 1.Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ και προϊόν συλλογικής λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου
- 2.Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου
- 3.Είναι εύχρηστο, σύντομο και περιεκτικό, κωδικοποιώντας κατά το δυνατόν την πληροφορία που παρέχει, ώστε να διευκολύνει την παρακολούθηση και την επικαιροποίησή του
- 4.Δίνει έμφαση στη διάγνωση, σε σχέση με την αποτύπωση του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος, για την ανάδειξη βασικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων
- 5.Δίδει έμφαση στον τεκμηριωμένο προσδιορισμό των ολιγάριθμων κρίσιμων ζητημάτων, στα οποία πρέπει να επικεντρώσει τις προσπάθειές του ο Δήμος, λαμβάνοντας υπόψη τα τοπικά προβλήματα, τις εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες και τις δυνατότητές του ως οργανισμού
- 6.Οι άξονες του στρατηγικού σχεδιασμού είναι προκαθορισμένοι και σε συμφωνία με την οργάνωση των αρμοδιοτήτων σε θεματικές ενότητες (4 άξονες) (Ν 3852/2010)
- 7.Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός αποτελεί την κεντρική αναφορά ώστε να δίνει εύκολα το υπόβαθρο, σχεδόν αυτοματοποιημένα, για την εκπόνηση επιμέρους σχεδίων δράσης (ανά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

υπηρεσία υλοποίησης, ανά θεματική, κλπ.)

8. Διερευνά πλήθος πηγών χρηματοδότησης, αποτελώντας βάση για το σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων κυρίως αναπτυξιακού χαρακτήρα
9. Συνδέεται με το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, το τεχνικό πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό του Δήμου
10. Υποστηρίζεται, κατά το δυνατόν, από μηχανογραφική εφαρμογή
11. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης

Πηγή «Ε.Ε.Τ.Α.Α. Οδηγός κατάρτισης Ε.Π. Ο.Τ.Α. α βαθμού»

A.2. Θεσμικό Πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα θεσμοθετούνται για πρώτη φορά στα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006). Με το άρθρο 266 Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α βαθμού.

Το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α) με σχετικές υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους που εξέδωσε έδωσε κατευθύνσεις στους ΟΤΑ α βαθμού για την κατάρτιση των Ε.Π., όπως με:

1. την αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών για το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
2. την Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13/4/2007 στην οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.
3. Η 4503/8-8-2007 (ΦΕΚ 1613 Β') Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση της υπ' αριθμ 18183/2007 Υ.Α.» όπως αυτή ισχύει.
4. την αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ α' βαθμού
5. Η 71841/21-12-2007 (ΦΕΚ 19 Β') Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση της υπ' αριθμ 18183/2007 Υ. Α.» όπως αυτή ισχύει.
6. το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
7. την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η ΥΑ 18183/13-4-2007
8. το Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 με το οποίο τροποποιείται το ΠΔ185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».
9. Η Υπουργική Απόφαση 41179/23-10-2014 με θέμα «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019» που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 2970/04-11-2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Α.3. Χρόνος και μεθοδολογία εκπόνησης Επιχειρησιακού Προγράμματος

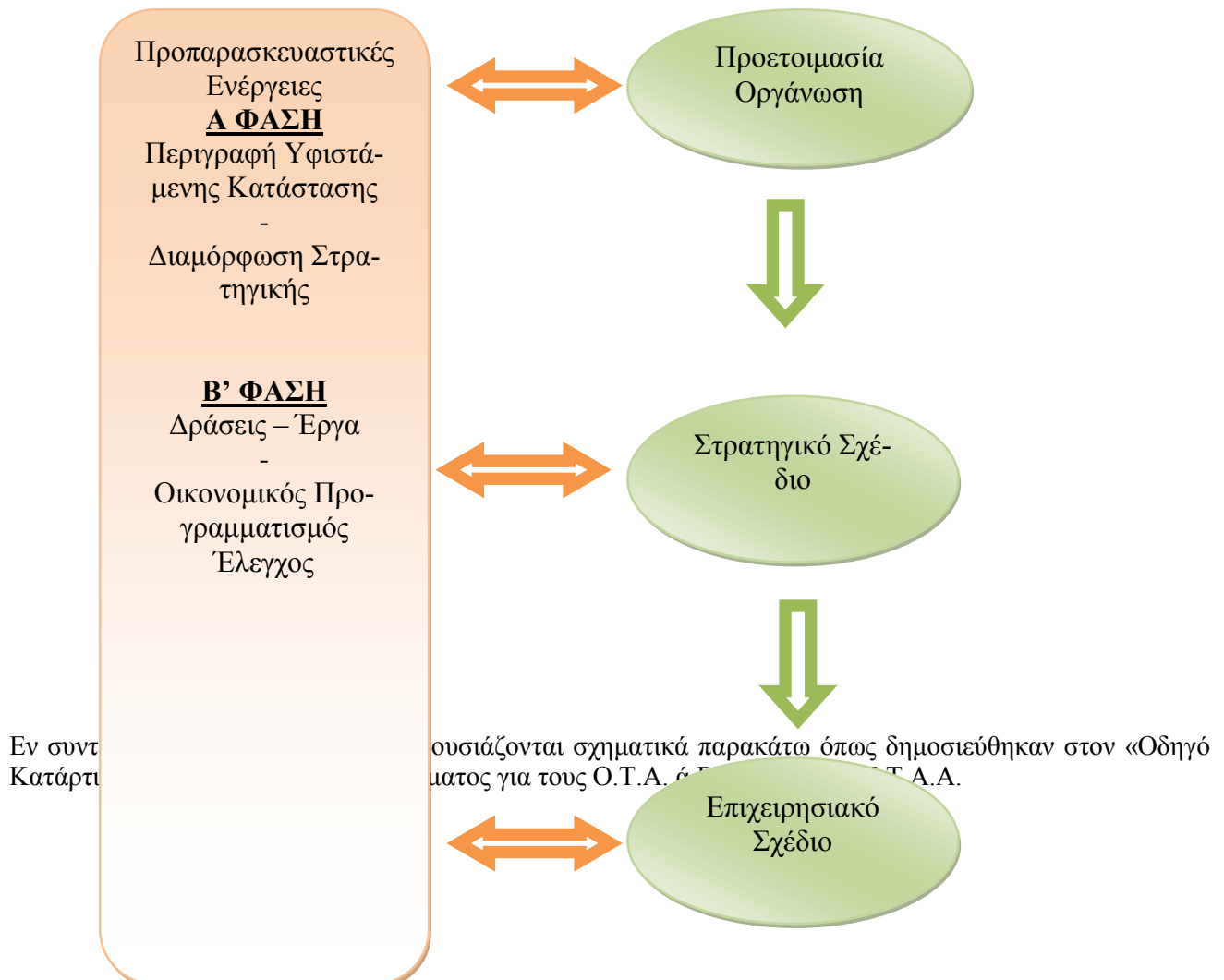
Με το τελευταίο ΦΕΚ που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται ότι η κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου από την Εκτελεστική Επιτροπή. Για το σκοπό αυτό η Υπηρεσία Προγραμματισμού, αφού λάβει υπόψη τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, που αφορούν στην αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης συντάσσει σχέδιο με το στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου, το οποίο υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή αρμόδια για την εισήγησή του στο Δημοτικό Συμβούλιο για ενδεχόμενη τροποποίηση και έγκριση. Στο Δήμο Τήνου η αρμόδια υπηρεσία για θέματα προγραμματισμού είναι το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής στελεχωμένο με 1 υπάλληλο.

1. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού παρουσιάζεται στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης (όπου υπάρχει) και δημοσιοποιείται, τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Κατά τη διάρκεια της περιόδου δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, από τις Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες, από πολίτες ή ενώσεις πολιτών και από τοπικούς κοινωνικούς φορείς. Εφόσον κρίνεται απαραίτητο από την Εκτελεστική Επιτροπή, με βάση τα συμπεράσματα της διαβούλευσης, αναθεωρούνται σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου.
2. Στη συνέχεια υλοποιείται η Β' φάση του Ε.Π. (Επιχειρησιακός και Οικονομικός Προγραμματισμός) το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την επίτευξη κάθε Στόχου του Στρατηγικού Σχεδίου. Το Επιχειρησιακό σχέδιο περιλαμβάνει Άξονες, Μέτρα, Στόχους, όπως έχουν καταρτιστεί στη φάση κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου, και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική του Δήμου. Καταρτίζεται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού σε συνεργασία με την κάθε Υπηρεσία που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο που σχετίζεται με αυτή. Για την επίτευξη των Στόχων του κάθε Μέτρου σχεδιάζεται σειρά Δράσεων με μετρήσιμους στόχους. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις τοπικής ανάπτυξης όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης.
3. Ακολουθεί ο πενταετής προγραμματισμός και ο οικονομικός προγραμματισμός που πραγματοποιούνται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, σε συνεργασία με την κάθε υπηρεσία που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο. Προκειμένου να αποκτηθεί η συγκεντρωτική εικόνα των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος αλλά και η εικόνα για επιμέρους κατανομές, η Υπηρεσία Προγραμματισμού δημιουργεί συγκεντρωτικούς πίνακες και τους ομαδοποιεί :
 - 8) ανάλογα με την υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για την υλοποίησή τους
 - 9) ανάλογα με το είδος τους (λειτουργία, ενέργεια, επένδυση/έργο) (συνεχιζόμενη, νέα)
 - 10) ανάλογα με την προτεραιότητα
 - 11) ανάλογα με τη χωροθέτηση (στο σύνολο της επικράτειας του Δήμου, ανά δημοτική/τοπική κοινότητα, διαδημοτική, διαβαθμιακή, π, κλ.)
 - 12) ανάλογα με το έτος
 - 13) ανάλογα με τη πηγή χρηματοδότησης και το έτος
5. Μέσω των προηγούμενων ομαδοποιήσεων διενεργούνται ποικίλοι έλεγχοι των δράσεων και ακολούθως συντάσσονται οι Χρηματοδοτικοί Πίνακες του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

6. Αργότερα προσδιορίζονται οι δείκτες με βάση τους οποίους θα πραγματοποιείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.
7. Τέλος γίνεται η έγκριση από το ΔΣ του κάθε Νομικού Προσώπου του Δήμου, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, των στόχων και των δράσεων του Επιχειρησιακού που το αφορούν, η ολοκλήρωση του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και η υποβολή του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τις σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων του Δήμου για δράσεις/ σχέδια δράσης που τα αφορούν.
8. Με την έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο υποβάλλεται σχετική έκθεση για τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν προς την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ και μέχρι σύστασής της στην αντίστοιχη υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και με την έγκρισή του ακολουθεί η δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο στην ιστοσελίδα του και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

Το ΕΠ του Δήμου Τήνου πραγματοποιείται δύο φάσεις. Η Α' φάση αφορά στο Στρατηγικό σχεδιασμό και η Β' φάση στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό και την κατάρτιση του πενταετούς σχεδίου δράσης του Δήμου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Για την πραγματοποίηση του τελικού σχεδίου πραγματοποιήθηκαν επαφές, συναντήσεις και ενέργειες οι οποίες καταγράφονται παρακάτω

Ενέργεια	Ημερομηνία	Κατεύθυνση	Απάντηση
Εισήγηση για τη λειτουργία του Τμήματος Προγραμματισμού	24-10-2014	Δήμαρχο και Αντιδημάρχους	
Προφορικό αίτημα για οικονομικά στοιχεία του Δήμου	14-11-2014	Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου	Αυθημερόν
Προφορικό αίτημα για στοιχεία εξόδων και ακίνητης περιουσίας του Δήμου	28-11-2014	Τμήμα Εσόδων Περιουσίας και Ταμείου	Αυθημερόν
Προφορικό αίτημα για ενημέρωση των συνεχιζόμενων έργων του Δήμου	04-12-2014	Τμήμα Τεχνικών Έργων και Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών	Αυθημερόν
Έγγραφο για πληροφορίες ανεργίας και απασχόλησης	802/27-01-2015	ΟΑΕΔ	05-02-2015

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έγγραφο για στοιχεία ασθενών και Δημόσιας υγείας στην Τήνο	803/27-01-2015	Κέντρο Υγείας Τήνου	
Έγγραφο για στοιχεία επιχειρήσεων στην Τήνο	805/27-01-2015	Εμπορικό Επιμελητήριο	
Έγγραφο για οικονομικά στοιχεία φορέων	807/27-01-2015	Νομικά Πρόσωπα Δήμου Τήνου	
Αναζήτηση στοιχείων προσωπικού και υπαλλήλων	04-02-2015	Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας	04-02-2015
Αναζήτηση οικονομικών στοιχείων	05-02-2015	Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου	05-02-2015
Αναζήτηση στοιχείων για αιρετούς και συλλογικά όργανα	05-02-2015	Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτικών Οργάνων	05-02-2015
Αναζήτηση στοιχείων για την εκπαίδευση και τον πολιτισμό	13-02-2015	Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας Παιδείας και Πολιτισμού	16-02-2015
Υποβολή Α μέρους Ε.Π.	11-03-2015	Εκτελεστική Επιτροπή	
Συμμετοχή σε ημερίδα της ΕΕ-ΤΑΑ για τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό	21-04-2015		
Υποβολή Α μέρους Ε.Π.	11-04-2016	Εκτελεστική Επιτροπή	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Β.1. Ανάλυση και Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης στην Περιοχή του Δήμου και στον Οργανισμό του Δήμου.

Β1.1. Περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της ν. Τήνου

Φυσικά Χαρακτηριστικά

Το νησί της Τήνου βρίσκεται νοτιοανατολικά της Άνδρου (700 μ.), βορειοδυτικά της Μύκονου (8 ναυτικά μίλια) και βορειοανατολικά της Σύρου (13 ναυτικά μίλια). Είναι το τρίτο σε μέγεθος νησί των Κυκλάδων μετά την Νάξο, την Άνδρο. Έχει έκταση 197,044 τ. χλμ¹. και μήκος ακτών περίπου 114 χλμ. Απέχει από τον Πειραιά 85 ναυτικά μίλια, από το λιμάνι της Ραφήνας 67 και από το λιμάνι του Λαυρίου 54. Πρωτεύουσα και λιμάνι του νησιού είναι η Τήνος (η οποία χαρακτηριστικά αποκαλείται, Χώρα). Το νησί χωρίζεται σε τέσσερις γεωγραφικές ενότητες. Η περιοχή που περιλαμβάνει τη Χώρα και τους περίξ αυτής οικισμούς, τα Πάνω Μέρη, που περιλαμβάνουν τους οικισμούς γύρω από το οροπέδιο της Λειβαδεράς, τα Κάτω Μέρη, που περιλαμβάνουν τις περιοχές της πεδιάδας της Κώμης και τα Έξω Μέρη ή Έξω Μεριά το βορειοανατολικό κομμάτι του νησιού από την Καρδιανή ως το στενό Τήνου Άνδρου.

Γεωγραφικός διαχωρισμός της Τήνου (κατ' εκτίμηση)

¹ Ε.Σ.Υ.Ε. Συνοπτική Στατιστική επετηρίδα 2001, σ. 44. όπως και σε όλες τις σύγχρονες καταγραφές τις ΕΛΣΤΑΤ. Σε παλαιότερες αναφορές η επιφάνεια καταγράφεται στα 194,0 τ.χλμ. Στις περισσότερες περιπτώσεις όμως των τωρινών μετρήσεων όπως π.χ. η πυκνότητα του πληθυσμού ή, η καταγραφή των χρήσεων γης εξακολουθεί να υπολογίζεται με βάση την παλαιότερη αναφορά των 194 τ.χλμ πράγμα παράδοξο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή :Αν. Βιδάλης 2014

Το έδαφος είναι ορεινό, με τη μεγάλη οροσειρά του Πολέμου του Κάμπου να δεσπόζει στο κέντρο του νησιού και αυτή του Τσικνιά στο ανατολικό κομμάτι. Η ψηλότερη κορυφή βρίσκεται στο όρος Τσικνιάς με 723 μ. ενώ κορυφές μεγαλύτερες των 600 μέτρων υπάρχουν στου Πολέμου τον Κάμπο και το Κεχροβούνι. Οι λίγες πεδινές περιοχές είναι η πεδιάδα της Κώμης, η πεδιάδα της περιοχής του Πανόρμου, το οροπέδιο της Λειβαδεράς και η περιοχή του Αγίου Φωκά.

Παρά το ότι τα επιφανειακά ύδατα της Τήνου είναι περιορισμένα θεωρείται ότι έχει επάρκεια ύδατος για το επίπεδο των Κυκλάδων.² Αξιόλογοι ποταμοί σε όγκο νερού, το οποίο δεν στερεύει τους καλοκαιρινούς μήνες, είναι της Λειβάδας και της Γρίζας. Επαρκή θεωρούνται και τα υπόγεια ύδατα τα οποία και τροφοδοτούν αυτή τη στιγμή μεγάλο μέρος του δικτύου ύδρευσης.

Το υπέδαφος είναι πλούσιο σε ορυκτά κυρίως τάλκη, χρώμιο και μάρμαρο, του οποίου η εξόρυξη γίνεται από την αρχαιότητα και συνεχίζεται ως σήμερα.

Το κλίμα είναι εύκρατο μεσογειακό με ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια.

Διαθέτει ένα αστικό κέντρο 4.762 κατοίκων (Οικισμός 3ου επιπέδου) που είναι ταυτόχρονα το λιμάνι του Δήμου. Η πόλη της Τήνου (Χώρα) συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού και τη συντριπτική πλειοψηφία των διοικητικών αρμοδιοτήτων και λειτουργιών.

Η παρουσία ενός πανελληνίου - διεθνούς θρησκευτικού προσκυνήματος στην πόλη είναι αυτό που χαρακτηρίζει μέχρι και σήμερα την γενικότερη εικόνα - ταυτότητα του Δήμου αλλά και προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό το ρόλο που διαδραματίζει εντός νομού και Περιφέρειας. Συνέπεια αυτού η σταθερή και μεγάλη τουριστική προσέλευση και επισκεψιμότητα και η μονοδιάστατη γεωγραφικά ανάπτυξη σε ένα περιορισμένο χώρο, η υπερσυγκέντρωση των οικονομικών πόρων και η εμφάνιση ενός διογκωμένου τριτογενούς τομέα βασισμένου στο εμπόριο και τον τουρισμό. Η υπόλοιπη Τήνος έχει διάσπαρτους μικρούς οικισμούς με σχετικά αυξημένο δημογραφικό πρόβλημα. Διαθέτει αξιόλογο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά και συνεχιζόμενη πολιτιστική δραστηριότητα. Οι υποδομές του νησιού βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο όσον αφορά την υγεία, και την επεξεργασία απορριμμάτων, την αποχέτευση και την εκπαίδευση ενώ σε καλύτερη κατάσταση βρίσκεται η ύδρευση, και το οδικό δίκτυο και ο ηλεκτροφωτισμός.

Σε γενικές γραμμές η Τήνος θεωρείται ως τοπικό κέντρο επιρροής σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας και Περιφέρειας με εξάρτηση από την πρωτεύουσα της Περιφέρειας και με προοπτικές τουριστικής, αγροτικής και οικιστικής ανάπτυξης.

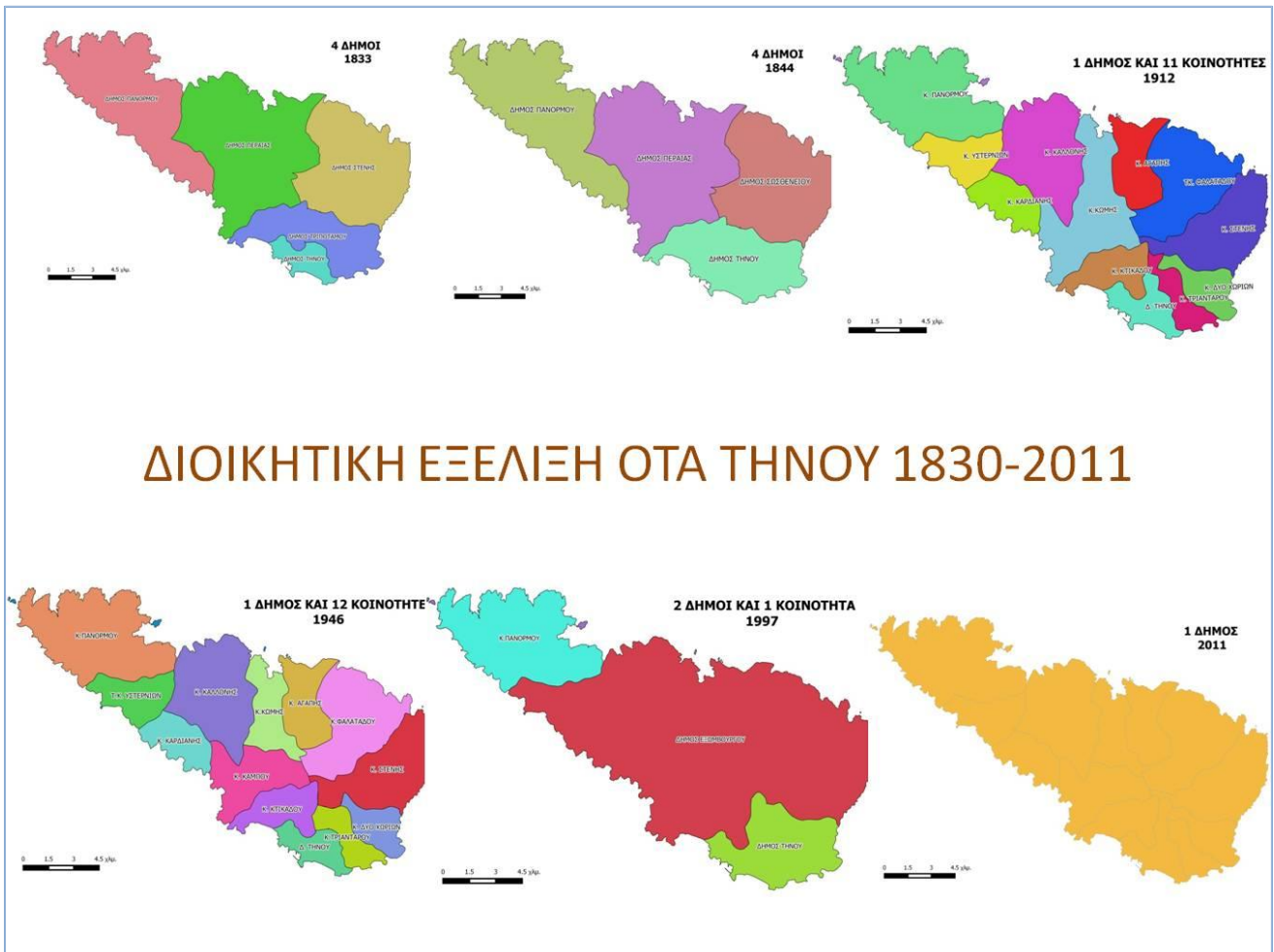
Διοικητική εξέλιξη - συγκρότηση

Η Τήνος μαζί με τις υπόλοιπες Κυκλάδες ήταν από στις περιοχές που εντάχθηκαν στο Ελληνικό κράτος με την ιδρυτική πράξη ύπαρξής του, το 1830. Η πρώτη διοικητική οργάνωση επιχειρήθηκε από τον Καποδίστρι-

² Βλ. Γ. Στουρνάρας «αλληλεξήκης»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

α. Η Ελληνική επικράτεια διαιρέθηκε σε 13 τμήματα³ που το καθένα περιελάμβανε Επαρχίες και με τη σειρά της η κάθε Επαρχία σε πόλεις, κόμεις και χωριά. Η Τήνος συμπεριλήφθη στο Τμήμα Βορείων Κυκλάδων με έδρα τη Σύρο και αποτέλεσε χωριστή Επαρχία «Τήνου – Θερμίων». Προϊστάμενη αρχή ήταν η Επαρχιακή Δημογεροντία και μετέπειτα ο Έπαρχος. Στο κατώτερο επίπεδο προϊστάμενοι των πόλεων και χωριών ήταν οι δημογέροντες. Με την έλευση των Βαυαρών αλλάζει εκ νέου ο διοικητικός σχεδιασμός του Ελληνικού Βασιλείου. Με το πρώτο διάταγμα της Αντιβασιλείας στις 03-04-1833, η Επικράτεια διαιρείται σε Επαρχίες, Νομούς και Δήμους. Η Τήνος υπάγεται στο νομό Κυκλάδων και αποτελεί ομώνυμη Επαρχία μαζί με τα νησιά Μύκονο, Δήλο και Ρήνεια.

Η Επαρχία Τήνου είχε **5 Δήμους τους Τριποτάμου, Στενής, Περαιάς, Πανόρμου και Μυκόνου**⁴. Το 1838 οι Νομοί αντικαταστάθηκαν από 10 Διοικήσεις και υποδιοικήσεις αλλά επανήλθαν με την Πολιτειακή αλλαγή του 1843. Η Τήνος σε πρώτο επίπεδο έχει **τους Δήμους Τήνου, Περαιάς, Σωσθενείου και Πανόρμου**, αποτελεί ομώνυμη Επαρχία και υπάγεται στο νομό Κυκλάδων στο επόμενο επίπεδο. Η κατάσταση αυτή έμεινε αμετάβλητη μέχρι και το 1912, όπου με το νόμο ΔΝΖ' (4057) «Περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων» ανατρέπεται ριζικά το διοικητικό σύστημα της χώρας. Τους μεγάλους και διευρυμένους Δήμους διαδέχεται μεγάλος αριθμός κοινοτήτων, πλην των πρωτευουσών των νομών και των πόλεων άνω των 10.000 κατοίκων. Οι τέσσερις Δήμοι της Τήνου διασπώνται σε **δώδεκα Κοινότητες**. Το 1929 η Κοινότητα της Τήνου θα αναγνωριστεί σε Δήμο με νομοθετικό διάταγμα μέχρι το 1934. Το 1942 ονομάστηκε πάλι σε Δήμο χαρακτηρισμός που δεν άλλαξε ως σήμερα. Το 1946 ιδρύεται η Κοινότητα του Κάμπου αποσπώμενη από αυτήν της Κώμης και έτσι η Τήνου έχει **1 Δήμο και δώδεκα Κοινότητες**. Οι επόμενες μεταβολές ήλθαν τη δεκαετία

³ Αντίστοιχα των σημερινών νομών.

⁴ Ο Δήμος Μυκόνου αποσπάστηκε από την Επαρχία Τήνου και εντάχθηκε σε αυτή της Σύρου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

του 1990. Οι ν. 2218/1994 για την αιρετή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ο 2503/1997 για την Περιφερειακή Διοίκηση και κυρίως ο Ν. 2539/97 (Καποδίστριας) άλλαξαν εκ νέου το διοικητικό τοπίο.

Οι Ο.Τ.Α της Τήνου διαμορφώθηκαν ως εξής :

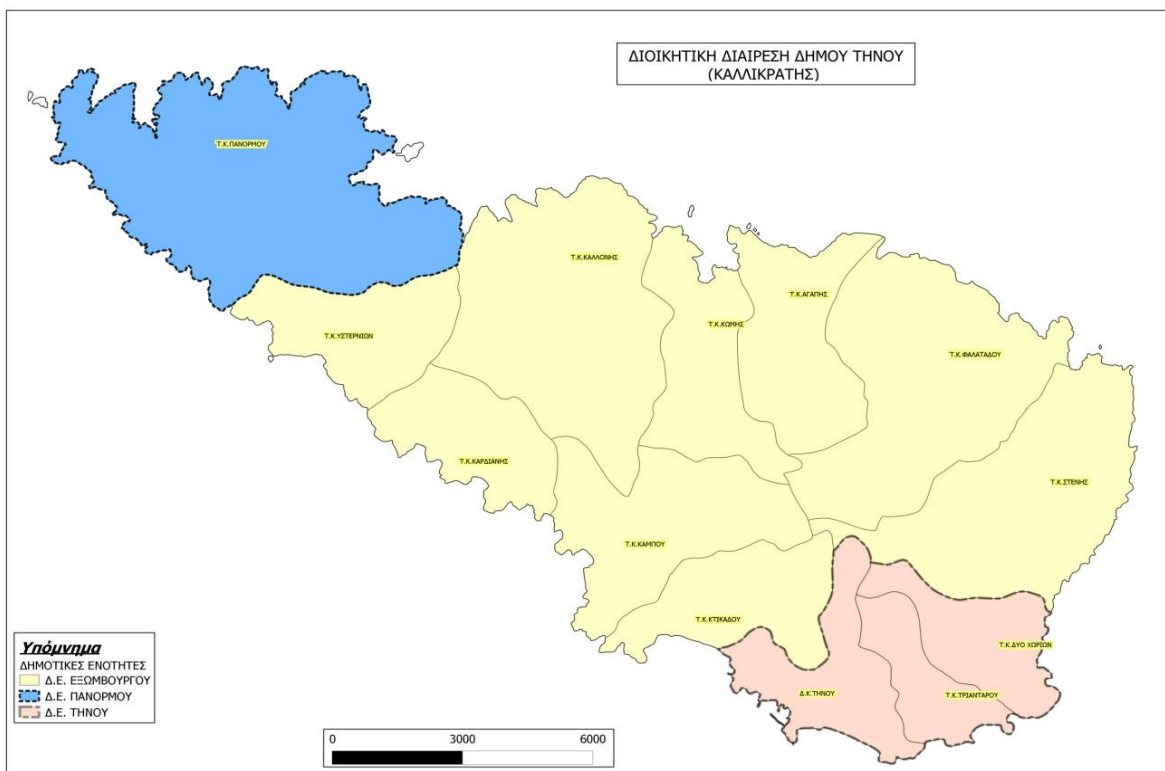
4.Δήμος Τήνου, με έδρα την Χώρα της Τήνου, αποτελούμενος από τα Δ.Δ. Τήνου, Δύο Χωριών και Τριαντάρου.

5.Δήμος Εξωμβούργου, με έδρα την Ξινάρα αποτελούμενος από τα Δ.Δ. Αγάπης, Καλλονής, Κάμπου, Καρδιανής, Κτικιάδου, Κώμης, Στενής, Υστερνίων και Φαλατάδου.

6.Κοινότητα Πανόρμου, με έδρα τον Πύργο.

Επιπλέον η Τήνος αποκτά Επαρχείο, ως αποκεντρωμένη μονάδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, διοικούμενο από αιρετό Επαρχιακό Συμβούλιο, με επιτελικό και συντονιστικό ρόλο και συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Με το ν. 3852/2011 (Καλλικράτης) οι τρεις πρώην Ο.Τ.Α. συνενώνονται σε ένα με την ονομασία Δήμος Τήνου, με έδρα την Τήνο και ιστορική έδρα τον Πύργο. Η έδρα του μοναδικού πια Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ά βαθμού είναι η πόλη της Τήνου, ενώ ιστορική του έδρα έχει οριστεί ο οικισμός του Πύργου.

Ο Δήμος Τήνου χωρίζεται σε τρεις Διοικητικές Ενότητες που αντιστοιχούν στους τρεις πρώην Ο.Τ.Α. τη *Δημοτική Ενότητα Τήνου* με έδρα την Τήνο, τη *Δημοτική Ενότητα Εξωμβούργου* με έδρα την Ξινάρα και τη *Δημοτική Ενότητα Πανόρμου* με έδρα τον Πύργο. Για κάθε ενότητα έχει οριστεί υπεύθυνος Αντιδήμαρχος, ο οποίος και ασκεί την εποπτεία και το συντονισμό των υπηρεσιών που εδρεύουν εκεί. Παράλληλα μέσω του νόμου του Καλλικράτη δημιουργήθηκαν στην Τήνο μία Δημοτική Κοινότητα και δώδεκα Τοπικές Κοινότητες, συγκεκριμένα :

Διοικητική διαίρεση Δήμου Τήνου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΝΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΝΟΥ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΡΟΥ	-//-
-//- ΔΥΟ ΧΩΡΙΩΝ	-//-
-//- ΚΑΛΛΟΝΗΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ
-//- ΚΑΜΠΟΥ	-//-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

-//- ΚΑΡΔΙΑΝΗΣ	-//-
-//- ΚΤΙΚΑΔΟΥ	-//-
-//- ΚΩΜΗΣ	-//-
-//- ΑΓΑΠΗΣ	-//-
-//- ΣΤΕΝΗΣ	-//-
-//- ΥΣΤΕΡΝΙΩΝ	-//-
-//- ΦΑΛΑΤΑΔΟΥ	-//-
-//- ΠΑΝΟΡΜΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΟΡΜΟΥ

Η Δημοτική ενότητα Τήνου συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού και της οικονομικής ζωής του νησιού. Αποτελείται από ένα πυκνοκατοικημένο αστικό κέντρο και περιαστικές περιοχές με έως και πρόσφατα έντονη οικιστική δραστηριότητα, καθώς και 5 ορεινούς παραδοσιακούς οικισμούς που παρουσιάζουν δημογραφικό πρόβλημα. Είναι η πύλη της Τήνου προς τους άλλους προορισμούς, κυρίως προς τα λιμάνια της Αττικής, το μοναδικό λιμάνι του νησιού με ανεπτυγμένες υποδομές και υπηρεσίες. Δέχεται το μεγαλύτερο μέρος των τουριστών – επισκεπτών του νησιού με μεγάλο πόλο έλξης το ναό της Ευαγγελίστριας και τη μονή Κεχροβουνίου. Αποτελεί την έδρα του νέου Δήμου σχεδόν όλων των διοικητικών υπηρεσιών της Τήνου.

Η Δημοτική Ενότητα Εξωμβούργου καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της Τήνου σχεδόν το 70%. Αποτελείται από περίπου 40 διάσπαρτους οικισμούς μικρού πληθυσμιακού μεγέθους, με έντονο δημογραφικό πρόβλημα και υψηλό ποσοστό μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (λόγω μεγάλης ηλικίας 65+) . Η οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το κέντρο του νησιού. Παρότι ο τριτογενής τομέας είναι κυρίαρχος εμφανίζει υψηλή ενασχόληση στον πρωτογενή τομέα. Διαθέτει περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και παραδοσιακούς οικισμούς που διατηρούν αναλλοίωτο το νησιωτικό χαρακτήρα και τα τοπικά παραδοσιακά πολιτιστικά στοιχεία. Παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης και αξιοποίησης του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, αλλά και αγροτικής- κτηνοτροφικής δραστηριότητας σε συγκεκριμένα είδη της τοπικής παραγωγής.

Η Δημοτική Ενότητα Πανόρμου βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Τήνου και αποτελείται από 9 οικισμούς. Έδρα της είναι ο οικισμός του Πύργου που αποτελεί και την ιστορική έδρα του Δήμου Τήνου. Όλοι οι οικισμοί παρουσιάζουν δημογραφικό πρόβλημα, με μεγάλο δείκτη γήρανσης. Η περιοχή διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό παρελθόν και μεγάλη παράδοση στην εξόρυξη και επεξεργασία του μαρμάρου η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Έχει αναδείξει σπουδαίους καλλιτέχνες παγκοσμίου εμβέλειας και διαθέτει τη μοναδική σχολή μαρμαροτεχνίας στην Ελλάδα. Μεγάλο μέρος του εισοδήματος του πληθυσμού εξακολουθεί να προέρχεται από την κατεργασία του μαρμάρου είτε στο δευτερογενή είτε στον τριτογενή τομέα. Αποτελεί το δεύτερο πόλο έλξης επισκεπτών μετά τη χώρα με μεγάλες προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης.

Ιστορική πορεία⁵

Οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού ανήκαν στα λεγόμενα προελληνικά φύλλα (Πελασγοί) ή σε λαούς οι οποίοι ακόμα και μετά την έλευση των Ελλήνων συνέχισαν να έχουν παρουσία στον Αιγαϊακό χώρο (Κάρες Λέλεγες κ.α.) Για μια μεγάλη χρονική περίοδο η Τήνος υπαγόταν στη σφαίρα επιρροής των Μινωιτών και είχε συναλλαγές με τα υπόλοιπα νησιά όσο και με τις δύο πλευρές του Αιγαίου. Το νησί κατοικήθηκε και από τους Φοίνικες. Σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή, το όνομά της σχετίζεται με τη Φοινικική λέξη TANNOTH που σημαίνει φίδι. Άλλη εκδοχή είναι ότι πήρε το όνομά της από τον πρώτο οικιστή του νησιού. Ονομασίες του νησιού κατά την αρχαιότητα είναι Οφιούσα λόγω των πολλών ερπετών που υπήρχαν στο νησί και Υδρούσα είτε για τις πολλές πηγές υδάτων είτε κατά μία άλλη εκδοχή πάλι λόγω των ερπετών (Υδρα=φίδι) ⁶.

Οι Ίωνες ήταν αυτοί από τα Ελληνικά φύλλα που κατοίκησαν το νησί. Από το 776 π.χ. εξουσιάζεται από τους Ερετριείς, τους οποίους διαδέχονται οι Αθηναίοι και από το 504 π.χ. μέχρι και τους Μηδικούς πολέμους ο

⁵ Τα περισσότερα στοιχεία προέρχονται από το συλλογικό έργο «Τήνος Ιστορία και Πολιτισμός, τόμος Α» της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Εξωμβούργου, Τήνος 2006.

⁶ Αναφορά από το Χάρη Κουτελάκη «Τήνος – Ιστορία – Τέχνη Αρχαιολογία», 1994

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

τύραννος της Μιλήτου Αρισταγόρας. Μετά τα μηδικά (490-479 π.χ.) είναι μέλος της Αθηναϊκής Συμμαχίας και σταδιακά υποτάσσεται σε Μακεδόνες, Πτολεμαίους και Ρωμαίους. Δεν είναι γνωστό πότε δέχθηκε το Χριστιανισμό, ωστόσο από τον 8^ο αιώνα μ.Χ. και έπειτα αποτελούσε έδρα επισκόπου. Στα βυζαντινά χρόνια είναι μέρος του «Θέματος του Αιγαίου» και όπως όλα τα νησιά λεηλατήθηκε αρκετές φορές από Άραβες και πειρατές. Η παρουσία και κυριαρχία των Βενετών στο νησί αρχίζει από το 1204 με την κατάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τους Φράγκους. Το 1206 οι αδελφοί Ανδρέας και Ιερεμίας Γκίτσι γίνονται κύριοι της Τήνου ώστε να κυβερνήσουν σύμφωνα με τα Βενετικά συμφέροντα. Την ίδια περίοδο αρχίζει και η παρουσία της Καθολικής Εκκλησίας στην Τήνο, με την ίδρυση της Αρχιεπισκοπής που υπαγόταν στο Λατίνο Πατριάρχη Κωνσταντινούπολης. Το 1390 με το θάνατο του τελευταίου Γκίτσι, οι ίδιοι κάτοικοι με διάβημά τους προς τη Βενετική Δημοκρατία ζητούν να υπαχθούν απ' ευθείας στην Βενετική Διοίκηση η οποία και αποδέχθηκε το αίτημα. Η Βενετική παρουσία στο νησί διήρκεσε μέχρι το 1715, όπου και κατά τη διάρκεια του ΒενετοΤουρκικού πολέμου η πρωτεύουσα και κάστρο του νησιού παραδίδεται στους Οθωμανούς έπειτα από πολιορκία. Στους όρους παράδοσης συμπεριλήφθηκε η ευνοϊκή μεταχείριση των κατοίκων και αρκετά προνόμια. Μεσολάβησε ένα διάστημα Ρωσοκρατίας στην Τήνο (1770-74) με τα Ορλωφικά. Η νέα αλλαγή που επήλθε με την Ελληνική επανάσταση του 1821 οδήγησε το 1828 την Τήνο να αποτελεί ένα από τα εδάφη του νέου Ελληνικού κράτους την πορεία του οποίου ακολουθεί έως και σήμερα. «Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας και τη σταδιακή καθιέρωση της πόλης ως πανελλήνιου θρησκευτικού κέντρου, τα σπουδαιότερα γεγονότα της νεότερης τηνιακής ιστορίας είναι η μετανάστευση των Τηνιακών (μαστόρων, καλλιτεχνών κ.α.) ιδίως από τα μέσα του περασμένου αιώνα, στην Αθήνα, για την ανέργεση των δημοσίων κτιρίων της πρωτεύουσας της χώρας, ομοίως στην Ερμούπολη και στο εξωτερικό, καθώς και η ίδρυση των Τηνιακών παροικιών στην Κωνσταντινούπολη και τη Σμύρνη, οι οποίες το 1885 αριθμούν αντίστοιχα 8.000 και 3.000 άτομα»⁷

Ορόσημο στην ιστορία της Τήνου αποτέλεσε η Εύρεση της Εικόνας της Πανάγιας στις 30 Ιανουαρίου του 1823 η οποία σταδιακά καθιέρωσε το νησί ως Πανελλήνιο προσκύνημα. Από τους αλύτρωτους Έλληνες μέχρι το 1922 η Τήνος θεωρείτο το πραγματικό εθνικό κέντρο και σ' αυτήν την ημέρα του Ευαγγελισμού συγκεντρώνονται πολλές χιλιάδες πιστών ιδίως από τη Μ.Ασία και τη νότια Βαλκανική. Ο τορπιλισμός του καταδρομικού «Ελλη» στις 15 Αυγούστου του 1940 παραμονές του Ελληνοϊταλικού πολέμου στο λιμάνι της Τήνου ενίσχυσε επιπλέον τον εθνικό χαρακτήρα του προσκυνήματος. Από το τέλος του πολέμου και μέχρι σήμερα η Τήνος καθιερώνεται ως θρησκευτικό και πολιτιστικό κέντρο της Ελλάδας με εκατοντάδες χιλιάδες προσκυνητές – επισκέπτες κάθε χρόνο.

Β.1.2.Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά

Στο παρόν τμήμα του Ε.Π., επιχειρείται η καταγραφή της υπάρχουσας δημογραφικής κατάστασης και η διερεύνηση της πληθυσμιακής μεταβολής του πληθυσμού της Τήνου κυρίως στο διάστημα 1981-2011. Με τη χρήση βασικών δεικτών και με την αποτύπωση σε διαγράμματα των βασικών συμπερασμάτων που προκύπτουν από την επεξεργασία των στοιχείων, απεικονίζονται οι σχετικές τάσεις τόσο του πληθυσμού στο σύνολο του όσο και των επιμέρους ηλικιακών ομάδων.

Πληθυσμιακή εξέλιξη

Ο πληθυσμός της Τήνου από το 1951 μέχρι και σήμερα ακολουθεί τη γενική τάση του πληθυσμού της περιφέρειας του Ελληνικού Κράτους. Η τάση αυτή χαρακτηρίζεται από αύξηση του αστικού πληθυσμού και των οικισμών αστικού τύπου, μείωση του αγροτικού πληθυσμού και των μικρών οικισμών και την μετακίνηση του πληθυσμού προς πεδινές και παραθαλάσσιες περιοχές και προάστια πόλεων. Στην Τήνο μεταπολεμικά, παρατηρούμε μία μείωση πληθυσμού μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 80, κυρίως λόγω εσωτερικής μετανάστευσης και στη συνέχεια σχετική σταθεροποίηση και μικρές ανοδικές τάσεις. Ο ντε φάκτο πληθυσμός⁸ σύμφωνα με τα στοιχεία της πρόσφατης απογραφής του 2011 ανέρχεται σε απόλυτους αριθμούς σε 8.590 κατοίκους, ενώ ο μόνιμος πληθυσμός μετρήθηκε στους 8.636 κατοίκους. Παρατηρούμε ότι υπάρχει

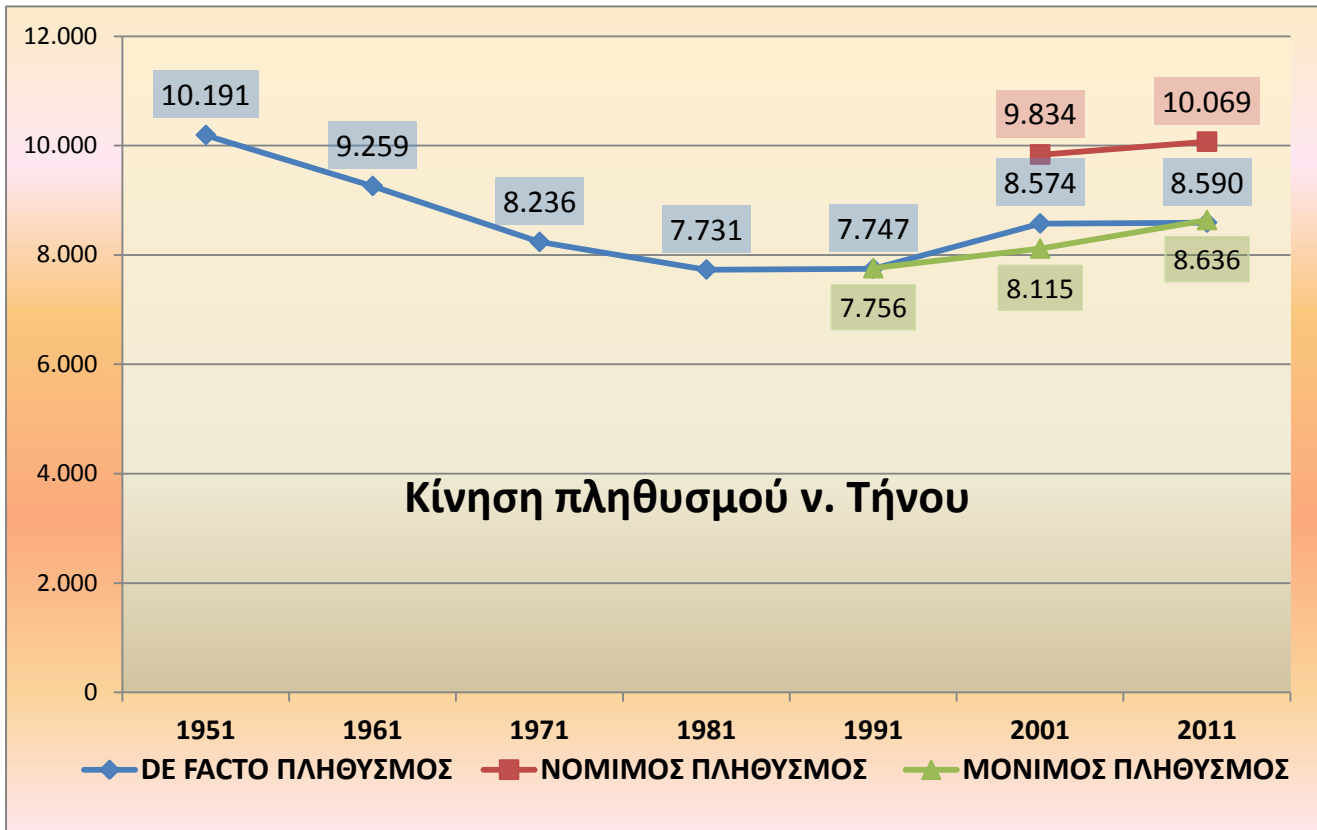
⁷ Στοιχεία από Επαμεινώνδας Γεωργαντόπουλος, «Τηνιακά. Ήτοι Αρχαία και νεωτέρα Γεωγραφία και Ιστορία της ν. Τήνου» Τυπογραφείον ο Παλαμήδης, Αθήνα 1889, φωτοτυπική ανατύπωση Αδελφότητα Τηνίων εν Αθήναις, Αθήνα 1971.

⁸ Πραγματικός πληθυσμός de facto σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε. είναι ο πληθυσμός που καταγράφεται την ημέρα της απογραφής στον τόπο απογραφής. Ως τόπος απογραφής του πραγματικού πληθυσμού θεωρείται ο τόπος της προηγούμενης διανυκτέρευσης. Διαφέρει από το **νόμιμο** που ορίζεται στη βάση του Δήμου ή της Κοινότητας όπου κάποιος ανήκει καθώς και από το **μόνιμο** που ορίζεται στη βάση του τόπου μόνιμης ή συνήθους διαμονής του απογραφόμενου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

μία διαφοροποίηση στην αυξητική τάση του μόνιμου πληθυσμού και τη στασιμότητα του de facto πληθυσμού για τη δεκαετία 2001-2011, η οποία λογικά οφείλεται στη μεθοδολογία για τη μέτρηση των μεγεθών του πληθυσμού, από τα οποία εκείνο του μόνιμου φαίνεται να αποτυπώνει πιο αξιόπιστα την υπάρχουσα κατάσταση.

Πληθυσμιακή εξέλιξη του πληθυσμού της Τήνου 1951-2011

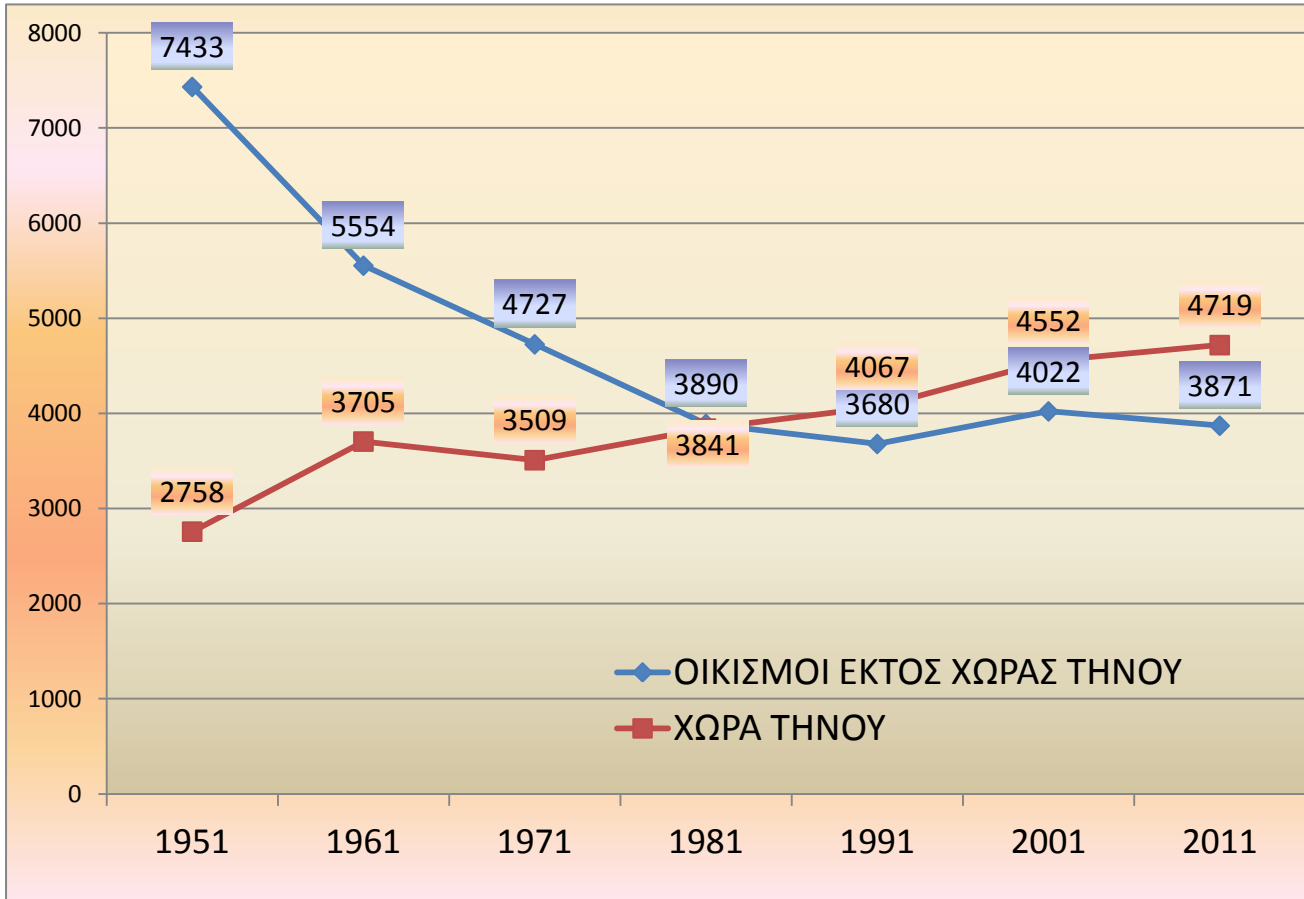

Πηγή :Ε.Σ.Υ.Ε., ίδια επεξεργασία

Εντός της Τήνου η πορεία του πληθυσμού δεν είναι ενιαία αλλά κατανέμεται σε δύο κύριες ομάδες. Στην πρώτη ομάδα βρίσκεται ο πληθυσμός της πόλης της Τήνου και τα τελευταία 20 χρόνια των οικισμών που υπάρχουν πέριξ αυτής ο οποίος παρουσιάζει συνεχή και σταθερή άνοδο και μπορούμε να πούμε ότι αντιπροσωπεύει τον αστικό πληθυσμό του νησιού. Στη δεύτερη ομάδα υπάγεται ο πληθυσμός των υπόλοιπων οικισμών της Τήνου. Σε γενικές γραμμές εμφανίζουν κοινή πορεία, δηλαδή μεγάλη και συνεχή μείωση το διάστημα 1951-1981 μικρή μείωση – σταθεροποίηση τη δεκαετία 1981-1991 και μικρή αύξηση μετά το 1991, αν και οι περισσότεροι μικροί οικισμοί εμφανίζουν συνεχή φθίνουσα πορεία στη διάρκεια των ετών.

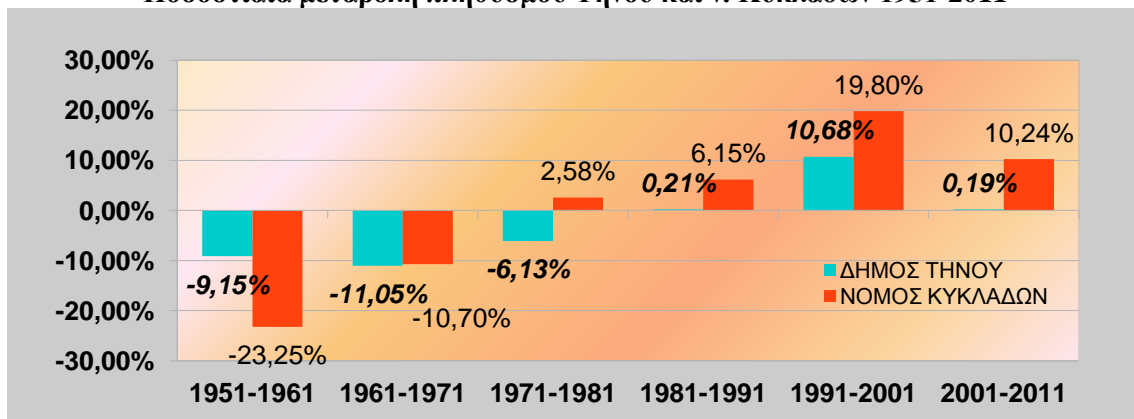
Εξέλιξη πληθυσμού Χώρας Τήνου και των υπολοίπων οικισμών (ντε φακτο πληθυσμός)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ποσοστιαία μεταβολή του πληθυσμού της Τήνου σε σχέση με τον πληθυσμό του ν. Κυκλάδων είναι περίπου παράλληλη, αλλά με τη διαφορά ότι οι μεταβολές είναι λιγότερο έντονες, ενώ η Τήνος εμφανίζεται σχετικά «καθυστερημένη» όσον αφορά τις πληθυσμιακές εξελίξεις. Το μεγάλο κύμα εσωτερικής μετανάστευσης το οποίο στον πληθυσμό των Κυκλάδων ήδη αρχίζει με μία μεγάλη μείωση 23,25% αντιστρέφεται από τη δεκαετία 1971-1981 και εμφανίζει αυξητικές τάσεις του πληθυσμού με υψηλά ποσοστά, ενώ την τελευταία δεκαετία η μεταβολή είναι ελάχιστη. Η Τήνος παρουσιάζει μείωση πληθυσμού σε μικρότερα ποσοστά αλλά με μεγαλύτερη διάρκεια -1951-1981- ενώ η ανάκαμψη που φαίνεται να υπάρχει τη δεκαετία 1991-2001 με αύξηση πληθυσμού 10,68% δε δείχνει να έχει συνέχεια.

Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού Τήνου και ν. Κυκλάδων 1951-2011

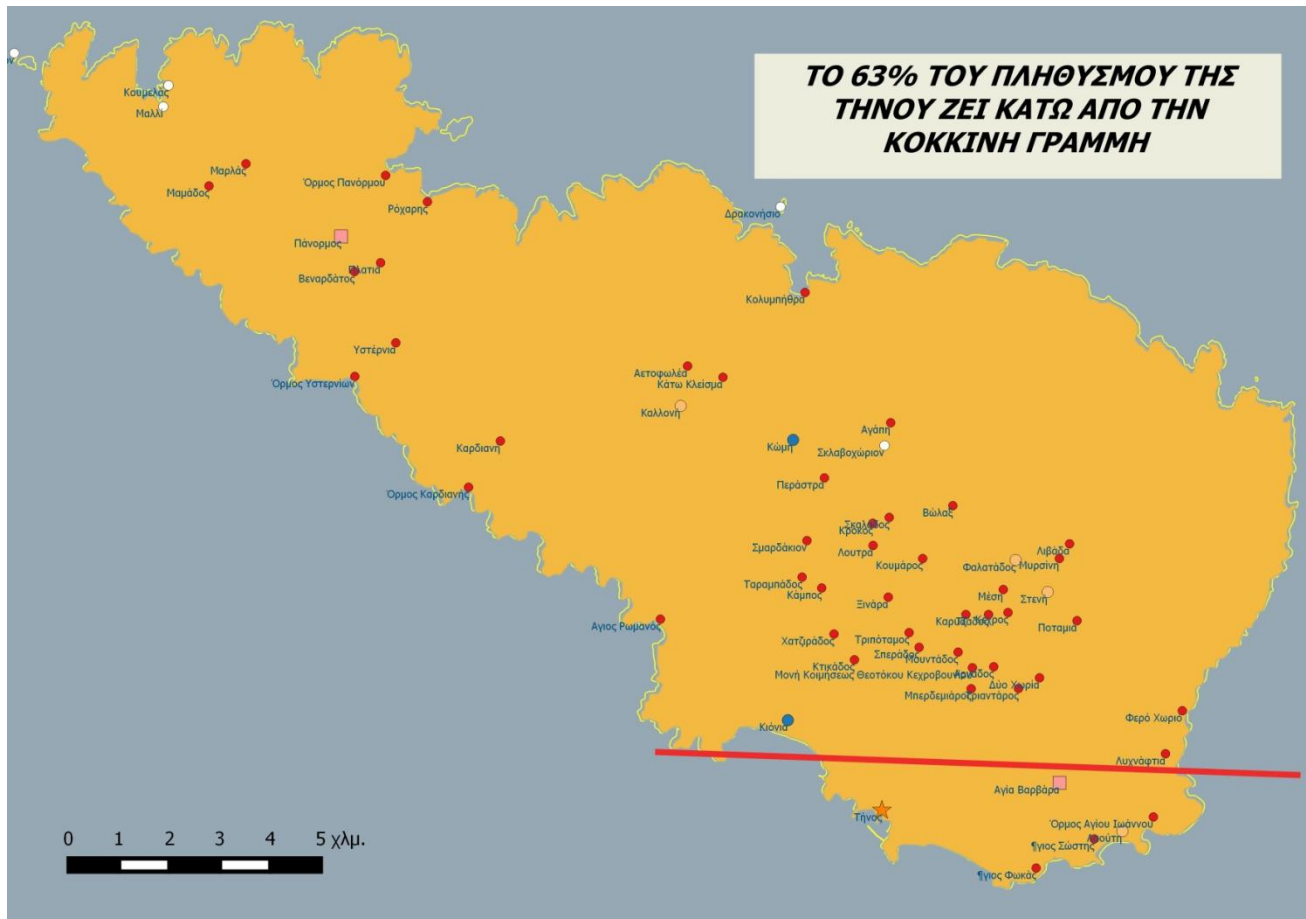

- Κατανομή Πληθυσμού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η Τήνος όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού, έχει κοινά χαρακτηριστικά με τον «υδροκεφαλισμό» που χαρακτηρίζει τον πληθυσμό του Ελληνικού κράτους δηλαδή υπερβολική συγκέντρωση πληθυσμού στην πρωτεύουσα και διεσπαρμένα πολύ μικρά πληθυσμιακά κέντρα στην περιφέρειά της. Πράγματι, στο αστικό κέντρο του νησιού συγκεντρώνεται, το 55,14% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού ήτοι 4.762 κάτοικοι ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός παρουσιάζει μια περίπου ομαλή κατανομή σε μικρούς και πολύ μικρούς οικισμούς στην ενδοχώρα της Τήνου.

Η τάση αυτή φαίνεται και από τον αριθμό των οικισμών σε σχέση με τον πληθυσμό που φιλοξενούν. Εκτός

της πόλης της Τήνου το 44,86% του πληθυσμού διαμένει σε 62 οικισμούς οι οποίοι είναι κάτω των 400 κατοίκων, ενώ οι 55 από αυτούς είναι οικισμοί με λιγότερους από 100 κατοίκους οι οποίοι έχουν μόνο το 22,27% του συνολικού πληθυσμού. Αξιοσημείωτο είναι ότι μετά την πόλη της Τήνου ο αμέσως επόμενος οικισμός έχει πληθυσμό κάτω από 400 κατοίκους.

Κατανομή του πληθυσμού σε μέγεθος, αριθμό οικισμών ποσοστό κατοίκων

Μέγεθος σε κατοίκους	Αριθμός Οικισμών	Ποσοστό πληθυσμού επί του συνόλου
Άνω των 400	1	55,14 %
300 - 399	2	8,02%
200 - 299	4	10,68%
100 -199	2	3,86%

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

50-99	15	12,86%
0-49	38	9,41%
ΣΥΝΟΛΟ	62	100%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011, Ιδία επεξεργασία.

Όμοια είναι η εικόνα του πληθυσμού ανά Τοπική και Δημοτική Κοινότητα στις οποίες η κυριαρχία της Δημοτικής Κοινότητας Τήνου είναι τεράστια καθώς συγκεντρώνει πάνω από το μισό του πληθυσμού. Αξιοσημείωτη είναι η άνοδος της Τοπικής Κοινότητας Τριαντάρου που οφείλεται στην αύξηση του πληθυσμού στις περιοχές της Αγίας Βαρβάρας, του Αγίου Σώστη και Αγ. Ιωάννη – Πόρτο.

Κατανομή του πληθυσμού ανά Δημοτική και Τοπική Κοινότητα

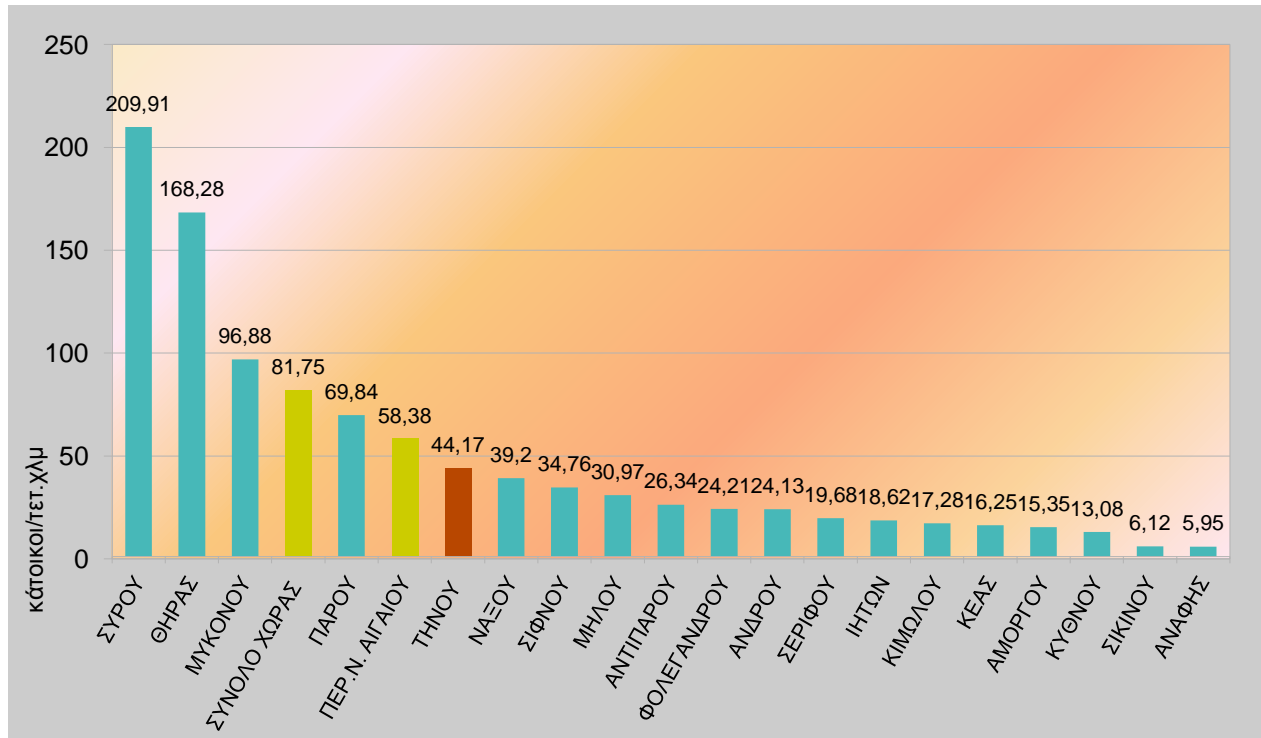

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε., Ιδία επεξεργασία

Η πληθυσμιακή πυκνότητα της Τήνου εμφανίζεται σε υψηλή θέση όσον αφορά το νομό Κυκλάδων και συγκεκριμένα έρχεται στην πέμπτη θέση σε σύνολο 19 Δήμων. Ο δείκτης του νησιού 44,17 είναι ο μισός του συνόλου της χώρας 81,75, μικρότερος του δείκτη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, ενώ υπολείπεται κατά πολύ του Δήμου της πρωτεύουσας του νομού που δείχνει εμφανώς πυκνοκατοικημένη με δείκτη 209,91 αλλά και του Δήμου Θήρας και Μυκόνου με δείκτη 168,28 και 96,88 αντίστοιχα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

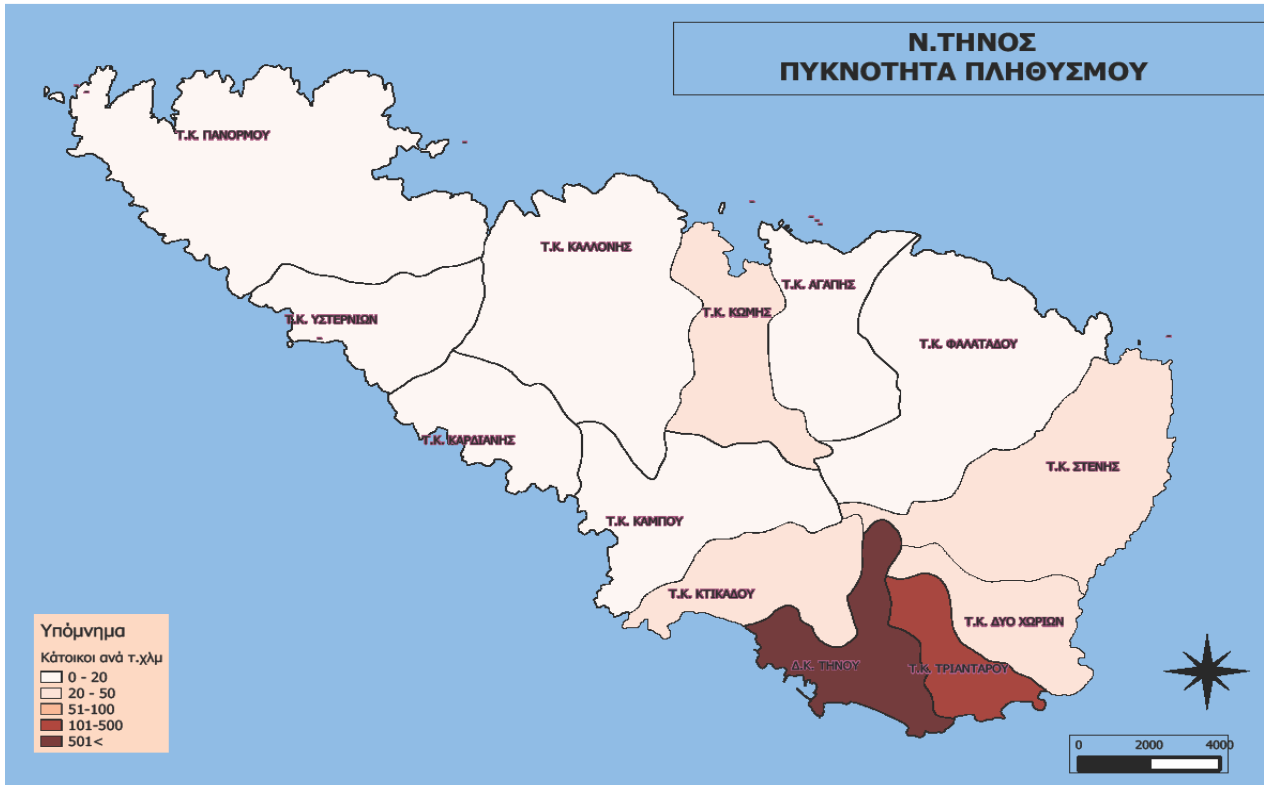
Πυκνότητα Πληθυσμού στους Ο.Τ.Α. του ν. Κυκλάδων

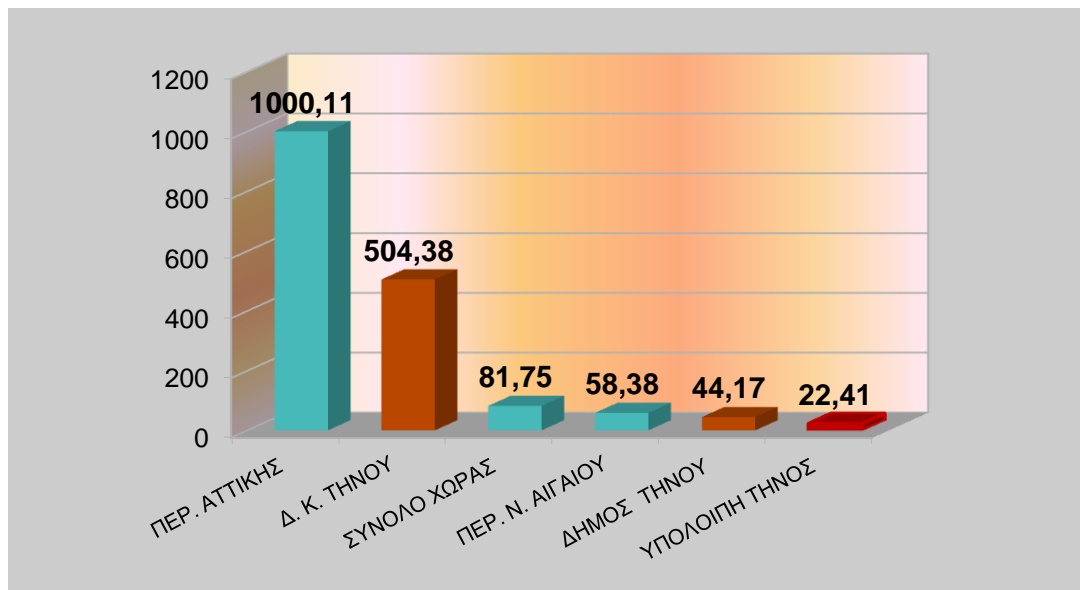
Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ιδία Επεξεργασία

Εντός της Τήνου η πυκνότητα του πληθυσμού παρουσιάζει τον γνωστό « διπολισμό », όπως τα περισσότερα μεγέθη που εμφανίζονται στο νησί. Ενώ το σύνολο του νησιού έχει μέσο όρο 44,17 κατοίκους ανά τετ. χιλιόμετρο, η Δημοτική Κοινότητα Τήνου εμφανίζει το δείκτη 504,38 τη στιγμή που το υπόλοιπο νησί φαίνεται εξαιρετικά αραιοκατοικημένο με μόλις 22,41 κατοίκους ανά τετ. χιλιόμετρο. Ενδεικτικά η Περιφέρεια Αττικής (η πιο πυκνοκατοικημένη Περιφέρεια της Ελλάδας) εμφανίζει πυκνότητα πληθυσμού 1000,11 κατ/τετ.χλμ..

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ενδεικτική σύγκριση Πυκνότητας Πληθυσμού

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ιδία Επεξεργασία

- Σύνοψη Πληθυσμού

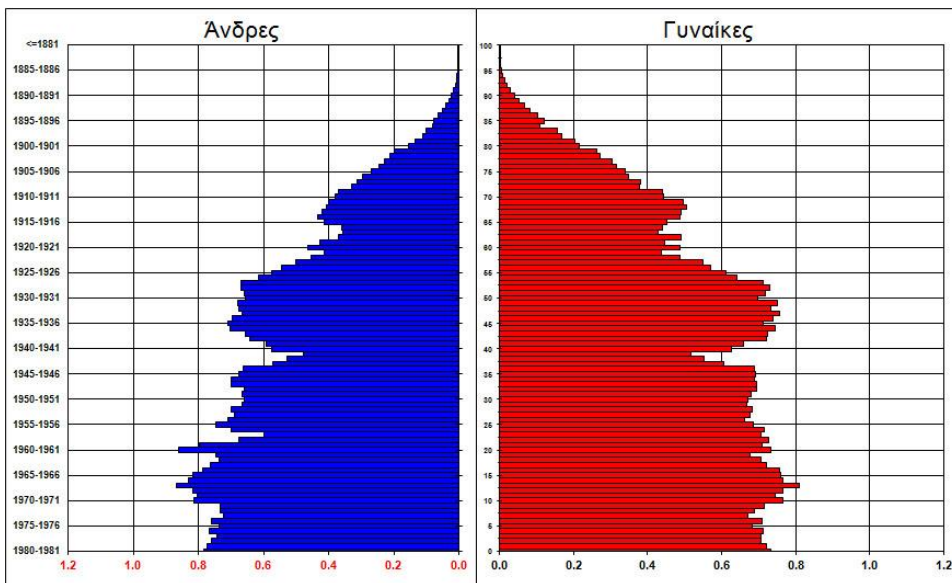
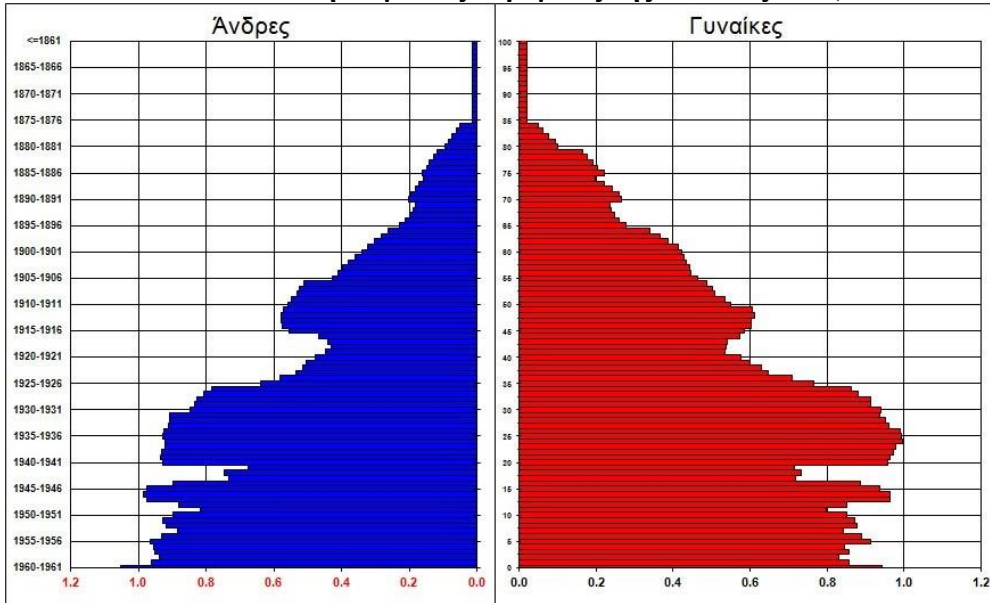
Η σύνοψη των ηλικιών του πληθυσμού της Τήνου εμφανίζει τα χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας με σχετική στασιμότητα στην πληθυσμιακή της εξέλιξη ενώ η τάση είναι αρνητική για τις μικρές ηλικίες και εμφανίζει μικρή δυναμική προς τα πάνω για τις ηλικίες άνω των 65 ετών.

Η πληθυσμιακή πυραμίδα παρουσιάζει το σύνολο των ηλικιών αμφοτέρων των φύλων που κατοικούν στην Τήνο ομαδοποιημένη ανά ηλικιακή πενταετία. Σε μία κοινωνία όπου υπάρχει μεγάλο ποσοστό νεανικού πληθυσμού χωρίς πρόβλημα αναπλήρωσης των γενεών η βάση της είναι μεγάλη ενώ η κορυφή της μικρότερη. Για παράδειγμα η πυραμίδα της Ελλάδας το έτος 1961 εμφανίζει υψηλό νεανικό πληθυσμό και έχει διευρυμένη βάση. Το 1981 παρατηρούμε ότι, οι ηλικίες μεταξύ 0-14 που αποτελούν τη

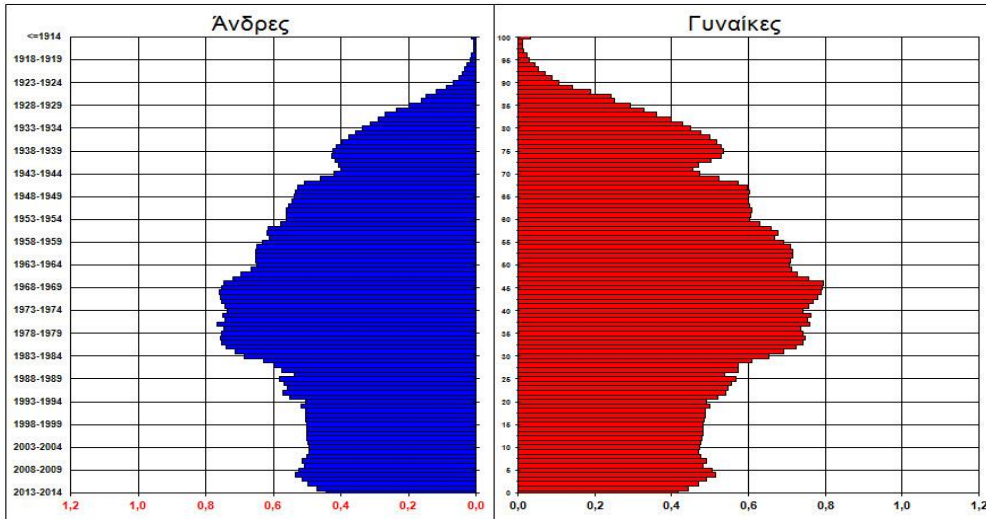
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

βάση της πληθυσμιακής πυραμίδας είναι περίπου στο ίδιο επίπεδο με τις ηλικίες άνω των 65 ενώ διογκωμένες εμφανίζονται οι λεγόμενες «παραγωγικές» ηλικίες ιδίως στις ομάδες μεταξύ 25-40 ετών.

Πληθυσμιακές πυραμίδες της Ελλάδας 1961, 1981 και 2014

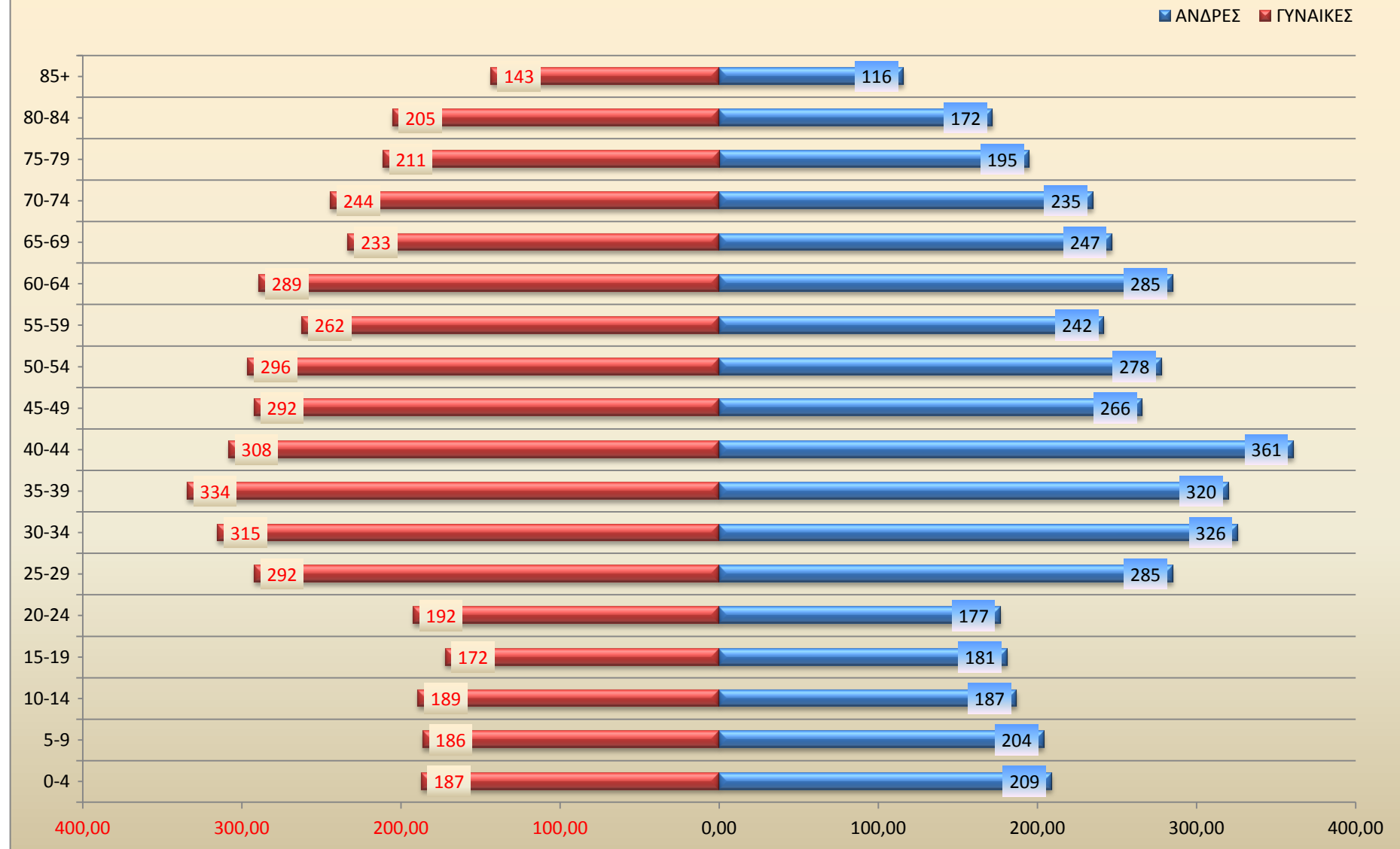
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή : Βύρων Γκοτζαμάνης 2014

Η ίδια εικόνα επικρατεί στην πληθυσμιακή πυραμίδα του Δήμου Τήνου το 2011 όπως φαίνεται στον πίνακα 11. Οι πολυπληθέστερες ηλικιακές ομάδες στους άντρες είναι των 40-44, και στη συνέχεια οι ηλικίες 30-39 ετών, ενώ αρκετά διογκωμένη είναι η ομάδα των 60-64 ετών. Στις γυναίκες η μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα είναι αυτή των 35-39, ακολουθεί η ομάδα των 30-34 και η ομάδα των ηλικιών 50-54. Το ανησυχητικό είναι ότι ενώ οι παραγωγικές ηλικίες από κυρίως των 25-55 είναι αυτές που κυριαρχούν στην πληθυσμιακή πυραμίδα, την ίδια στιγμή οι ηλικίες κάτω των 14 ετών καταλαμβάνουν ιδιαίτερα μικρή θέση στο σύνολο των ηλικιακών ομάδων.

ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ 2011

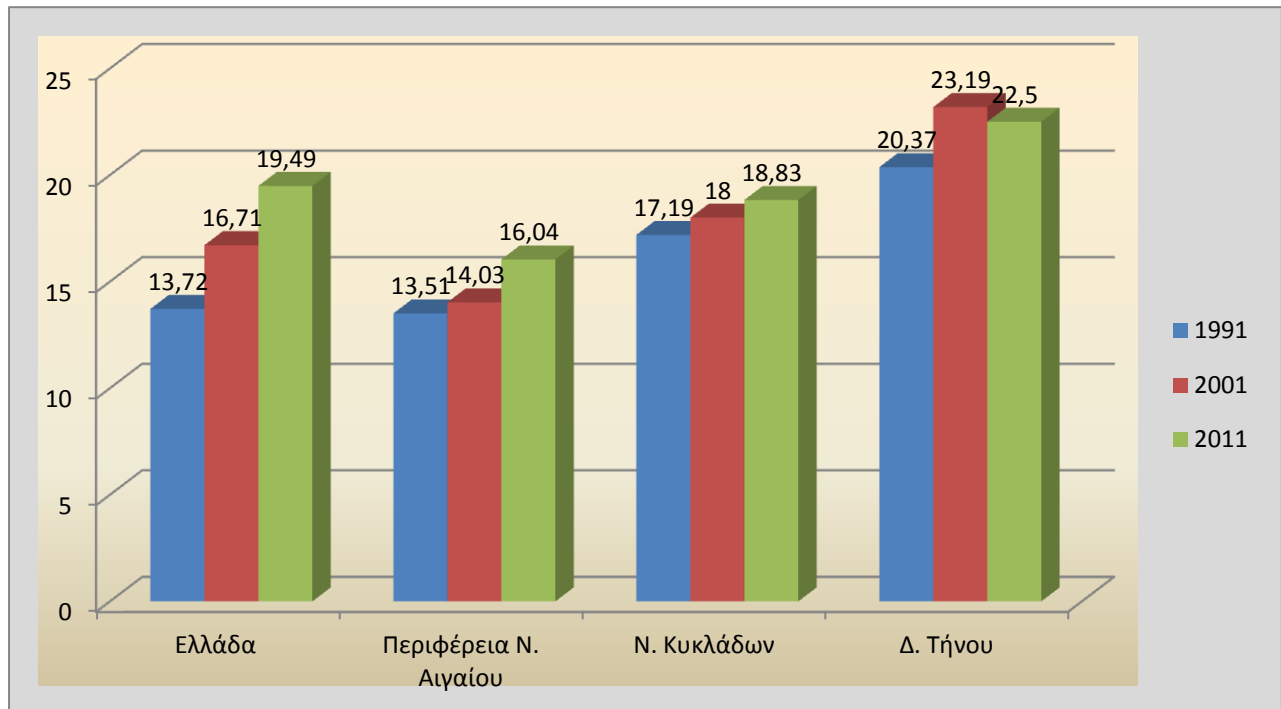

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ιδία Επεξεργασία

Για τις τελευταίες ηλικίες δηλαδή άνω των 65 ετών, φαίνεται ότι είναι ιδιαίτερα αυξημένες ως ποσοστό επί του συνόλου του πληθυσμού το οποίο στην Τήνο με 22,5% είναι μεγαλύτερο από αυτό της χώρας 19,49% , της Περιφέρειας 16,04% και του ν. Κυκλάδων 18,83% . Αν και παραμένει σε υψηλά επίπεδα πάνω του εθνικού μέσου ποσοστού, η Τήνος εμφανίζει μείωση τη δεκαετία 2001-2011

Πληθυσμός άνω των 65ετών επί τοις % του συνόλου.

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ίδια Επεξεργασία

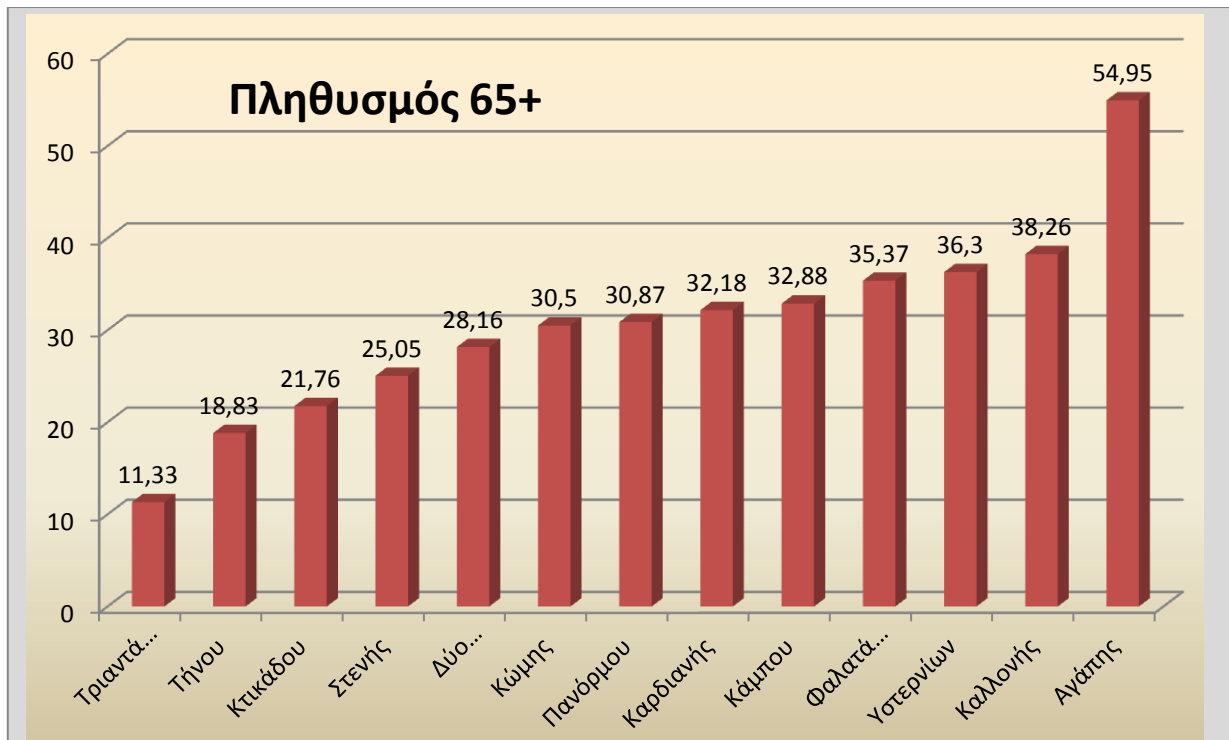

Το ποσοστό αυτό όπως είναι αναμενόμενο εμφανίζεται σημαντικά διαφοροποιημένο μεταξύ της Δημοτικής Κοινότητας αλλά και μεταξύ των περισσότερων Τοπικών Κοινοτήτων. Η Δημοτική Κοινότητα Τήνου που αποτελείται ως επί το πλείστον από την πόλη της Τήνου⁹ έχει το 18,83% του πληθυσμού της σε ηλικίες άνω των 65 ετών, με τις περισσότερες Τοπικές Κοινότητες να εμφανίζουν ποσοστά άνω του 30% τα οποία ξεπερνούν το μισό του πληθυσμού στην Τ.Κ. Αγάπης και αγγίζουν το 40% σε Υστέρνια και Καλλονή, γεγονός που δείχνει ότι πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού τους είναι στις αποκαλούμενες «μη παραγωγικές» ηλικίες. Στον αντίποδα η Τοπική Κοινότητα Τριαντάρου έχει μόλις το 11,33% του πληθυσμού της να είναι άνω των 65, που οφείλεται στη μετοίκηση ενεργού νεανικού πληθυσμού στους οικισμούς Αγ. Βαρβάρας, Αγ. Σώστη και Αγ. Ιωάννη Πόρτο. Ανάλογα διαμορφώνονται οι δείκτες των κοινοτήτων που διαθέτουν παράλιους οικισμούς πλησίον της πρωτεύουσας, όπως τα Δυο Χωριά και ο Κτικάδος.

Πληθυσμός άνω των 65ετών επί τοις % του συνόλου ανά Δ.Κ/Τ.Κ.

⁹ Η Δημοτική Κοινότητα Τήνου εκτός της πόλης της Τήνου συμπεριλαμβάνει τους οικισμούς Μουντάδου, Καρυάς, και Αγίου Φωκά.

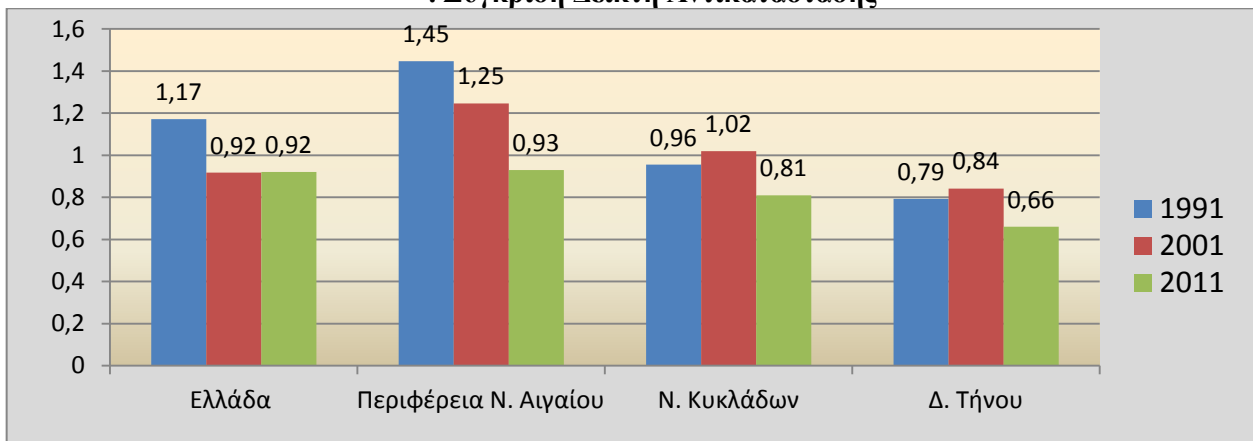
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή Eurostat, Ιδία Επεξεργασία

Η μακροχρόνια τάση προς γήρανση του πληθυσμού είναι πιο διακριτή με τους δείκτες γήρανσης και αντικατάστασης.¹⁰ Ενδεικτικό είναι ότι τόσο για το ν. Κυκλάδων αλλά και για την Τήνο ο δείκτης αντικατάστασης εμφάνιζε βελτίωση τη δεκαετία 1991-2001 τη στιγμή που το σύνολο της χώρας και η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου μειωνόταν, αλλά για τα τελευταία δέκα χρόνια η τάση και στην Τήνο είναι μειωτική και μάλιστα χαμηλότερη του πανελλήνιο μέσου όρου που είναι 0,917 και του μέσου όρου της Περιφέρειας και του νομού Κυκλάδων με 0,93 και 0,81 αντίστοιχα.

. Σύγκριση Δείκτη Αντικατάστασης

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ιδία Επεξεργασία

Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα ο δείκτης γήρανσης¹¹ του πληθυσμού εντός της τελευταίας δεκαετίας έχει αυξητική τάση στο σύνολο της χώρας. Ο Δήμος Τήνου ο οποίος ακολουθεί τη γενικότερη αυ-

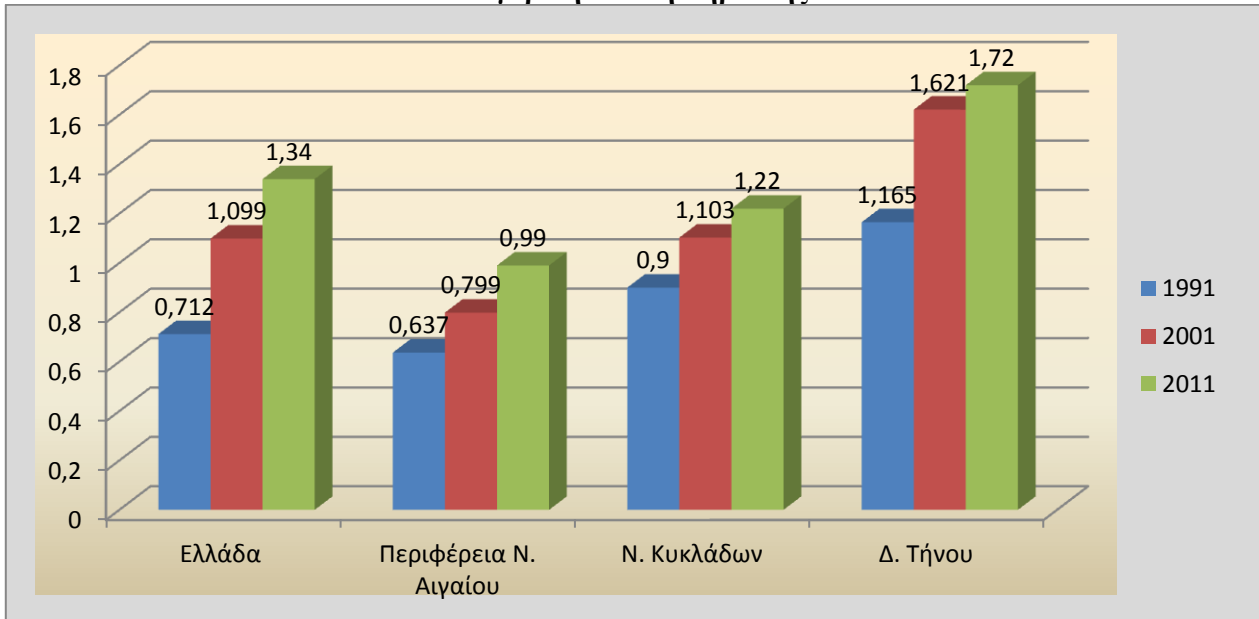
¹⁰ Ο δείκτης Αντικατάστασης είναι ο λόγος του πληθυσμού μεταξύ 10-14 ετών προς τον πληθυσμό ηλικιών μεταξύ 60-64 ετών. Στην ουσία εκφράζει ένα δείκτη για το πόσα άτομα είναι έτοιμα να αντικαταστήσουν όσους θα φύγουν από την παραγωγική διαδικασία τα επόμενα 5 έτη. Όσο πιο μεγάλος είναι ο δείκτης τόσο περισσότεροι νέοι είναι «στα πρόθυρα» να αναπληρώσουν την έξοδο των παλαιών. Η τιμή του δείκτη κάτω της μονάδας δείχνει ότι υπάρχει έλλειμμα αναπλήρωσης, ενώ πάνω της μονάδας ότι η αναπλήρωση υπερκαλύπτεται.

¹¹ Ο δείκτης Γήρανσης είναι ο λόγος του αριθμού των ατόμων της ηλικιακής ομάδας άνω των 65 ετών προς τον αριθμό των ατόμων της ηλικιακής ομάδας από 0-14. Όσο υψηλότερος είναι ο αριθμός που προκύπτει τόσο υψηλότερος είναι ο αριθμός των ηλικιωμένων σε σχέση με τον αριθμό του πληθυσμού μέχρι την ηλικία της υποχρεωτι-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ξητική τάση, παρουσιάζει την υψηλότερη τιμή 1,72 συγκρινόμενος με την τιμή του νομού Κυκλάδων 1,22 και της Ελλάδας που είναι 1,34. Στο επίπεδο της Περιφέρειας παρουσιάζεται διαφοροποίηση καθώς ο δείκτης εμφανίζεται κάτω της μονάδας δείγμα του ότι ο πληθυσμός μέχρι 14 ετών είναι μεγαλύτερος αριθμητικά από αυτόν των ατόμων άνω των 65 ετών.

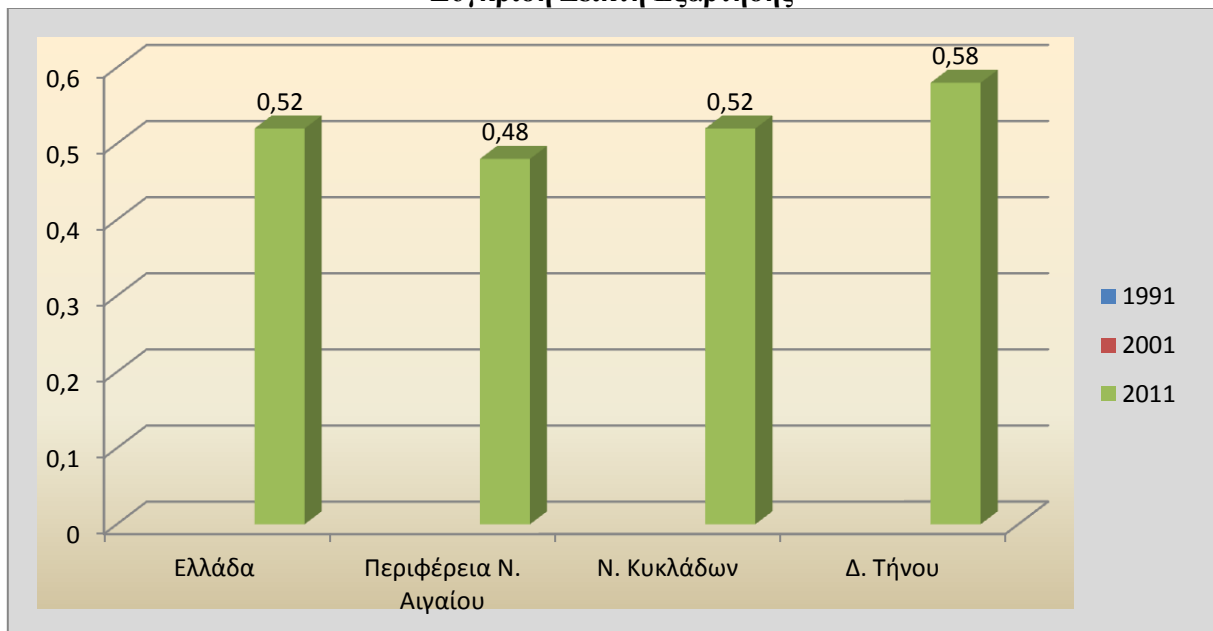
Σύγκριση Δείκτη Γήρανσης

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ιδία Επεξεργασία

Τέλος ο δείκτης εξάρτησης του πληθυσμού της Τήνου είναι πολύ μεγαλύτερος από τους αντίστοιχους εθνικούς και περιφερειακούς δείκτες καθώς εμφανίζεται με 0,58 σε σύγκριση με το 0,52 του εθνικού μέσου όρου και 0,48 και 0,52 της Περιφέρειας και του νομού. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι για κάθε 100 άτομα που είναι σε παραγωγική ηλικία 15-65 ετών αντιστοιχούν 58 άτομα ηλικίας 0-14 και 65+ τα οποία εξαρτώνται από τους πρώτους.

Σύγκριση Δείκτη Εξάρτησης

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε, Ιδία Επεξεργασία

κής εκπαίδευσης. Όταν εμφανίζονται τιμές ανώτερες της μονάδας τότε ο αριθμός των ηλικιωμένων υπερβαίνει αυτόν των ατόμων νεαρής ηλικίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Κρίσιμα Ζητήματα !

- 14) Γερασμένος πληθυσμός σε μεγάλο ποσοστό στις περιοχές εκτός Χώρας
- 15) Ανισοκατανομή πληθυσμού εντός του Δήμου
- 16) Ανισοκατανομή της πληθυσμιακής πυκνότητας με μεγάλη διαφορά μεταξύ Χώρας και περιφέρειας
- 17) Μείωση των ρυθμών αύξησης του πληθυσμού με προοπτική στασιμότητας για την επόμενη δεκαετία
- 18) Δυσκολία συγκράτησης των νέων ηλικιών μεταξύ 19-30 ετών

B.1.1.3. Περιβάλλον – Ποιότητα Ζωής

Φυσικό Τοπίο.

Το φυσικό τοπίο της Τήνου είναι παρόμοιο με αυτό που απαντάται στα περισσότερα νησιά των Κυκλάδων. Ορεινό με σχετικά μεγάλες κλίσεις, υψόμετρο που δεν ξεπερνάει τα 723 μέτρα, και αρκετές απότομες βραχώδεις εξάρσεις του εδάφους και πολύ μικρό ποσοστό δασοκάλυψης Έχει λίγες πεδινές εκτάσεις και έντονους ανάγλυφους σχηματισμούς οι οποίοι έχουν δημιουργηθεί λόγω της συνεχούς διάβρωσης. Οι πεδινές εκτάσεις αποτελούν μόνο το 29% της επιφάνειας του νησιού και δημιουργούνται κυρίως στις εκβολές των μεγαλύτερων χειμάρρων. Το έδαφος είναι πετρώδες, με χαμηλή περιεκτικότητα σε οργανική ουσία. Στην υποβάθμιση του εδάφους συντελούν επίσης, τόσο το κλίμα της περιοχής με λιγότερες βροχές, όσο και η φτωχή βλάστηση, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συγκρατηθεί το χώμα και το νερό. Μέσο για την αντιμετώπιση της διάβρωσης αλλά και πλέον χαρακτηριστικό του Τηνιακού τοπίου είναι οι αναβαθμίδες από ξερολιθιά, οι οποίες βρίσκονται σε όλο το νησί σε μια προσπάθεια αιώνων να συγκρατηθεί το λιγιστό χώμα στις απότομες κλίσεις των βουνών.

Το συνολικό μήκος της ακτογραμμής της ν. Τήνου φτάνει στα ~114 χλμ. Μετρήθηκαν περίπου 55 αμμώδεις ακτές στο σύνολο της ακτογραμμής του νησιού καθώς και το αντίστοιχο μήκος και μέσο πλάτος κάθε παραλίας. Τα υλικά των παραλίων περιέχουν χαλίκια και χοντρή άμμο. (Αναγνώστου Β. Κυριακίδου Χ. Δρακοπούλου Π. (2009) Από αυτές παρουσιάζονται οι σημαντικότερες:

Παραλίες ν. Τήνου

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΑΚΤΗΣ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΗΚΟΣ ΣΕ ΧΛΜ
ΑΓΙΟΣ ΡΩΜΑΝΟΣ	Τ.Κ. ΚΑΜΠΟΥ	0,09
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	Τ.Κ. ΑΓΑΠΗΣ	0,2
ΒΑΘΥ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,3
ΚΑΛΥΒΙΑ	Τ.Κ. ΚΑΡΔΙΑΝΗΣ	0,16
ΟΡΜΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗ	Τ.Κ. ΚΑΡΔΙΑΝΗΣ	0,1
ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	Τ.Κ. ΚΑΡΔΙΑΝΗΣ	0,34
ΚΙΟΝΙΑ	Τ.Κ. ΚΤΙΚΑΔΟΥ	0,55
ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ	Δ.Κ. ΤΗΝΟΥ	0,05

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΜΙΚΡΗ ΚΟΛΥΜΠΗΘΡΑ	Τ.Κ. ΚΩΜΗΣ	0,09
ΜΕΓΑΛΗ ΚΟΛΥΜΠΗΘΡΑ	Τ.Κ.ΚΩΜΗΣ	0,35
ΣΑΝΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	Τ.Κ. ΣΤΕΝΗΣ	0,2
ΛΕΙΒΑΔΑ	Τ.Κ. ΣΤΕΝΗΣ	0,15
ΛΥΧΝΑΦΤΙΑ	Τ.Κ. ΔΥΟ ΧΩΡΙΩΝ	0,3
ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Τ.Κ. ΣΤΕΝΗΣ	0,6
ΟΡΜΟΣ ΥΣΤΕΡΝΙΩΝ	Τ.Κ. ΥΣΤΕΡΝΙΩΝ	0,32
ΑΓ. ΣΩΣΤΗΣ	Τ.Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΡΟΥ	1,5
ΑΓ. ΦΩΚΑΣ	Δ.Κ. ΤΗΝΟΥ	2
ΣΤΑΥΡΟΣ	Δ.Κ. ΤΗΝΟΥ	0,1
ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ	Τ.Κ. ΔΥΟ ΧΩΡΙΩΝ	0,4
ΑΓΚΑΛΗ	Δ.Κ. ΤΗΝΟΥ	0,4
ΑΓ. ΘΑΛΑΣΣΑ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,09
ΚΑΒΑΛΟΥΡΚΟ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,05
ΡΟΧΑΡΗ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,16
ΡΑΣ ΑΜΜΟΣ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,06
ΜΑΛΛΙ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,07
ΣΤΑΦΙΔΑ	Τ.Κ. ΠΑΝΟΡΜΟΥ	0,18

Χλωρίδα και Πανίδα

¹²Ως αποτέλεσμα των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων (εκτεταμένη καλλιέργεια και κτηνοτροφία) αλλά και των ισχυρών ανέμων δεν υπάρχουν εκμεταλλεύσιμες δασικές εκτάσεις στο νησί. Η δενδρώδης βλάστηση που παρατηρείται σε μεγαλύτερη συχνότητα είναι οι βελανιδιές, οι ελιές και κυρίως σε ρεματιές και χαράδρες υδρόφιλα είδη όπως η πικροδάφνη, ο πλάτανος και είδη βάτου. Σε όλο το νησί οι χαρακτηρισμένες ως δασικές εκτάσεις ανέρχονται σε 74.300 στρέμματα. Από αυτά τα 8.100 στρέμματα αφορούν έκταση της Δημοτικής Ενότητας Πανόρμου καλυμμένη με θαμνώδη μορφή κέδρου (*juniperus phoenicea*) και τα 34.200 βρίσκονται σε 2 περιοχές της Δημοτικής Ενότητας Εξωμβούργου όπου επικρατεί θαμνώδης βλάστηση. Σε πολλές παραλίες και εκτάσεις δίπλα στη θάλασσα υπάρχουν συστάδες από αλμυρικά. Σε γενικές γραμμές η βλάστηση δασικού χαρακτήρα είναι σπάνια στην Τήνο. Το μεγαλύτερο μέρος του μη καλλιεργήσιμου εδάφους καλύπτεται από χαμηλή και πυκνή βλάστηση φρυγάνων με είδη όπως η αστιβή, και το θυμάρι και το ρέικι. Φρύγανα όμως συναντούμε και σε εκτάσεις όπου επανακάμπτουν, μετά την εγκατάλειψη των εδαφών στα οποία υπήρχε ανθρώπινη δραστηριότητα. Μικρότερο μέρος καταλαμβάνει η μακία βλάστηση που εκπροσωπείται από τα είδη του θαμνώδους κέδρου, της κουμαριάς κ.α. Τη χλωρίδα της υπό μελέτη περιοχής απαρτίζουν ποικίλα θαμνώδη φυτά όπως κέδροι (*Cedrus*), μυρτιές (*Myrtus communis*), πουρνάρια (*Quercus coccifera L.*), σπάρτα (*Spartium junceum*) και διάφορα θαμνολιβαδικά φυτά κατάλληλα για αφένημα και μαγειρική όπως φασκόμηλο (*Salvia officinalis*), τσάι βουνού (*Sideridis raeseri*), άγριο χαμομήλι (*Anthemis cotula*), μάραθος (*Foeniculum vulgare*), αγριομέντα (*Mentha spicata*), ρίγανη (*Origanum onites*), κάππαρη (*Capparis spinosa*), θυμάρι (*Thymus capitatus*) κ.ά.

Στην πανίδα της Τήνου περιλαμβάνονται πολλά θηλαστικά, όπως αγριοκούνελα (*Oryctolagus cuniculus*), ασβοί (*Meles meles*), λαγοί (*Lepus capensis*), σκαντζόχοιροι (*Erinaceus concolor*), μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus**), διάφορα πτηνά, όπως αγριοπερίστερα (*Columba livia*), πέρδικες (*Alectoris chukar*), κοράκια (*Corvus corax*), γλάροι (*Larus cacchianus/audouinii*) καθώς και αμφίβια και ερπετά, όπως σαμιαμί-

¹² Στοιχεία για την ενότητα αυτή αντλήθηκαν από το διαδίκτυο και το Πρόγραμμα LIFE+ ISWM-TINOS 2012. Παραδοτέο 1-1.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

δια (*Cyrtopodion kotschy*), κροκοδειλάκια (*Agama stellio mykonensis**), σπιτόφιδα (*Elaphe situla**), νερόφιδα (*Natrix natrix*), νεροχελώνες (*Mauremys caspisa rivulata**) και οχιές (*Vipera ammadytes meridionallis**).

Υγρότοποι- Προστατευόμενες περιοχές

Βιότοποι CORINE

Το πρόγραμμα **CORINE** άρχισε να εκπονείται το 1985 στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με στόχο την οργάνωση των πληροφοριών για την κατάσταση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Ένα από τα κύρια αντικείμενα του προγράμματος “Περιοχές **CORINE**” ήταν η κατάρτιση ενός καταλόγου βιοτόπων (CORINE, 1991) που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την διατήρηση της φύσης στην Κοινότητα. Η προσπάθεια αυτή κατέληξε, σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, σε ένα πρώτο αρχείο σχεδόν 300 βιοτόπων. Στο Δήμο Τήνου καθορίστηκε μια περιοχή που εντάσσεται στο πρόγραμμα **CORINE**, με κωδικό **AG0060031** και ονομασία «**Έξω Μεριά και Βορειοανατολική Τήνος**», έκτασης 5600 ha.

Βιότοπος CORINE Πηγή (Πρόγραμμα ISWM-TINOS 2012)

Ο κατάλογος αυτός ήταν η αρχή για να ενταχθούν οι σημαντικότερες οικολογικά περιοχές στο Δίκτυο Natura 2000

Δίκτυο NATURA

Το δίκτυο NATURA περιλαμβάνει συγκεκριμένους τύπους βιοτόπων και φυσικών οικοτόπων ορισμένων ειδών, θηλαστικών ή πτηνών, που είναι σημαντικά σε εθνικό ή πανευρωπαϊκό επίπεδο με σκοπό τη διασφάλιση της βιολογικής ποικιλομορφίας μέσω της προστασίας των φυσικών οικοτόπων. Τα κριτήρια βάσει των οποίων μια περιοχή θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας ώστε να ενταχθεί στο δίκτυο “Natura 2000” ορίζονται από την Κοινοτική Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 1992. Στα ευρωπαϊκά εδάφη όπου εφαρμόζεται η συνθήκη, τα κράτη μέλη καλούνται να διαχειριστούν τις περιοχές αυτές ή/και να λάβουν μέτρα για την αποκατάστασή τους.

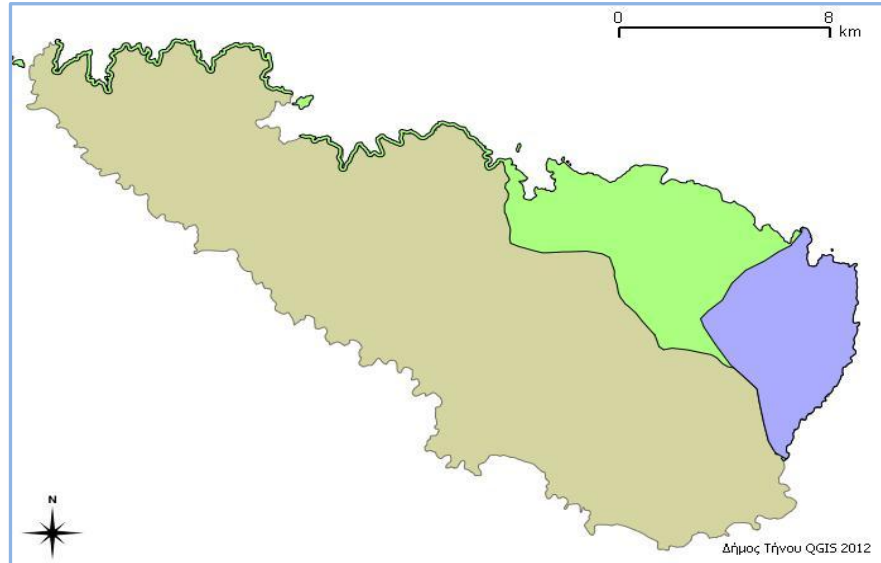
Το δίκτυο “Natura 2000” περιλαμβάνει δύο (2) κατηγορίες περιοχών (ΥΠΕΚΑ, 2011α):

- τις «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» (Special Protection Areas - SPA) για την Ορνιθοπανίδα, οι οποίες ορίζονται στην Οδηγία 79/409/ΕΚ «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ.
- τους «Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)» (Sites of Community Importance – SCI) όπως ορίζονται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Για τον προσδιορισμό των ΤΚΣ λαμβάνονται υπόψη οι τύ-

ποι οικοτόπων και τα είδη των Παραρτημάτων I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ καθώς και τα κριτήρια του Παραρτήματος III αυτής. Ο Κατάλογος ΤΚΣ για την περιοχή της Μεσογείου δημοσιεύτηκε στην Απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2010/45.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στην Τήνο υπάρχουν **δύο** περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο «NATURA» και βρίσκονται στο βορειοανατολικό άκρο του νησιού : Η πρώτη περιοχή με κωδικό GR4220019 «*ΤΗΝΟΣ: ΜΥΡΣΙΝΗ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΛΙΒΑΔΑ*» συνολικής έκτασης 2044,72 εκτάρια με πυρήνα της την λεκάνη της Λειβάδας και τα δυτικά πρανή του όρους Τσικνιάς κατηγορίας Τόπων Κοινοτικής Σημασίας . (στον χάρτη με μωβ σκιασμένο χρώμα)

Η δεύτερη με κωδικό GR220031 με ονομασία «*ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΤΗΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΑΔΕΣ*» έκτασης 5055,95 εκτάρια κατηγορίας Ζώνης Ειδικής Προστασίας για την Ορνιθοπανίδα. (στον χάρτη με πράσινο χρώμα και γραμμή οριοθέτησης)

Υγρότοποι

Επίσης υπάρχουν ως χαρακτηρισμένοι υγρότοποι με τα Π.Δ. 13/2003 , της Κολυμπήθρας και του Πανόρμου έκτασης 100 και 7 στρεμμάτων αντίστοιχα.. Το 2011 επίσης χαρτογραφήθηκαν οι μικροί νησιωτικοί υγρότοποι που δεν εντάσσονται στο δίκτυο NATURA προκειμένου να θεσμοθετηθεί ειδικό καθεστώς προστασίας τους το οποίο και πραγματοποιήθηκε με Π.Δ. στις 01-02-2012 και εκδόθηκε με το ΦΕΚ 229/19-06-2012. Αυτοί είναι

- Έλος Πανόρμου με έκταση 18στρ.
- Κολυμπήθρα με έκταση 58 στρ.
- Έλος Αγ. Ιωάννη Πόρτο με έκταση 11 στρ.
- Ρύακας Λειβάδας με έκταση 6 στρ.

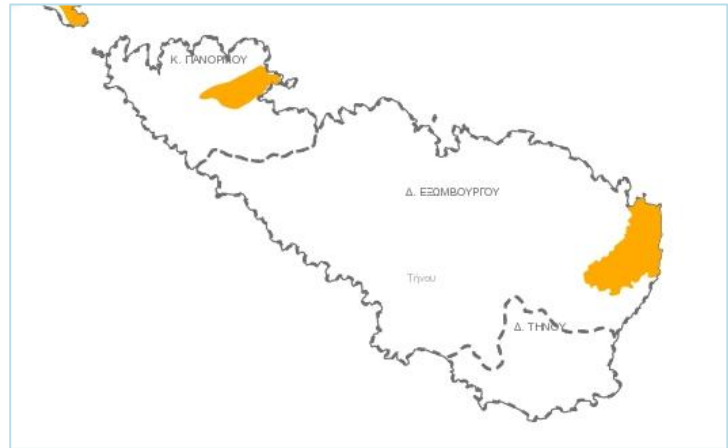
όπως απεικονίζονται στην εικόνα

Εικόνα 17 . Μικροί νησιωτικοί υγρότοποι Τήνου

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Στην Τήνο υπάρχουν και δύο καταφύγια άγριας ζωής, στα οποία απαγορεύεται η θήρα και ένας αριθμός δραστηριοτήτων. Αυτά είναι του Τσικινιά με έκταση 7.444 στρ. (ΦΕΚ 546/Β/30-10-2007) και του Πανόρμου έκτασης 2.700 στρ. (ΦΕΚ 341/30-05-1984)

Πηγή : Oikoskopio.gr

Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Δύο περιοχές (2) χαρακτηρίζονται ως Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ). Το 'Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους' (ΤΙΦΚ) είναι ως ένας τόπος διακεκριμένης αισθητικής αξίας, ο οποίος παραμένει σε αξιόλογο βαθμό φυσικός, αν και συχνά είναι δομημένος. Η έκτασή του ορίζεται με ανθρώπινα μέτρα και δεν υπερβαίνει τη δυνατότητα πεζοπορίας μιας μέρας, εκτός ειδικών εξαιρέσεων. Στα ΤΙΦΚ περιλαμβάνονται παραδοσιακοί οικισμοί και χώροι ιστορικής και αρχαιολογικής σημασίας. Επίσης, τα ΤΙΦΚ επιλέγονται και αξιολογούνται χρησιμοποιώντας κριτήρια που σχετίζονται με φυσικά και οικολογικά χαρακτηριστικά, όπως το ανάγλυφο, η βλάστηση και η χλωρίδα, η παρουσία πανίδας, τα νερά, οι μετεωρολογικές συνθήκες, η πανοραμική θέα καθώς και με ανθρωπογενή χαρακτηριστικά, όπως η ύπαρξη μνημείων, η ιστορική αναφορά, ο παραδοσιακός χαρακτήρας, οι χρήσεις γης. Άλλες παράμετροι – κριτήρια επιλογής είναι η διαχρονικότητα, η αίσθηση φυγής ή απομόνωσης, η δημιουργία συναισθημάτων, η επαφή με τη φύση, η δυνατότητα κατανόησης φυσικών διεργασιών

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Πηγή (Πρόγραμμα ISWM-TINOS 2012)

Περιοχές περιβαλλοντικής προστασίας από την Ζ.Ο.Ε Τήνου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε), η οποία για την Νήσο Τήνο θεσπίστηκε με το Π.Δ.13-27.2.2003, (ΦΕΚ Δ 160) , καθόρισε στην περιοχή Δήμου Τήνου περιοχές προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Οι περιοχές αυτές φαίνονται παρακάτω και εμφανίζονται αντίστοιχα στο χάρτη που συντάξε με χρώμα πορτοκαλί

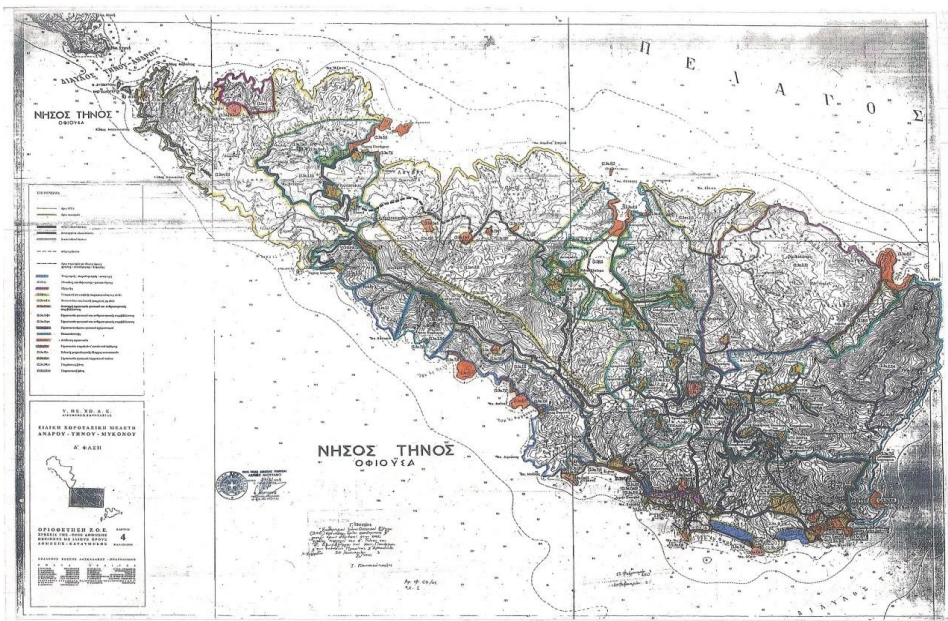
Πηγή: Τμήμα Δόμησης Δ. Τήνου

Περιοχές με στοιχεία 2.3α.6 που χαρακτηρίζονται ως περιοχές απολύτου προστασίας και οι οποίες περιλαμβάνουν παραλιακά τοπία, αμμουδιές ιδιαίτερης αισθητικής και περιβαλλοντικής αξίας καθώς και τους σημαντικότερους υγροβιότοπους του νησιού.

1. Περιοχή 2.3α.2.2, Είναι περιοχή προστασίας των γρανιτικών ογκολίθων που αποτελούν διατηρητέα μνημεία της φύσης καθώς και του ευρύτερου περιβάλλοντος. Χαρακτηρίζονται ως προτευόμενοι φυσιοσχηματισμοί.

2. Περι- (2.3.α.1)α, οι ανήκουν στις περιοχές φυσικού

ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

οι οποίες περιοχές προστα- και αν-
φύσης
ευρύτε-
λοντος
κτηρίζο-
στα-
σικοί
οχές
οποιες
περιοχές
ρίζονται
προστα-
και αν-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

3. **Περιοχές με στοιχεία (2.3.α.1)β**, οι οποίες αποτελούν περιοχές προστασίας στις παραπάνω περιοχές (2.3.α.1)α
4. **Περιοχές με στοιχεία 2.3α. 7** οι οποίες αποτελούν περιοχές διαφύλαξης των αξιόλογων παραλιών ακτών κολύμβησης του νησιού και αναψυχής
5. **Περιοχές με στοιχεία 2.2β** είναι περιοχές γεωργικής γής

Μετεωρολογικά Δεδομένα - Κλίμα

Στην Τήνο το κλίμα είναι γενικά εύκρατο μεσογειακό και χαρακτηρίζεται από δροσερά καλοκαίρια, με τη θερμοκρασία σπάνια να ξεπερνά τους 37°C και ήπιους χειμώνες, με το θερμόμετρο σπάνια να κατεβαίνει στο μηδέν. Από μετεωρολογικής και κλιματικής άποψης, το έτος διαχωρίζεται σε δύο εποχές: την ψυχρή, η οποία διαρκεί από τον Οκτώβριο μέχρι το Μάρτιο και τη θερμή, η οποία διαρκεί από τον Απρίλιο μέχρι το Σεπτέμβριο.

Όσον αφορά τις μετρήσεις σχετικά με το κλίμα, παρατηρείται ότι επειδή δεν υπάρχει εγκατεστημένος σταθμός της Ε.Μ.Υ. επάνω στην Τήνο, τα στοιχεία των μελετών που σχετίζονται με, το νησί προέρχονται από τους μετεωρολογικούς σταθμούς της Ε.Μ.Υ. που βρίσκονται πλησιέστερα. Οι σταθμοί αυτοί είναι της Μυκόνου (128μ υψόμετρο) της Σύρου (11μ υψόμετρο) και της Άνδρου (10μ υψόμετρο). και τα όποια συμπεράσματα έχουν καταγραφεί στις μέχρι τώρα στις μελέτες που ελήφθησαν υπόψη, είναι από αυτούς τους σταθμούς. Θεωρούμε ότι παρά τη γενική κλιματική ομοιότητα που μπορεί να έχει η Τήνος με τα γειτονικά νησιά, υπάρχουν επιμέρους κλιματικές διαφορές, τόσο λόγω θέσης, γεωγραφικών χαρακτηριστικών αλλά και την παρουσία μικροκλιμάτων εντός του νησιού που δυστυχώς δεν καταγράφονται πουθενά. (π.χ. υπάρχει μία απόκλιση θερμοκρασίας 4-5 βαθμών C⁰ και υψηλότερα ποσοστά υγρασίας σε σχέση με το επίπεδο της θάλασσας ιδίως για την περιοχή των Πάνω Μερών και σίγουρα υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στην πεδιάδα των Κάτω Μερών αλλά και στο οροπέδιο του Πολέμου τον Κάμπο.) Δυστυχώς μέχρι πρότινος δεν υπήρχε σταθερή καταγραφή των κλιματιστικών χαρακτηριστικών σε αυτές τις περιοχές και η όποια παρατήρηση έχει γίνει εμπειρικά και χωρίς μέθοδο. Το Μάρτιο του 2016 ο Δήμος Τήνου εγκατέστησε τρεις μετεωρολογικούς σταθμούς στη Στενή, Κώμη και Πύργο, οι οποίοι έχουν αρχίσει και καταγράφουν δεδομένα. Τα στοιχεία λοιπόν που παρουσιάζονται είναι από το Μετεωρολογικό σταθμό Τήνου που έχει εγκατασταθεί από το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών τον Αύγουστο του 2008 και είναι τα μόνα πρωτογενή που υπάρχουν και καταγράφονται πάνω στην Τήνο για μεγάλο χρονικό διάστημα

Ο μετεωρολογικός σταθμός Τήνου τοποθετημένος στο Δημαρχείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στον πίνακα που ακολουθεί για τη θερμοκρασία του αέρα που αφορά το διάστημα 2009-2014 φαίνεται ότι η μέση θερμοκρασία δεν κατεβαίνει κάτω των 10 βαθμών για τη διάρκεια των χειμερινών μηνών, ενώ για το καλοκαίρι επικρατούν θερμοκρασίες μέχρι 27 βαθμούς. Η θερμοκρασία του αέρα έχει «τις χαμηλότερες τιμές στις Κυκλάδες κατά μήκος του άξονα Άνδρου – Τήνου- Μήλου – Νάξου αυξανόμενη ανατολικά και δυτικά αυτών» (Θεοχαράτος 1978)

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και με τις μετρήσεις της πενταετίας στο σταθμό της Τήνου, σύμφωνα με τις οποίες η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 18,82 η οποία βρίσκεται πολύ κοντά στα συμπεράσματα που εμφάνισαν από παλαιά έτη στην Ειδική Χωροταξική Μελέτη Άνδρου-Τήνου – Μυκόνου όπου η μέση ετήσια – μηνιαία θερμοκρασία εμφανίζεται στους 18,6 C⁰.

Οι χιονοπτώσεις σπάνιες, με συχνότητα μία φορά στα πέντε έτη περίπου, όπως σπάνια η μέση θερμοκρασία θα δείξει τιμές πλησίον του μηδενός. Με βάση τα στοιχεία της τελευταίας πενταετίας η χαμηλότερη μέση ημερήσια θερμοκρασία που παρατηρήθηκε ήταν 1,4 C⁰ το Φεβρουάριο του 2012 και 2,6 το Φεβρουάριο του 2010. Σε σημεία του νησιού όμως με υψηλότερο υψόμετρο συνήθως άνω των 350 -400 μέτρων π.χ. Αρνάδος – Δυο Χωριά, οροπέδιο Λειβαδεράς, Πολέμου Κάμπος, Τσικνιάς οι θερμοκρασίες είναι χαμηλότερες από το επίπεδο της θάλασσας κατά 4-5 βαθμούς περίπου, με συνέπεια η χιονόπτωση να εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα, περίπου δύο φορές κάθε έτος, χωρίς να διαρκεί παραπάνω από 1-2 ημέρες.

Μέση τιμή, μέγιστη και ελάχιστη θερμοκρασία ανά μήνα 2009-2014

2009	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	13,1	17,6	6,3
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	11,4	18,2	4,9
ΜΑΡΤΙΟΣ	13	24,1	5,9
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	15,6	22,7	10,9
ΜΑΙΟΣ	20,1	29,5	13,1
ΙΟΥΝΙΟΣ	24,1	31,4	18,3
ΙΟΥΛΙΟΣ	27,1	36,9	21,9
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	25,1	33,6	20,3
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	22,4	31,8	16,8

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	20,3	25,4	13,1
ΝΟΪΜΒΡΙΟΣ	16,7	21,7	10,6
ΔΕΚΈΜΒΡΙΟΣ	15,3	19,7	7,8
2010	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	12,6	20,2	3,8
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	13,8	20,6	2,6
ΜΑΡΤΙΟΣ	14,1	20,3	7,8
ΑΠΡΪΛΙΟΣ	16,7	25	11,8
ΜΑΙΟΣ	20,9	31,7	13,6
ΙΟΫΝΙΟΣ	24	34,7	17,1
ΙΟΫΛΙΟΣ	26,7	33,9	21,2
ΑΫΓΟΥΣΤΟΣ	28	35,8	22,8
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	24,2	30,3	19,9
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	19,6	25,4	12,3
ΝΟΪΜΒΡΙΟΣ	18,9	23,9	13,7
ΔΕΚΈΜΒΡΙΟΣ	14,6	22,4	2,8
2011	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	12,2	17,2	5,2
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	12,3	17,9	7,2
ΜΑΡΤΙΟΣ	12,6	19,4	1,7
ΑΠΡΪΛΙΟΣ	14,4	20,1	8,3
ΜΑΙΟΣ	18,7	26,7	11,6
ΙΟΫΝΙΟΣ	24,1	31,3	18,7
ΙΟΫΛΙΟΣ	27,1	34	21,6
ΑΫΓΟΥΣΤΟΣ	25,8	31,4	21,3
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	24,5	33,3	19,6
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	17,9	26,1	9,9
ΝΟΪΜΒΡΙΟΣ	14,4	18,9	10,1
ΔΕΚΈΜΒΡΙΟΣ	13,6	18,7	6,4
2012	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	9,6	16,8	2,4
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	10,6	17	1,4
ΜΑΡΤΙΟΣ	13	19,9	5,2
ΑΠΡΪΛΙΟΣ	17	23,1	10,4
ΜΑΙΟΣ	20,2	28,8	13,4
ΙΟΫΝΙΟΣ	24,6	31,6	17,4
ΙΟΫΛΙΟΣ	27,9	36,3	21,4
ΑΫΓΟΥΣΤΟΣ	27,7	34,5	22,3
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	23,9	32,1	17,3
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	22,1	30,2	16,2
ΝΟΪΜΒΡΙΟΣ	17,7	24,8	12,4
ΔΕΚΈΜΒΡΙΟΣ	13,3	21	7,3
2013	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	12,5	17,7	3,1
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	13,3	18,4	7,5

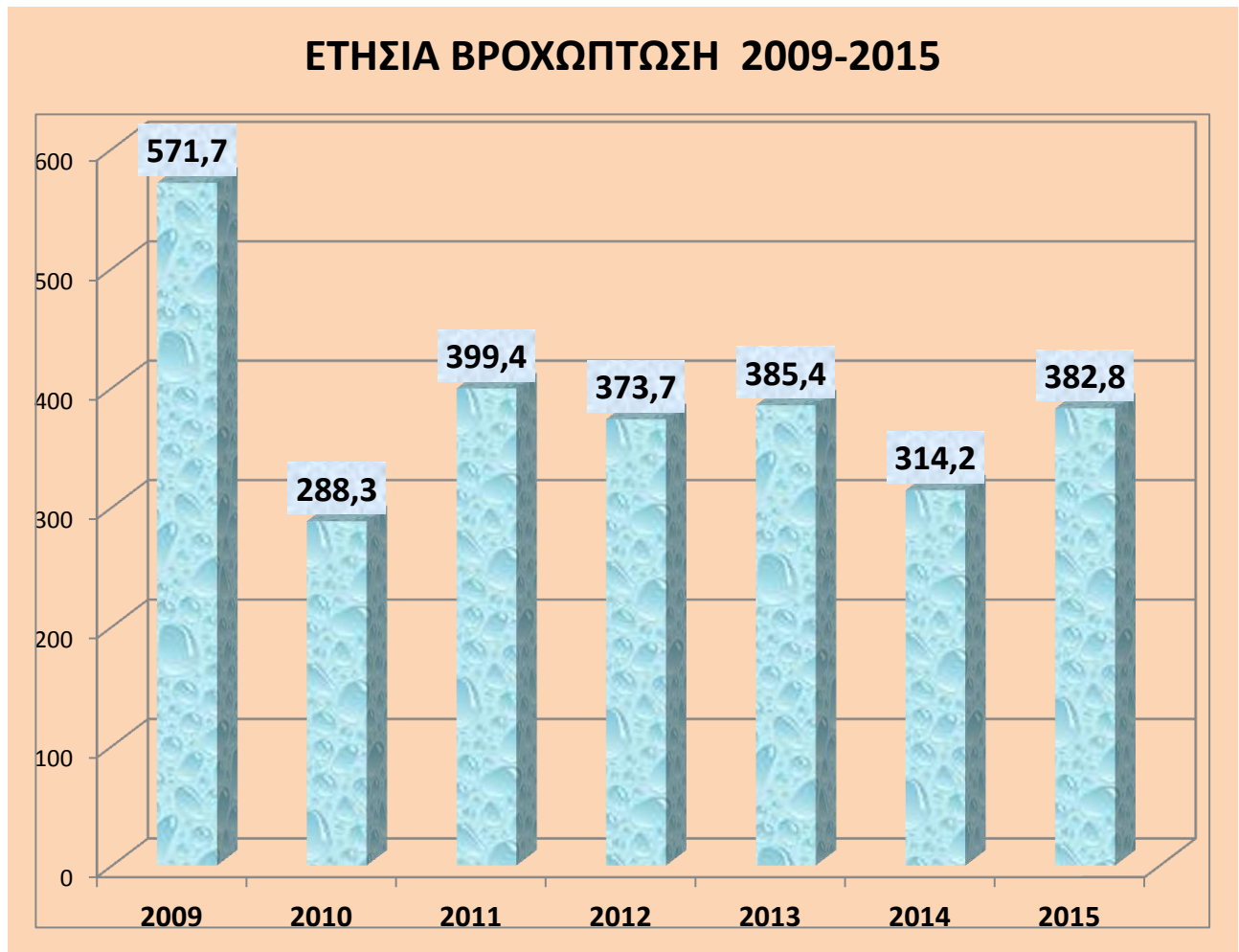
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ	14,7	20,6	7,3
ΑΠΡ΄ΙΛΙΟΣ	17,3	26,6	12,3
ΜΑΙΟΣ	21,5	29,4	15,1
ΙΟ΄ΥΝΙΟΣ	24,3	32,7	17,9
ΙΟ΄ΥΛΙΟΣ	25,9	33,7	21,5
Α΄ΥΓΟΥΣΤΟΣ	26,3	33,2	22,2
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	24,2	30,8	18,6
ΟΚΤ΄ΩΒΡΙΟΣ	19,1	25,8	12,7
ΝΟ΄ΕΜΒΡΙΟΣ	17,4	22,9	10,2
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	12,3	19,8	4,3
2014	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	13,8	15,7	11,7
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	13,5	15,5	11,6
ΜΑΡΤΙΟΣ	14,2	16,5	11,8
ΑΠΡ΄ΙΛΙΟΣ	16,5	19,1	13,8
ΜΑΙΟΣ	19,5	22,3	17,1
ΙΟ΄ΥΝΙΟΣ	23,9	26,7	21,4
ΙΟ΄ΥΛΙΟΣ	25,9	29	23,5
Α΄ΥΓΟΥΣΤΟΣ	27,1	30,2	24,5
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	23,8	26,5	21,5
ΟΚΤ΄ΩΒΡΙΟΣ	19,4	21,8	17,6
ΝΟ΄ΕΜΒΡΙΟΣ	16	18	14,1
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	14,5	16,8	12,3
2015	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟ- ΚΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΜΗΝΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	13	17,9	1,4
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	13,7	18,9	0,3
ΜΑΡΤΙΟΣ	14,6	18,2	7
ΑΠΡ΄ΙΛΙΟΣ	18,4	24	8,2
ΜΑΙΟΣ	23,6	29,7	14,8
ΙΟ΄ΥΝΙΟΣ	25,8	31,1	17,9
ΙΟ΄ΥΛΙΟΣ	28,7	34,8	21,1
Α΄ΥΓΟΥΣΤΟΣ	29,3	33,5	22,4
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	27	32,8	19,2
ΟΚΤ΄ΩΒΡΙΟΣ	22,4	26	15,6
ΝΟ΄ΕΜΒΡΙΟΣ	19,8	23,8	11,9
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	15,3	19,7	2,2

Πηγή :Μετεωρολογικός Σταθμός Τήνου , 2016 Ιδία Επεξεργασία

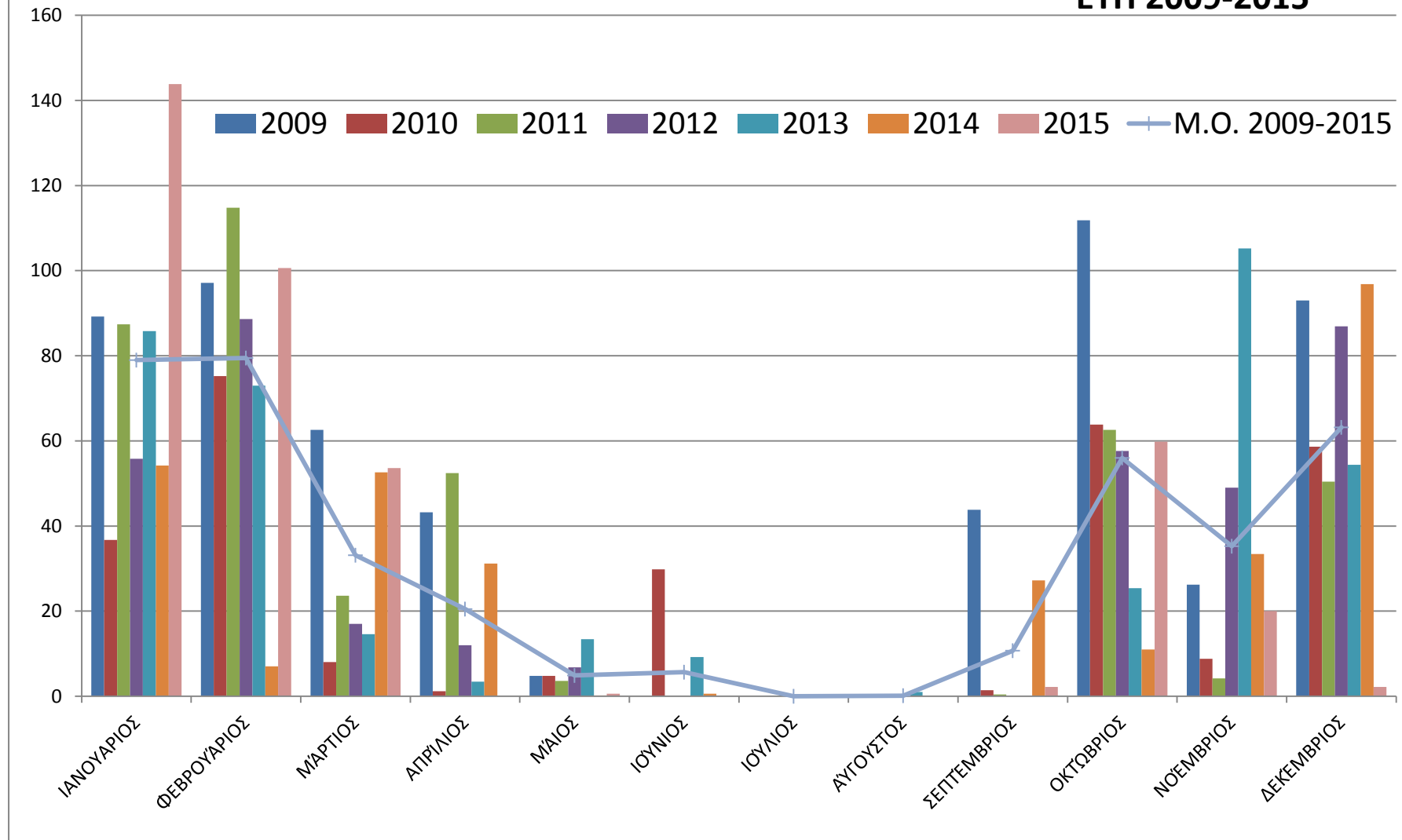
Οι βροχοπτώσεις στην Τήνο περιορίζονται στο διάστημα Οκτωβρίου-Μαρτίου, σπανιότερα δε, υπάρχουν μεμονωμένες βροχές τους Μήνες Απρίλιο Μάιο, Ιούνιο. Η γεωγραφική κατανομή των βροχών τόσο στην υγρή όσο και την θερμή περίοδο υπολείπεται κατά πολύ των περισσότερων περιοχών του ηπειρωτικού Ελλαδικού χώρου και κυρίως της Δυτικής Ελλάδας. Από τα νησιά των Κυκλάδων όμως η Άνδρος η Τήνος εμφανίζουν τη μεγαλύτερο ύψος βροχών. Τα στοιχεία του μετεωρολογικού σταθμού Τήνου έδειξαν τα παρακάτω αποτελέσματα για την τελευταία πενταετία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

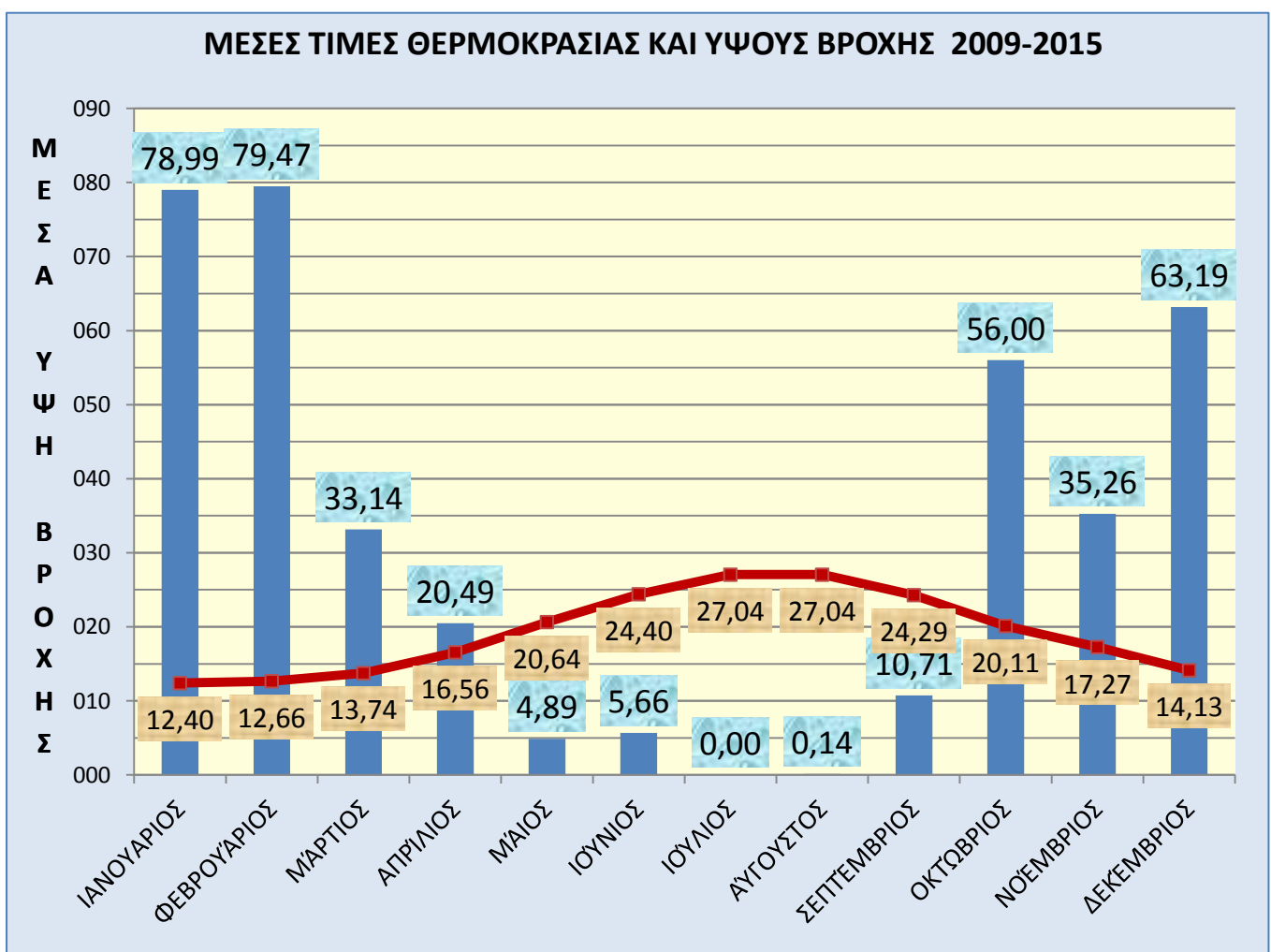
Πηγή :Μετεωρολογικός Σταθμός Τήνου, Ιδία Επεξεργασία 2015

ΥΨΟΣ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΒΡΟΧΩΝ ΕΤΗ 2009-2015

Και σε συνδυασμό με τη θερμοκρασία το ομβροθερμικό διάγραμμα της Τήνου διαμορφώνεται ως εξής για την ίδια περίοδο:

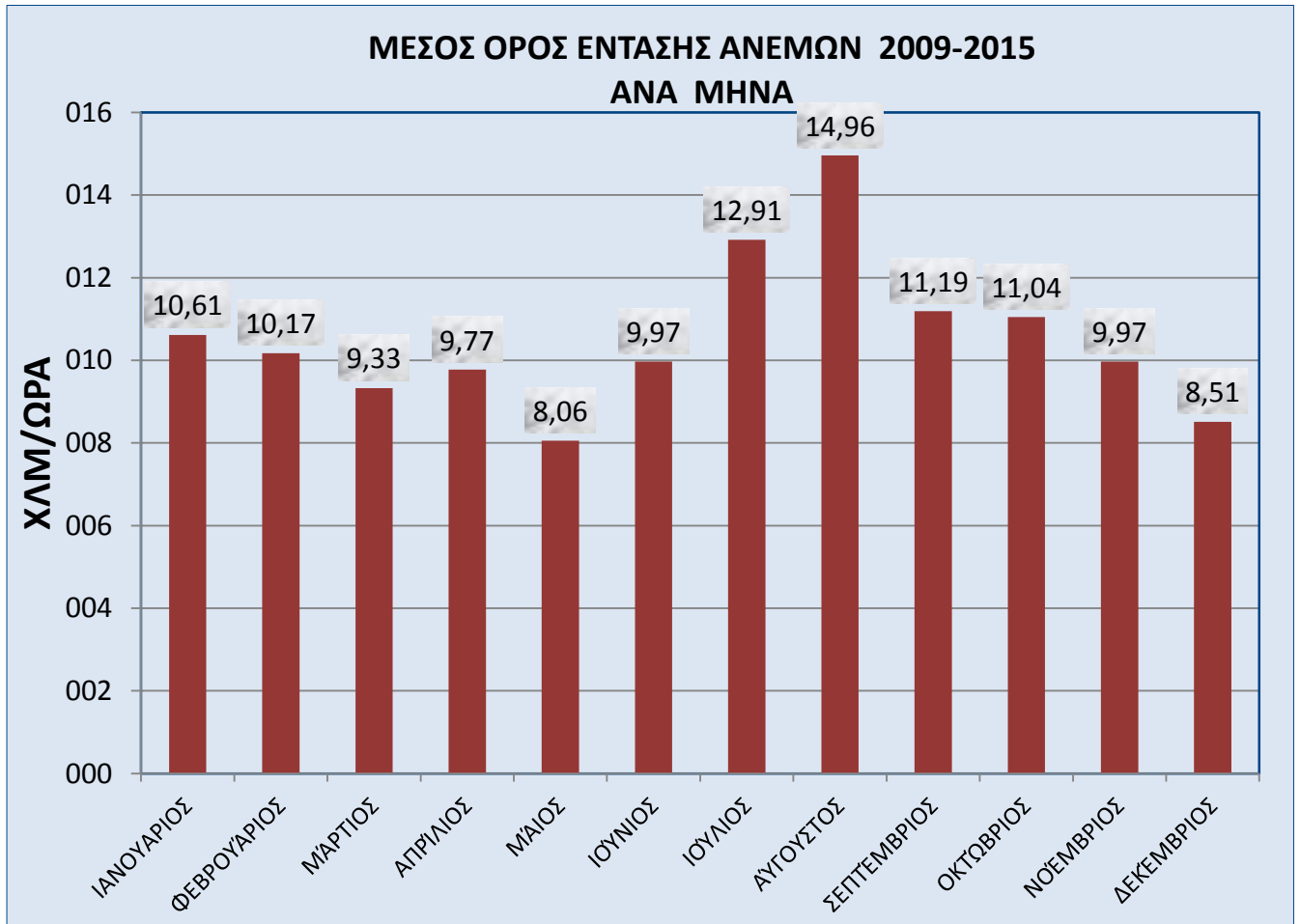
Ομβροθερμικό διάγραμμα 2009-2015

Πηγή :Μετεωρολογικός Σταθμός Τήνου, Ίδια Επεξεργασία 2015

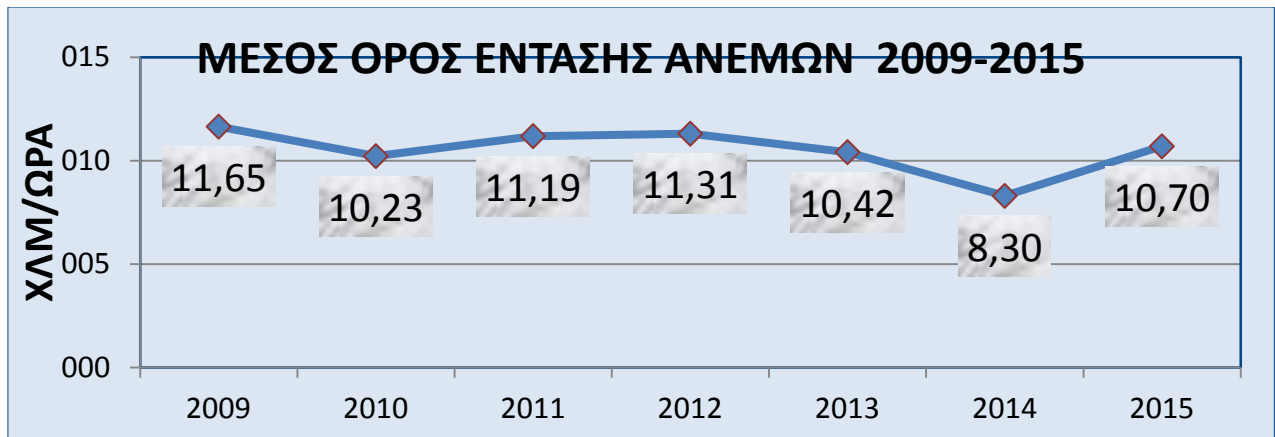
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ένα στοιχείο που χαρακτηρίζει τις Κυκλάδες και ιδιαίτερα την Τήνο είναι η ένταση των ανέμων. Δεν είναι υπερβολή να χαρακτηρίσουμε την περιοχή ως μία από τις πιο ανεμώδεις του Ελληνικού χώρου όπως φαίνεται και στον χάρτη του αιολικού δυναμικού της Ελλάδας παρακάτω . «Ο αέρας στο νησί της Τήνου είναι ξηρότερος με τιμές σχετικής υγρασίας της τάξης του 65-70% έναντι του 70-75% των υπολοίπων Κυκλάδων» (Πρόγραμμα LIFE+ISWM-TINOS, 2012). Χαρακτηριστικό είναι ότι στην Τήνο το έτος 2009 από τις 365 ημέρες του έτους οι 178 εμφάνισαν μέση ημερήσια ένταση ανέμων μεγαλύτερη των 12 χλμ/ώρα (3 μποφόρ). Με τα δεδομένα της πενταετίας ο άνεμος είναι ιδιαίτερα έντονος για τους μήνες Ιούλιο Αύγουστο κάτι που είναι φυσιολογικό λόγω των ετησίων ανέμων (μελτέμια) και στη συνέχεια ακολουθεί ο Σεπτέμβριος και ο

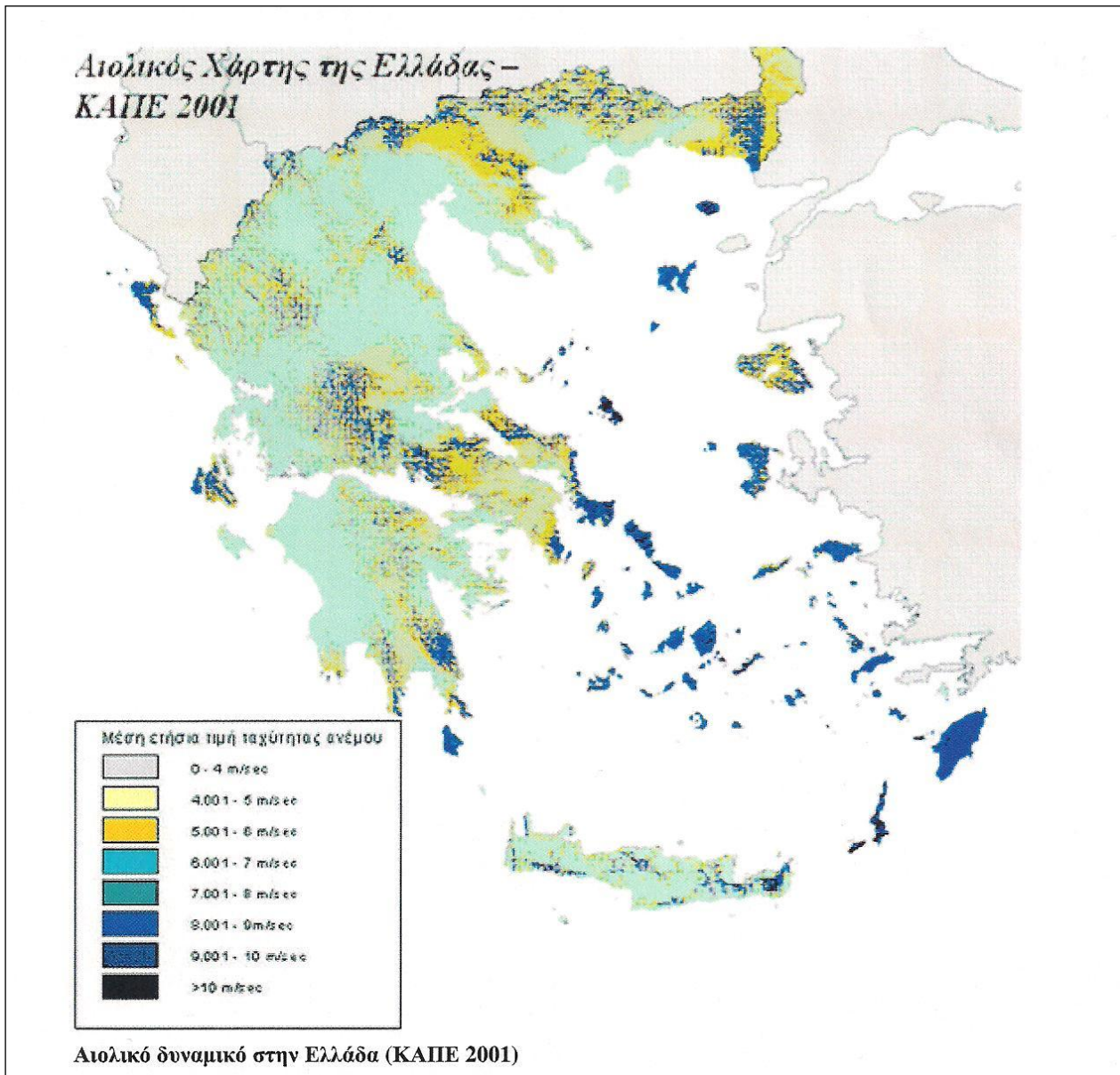
Απρίλιος. Οι επικρατούντες άνεμοι στην Τήνο είναι οι Βορειοανατολικοί και στη συνέχεια ακολουθούν οι Βόρειοι, κυρίως τη θερμή περίοδο (μελτέμια) και λιγότερο το χειμώνα . Οι Νότιοι άνεμοι εμφανίζονται σπανιότερα τη θερμή περίοδο με μικρές ταχύτητες, συχνότερα τη χειμερινή με συνήθως μεγάλες εντάσεις οι οποίες συνοδεύονται από καταιγίδες. Πολύ μικρό μέρος του συνόλου καταλαμβάνουν οι άνεμοι με δυτική ή ανατολική κατεύθυνση. Στον παρακάτω χάρτη παρουσιάζονται οι περιοχές με έντονο σκούρο μπλε χρωματισμό ως την υψηλότερη τιμή εντάσεως των ανέμων καθόλη τη διάρκεια του έτους μέσα στις οποίες βρίσκεται και η Τήνος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή :Μετεωρολογικός Σταθμός Τήνου, Ιδία Επεξεργασία 2015

Αιολικός Χάρτης Ελλάδας

Πηγή : ΚΑΠΕ 2001

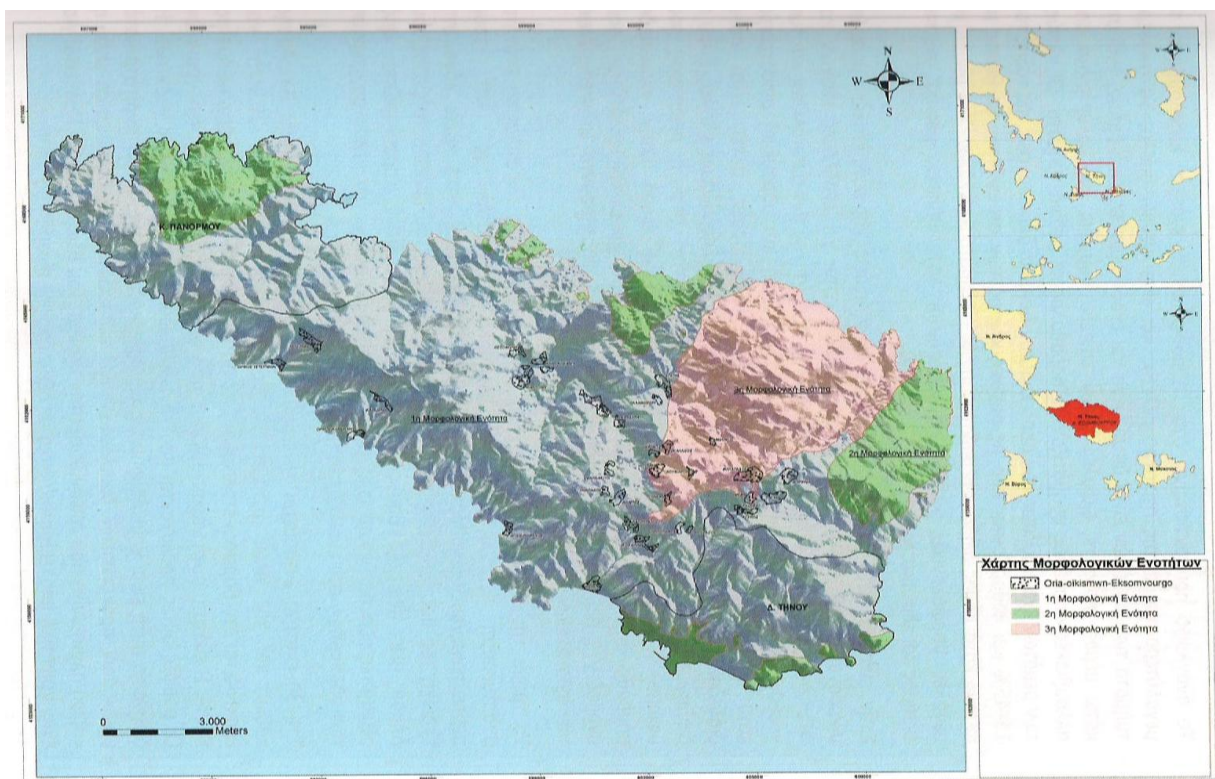
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γεωμορφολογία -Γεωλογική Δομή – Ορυκτός Πλούτος

Η Τήνος εμφανίζει μια πολυσχιδή γεωμορφολογία με έδαφος ορεινό ξερό και βραχώδες (Αναγνώστου Β. Κυριακίδου Χ. Δρακοπούλου Π. (2009) Το υψηλότερο σημείο του νησιού είναι 724 μέτρα περίπου, βρίσκεται στο ΒΑ άκρο και ταυτίζεται με την εμφάνιση της ανώτερης τεκτονικής ενότητας. Το μεγαλύτερο μέρος του νησιού παρουσιάζει μορφολογική ασυμμετρία από το ΒΔ άκρο μέχρι την περιοχή που εμφανίζεται ο γρανίτης. Ένας ορεινός άξονας κατά μήκος της νήσου την διαχωρίζει σε ένα βορειοανατολικό τμήμα σχετικά ομαλότερο σε σύγκριση με το νοτιοδυτικό. Τα δυο αυτά τμήματα στα οποία χωρίζεται η νήσος από την κεντρική κορυφογραμμή είναι άνισα, με μεγαλύτερης έκτασης το ΒΑ τμήμα. Χαρακτηριστικός είναι ο εγκάρσιος προς τον άξονα γεωμορφολογικός διαμελισμός της νήσου σε μικρές λεκάνες απορροής.

Η Τήνος χωρίζεται σε τρεις μορφολογικές ενότητες Η πρώτη καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα του νησιού και περιλαμβάνει σχιστόλιθους με εναλλαγές μαρμάρων. Η δεύτερη αναπτύσσεται στα δύο άκρα του νησιού και περιλαμβάνει ταλκικούς-γλωριτικούς σχιστόλιθους και σερπεντιωμένους υπερβασίτες, ενώ η τρίτη χαρακτηρίζεται από μορφές εξαλλοίωσης των γρανιτών. (Λειβαδίτης και Αλεξούλη – Λειβαδίτης 2001)

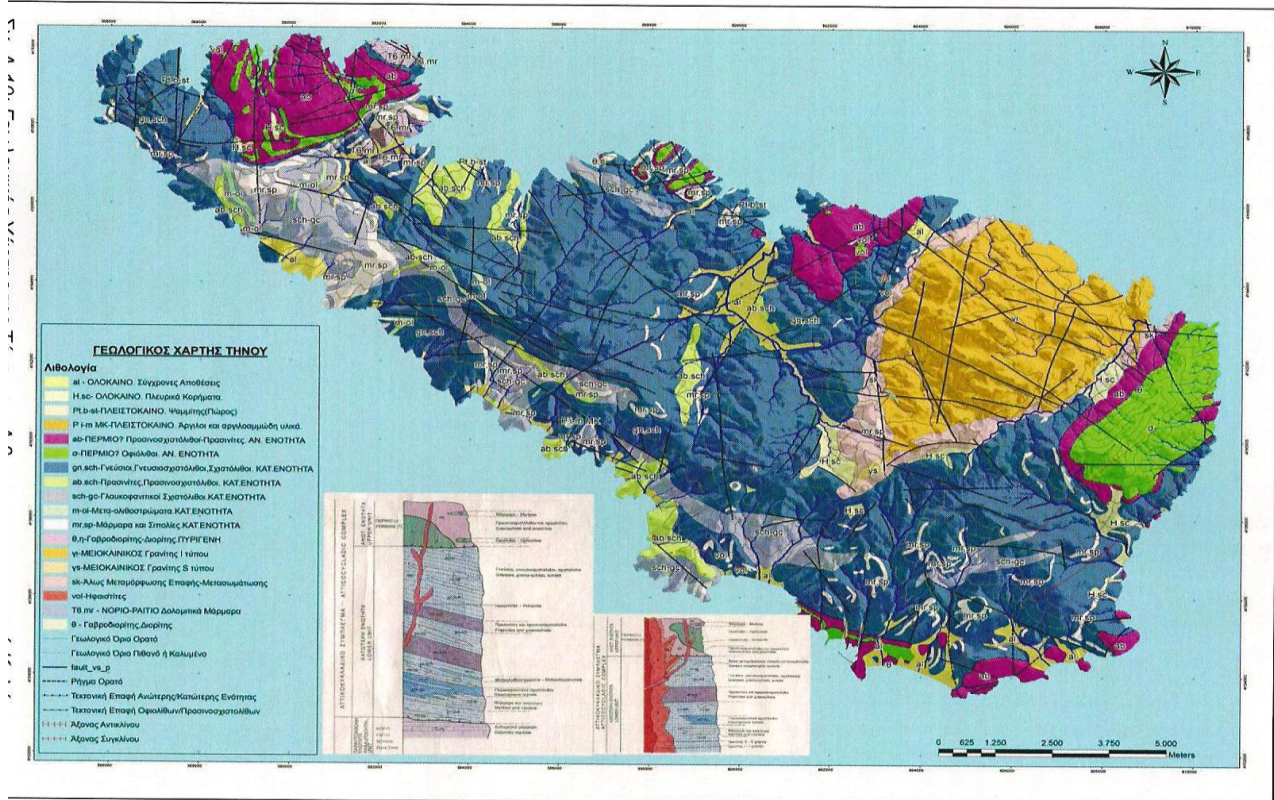
Μορφολογικός Χάρτης Τήνου

Πηγή : (Λύσιππος, Αθανασιάδης υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010).

Η Ν. Τήνος, ως ένα νησί των Κυκλάδων εντάσσεται γεωτεκνικά στη μεταμορφωμένη Αττικό-Κυκλαδική ζώνη. Το νησί καλύπτεται από ανθρακικούς σχηματισμούς με εναλλαγές κρυσταλλοσχιστοδών και εκρηξιγενών πετρωμάτων, πυριγενών πετρωμάτων, Επίσης εμφανίζονται σύγχρονα ιζήματα, αλλουβιακές αποθέσεις και περιορισμένης έκτασης πλευρικά κορήματα, τα οποία είναι προϊόντα της διάβρωσης και αποσάθρωσης των άλλων γεωλογικών σχηματισμών. Από τα παραπάνω περισσότερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι γρανίτες σερπεντίνης και γάβρος και οι μαρμαρυγιακοί σχιστόλιθοι, οι αμφιβολιτικοί σχιστόλιθοι και οι ταλκικοί σχιστόλιθοι.

Γεωλογικός Χάρτης Τήνου

Πηγή : (Λύσιππος, Αθανασιάδης Υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010).

Ο ορυκτός πλούτος της Τήνου ήταν υπό έντονη εκμετάλλευση μέχρι και το πρόσφατο παρελθόν. Τα πράσινα και τα γκριζία – λευκά μάρμαρα, τα ανθρακικά αδρανή υλικά, οι σχιστολιθικές πλάκες, ο τάλκης αλλά και ο χαλαζίας είναι ή ήταν τα κύρια αγαθά του Τηνιακού υπεδάφους. Η εξορυκτική δραστηριότητα συνεχίζεται έως και σήμερα αλλά πολύ μειωμένη σε σχέση με το παρελθόν και έχει να κάνει κυρίως με την εξόρυξη του πράσινου μαρμάρου στην περιοχή της Τ.Κ. Πανόρμου και αδρανών υλικών σε άλλα σημεία του νησιού.

Στην περιοχή υπάρχουν λατομικές επιχειρήσεις οι οποίες αδειοδοτούνται για χρόνο της τάξης 15-20 ετών και στη συνέχεια θα πρέπει να ανανεώσουν τις άδειές τους. Λατομικές ζώνες δεν επιτρέπονται από τη νομοθεσία.

Η εξορυκτική δραστηριότητα στην περιοχή μελέτης πραγματοποιείται κυρίως από μεσαίες - μικρές επιχειρήσεις, που εκτός από ορισμένες εξαιρέσεις καλύπτουν τις τοπικές ανάγκες και τις ανάγκες των γύρω νησιών. Η παραγωγή δεν χαρακτηρίζεται ως μικρή, όμως μικρή χαρακτηρίζεται η αξιοποίηση και εκμετάλλευση του μαρμάρου. Τα υπολείμματα της εξόρυξης του μαρμάρου και τα μη εκμεταλλεύσιμα τμήματα χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αδρανών υλικών. Υπάρχουν σήμερα κοιτάσματα λευκού και γκριζου μαρμάρου, σε διάφορες θέσεις, όμως η εκμετάλλευσή τους περιορίζεται αφενός από τον ανταγωνισμό από άλλες περιοχές εντός και εκτός Ελλάδας όπου η εξόρυξη και η μεταφορά του μαρμάρου είναι πιο συμφέρουσα οικονομικά, αφετέρου από διάφορους απαγορευτικούς λόγους για την αδειοδότηση κάποιων θέσεων λόγω αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, δασικής περιοχής, χρήσεις γης από θεσμοθετημένη ΖΟΕ κλπ.

Γενικά τα ασβεστίτικα μάρμαρα της Τήνου ανήκουν σε τρεις ορίζοντες. Από αυτούς στον ορίζοντα Πανόρμου ml1, δεν γίνεται καμία εκμετάλλευση. Ο ορίζοντας ml2, των υπόλευκων μαρμάρων Πύργου, λατομεύθηκε εντατικά κατά το παρελθόν κυρίως στη περιοχή Πύργου και στο ύψωμα Πατέλες δυτικά των Υστερνίων. Οι εξορύξεις αυτές έχουν αφήσει έντονα σημάδια στη δυτική ακτή του νησιού. Σήμερα στην πλειοψηφία τους, τα λατομεία αυτά έχουν εγκαταλειφθεί.

Το γκριζοκυανόλευκο ζωνώδες μάρμαρο Μαυρά – Λυγαφτιά (ορίζοντας ml3), είναι ένα σύνολο μαρμαροτραπεζών διαφόρων διαστάσεων που εναλλάσσεται με σχιστόλιθους.

Στην περιοχή μελέτης τα ενεργά σήμερα λατομεία εκμεταλλεύονται τα υπόλευκα και τα γκριζοκυανόλευκα ασβεστίτικα μάρμαρα.

Στην Τήνο υπάρχουν επίσης λατομεία εξόρυξης σχιστολιθικών πλακών και «μαυρόπλακας» οι οποίες χρησιμοποιούνται ως δομικά και διακοσμητικά υλικά.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

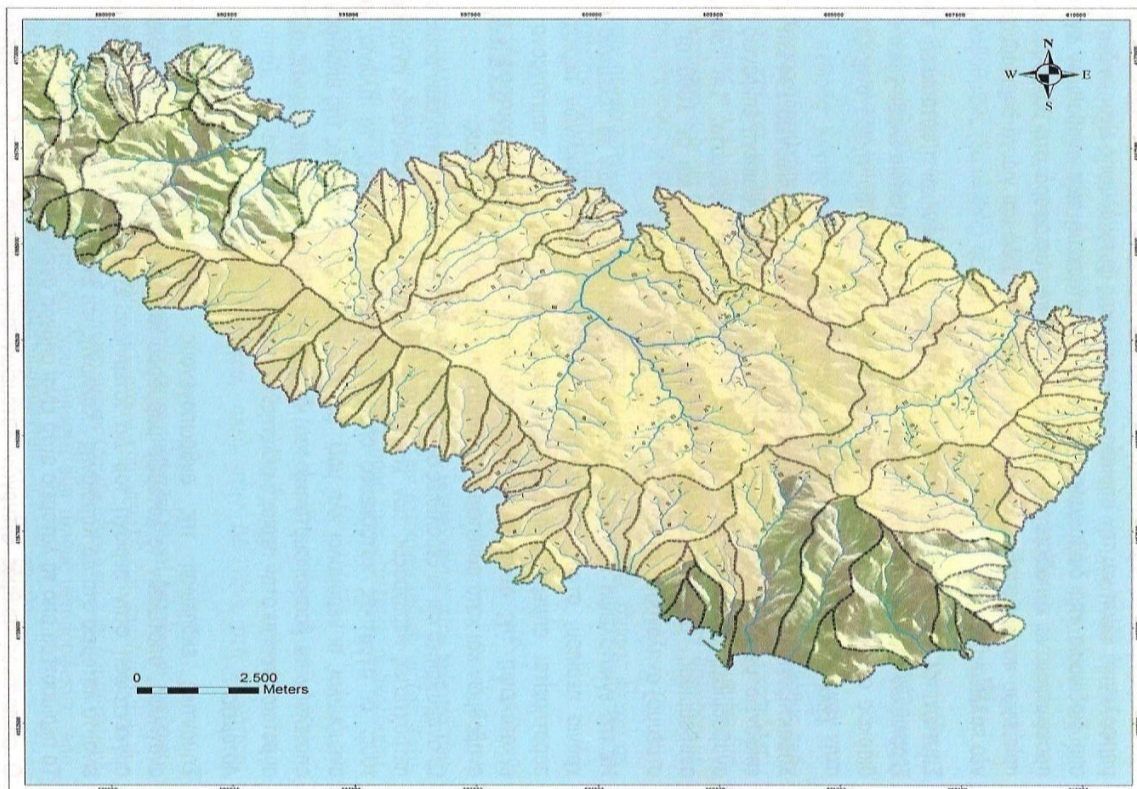
Τα λατομεία σχιστολιθικών πλακών και μαυρόπετρας εξυπηρετούν κυρίως ανάγκες της τοπικής αγοράς.

«Σύμφωνα και με τον Μελιδόνη οι χαλαζιακές φλέβες και κοίτες που απαντώνται κυρίως εντός της κατώτερης από τις δύο σειρές μεταμορφωμένων πετρωμάτων της Τήνου, είναι πολυάριθμες και σχετικά εκτεταμένες. Αναφέρεται ότι ο συνήθως γαλακτόχρωμος χαλαζίας, «άξαχας» κατά την τοπική ορολογία, ο οποίος μάλιστα πολλές φορές παρουσιάζει αξιόλογη καθαρότητα, αποτέλεσε για μεγάλα χρονικά διαστήματα αντικείμενο εντατικής εκμεταλλεύσεως και χρησιμοποιήθηκε σαν πρώτη ύλη στη βιομηχανία υαλουργίας. Χαρακτηριστικές της παρουσίας χαλαζιακών φλεβών αλλά και θέσεις εξόρυξής τους είναι οι τοποθεσίες που ονομάζονται «Άξαχας» ή «Αξαχωπό» ή «Αξαχάκια». (Λύσιππος, Αθανασιάδης, υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010).

«Στην περιοχή του Τσικνιά Γλυκό Νερό υπήρχαν στο παρελθόν μεταλλεία κοντά στη θέση του ΧΑΔΑ και βόρεια προς Λιβάδα (μεταλλεία χρωμίου κ.α.). Επίσης παλιά μεταλλεία υπήρχαν στις νότιες πλαγιές του Τσικνιά (περιοχή Κλοναρού-Καλαμίσι), στη περιοχή Χαλκοβούνι του ΔΔ Καλλονής, στη θέση Μεταλλεία ανάντη της παραλίας Καντάνη δυτικά της θέσης Βρυσί, στο ΔΔ Κάμπου Η εκμετάλλευση όμως σήμερα έχει σταματήσει λόγω εξάντλησης των αποθεμάτων. Γενικά μεταλλικά ορυκτά απαντούν στη περιοχή μελέτης και την Τήνο, όχι όμως σε εκμεταλλεύσιμες ποσότητες, όπως έχουν δείξει μελέτες και έρευνες του ΙΓΜΕ.»(Λύσιππος, Αθανασιάδης, υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010).

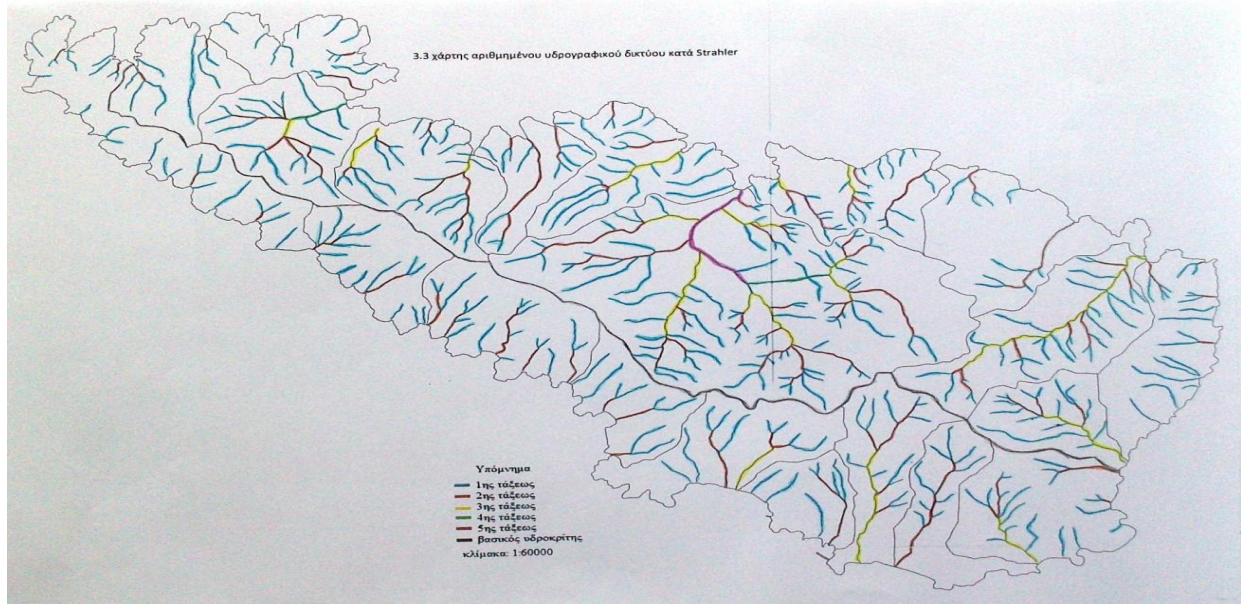
Υδρογεωλογία

«Το υδρογραφικό δίκτυο το οποίο χαρακτηρίζεται από τη θέση στο χώρο, το μέγεθος και το σχήμα του υδάτινου ρεύματος εξαρτάται από τα φυσιογραφικά γνωρίσματα (μορφολογικά, εδαφολογικά, φυτοκάλυψης) της λεκάνης απορροής του. Το υδρογραφικό δίκτυο του Δήμου Τήνου είναι σύνθετο ως προς τη μορφή του γεγονός το οποίο αποδίδεται στις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν οι λεκάνες που αποστραγγίζει λόγω των γεωλογικών και τεκτονικών χαρακτηριστικών της περιοχής. Οι επικρατούσες κατευθύνσεις του υδρογραφικού δικτύου, όπως αυτό αποτυπώνεται για το Νησί της Τήνου, είναι ΒΑ-ΝΔ και αποτελείται από 314 τμήμα-

τα, τα οποία με τη σειρά τους αντιστοιχούν σε 16 ποτάμια – χείμαρρους.» (Πρόγραμμα ISWM-TINOS Παραδοτέο 1-1) **Υδρολογικός Χάρτης Τήνου** Πηγή : (Λύσιππος, Αθανασιάδης ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010).

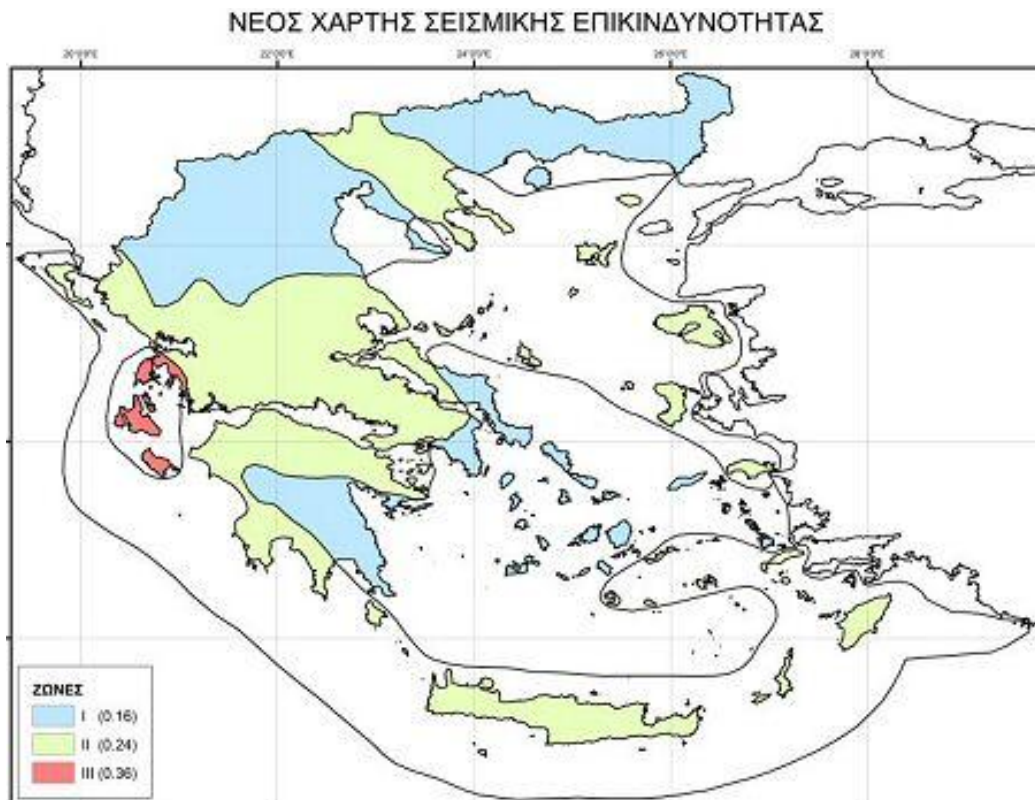
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή Άννα Λαμανδρέα 2014

Σεισμικότητα

Η Τήνος χαρακτηρίζεται από ασθενή σεισμικότητα, καθώς δεν έχουν σημειωθεί είτε πάνω είτε γύρω από το νησί επίκεντρα σεισμών μεγαλύτερα των τριών βαθμών της κλίμακας ρίχτερ. (παραπομπή). Όσον αφορά το νέο χάρτη Ζωνών σεισμικής επικινδυνότητας του έτους 1999 υπάγεται στην Ζώνη Ι με την πλέον χαμηλή επικινδυνότητα.

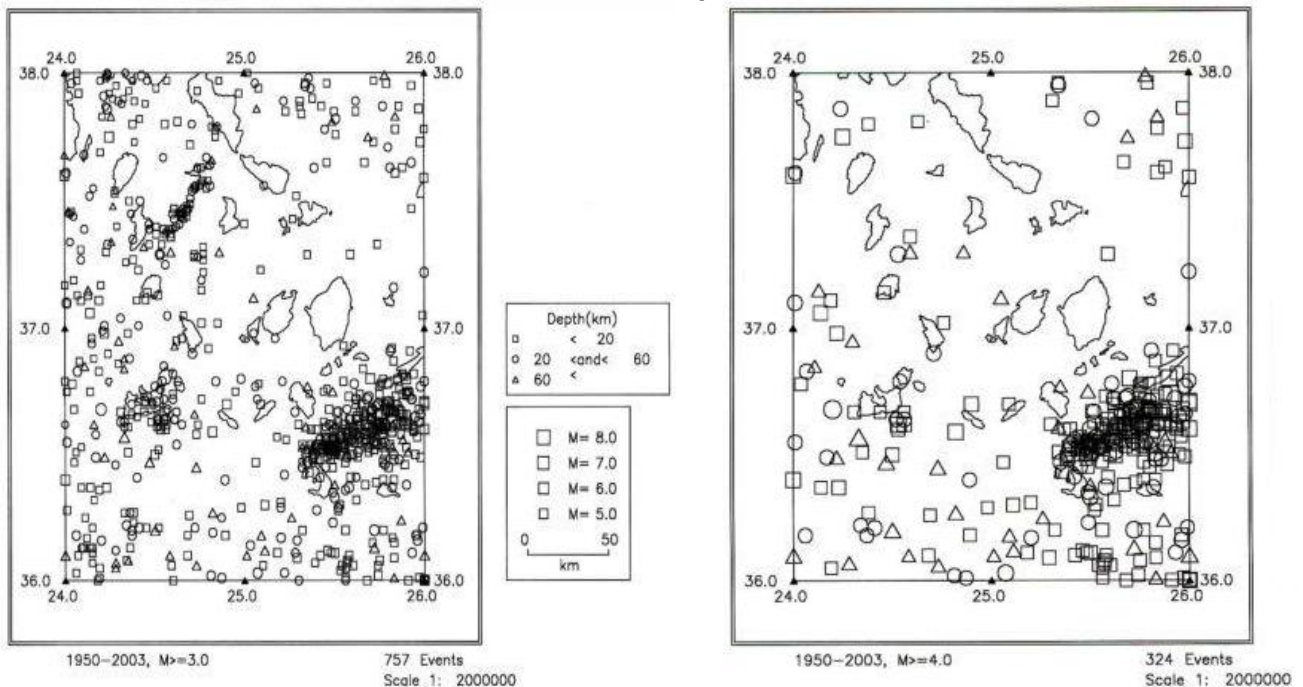
Πηγή Ο.Α.Σ.Π. 2003

«Κατά την περίοδο 1950 – 2003, παρατηρήθηκαν πολυάριθμοι σεισμοί με μέγεθος άνω του 3,0 ανάμεσα από τη Σαντορίνη και την Αμοργό, πολλοί σεισμοί έχουν καταγραφεί στην περιοχή ανάμεσα στη Σύρο και την Κύθνο και λιγότεροι ανάμεσα στη Μήλο και την Κίμωλο (χάρτης στα αριστερά). Επιπλέον, η περιοχή μεταξύ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

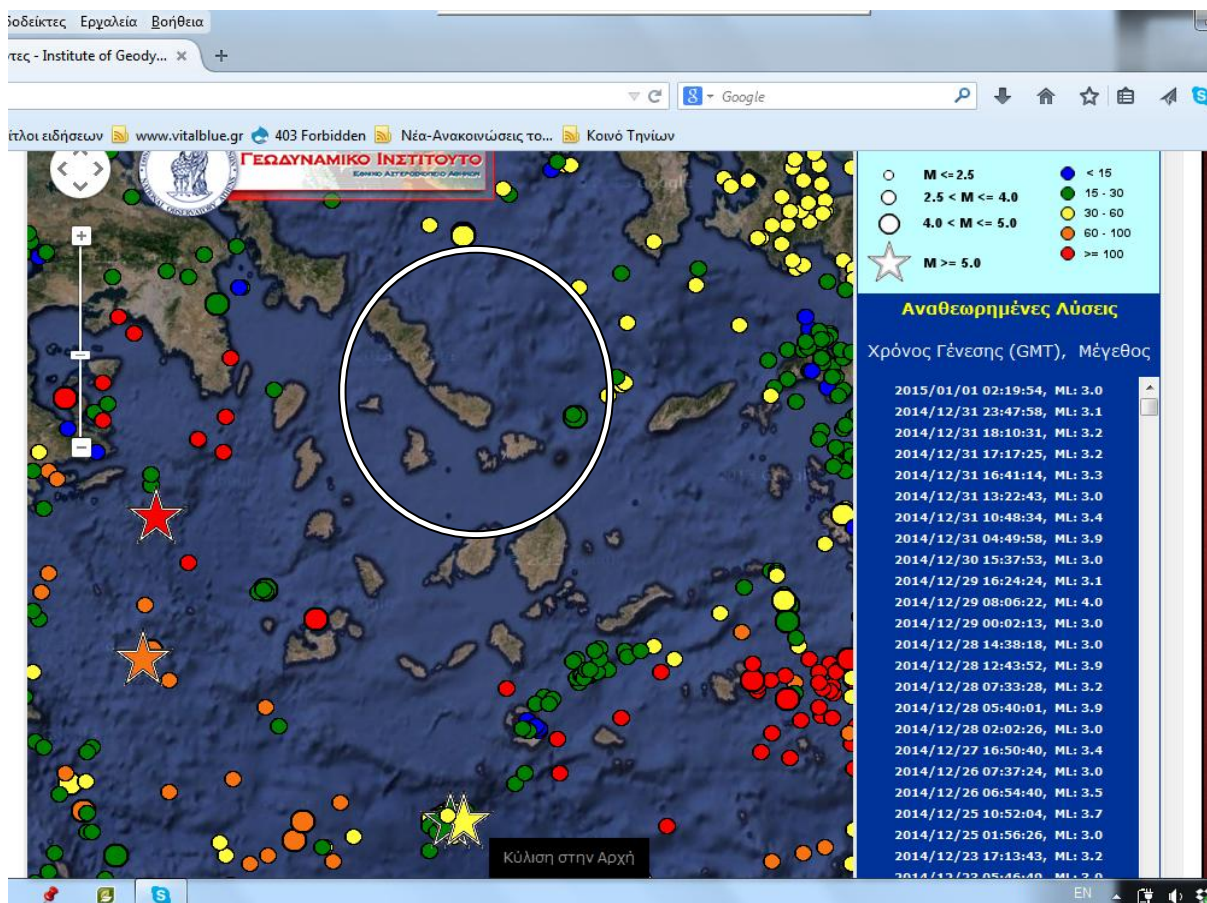
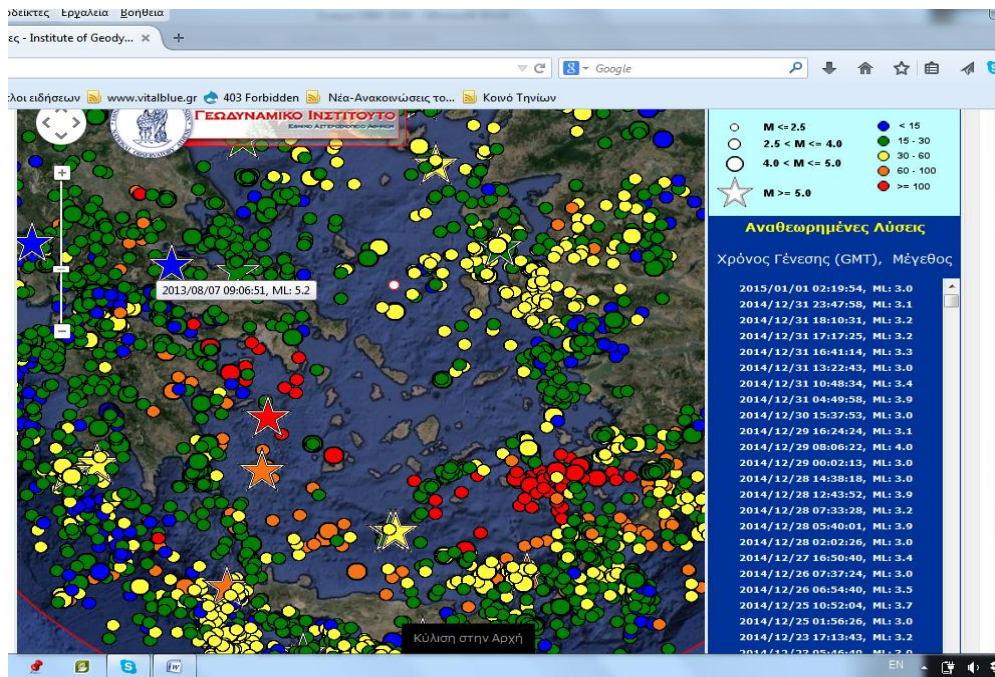
Σαντορίνης και Αμοργού συγκέντρωσε επίκεντρα με μέγεθος άνω του 4,0. Τα καταγεγραμμένα επίκεντρα στο δεξί χάρτη οφείλονται σε σεισμό μεγάλου μεγέθους (7,5 μονάδες της κλίμακας Richter) ο οποίος συνέβη στις 9 Ιουλίου 1956, στις 03.11. Πέραν τούτου, δεν έχει καταγραφεί έκτοτε άλλο γεγονός αξιοσημείωτης έντασης (Λεωνιδοπούλου, 2008)» (Πρόγραμμα ISWM-TINOS. Παραδοτέο 1-1)

Εικόνα 30.Χάρτης σεισμικότητας Κυκλάδων για την περίοδο 1950-2003, με μεγέθη άνω των 3.0 (αριστερά) και άνω των 4.0 (δεξιά) βαθμών της κλίμακας Richter (

Πηγή (Λεωνιδοπούλου, 2008 από το Πρόγραμμα ISWM-TINOS. Παραδοτέο 1-1(2012) Το παραπάνω συμπέρασμα είναι περισσότερο διακριτό με τα στοιχεία από το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο. Στο διαδραστικό χάρτη που απεικονίζει όλους τους σεισμούς για τα τελευταία 40 έτη είναι ξεκάθαρο ότι η πιο αδρανής περιοχή είναι αυτή στο κέντρο του χάρτη που περιλαμβάνει σε ένα νοητό κύκλο εκτός από την Τήνο και όλα τα όμορα νησιά Άνδρο, Σύρο, Μύκονο, Πάρο Νάξο, εντός του οποίου δεν έχει σημειωθεί ούτε ένα επίκεντρο σεισμικής δραστηριότητας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή : www.gein.noa.gr Γεωδυναμικό Ινστιτούτο, 2015

Ατμοσφαιρική Ρύπανση – Λύματα-Απορρίμματα

Η Τήνος χαρακτηρίζεται από μικρό βαθμό ρύπανσης και επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Δεν υπάρχουν μεγάλες βιομηχανικές μονάδες, η γεωργία και η κτηνοτροφία δεν έχουν πάρει τη μορφή εντατικών καλλιεργειών και εκμεταλλεύσεων. Ο κυκλοφοριακός φόρτος των οχημάτων δεν είναι τέτοιος ώστε να υπάρχει επι-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

βάρυνση της ατμόσφαιρας με ρύπους, ακόμα και τη θερινή περίοδο. Οι πηγές της ρύπανσης είναι μεμονωμένες και οφείλονται κυρίως :

- Στην έλλειψη βιολογικού καθαρισμού σε όλους τους οικισμούς, πλην αυτών της Δ.Ε. Πανόρμου, αλλά και των παρακείμενων τουριστικών εγκαταστάσεων με αποτέλεσμα την ανεπεξέργαστη διάθεση των λυμάτων στο έδαφος ή στη θάλασσα.
- Στη μη ύπαρξη Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων ή Υπολειμμάτων και την μέχρι το 2012 διάθεση τους σε Χ.Α.Δ.Α.
- Στις λιγοστές μεταποιητικές μονάδες της Τήνου, (ελαιοτριβείο, σφαγείο, τυροκομείο, μονάδα έτοιμου σκυροδέματος κ.α.)
- Στα υπάρχοντα λατομεία και μονάδες εξόρυξης πετρωμάτων καθώς και τη μη αποκατάσταση των χώρων λατόμευσης οι οποίοι δεν είναι πια σε λειτουργία.

-Απορρίμματα - Καθαριότητα

Η συλλογή των απορριμμάτων γίνεται με τα απορριμματοφόρα τύπου «μύλου».

Στα όρια της Δ.Ε. Τήνου: Συλλέγονται την θερινή περίοδο 60 κυβικά ημερησίως από τα απορριμματοφόρα (5 δρομολόγια την ημέρα, 6 ημέρες την εβδομάδα) και 80 κυβικά από τα κοντέινερ εβδομαδιαίως. Τον χειμώνα συλλέγονται 30 κυβικά ημερησίως από τα απορριμματοφόρα (2 δρομολόγια την ημέρα 6 ημέρες την εβδομάδα) και 40 κυβικά από τα κοντέινερ εβδομαδιαίως.

Στα όρια της Δ.Ε. Εξωμβούργου και της Δ.Ε. Πανόρμου: Συλλέγονται την θερινή περίοδο 20 κυβικά ημερησίως από τα απορριμματοφόρα (4 δρομολόγια (2 στον Δ.Ε. και 2 στην Κ.Π.) την ημέρα 6 ημέρες την εβδομάδα) και τον χειμώνα συλλέγονται 12 κυβικά ημερησίως από τα απορριμματοφόρα (2 δρομολόγια (1 στον Δ.Ε. και 1 στην Κ.Π.) την ημέρα 6 ημέρες την εβδομάδα).

Επιπλέον υπάρχει ένα κοντέινερ στον Πάνορμο από το οποίο τον χειμώνα συλλέγονται 10 κυβικά ανά δύο εβδομάδες και το καλοκαίρι 10 κυβικά ανά εβδομάδα. Ο χώρος διάθεσης των απορριμμάτων στο Δήμο Τήνου μέχρι και το 2012 γινόταν σε ΧΑΔΑ στη βόρεια πλευρά του νησιού με ανεξέλεγκτη ταφή και καύση απορριμμάτων και αρκετές φορές με αποτέλεσμα την μόλυνση του περιβάλλοντος και πολλές φορές τον κίνδυνο επέκτασης πυρκαγιάς που προκαλείται από αυταναφλέξεις των απορριμμάτων. Στην παρούσα φάση τα απορρίμματα οδηγούνται σε μονάδα δεματοποιητή ο οποίος και τα συμπιέζει σε δέματα με σκοπό τη διάθεσή τους στο ΧΥΤΑ μόλις αυτός είναι έτοιμος ή μεταφορά τους σε ΧΥΤΑ άλλης περιοχής. Η διαδικασία εύρεσης και κατασκευής Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων είναι ακόμα σε εκκρεμότητα καθώς η έγκριση της ΜΠΕ που προέβλεπε ως προτεινόμενη θέση την περιοχή Κοσίνη της Τ.Κ. Αγάπης δεν έχει εγκριθεί και είναι άγνωστο πως και πότε θα καταλήξει όσον αφορά την επιλογή της θέσης. Το γεγονός αυτό επιβάλει μέχρι στιγμής τη συσσώρευση δεμάτων σύμμεκτων απορριμμάτων σε ανοικτό χώρο πλησίον του δεματοποιητή, τα οποία έχουν ξεπεράσει τις 15.000 και αποτελούν μείζον πρόβλημα όχι μόνο για την περιοχή της Αγάπης αλλά για όλο το νησί.

Οι αναθέσεις για την αποκατάσταση των χώρων που λειτουργούσαν ως Χ.Α.Δ.Α. στα όρια των προηγούμενων Καποδιστριακών Ο.Τ.Α. είχαν ενταχθεί σε πρόγραμμα αποκατάστασης με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και αναμένεται ως το τέλος του 2016 να έχουν αποκατασταθεί αυτοί του Τσικνιά και της

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Φνερωμένης. Το Μάρτιο του 2016 ψηφίστηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων το οποίο και αναμένεται να εφαρμοστεί ως το 2020 σε ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό για τα θέματα των απορριμμάτων περιλαμβάνοντας την δημιουργία ΧΥΤΥ, Ανακύκλωση και Κομποστοποίηση σε όλο το Δήμο Σημείου Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων Υλικών, Πράσινο Σημείο και 2 Μικρά Σημεία Συλλογής και αγορά εξοπλισμού.

Θετικό θεωρείται ότι έχουν ξεκινήσει προγράμματα ανακύκλωσης απορριμμάτων (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο και πλαστικό) με μεγάλη συμμετοχή των πολιτών, από διάφορους φορείς είτε ιδιώτες, είτε το Δήμο Τήνου σε περιορισμένη κλίμακα είτε με την Κοινοφελή Συνεταιριστική Επιχείρηση των οποίων τα προϊόντα ανακύκλωσης μεταφέρονται σε εργοστάσια επεξεργασίας στην Αθήνα και στη Σύρο. Επίσης ήταν σε εφαρμογή από το 2013 – 2015 το πιλοτικό συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα ISWM-TINOS από το εργαλείο LIFE της Ε.Ε. που αφορούσε την εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης και κομποστοποίησης στην Τοπική Κοινότητα Πανόρμου, από το οποίο εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα για την εφαρμογή της ανακύκλωσης σε όλο το νησί. Αυτή τη στιγμή έχει υπογραφεί σύμβαση με τη Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης από όπου και παραχωρήθηκε εξοπλισμός (όχημα συλλογής και κάδοι) για την έναρξη δύο ρευμάτων ανακύκλωσης. Επίσης ανάλογη συνεργασία υπάρχει με την Κοινοφελή Συνεταιριστική Επιχείρηση στο ρεύμα του γυαλιού και έχει μπει ήδη σε εφαρμογή.

Πολεοδομική Οργάνωση -Οικισμοί – Χρήσεις Γης

Πολεοδομική Οργάνωση - Χωροταξία

Ο πολεοδομικός σχεδιασμός της Τήνου ως νησί δεν έχει ακόμα υιοθετήσει τη διοικητική μορφή του νέου Δήμου και τις αλλαγές που επιφέρει η ενιαία διοίκηση σε όλο το νησί. Εξακολουθεί να διέπεται από τη λογική η οποία βασίζεται στην επί μέρους πολεοδομική σχεδίαση στα προ 2010 επίπεδα αυτοδιοίκησης. Έτσι βλέπουμε ότι υπάρχουν τρεις κατηγορίες χωροταξικής σχεδίασης οι οποίες αφορούν τους τρεις πρώην Ο.Τ.Α. . Συγκεκριμένα, ο αστικός σχεδιασμός υπάρχει για την πόλη της Τήνου ήδη από το 1923 ενώ με την 3648/266/20-02-1986 (ΦΕΚ 120) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Χώρας Τήνου, το οποίο ισχύει ως σήμερα με τις τροποποιήσεις που έχουν γίνει μετέπειτα και περιελάμβανε :

- την πολεοδομική οργάνωση του οικισμού
- τη λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος
- τις προτάσεις για τα απαραίτητα έργα και μελέτες δικτύων υποδομής
- τις προτάσεις για την αντιμετώπιση θεομηνιών και για την πυροπροστασία και ασφάλεια.
- τα απαραίτητα έργα για την ολοκλήρωση της εφαρμογής του

Όσον αφορά το υπόλοιπο κομμάτι του νησιού, ήταν σε εξέλιξη τα δύο Σχέδια Χωρική Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) για την περιοχή του πρώην Δήμου Εξωμβούργου και της πρώην Κοινότητας Πανόρμου, τα οποία θα έπρεπε να λάβουν έγκριση από τα αντίστοιχα Δ.Σ. των τότε Ο.Τ.Α. Η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη στα πλαίσια του νέου Δήμου Τήνου και πρόσφατα εγκρίθηκε με την .../2014 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Τήνου η μελέτη του ΣΧΟΑΠ του Πανόρμου.

Για την εκτός σχεδίου δόμηση στην Τήνο η βασική νομοθετική ρύθμιση που καθορίζει τις χρήσεις είναι το ΦΕΚ160/2003 «Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε), κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 περιοχή του Δήμου Τήνου (τέως Δήμος Τήνου και τέως Κοινότητες Δύο χωριών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

και Τριαντάρου) του Δήμου Εξωμβούργου (τέως κοινότητες Αγάπης, Καλλονής, Κάμπου, Καρδιανής, Κώμης, Στενής, Υστερνίων, Φαλατάδου, Κτικιάδου) και της κοινότητας Πανόρμου της νήσου Τήνου και των νησίδων Πλανήτης και Δρακονήσι (Ν. Κυκλάδων)». Η χωροταξική μελέτη εκπονήθηκε με χρηματοδότηση του ΥΠΕΧΩΔΕ με την οποία καθορίστηκαν οι εξής ζώνες.

2.1α.1 : χρήσεις τουρισμού αναψυχής

2.1στ : εξόρυξη μαρμάρου

2.2β : γεωργική γη

2.2στ.2 : βιότοποι και λοιπή γεωργική γη

2.3^α.1.α : προστασία φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

2.3^α.1β : προστασίας αρχαιολογικών χώρων

2.3^α.2.2. : προστασίας γρανιτικών ογκολίθων

2.3^α.2.3. : περιοχές οικοανάπτυξης

2.3^α.6. : περιοχές απολύτου προστασίας

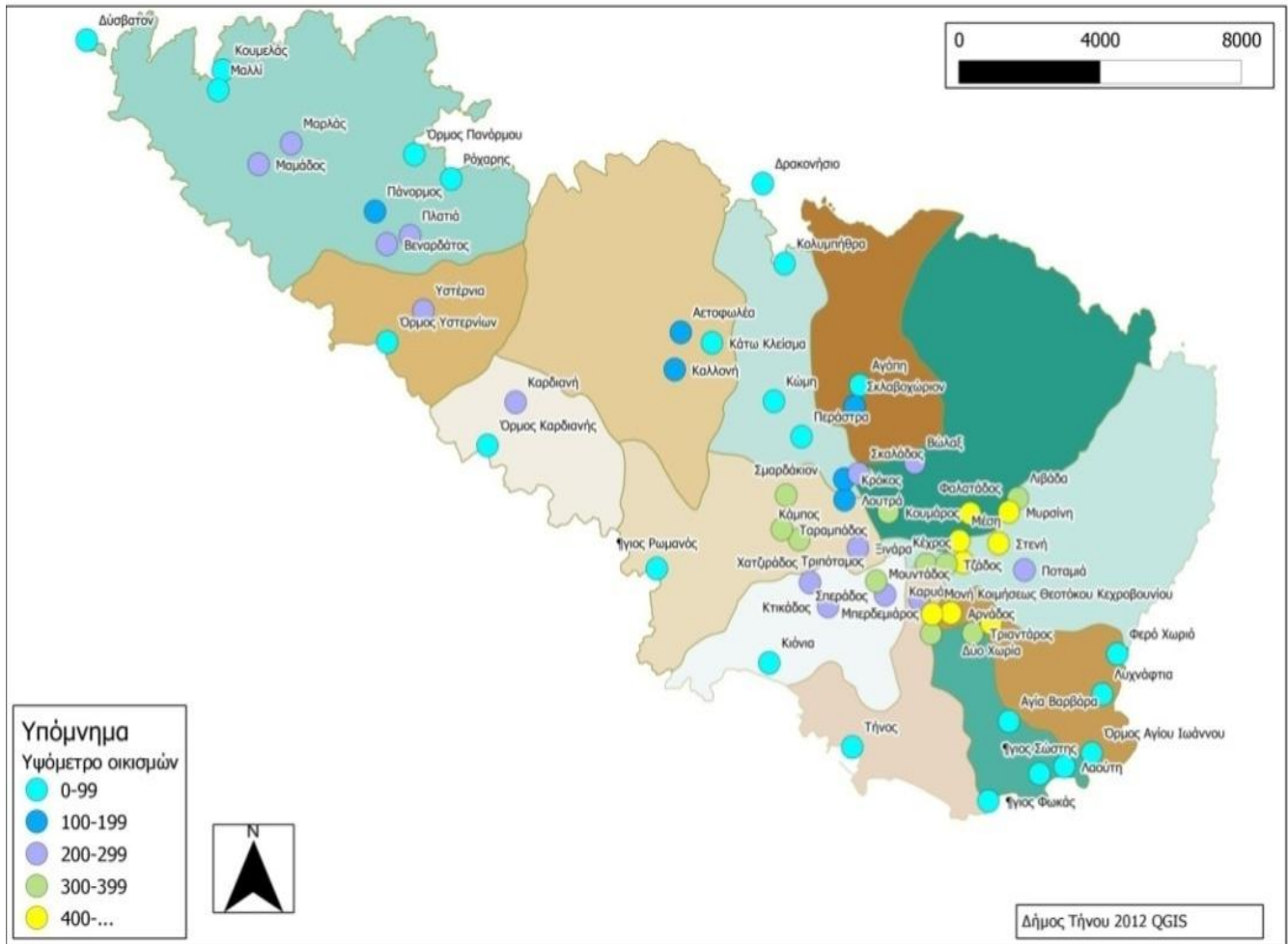
2.3^α.11 : περιοχές προστασίας περιβατικού χώρου οικισμού Χώρας Τήνου.

Αστικός Χώρος - Οικισμοί

Ο συνολικός αριθμός των οικισμών είναι 62 σύμφωνα με την καταχώρηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται στην ενδοχώρα του νησιού και έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Από αυτούς παραλιακοί οικισμοί είναι οι 16 , ενώ υπάρχουν και 8 ορεινοί οικισμοί σε υψόμετρο μεγαλύτερο των 400 μέτρων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υψόμετρο οικισμών Τήνου

Όλοι χαρακτηρίζονται ως αγροτικοί εκτός από την πόλη της Τήνου, που καταγράφεται ως αστικός οικισμός και συγκεντρώνει το ήμισυ του πληθυσμού. Από τους υπόλοιπους μικρούς οικισμούς, ο μεγαλύτερος δεν ξεπερνάει τους 350 κατοίκους και οι 55 έχουν κάτω από 100 μόνιμους κατοίκους. Επίσης αναπτύσσονται νέες οικιστικές περιοχές στα παράλια εκατέρωθεν της πόλης και στη ζώνη επιρροής των κεντρικών κυκλοφοριακών αξόνων – συγκοινωνιακών έργων. Μέχρι και σήμερα έχουν αραιό αστικό ιστό με προβλήματα συνοχής και οργάνωσης και χωρίς ρυμοτομικό σχέδιο.

Ο αριθμός των υφιστάμενων κατοικιών στο Δήμο ανέρχεται σε 10.560 (ΕΣΥΕ,2011).

¹³Το μέσο στατιστικό μέγεθος οικοπέδου ανέρχεται σε 150 τ.μ. Τα υπάρχοντα κτίσματα είναι πραγματοποιημένα σε συνολική έκταση 294,40 Ha και καλύπτουν σε αυτήν 149,35 Ha. Επομένως παρουσιάζεται μέση πραγματοποιημένη κάλυψη ποσοστού. Τέλος, ανομοιογένεια καταγράφεται στις επιμέρους Π.Ε. σχετικά με τον κορεσμό δόμησής τους. Σύμφωνα με το ΓΠΣ, ο προβλεπόμενος πληθυσμός ανά Π.Ε θα αυξηθεί τα επόμενα χρόνια στις πολεοδομικές ενότητες

Οικισμοί /Πληθυσμός/Κατοικίες Δήμου Τήνου (2001)

Οικισμός	Κάτοικοι	Αριθμός Κατοικιών
Δ.Κ. Τήνου	4.552	3253

¹³ Εκτός από το συνολικό αριθμό κατοικιών τα υπόλοιπα στοιχεία είναι από την απόγραφή του 2001, καθώς μέχρι και σήμερα δεν έχουμε στοιχεία για τις κατοικίες σε επίπεδο κατώτερο της Περιφέρειας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τήνος,η	4.341	
Άγιος Φωκάς,ο	163	
Καρυά,η	8	
Μουντάδος,ο	40	
Τ.Κ.Τριαντάρου	297	625
Τριαντάρος,ο	38	
Αγία Βαρβάρα,η	197	
Άγιος Σώστης,ο	19	
Λαούτη,η	31	
Μπερδεμιάρος,ο	12	
Τ.Κ.Δύο Χωριών	239	527
Δύο Χωρία,τα	52	
Αρνάδος,ο	52	
Λυχνάφτια,τα	3	
Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Κεχροβουνίου,η	35	
Όρμος Αγίου Ιωάννου,ο	93	
Φερό Χωριό,το	4	
Τ.Κ.Κάμπου	267	341
Ξινάρα,η	54	
Άγιος Ρωμανός,ο	20	
Κάμπος,ο	78	
Λουτρά,τα	22	
Σμαρδάκιον,το	54	
Ταραμπάδος,ο	39	
Τ.Κ.Αγάπης	172	175
Αγάπη,η	167	
Σκλαβοχώριον,το	5	
Τ.Κ.Καλλονής	319	393
Καλλονή,η	202	
Αετοφωλέα,η	49	
Κάτω Κλείσμα,το	68	
Τ.Κ.Καρδιανής	108	198
Καρδιανή,η	83	
Όρμος Καρδιανής,ο	25	
Τ.Κ.Κτικιάδου	315	420
Κτικιάδος,ο	79	
Κιόνια,τα	134	
Σπεράδος,ο	8	
Τριπόταμος,ο	55	
Χατζιράδος,ο	39	
Τ.Κ.Κώμης	365	356
Κώμη,η	218	
Κολυμπήθρα,η	13	
Κρόκος,ο	36	
Περάστρα,η	18	
Σκαλάδος,ο	80	
Τ.Κ.Στενής	531	461
Στενή,η	271	
Κέχρος,ο	48	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Λιβάδα,η	14	
Μέση,η	39	
Μυρσίνη,η	54	
Ποταμιά,η	47	
Τζάδος,ο	58	
Τ.Κ.Υστερνίων (τ.Ιστερνίων)	122	338
Υστέρνια,τα (τ.Ιστέρνια,τα)	107	
Όρμος Υστερνίων,ο (τ.Όρμος Ιστερνίων,ο)	15	
Τ.Κ.Φαλατάδου	279	293
Φαλατάδος,ο	226	
Βώλαξ,ο	30	
Κουμάρος,ο	23	
Τ.Κ. Πανόρμου	549	929
Πάνορμος,ο	368	
Βεναρδάτος,ο	15	
Δύσβατον,το (νησίς)	0	
Κουμελάς,ο	0	
Μαλλί,το	0	
Μαμάδος,ο	9	
Μαρλάς,ο	28	
Όρμος Πανόρμου,ο	92	
Πλατιά,τα	31	
Ρόχαρης,ο	6	

Πηγή ΕΣΥΕ 2001, Ιδία επεξεργασία

Ο οικισμός της πόλης της Τήνου (Χώρα)

Ο οικισμός της πόλης Τήνου είναι η έδρα του ομώνυμου Δήμου και βρίσκεται στο νότιο άκρο του ομώνυμου νησιού. Είναι παραλιακός οικισμός με υψόμετρο που κυμαίνεται από 0,00 έως +40,00m. Με βάση τα στοιχεία της απογραφής 2011, ο μόνιμος πληθυσμός του οικισμού είναι 4.762 κάτοικοι και καταλαμβάνει στα διοικητικά του όρια περίπου 2 τ.χλμ.. Σχεδόν το σύνολο του οικιστικού ιστού που βρίσκεται εντός εγκεκριμένου σχεδίου και οργανώνεται σε Πολεοδομικές Ενότητες. Η χώρα της Τήνου προτείνεται ως τοπικό κέντρο επιρροής σε επίπεδο γειτονικών Δήμων ή νησιών ή λειτουργίας σε τοπικό επίπεδο (οικισμός 3ου ή 4ου επιπέδου) σύμφωνα με τον μέχρι πρότινος Περιφερειακό Σχεδιασμό Ανάπτυξης.

Πολεοδομικό σχέδιο πόλεως Τήνου

Παραδοσιακοί οικισμοί

Α. Πρόκειται για οικισμούς για τους οποίους τα Π.Δ. 19-10-1978 (ΦΕΚ 594/Δ), «Περί χαρακτηρισμού ως Παραδοσιακών Οικισμών τινών του Κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών», ΦΕΚ-594/Δ/78, 17-6-88 (ΦΕΚ 504/Δ/14-7-1988) χαρακτήρισαν ως παραδοσιακούς ήτοι **Ύστέρνια, Καρδιανή, Κτικάδος, Κώμη, Μουντάδος, Ξινάρα, Πάνορμος, (Πύργος) Πλατεία, Περάστρα, Τριαντάρος, Τριπόταμος και Χατζιράδος, Καρνά, Αγάπη, Δυο Χωριά, Καλλονή & Καρκάδος, Κάτω Κλείσμα, Κάμπος, Λουτρά, Σμαρδάκιο, Ταραμπάδος, Κρόκος, Σκαλάδος, Βεναρδάτος, Μαρλάς, Στενή, Κέχρος, Μέση, Μυρσίνη, Ποταμιά, Τζάδος, Μπερδεμιάρος, Φαλατάδος, Βώλαξ και Κουμάρος**, των οποίων οι όροι δόμησης καθορίζονται σύμφωνα με επόμενα Π.Δ.¹⁴ «Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι τα θεσμοθετημένα αυτά όρια των οικισμών έχουν μεγάλη έκταση που τις περισσότερες φορές ξεπερνούν την έκταση του οικισμού. Το φαινόμενο αυτό εγκυμονεί κινδύνους για την ενδεχόμενη αλλοίωση του Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού χαρακτήρα τους.» (Λύσιππος, Αθανασιάδης Υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010) Οι παραπάνω οικισμοί αποτελούν ιστορικούς οικισμούς της Τήνου καθώς αναφέρονται με σχεδόν την ίδια ονοματοθεσία σε πολύ παλαιές αναφορές και απόπειρες δημογραφικής καταγραφής (π. Μάρκος Φώσκολος, 2008) και συνεχίζουν οι περισσότεροι σήμερα να παρουσιάζουν μικρή ή μεγάλη πληθυσμιακή δραστηριότητα. Διατηρούν σχεδόν αυτούσια τη φυσιογνωμία τους καθώς οι οικιστικές μεταβολές είναι μέχρι τώρα περιορισμένες.

Κοινό χαρακτηριστικό τους ότι διασχίζονται από ένα κεντρικό άξονα εκατέρωθεν του οποίου βρίσκεται η εμπορική και κοινωνική δραστηριότητα του οικισμού. Η κεντρική οδός καταλήγει ή διασχίζει δημόσιο χώρο π.χ. πλατεία, όπου αυτός υπάρχει, δεδομένου ότι μεγάλες επιφάνειες, ελεύθερες από κτίσματα είναι δύσκολο να βρεθούν εντός των περισσότερων οικισμών. Είναι συνεκτικοί και πυκνοδομημένοι σύμφωνα με το παραδοσιακό κυκλαδίτικο. Η είσοδος και στάθμευση των οχημάτων είναι δύσκολη μέχρι και αδύνατη, δεδομένου

¹⁴ Το ΦΕΚ 594/1978 συμπληρώνεται με το ΦΕΚ 345/1989 Περί παραδοσιακών οικισμών ν. Τήνου. Οι οικισμοί Μουντάδος, Σκλαβοχωριό, Μοναστήρια, Ποταμιά, Μαμάδος και Μαρλάς δεν είναι οριοθετημένοι. Οι οικισμοί Σπεράδος και Αετοφωλιά είναι οριοθετημένοι αλλά δεν έχουν ενταχθεί ως παραδοσιακοί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ότι οι οδοί είναι πολύ στενές αλλά και όπου το πλάτος τους επιτρέπει τη διέλευση, αυτή συνήθως απαγορεύεται για λόγους λειτουργικούς και αισθητικούς. Συνήθως στην είσοδο των οικισμών στο σημείο που τελειώνει ο δρόμος, έχουν διαμορφωθεί πλατείες – χώροι στάθμευσης. Στους μεγαλύτερους από αυτούς υπάρχουν οι βασικές λειτουργικές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των κατοίκων (αγροτικό ιατρείο, σχολείο, καταστήματα, κ.α.) αλλά στο σύνολό τους εξαρτώνται διοικητικά και λειτουργικά από την πρωτεύουσα του Δήμου.

Για την Τήνο, εκτός της Χώρας, προβλέπονταν επίσης δύο ακόμη κέντρα ΟΤΑ του Δήμου Εξώμβουργου (ή Ξινάρα) και της κοινότητας Πανόρμου (Πύργος). Τουλάχιστον όμως για το πρώτο η εκτίμηση πρέπει να αναθεωρηθεί διότι αν και τωρινή έδρα της Δημοτικής Ενότητας Εξωμβούργου δεν ασκεί ούτε διοικητική ούτε αναπτυξιακή επιρροή στους γειτονικούς οικισμούς και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή και με βάση την τωρινή παραδοχή ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του νησιού θα πρέπει να αναθεωρηθεί, ίσως λαμβάνοντας υπόψη την τοπική σφαίρα επιρροής των μεγαλύτερων οικισμών στις δύο γεωγραφικές περιοχές των Πάνω και Κάτω Μερών.

Επιπλέον οι περιοχές των οικισμών Καρδιανή και Υστέρνια εντάσσονται στη σφαίρα επιρροής του οικισμού του Πύργου, κάτι που ιστορικά επιβεβαιώνεται για αυτά τα μέρη ως ενταγμένα στο σύνολο της Έξω Μεριάς, και που ίσως θα πρέπει να απεικονιστεί και για διοικητικούς – λειτουργικούς λόγους στα όρια των Δημοτικών Ενοτήτων.

Παραλιακοί και άλλοι οικισμοί

Οι παραλιακοί είναι σχετικά νέοι οικισμοί η πλειοψηφία των οποίων έχει δημιουργηθεί τα τελευταία 20 χρόνια λόγω της γενικότερης τουριστικής ανάπτυξης και της έντονης ζήτησης εξοχικής κατοικίας που αυτή επέφερε. Οι οικισμοί αυτοί αναπτύχθηκαν χωρίς πολεοδομική οργάνωση με αποτέλεσμα η οικιστική περιοχή που καταλαμβάνουν να εμφανίζει προβλήματα υποδομών (ηλεκτρισμός, αποχέτευση, ποιότητα δρόμων, αυθαίρετες κατοικίες κ.α.). Οι παλαιότεροι από αυτούς όπως ο Όρμος Πανόρμου, Όρμος Υστερνίων, τα Κιόνια είναι σχετικά πυκνοκατοικημένοι, ενώ οι νεώτεροι π.χ. Άγιος Σώστης, Άγιος Ρωμανός, Κολυμπήθρα εμφανίζουν πολλές διάσπαρτες κατοικίες. Οι περισσότεροι θεωρούνται θερινοί οικισμοί με ελάχιστο μόνιμο πληθυσμό και μηδαμινές υπηρεσίες λειτουργικού ή διοικητικού χαρακτήρα.

Οικιστικές συγκεντρώσεις έχουν παρατηρηθεί σε συγκεκριμένες περιοχές του νησιού χωρίς αυτές να έχουν ακόμα αποτελέσει ξεχωριστό οικισμό με βάση τη μέτρηση της Ε.Σ.Υ.Ε. Τέτοιες περιπτώσεις υπάρχουν στην περιοχή της Πανούσας, στα όρια του οικισμού των Δυο Χωριών Τριαντάρου, στον Αγ. Νικόλαο της Βάνης, στο Όρος, στην περιοχή του Τυροκομείου και στην περιοχή μεταξύ Χώρας – Κιονίων. Οι κατοικίες αυτές συνήθως παρατηρούνται είτε πάνω στους κεντρικούς οδικούς άξονες, είτε με τη δημιουργία κάθετων δρόμων επί των κεντρικών οδών και είναι αμιγούς θερινής κατοικίας ως επί το πλείστον.

Χρήσεις Γης¹⁵

Η συνολική έκταση του Δήμου Τήνου ανέρχεται σε 197.044 τετραγωνικά χιλιόμετρα (ΕΣΥΕ 2001)¹⁶ Στην έκταση αυτή οι βασικές κατηγορίες χρήσης γης, σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής γενικευμένων κατηγοριών χρήσεων γης που πραγματοποιήθηκε από την ΕΣΥΕ το 2001, κατανέμονται ως ακολούθως :

- Καλλιεργούμενες εκτάσεις και αγραναπαύσεις 93.500 στρ.
- Βοσκότοποι 51.500 στρ ή το
- Δάση 42.300 στρ
- Εκτάσεις Οικισμών 2.300 στρ
- Άλλες εκτάσεις 7.500 στρ.

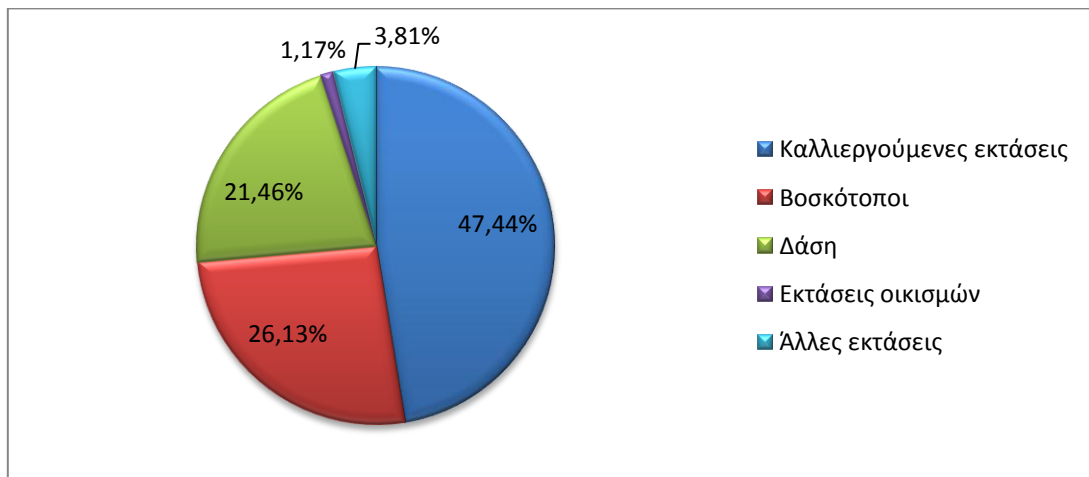
Οι οποίες κατανέμονται σε ποσοστό όπως φαίνονται στην εικόνα

¹⁵ Τα περισσότερα στοιχεία σε αυτή την ενότητα είναι αυτά της απογραφής του 2001 και ότι νεότερο έχει εκδοθεί από αρμόδιες υπηρεσίες. Τα νέα στοιχεία που προκύπτουν από την απογραφή του 2011 δεν είναι ακόμα διαθέσιμα στο επίπεδο των Δήμων και Δημοτικών Ενοτήτων

¹⁶ Για το θέμα των διαφορετικών καταγραφών στην έκταση της Τήνου βλ. σελ 13

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εικόνα 33. Ποσοστό Χρήσεων Γης Δήμου Τήνου

Πηγή ΕΣΥΕ 2001, Ιδία επεξεργασία

Η κάθε κατηγορία περιλαμβάνει ειδικότερα ανά Δημοτικής Ενότητα σε απόλυτες τιμές και σε ποσοστό επί του συνόλου της έκτασης της Τήνου:

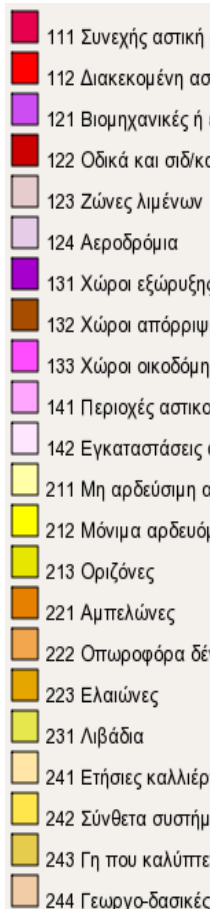
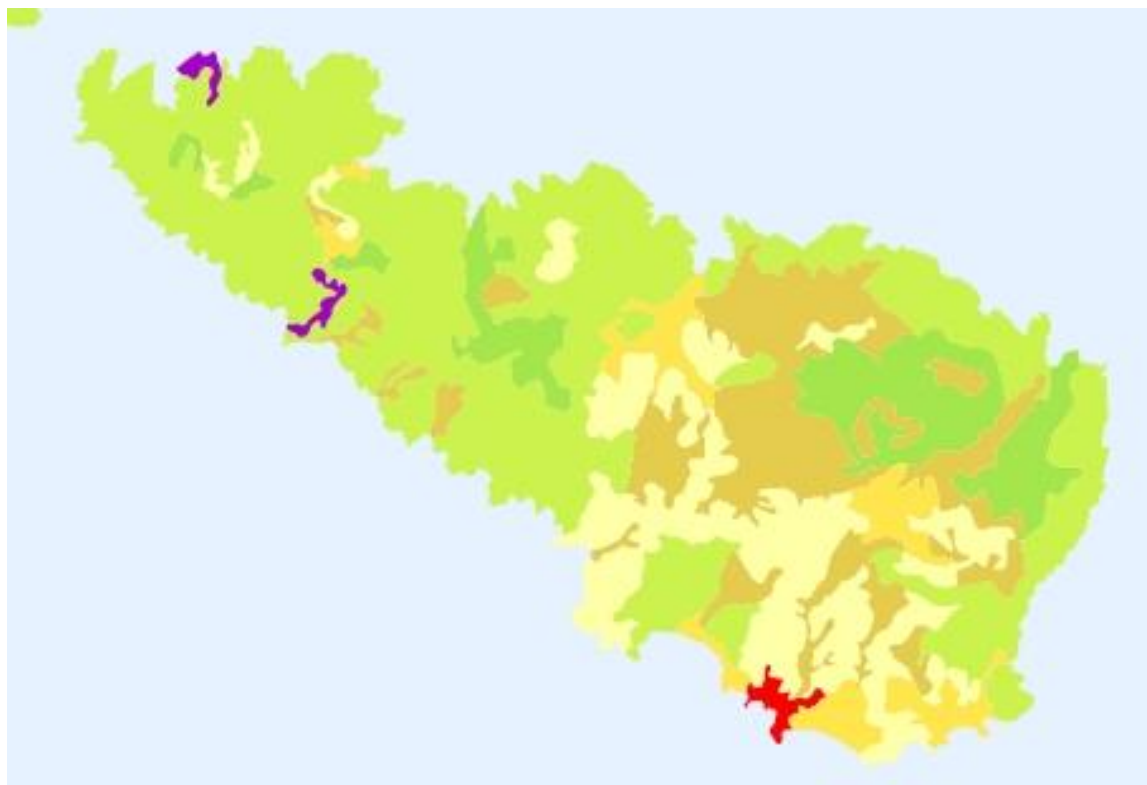
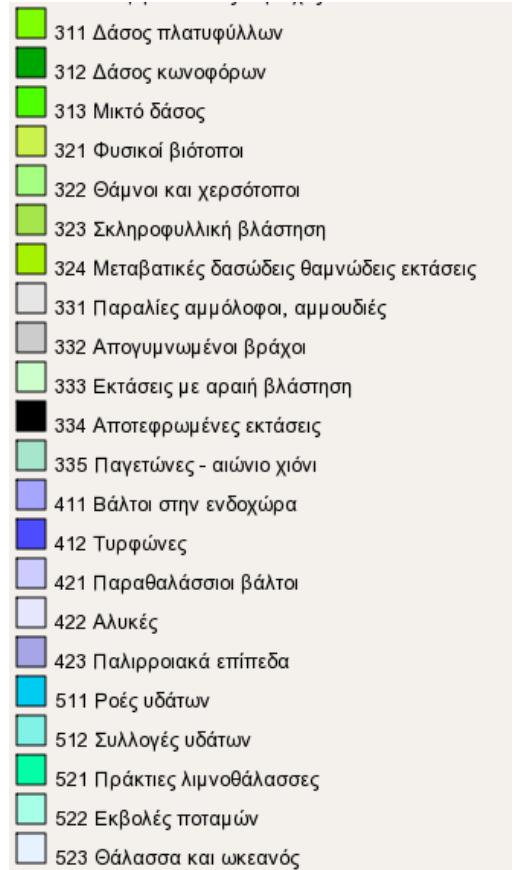
Πίνακας 7 Χρήσεις Γης ανα Δ.Ε. Δήμου Τήνου

Είδος έκτασης	Δ.Ε. Τήνου	Δ.Ε. Εξωμ-βούργου	Δ.Ε. Πα-νόρμου
Γεωργικές Περιοχές	Στρέμματα	Στρέμματα	Στρέμματα
Αρόσιμη γη	8.200	25.800	1.700
Μόνιμες Καλλιέργειες	2.200	4.900	1.200
Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	6.500	39.700	3.300
Βοσκότοποι			
Μεταβατικές δασώδεις/θαμνώδεις εκτάσεις	400	1.500	0
Συνδυασμοί θαμνώδους και ποώδους βλάστησης	4.800	29.000	14.800
Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	0	700	300
Δάση			
Συνδυασμοί θαμνώδους ή ποώδους βλάστησης	0	34.200	8.100
Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	0	2.000	5.100
Εκτάσεις οικισμών			
Αστική οικοδόμηση	1.000	1.100	100
Δίκτυα συγκοινωνιών	100	0	0
Ορυχεία, ΧΑΑ και εργοτάξια	0	400	0

Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε. 2001 Ιδία επεξεργασία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της γης. Από αυτές το σημαντικότερο κομμάτι γεωργικής γης έχει η Δημοτική Ενότητα Εξωμβούργου που είναι και η περιοχή με τη σημαντικότερη γεωργική παραγωγή στο νησί και με τις μεγαλύτερες εκτάσεις μόνιμων καλλιεργειών. Σημαντικό μέρος του νησιού καταλαμβάνουν και οι βοσκότοποι, μέρος των οποίων ανήκει στο Δήμο και μισθώνεται από κτηνοτρόφους. Δεν σημειώνονται μεγάλες και οργανωμένες μονάδες σταυλισμού και εκτροφής ζώων. Δασικοί χώροι για την Τήνο και τις Κυκλάδες γενικότερα δεν έχουν συνταχθεί ή κυρωθεί. Με βάση την μέτρηση της ΕΣΥΕ υπάρχουν εκτάσεις 49.400 στρ. που χαρακτηρίζονται ως δασικές και είναι περιοχές με θαμνώδη και μακία βλάστηση. Δύο τμήματα αυτών των εκτάσεων έχουν χαρακτηριστεί η 1^η με Απόφαση Γ.Γ.Περιφέρειας και η 2^η με Απόφαση της Αναπληρώτριας Περιφερειακού Διευθυντή Νομού Κυκλάδων ως αναδασωτέες μετά από πυρκαγιά. Πρόκειται για έκταση 27.375 τ.μ. στην περιοχή Καλό Νερό της Τ.Κ. Φαλατάδου και έκταση 42.210,32 τ.μ. στην περιοχή Κάτω Μαρλάς της Τ.Κ. Πανόρμου. Η γη που καταλαμβάνουν οι βιομηχανικές ή βιοτεχνικές δραστηριότητες είναι περιορισμένη στην Τήνο. Μεγάλη δραστηριότητα εμφανίζεται μόνο στην εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου όπου μόνο στις Δ.Ε. Εξωμβούργου και Δ.Ε. Πανόρμου είναι σημειωμένες περίπου 100 θέσεις παλαιάς και σύγχρονης λατόμευσης. (Λύσιππος, Αθανασιάδης Υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010). Απόπειρα χαρτογράφησης των χρήσεων γης έγινε μέσω του Ευρωπαϊκού Προγράμματος CORINE: Καλύψεις γης για την Ελλάδα τα έτη 1991 και το έτος 2000. Σύμφωνα με τα παραδοτέα του προγράμματος η απεικόνιση της Τήνου εμφανίζεται ως εξής :

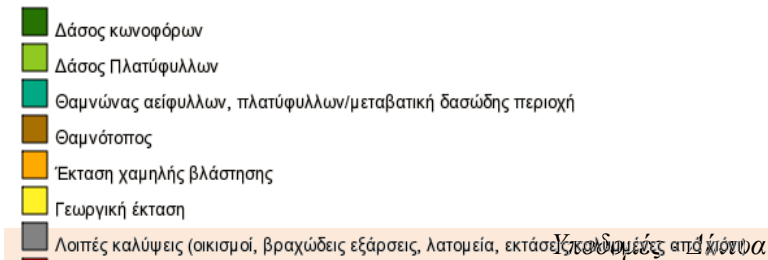
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Χρήσεις γης ν. Τήνου

Πηγή : [European Environment Agency](#) Corine 2000, Ιδία επεξεργασία

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι βασικές κατηγορίες των καλύψεων γης το έτος 2007, όπως έχουν προκύψει από την Πανελλαδική χαρτογράφηση που εκπόνησε το Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής και Τηλεπισκόπησης του ΑΠΘ και το WWF Ελλάς

Εικόνα 35. Κάλυψη γης ν. Τήνου

Πηγή : Oikoskopio.gr

Δημόσιες Υπηρεσίες και παροχή υπηρεσιών

Από τις Δημόσιες υπηρεσίες στα όρια του Δήμου υπάρχουν : Η Περιφερειακή Ενότητα Τήνου – Επαρχείο Τήνου (αποκεντρωμένη υπηρεσία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου), Αστυνομικό Τμήμα, Λιμεναρχείο, Πυροσβεστικό Κλιμάκιο, Κέντρο Υγείας, Ειρηνοδικείο, Ι.Κ.Α. και το Γραφείο Εξυπηρέτησης Φορολογουμένων¹⁷

Από τις ΔΕΚΟ υπάρχει παράρτημα της ΔΕΔΗΕ, του Ο.Τ.Ε. και ΕΛΤΑ. Σταδιακά τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά τα μέτρα για την οικονομική κρίση από το 2010 και ύστερα παρατηρείται μία σταδιακή μείωση των υπηρεσιών που προσφέρονται από ΔΕΚΟ ή Δημόσιες υπηρεσίες και κλείσιμο γραφείων σε πολλά νησιά, κάτι που σαφώς επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα ζωής στην Τήνο, π.χ. Το κλείσιμο της ΔΟΥ Τήνου, η μη δυνατότητα εξυπηρέτησης πελατών από τη ΔΕΔΗΕ και η μείωση προσωπικού στο ΙΚΑ και ΟΤΕ Τήνου.

Επίσης υπάρχουν και δραστηριοποιούνται στην Τήνο υπηρεσίες όπως , Υποθηκοφυλακείο, Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, έξι (6) τράπεζες, επτά (7) φαρμακεία και έξι (6) πρατήρια υγρών καυσίμων.

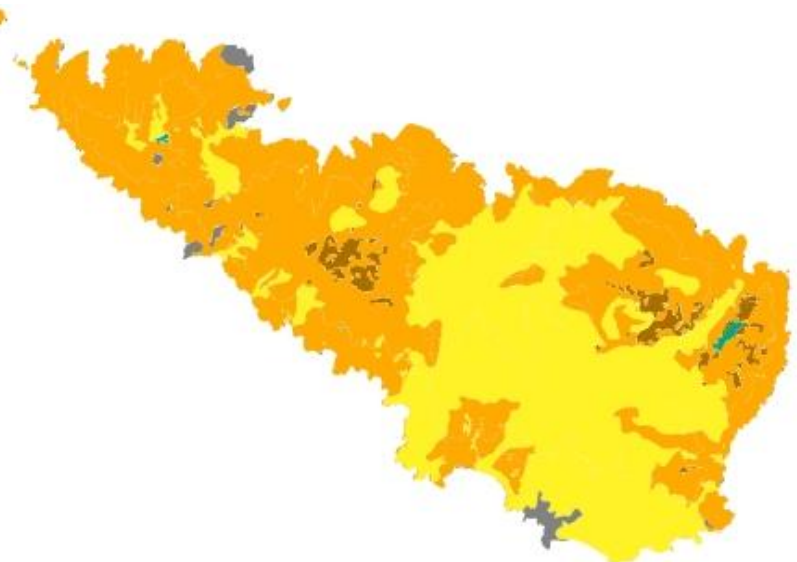
-Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο στο νησί διαχωρίζεται στο Περιφερειακό δίκτυο (πρώην Επαρχιακό Δίκτυο), το οποίο είναι υπό την ευθύνη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συνολικού μήκους 87 χλμ και αποτελείται από τις οδούς :

1. Λιμάνι Τήνου – Καρνά – Τριπόταμος, μέσω Μουντάδου.
2. Τριπόταμος – Κάμη – Καλλονή.
3. Τριπόταμος – Ιστέρνια – Όρμος Πανόρμου, μέσω Κάμπου, Καρδιανής και Πύργου.
4. Ιστέρνια – Όρμος Ιστερνίων.
5. Κόκκινες Εκκλησίες – Μονή Κεχροβουνίου.
6. Τριαντάρος – Δύο Χωριά – Στενή – Φαλατάδος μέσω Αρνάδου και Στενής.
7. Τήνος (πόλη) – Κιόνια – Αγ. Μαρίνα – Καλλονή.
8. Τήνος (πόλη) – Όρμος Αγ. Ιωάννη.
9. Μέση – Τριπόταμος. (μη κατασκευασμένη)
10. Η περιφερειακή οδός της πόλης της Τήνου (ενώνει την επαρχιακή οδό 7 με την επαρχιακή οδό 8.

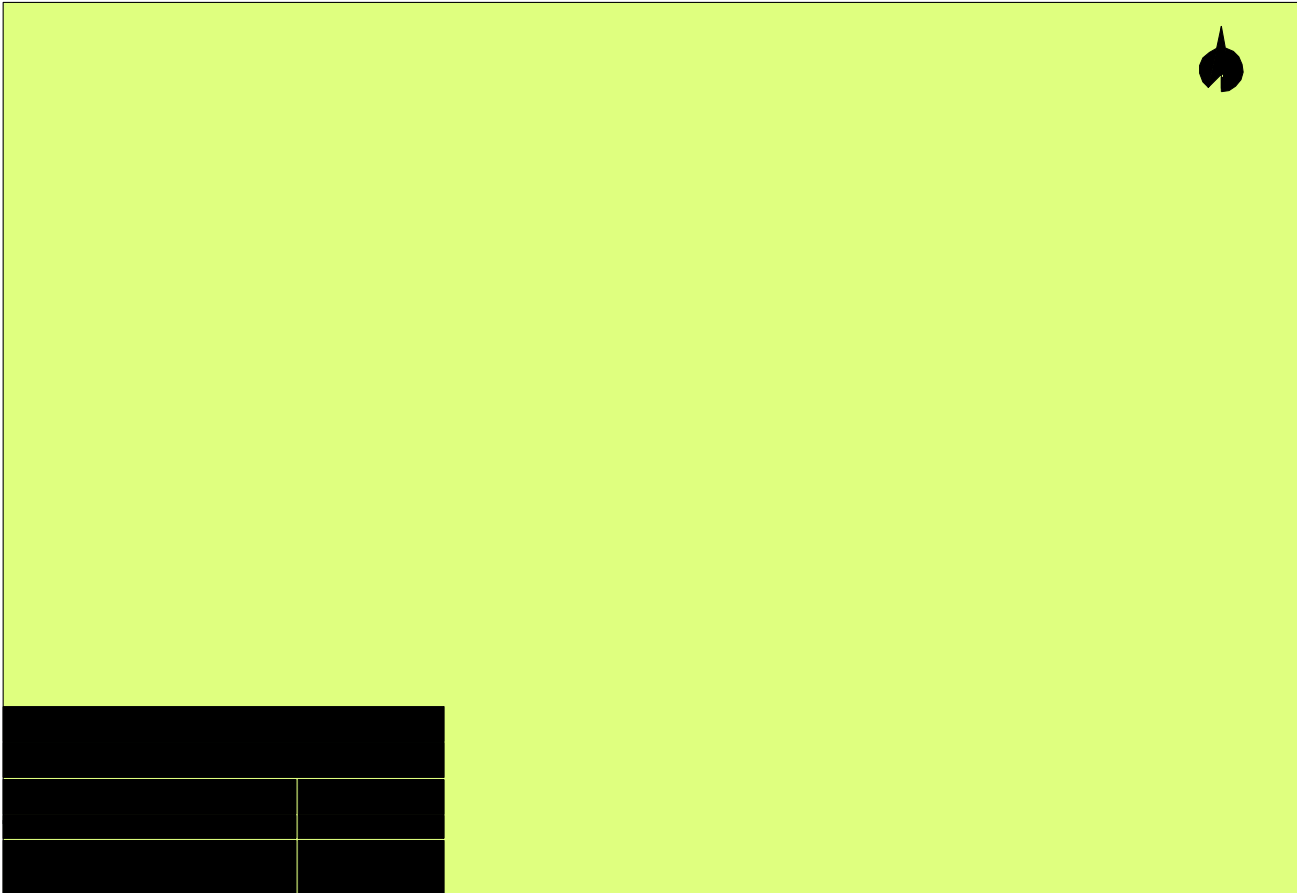
Σύμφωνα με το ν. 3258/2010 (Καλλικράτης) την ευθύνη συντήρησης και αποκατάστασης θα αναλάμβανε ο Δήμος Τήνου από το 2013. Ακόμα όμως το επαρχιακό δίκτυο είναι υπό την ευ-

¹⁷ Όπως ονομάζεται η υποστελεχωμένη υπηρεσία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

θύνη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Το υπόλοιπο δίκτυο είναι δημοτικό με συνολικό μήκος 147 χλμ. περίπου. Από αυτά ασφαλτοστρωμένα είναι περίπου τα 90 χλμ. ενώ τα υπόλοιπα είναι αγροτικές οδοί με σκυρόδεμα ή χωμάτινες. Οι περισσότερες από τις τελευταίες είναι διανοιγμένες αυθαίρετα από ιδιώτες χωρίς εγκεκριμένες τεχνικές και περιβαλλοντικές μελέτες. Για Σε γενικές γραμμές το οδικό δίκτυο είναι σε καλή κατάσταση, διαγραμμισμένο και επιτρέπει την πρόσβαση σχεδόν σε όλα τα σημεία του νησιού. Χαρακτηρίζεται όμως από ανομοιογένεια όσον αφορά το πλάτος, την ποιότητα της επιφανείας και τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά με αποτέλεσμα πολλά σημεία να είναι προβληματικά.

Οδικό Επαρχιακό Δίκτυο Πηγή : Τμήμα Τεχνικών έργων Δήμου Τήνου 2015 (στοιχεία 2011)

ΤΗΝΟΣ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (2011)

Υπόμνημα

■ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

ΟΔΟΙ

— ΚΥΡΙΑ ΟΔΟΣ (ΑΣΦΑΛΤΟΣ)

— ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΟΔΟΣ (ΑΣΦΑΛΤΟΣ)

— ΔΕΥΤ. ΟΔΟΣ (ΜΠΕΤΟΝ)

— ΑΓΡΟΤΙΚΗ ή ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΔΟΣ (ΧΩΜΑ)

ΥΨΟΜΕΤΡΟ (ΜΕΤΡΑ)

■ 0

■ 100

■ 200

■ 300

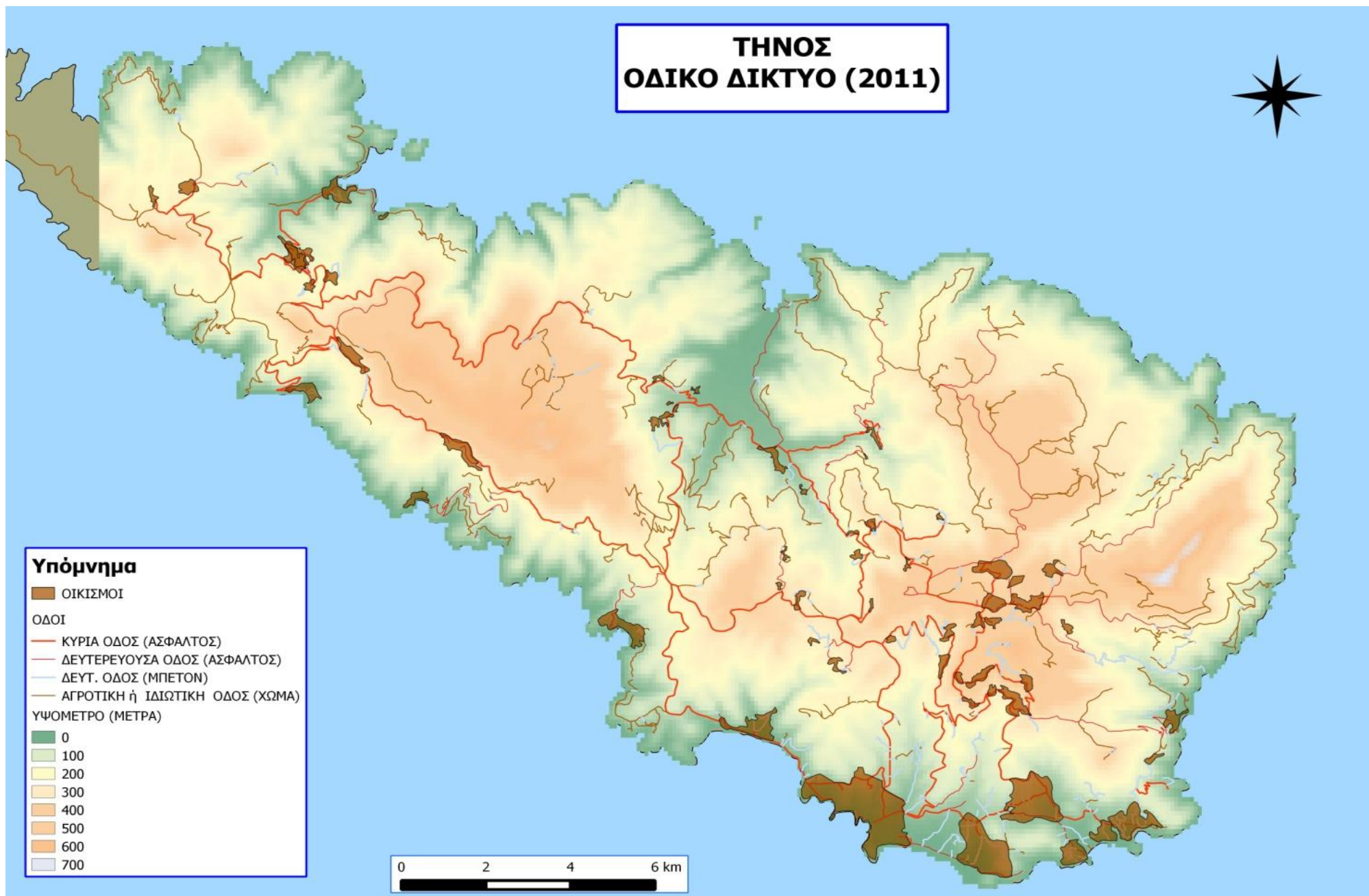
■ 400

■ 500

■ 600

■ 700

0 2 4 6 km

-Μεταφορές

Η συγκέντρωση της πλειοψηφίας των διοικητικών και οικονομικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και η ύπαρξη του μοναδικού λιμένα πρόσβασης στη Χώρα της Τήνου, υποχρεώνουν όλους τους υπόλοιπους κατοίκους σε καθημερινές μετακινήσεις από τους λοιπούς οικισμούς προς το κέντρο του νησιού. Μέρος αυτών των μεταφορών εξυπηρετούνται με το ΚΤΕΛ Τήνου και με ΤΑΞΙ. Το ΚΤΕΛ Τήνου εκτελεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους τρία βασικά δρομολόγια που συνδέουν τον Πύργο, τη Στενή και την Καλλονή με την Χώρα τουλάχιστον δύο φορές ημερησίως. Τους θερινούς μήνες τα δρομολόγια πολλαπλασιάζονται τόσο σε συχνότητα ημερησίως, όσο και σε ποσότητα δρομολογίων καθώς προστίθενται και τουριστικοί προορισμοί.

Επιπλέον, υπάρχει συνεταιρισμός ιδιοκτητών ΤΑΞΙ με έδρα την πόλη της Τήνου με είκοσι μέλη, ενώ μεμονωμένα ταξί υπάρχουν δύο με έδρα τον Πύργο, και από ένα στη Στενή, Καρδιανή, Φαλατάδο, και Καλλονή.

-Λιμενικές υποδομές

Το λιμάνι της Τήνου έχει μεγάλη επιβατική κίνηση λόγω του θρησκευτικού και περιηγητικού τουρισμού. Η διακίνηση από στατιστικά στοιχεία του Λιμεναρχείου, για το 2004, έφτασε τους 1.232.615 επιβάτες, με τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο και Σεπτέμβριο να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος της κίνησης με 175.860 επιβάτες, 199.849 επιβάτες και 176.395 επιβάτες αντίστοιχα.¹⁸

Η ακτοπλοϊκή συγκοινωνία, κυρίως τους θερινούς μήνες, είναι έντονη, αφού απαρτίζεται καθημερινά, από δύο Ε/Γ-Ο/Γ πλοία από Πειραιά, τρία Ε/Γ-Ο/Γ πλοία από Ραφήνα, δύο ταχύπλοα CATAMARAN από Ραφήνα, και δύο ενδοκυκλαδικά δρομολόγια.. Η κατάσταση των δρομολογίων είναι αρκετά ικανοποιητική στο διάστημα Απριλίου – Οκτωβρίου καθώς επιτρέπει τη συχνή και ταχεία σύνδεση της Τήνου με τα δύο βασικά λιμάνια Πειραιά και Ραφήνας, την πρωτεύουσα του νομού Ερμούπολη καθώς και άλλων γειτονικών νησιών, είτε απευθείας, είτε με ανταπόκριση. Σοβαρά προβλήματα παρουσιάζονται το χειμώνα με επίκεντρο την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου. Τα ταχύπλοα αποσύρονται, τα δρομολόγια των επιβατηγών είναι μειωμένα σε μεγάλο βαθμό και, σε συνδυασμό με τις ενίοτε άσχημες καιρικές συνθήκες, το νησί βιώνει καταστάσεις αποκλεισμού.

Σε γενικές γραμμές το λιμάνι της Τήνου θεωρείται ένα από τα δύσκολα λιμάνια των Κυκλάδων διότι είναι ευάλωτο στους νοτιοδυτικούς και νότιους ανέμους. Η υλοποίηση των έργων που προέβλεπαν μεταφορά και επέκταση του νέου λιμανιού δυτικά της πόλης, κατασκευή μαρίνας και αλιευτικού καταφυγίου στο παλαιό λιμάνι, επέκταση της προβλήτας και κατασκευή νέων θέσεων πρόσδεσης και κατασκευή νέου μώλου δεν ολοκληρώθηκαν στο σύνολό τους, με μεγάλη εκκρεμότητα την κατασκευή του νέου μώλου και της κατασκευής του αλιευτικού καταφυγίου και μαρίνας. Με την ολοκλήρωση αυτών των έργων υπολογίζεται ότι το λιμάνι της Τήνου θα έχει αναβαθμιστεί σε μεγάλο βαθμό από άποψη ασφαλείας. Σημαντική είναι η οριοθέτηση της χερσαίας ζώνης εσωτερικού και εξωτερικού λιμανιού, η οποία συνετέλεσε στη μεταφορά του σταθμού των ΚΤΕΛ κοντά στην είσοδο των επιβατών, η διαγράμμιση και ρύθμιση της κυκλοφορίας εντός λιμένος, η δημιουργία λωρίδας αποκλειστικής για τους πεζούς από και προς την πόλη της Τήνου και η δυνατότητα αποφυγής των βαρέων οχημάτων από το κέντρο της Χώρας μέσω περιφερειακού παράγοντες που βελτίωσαν τη λειτουργικότητα του λιμένος.

-Αεροδρόμιο – ελικοδρόμιο- υδατοδρόμιο

Το ελικοδρόμιο, που βρίσκεται ανατολικά της πόλης, περιοχή Αγ. Φωκά (Βρέκαστρο), είναι σε καλή κατάσταση, ιδίως μετά τα τελευταία έργα που έγιναν για την βελτίωσή του, όπως : διαπλάτυνση πίστας και διαδρόμου που οδηγεί στην πίστα, επέκταση κτηρίου και τοποθέτηση ανεμόμετρων και μετάθεση στηλών ΔΕΗ από την περίμετρο, για ασφαλέστερη προσαπογείωση των ελικοπτερόων.

Αεροδρόμιο δεν υπάρχει στην Τήνο και δεν προβλέπεται μέχρι τώρα κατασκευή του.

Σημαντική είναι η εξέλιξη για την κατασκευή του υδατοδρομίου το οποίο προβλέπεται στην περιοχή Βίντσι στο ανατολικό σημείο του παλαιού λιμένα της Τήνου. Μετά από επιτυχή αξιολόγηση από την επιτροπή διαγωνισμού που συστήθηκε από το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Τήνου και Άνδρου έχει οριστεί ανάδοχος επενδυτής ο οποίος θα αναλάβει εξ αρχής την υποβολή αίτησης για αδειοδότηση, θα κατασκευάσει το υδατοδρόμιο και στη συνέχεια θα αναλάβει ως Φορέας Λειτουργίας.

Δίκτυα-Υδρευση

¹⁸ βλ. τον πίνακα στο κεφάλαιο Τοπική Οικονομία σελ.111

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η έκταση του δικτύου ύδρευσης είναι περίπου 220 χλμ. Από αυτό το 35% είναι κατασκευή της τελευταίας δεκαετίας, ενώ ένα αντίστοιχο ποσοστό είναι άνω των 25 ετών. Περίπου το 3% του δικτύου αντικαθίσταται και επεκτείνεται κάθε έτος. Το κομμάτι που έχει μεγάλη ηλικία εμφανίζει πολύ συχνά βλάβες και διαρροές και χρήζει άμεσης αντικατάστασης, κυρίως εντός της πόλεως της Τήνου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα για το έτος 2013 η υπηρεσία Ύδρευσης είχε πάνω από 220 που αφορούσαν βλάβες του δικτύου ενώ για το 2014 ο αριθμός αυτός ανήλθε στις 280. Καλύπτει το 99% του πληθυσμού που βρίσκεται εντός των οικισμών και περίπου το 70% των κατοικιών που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως και εκτός ορίων οικισμών.¹⁹

Τα εγκατεστημένα ρολόγια ύδρευσης είναι περίπου 10.600 (2015) με μέση ετήσια κατανάλωση περίπου τα 1.500.000 κ.μ. Η καταμέτρηση του νερού, που καταναλώνεται τόσο στην έδρα όσο και στους υπόλοιπους οικισμούς, γίνεται με υδρομετρητές.

Η Τήνος ως νησί χρειαζόταν το 2013 περίπου 6.000 κ.μ²⁰ νερού την ημέρα όσον αφορά τη θερινή περίοδο και περίπου 4.200 κ.μ. το χειμώνα. Από τον συνολικό αυτό όγκο νερού που καταναλώνεται σε κάθε χρονική περίοδο, το ήμισυ της κατανάλωσης ίσως και παραπάνω αφορά την πρωτεύουσα του νησιού, τη Χώρα και τους παραλιακούς οικισμούς πέριξ αυτής (Αγ. Βαρβάρα, Αγ. Σώστης, Πόρτο κ.α.), ενώ το υπόλοιπο της κατανάλωσης αντιστοιχεί στους 48 μικρότερους οικισμούς που υπάρχουν στην ενδοχώρα του νησιού. Η παροχή του νερού γίνεται με διάφορους τρόπους. Όσον αφορά στη Χώρα και τους γύρω οικισμούς η τροφοδοσία επιτυγχάνεται από:

- Τέσσερις μονάδες αφαλάτωσης δυναμικότητας

3.000 κ.μ. την ημέρα,

- Μία γεώτρηση στην περιοχή Γύρλα με δυναμικότητα 600 κ.μ ημερησίως,
- Τρεις γεωτρήσεις στην ευρύτερη περιοχή με δυναμικότητα 300 κ.μ. ημερησίως,

- Την εκμετάλλευση τριών πηγών στα ανατολικά πρα-

νή του όρους Τσικνιάς (Λάζαρος, Γλυκό Νερό και Ακέρατος) με δυναμικότητα 360 κ.μ. ημερησίως,

- Το φράγμα της Βακέτας χωρητικότητας 120.000 κ.μ. με δυναμικότητα 700 κ.μ. ημερησίως. Η εκμετάλλευση των αποθεμάτων του φράγματος του 2013 διήρκησε 30 ημέρες λόγω ανομβρίας.

Χαρακτηριστικό είναι ότι σύμφωνα με τις μετρήσεις η ζήτηση τριπλασιάστηκε από το 2002 ως και το 2010, με μια σταθεροποίηση τα τελευταία έτη στα 6.000 κ.μ. Οι 48 οικισμοί της ενδοχώρας παρουσιάζουν λιγότερη ένταση στη ζήτησή κυρίως λόγω πληθυσμιακού μεγέθους (μόνο τέσσερις από αυτούς ξε-

¹⁹ Στοιχεία Τμήματος Ύδρευσης και Αποχέτευσης 2015

²⁰ Στοιχεία αντιδημάρχου αρμόδιου για την ύδρευση (Σεπτέμβριος 2013).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

περνούν τους 200 κατοίκους, Πύργος, Στενή, Καλλονή, Φαλατάδος, με τον μεγαλύτερό από αυτούς να μην έχει πάνω από 340 κατοίκους) και υδροδοτούνται από γεωτρήσεις, και από την εκμετάλλευση επιφανειακών υδάτων (πηγές).

Το πρόβλημα της υδροδότησης δύναται να ξεπεραστεί με :

- την ολοκλήρωση του έργου κατασκευής Λιμνοδεξαμενής Λειβάδας χωρητικότητας 300.000 κ.μ. και μεταφοράς του νερού με δίκτυο αγωγών 25 χλμ, το οποίο είναι ήδη έτοιμο, στα Πάνω Μέρη και στην πρωτεύουσα του νησιού.

Η αναμενόμενη η κατασκευή φράγματος στη θέση Γρίζα, χωρητικότητας 387.000 κ.μ., το οποίο βρίσκεται στο στάδιο των απαλλοτριώσεων(αν και προορίζεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές κατασκευής του για την ανάσχεση των νερών και τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα) έχει ουσιαστικά αδρανήσει και δεν υπάρχουν ενδείξεις για τη συνέχισή του.

Η ολοκλήρωση των παραπάνω έργων, σε συμπληρωματικά με την υπάρχουσα λειτουργία των τεσσάρων ενεργών αφαλατώσεων, αναμένεται να λύσει το πρόβλημα ύδρευσης χωρίς μεγάλη όμως μείωση του κόστους υδροδότησης ανά κυβικό μέτρο δεδομένου ότι στηρίζεται στη κοστοβόρα λειτουργία αντλιών και φίλτρων . Επίσης απαιτείται αντικατάσταση μεγάλου τμήματος του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης στην πόλη και τους οικισμούς της Τήνου , το οποίο είναι παλαιό με σωλήνες αμιάντου.

-Αποχέτευση

Η ηλικία του δικτύου αποχέτευσης στον Δήμο της Τήνου είναι 20-25 ετών, με έκταση περίπου 100 χλμ. και καλύπτει το 85% του πληθυσμού. Το υπόλοιπο 25% καλύπτεται κυρίως από απορροφητικούς βόθρους και βρίσκεται κυρίως σε παραλιακές και εποχιακά κατοικούμενες περιοχές. Κύριοι αποδέκτες των λυμάτων είναι το έδαφος, τα λαγκάδια και η θάλασσα. Μονάδες επεξεργασίας λυμάτων υπάρχουν μόνο στη Δημοτική Ενότητα Πανόρμου δυναμικότητας 3.500 ατόμων και στον οικισμό του Κτικάδου η οποία είναι ανενεργή. Για την πόλη της Τήνου έχει ξεκινήσει διαδικασία κατασκευής Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων (ΜΕΛ) και βιολογικού καθαρισμού σε χώρο πλησίον της παλαιάς χωματερής (θέση Μαρμαριές) η οποία αναμένεται να εξυπηρετήσει το σύνολο της πόλης καθώς και τους οικισμούς πέριξ αυτής. Πρόσφατα τοποθετήθηκε και μονάδα επεξεργασίας λυμάτων τύπου κόμπακτ στην πεδινή περιοχή της Καλλονής η οποία θα υποδεχθεί τα λύματα των οικισμών της Τοπικής Κοινότητας Καλλονής.

-Ηλεκτρισμός – Τηλεπικοινωνίες

Το δίκτυο της ΔΕΗ στην Τήνο είναι χαμηλής και μέσης τάσης. Η τροφοδοσία γίνεται μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου 2 γραμμών από την Εύβοια διερχόμενο την Άνδρο με κατάληξη τους Αγίους Θεοδώρους στο Βορειοδυτικό Άκρο της Τήνου. Στη συνέχεια και μετά τον υποσταθμό στο Μαργά υπάρχουν τρεις διακλαδώσεις οι οποίες ακολουθώντας διαφορετικές διαδρομές διατρέχουν το νησί και καταλήγουν στην πόλη της Τήνου. Η Τήνος φτάνει στην αιχμή της κατανάλωσης τη θερινή περίοδο με περίπου 11,5MW. Η ηλεκτροδότηση του νησιού είναι επισφαλής ιδιαίτερα σε περιόδους κακοκαιρίας καθώς εξαρτάται από τη μία και μοναδική οδευση της παροχής σε ρεύμα μέσω Εύβοιας και Άνδρου με αποτέλεσμα πολλές φορές οι βλάβες του δικτύου σε αυτές τις περιοχές να υποχρεώνουν και την Τήνο σε ανεπάρκεια. Οι εναλλακτικές λύσεις μέχρι στιγμής βρίσκονται στο εργοστάσιο της Άνδρου που τελεί σε ψυχρή εφεδρεία και το οποίο δεν μπορεί να στηρίξει και τα δύο νησιά ταυτόχρονα και η υπάρχουσα διασύνδεση μέσω Σύρου, που καταλήγει στην περιοχή της Πανούσας και υποστηρίζει περίπου 66.000kw. Από το Μάρτιο του 2013 έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση το έργο της Ηλεκτρικής διασύνδεσης των Κυκλάδων που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη διασύνδεση Λαυρίου – Σύρου με μήκος 108 χλμ καλώδιο και τη διασύνδεση Σύρου – Τήνου με μήκος 33χλμ καλώδιο και την κατασκευή ενός τερματικού καλωδίων 150 kv στην Τήνο. Η πρώτη φάση με τα 4 υποέργα της αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το β' εξάμηνο του 2016 και έχει προϋπολογισμό 240.000.000€.

Όλοι οι οικισμοί ηλεκτροδοτούνται ενώ στους Πύργο, Υστέρνια, Αγάπη και έχει προχωρήσει η υπογειοποίηση του δικτύου σε μέρος του οικισμού.

Εγκατάσταση σταθερής τηλεφωνίας υπάρχει σε όλους τους οικισμούς, οι οποίοι καλύπτονται στο μεγαλύτερο ποσοστό από δίκτυο οπτικών ινών, το οποίο εξασφαλίζει και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας.

Αξιολόγηση Γενικών χαρακτηριστικών - Περιβάλλοντος του Δήμου. SWOT Analysis

ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Αδυναμίες - Μειονεκτήματα	Δυνατότητες-πλεονεκτήματα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Προβληματική διαχείριση απορριμμάτων 2. Διάβρωση εδαφών. 3. Ανεξέλεγκτη δημιουργία αγροτικών δρόμων 4. Μη αποκατεστημένα λατομεία 5. Έντονη οικιστική ανάπτυξη παραθεριστικής κατοικίας χωρίς κεντρικό σχεδιασμό υποδομών ιδιαίτερα σε παραλιακές περιοχές πλησίον της πόλης. 6. Μη αποκατάσταση πρώην ΧΑΔΑ 7. Μόλυνση επιφανειακών και υπόγειων υδάτων από ανεξέλεγκτη διάθεση οικιακών λυμάτων 8. Ρύπανση υδάτων από απόβλητα βιοτεχνικών μονάδων και μονάδων επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων. 9. Μη ουσιαστική προστασία χαρακτηρισμένων περιοχών (NATURA , καταφύγια άγριας ζωής, οικότοποι). 10. Υπερβόσκηση από μεγάλο αριθμό αιγοπροβάτων σε απελεύθερη κατάσταση. 11. Δυσκολία στην απομάκρυνση απορριμμάτων ανακυκλώσιμων υλικών από την Τήνο, λόγω του υψηλού κόστους μεταφοράς 12. Μεγάλη αύξηση αναγκών καθαριότητας τη θερινή περίοδο, για την εξυπηρέτηση επισκεπτών - εποχιακού πληθυσμού 13. Μη ύπαρξη ΧΥΤΑ- ΧΥΤΥ 14. Η μόνιμη προσωρινότητα της λειτουργίας του δεματοποιητή 15. Δυσκολία αντιμετώπισης απορριμμάτων οικοδομικών (μπάζα) και χωματογενικών εργασιών και ειδικών κατηγοριών απορριμμάτων 16. Εφαρμογή ανακύκλωσης σε πολύ περιορισμένο κομμάτι πληθυσμού. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κομβική θέση Δήμου στο κέντρο του Αιγαϊακού θαλάσσιου γεωγραφικού χώρου. 2. Επαρκή ύδατα για την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης και άρδευσης 3. Οικολογική αξία φυσικού περιβάλλοντος με σημαντικά οικοσυστήματα. 4. Μοναδικής αισθητικής αξίας παραδοσιακό δομημένο περιβάλλον ενταγμένο αρμονικά στη φύση του νησιού. 5. Ιδιαίτερης αξίας παραδοσιακά και ιστορικά κτίσματα (περιστεριώνες εκκλησίες, κελιά κ.α.) 6. Παραδοσιακοί οικισμοί με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική. 7. Μεγάλος πλούτος αρχαιοτήτων και μνημείων 8. Μεγάλος ορυκτός πλούτος 9. Αυξανόμενη ευαισθητοποίηση φορέων και πολιτών σε θέματα περιβάλλοντος. 10. Ελάχιστη σεισμικότητα 11. Ανάπτυξη οικοτουριστικών δραστηριοτήτων και ήπιων μορφών τουρισμού 12. Ενεργός συμμετοχή των κατοίκων στη διατήρηση της καθαριότητας του περιβάλλοντος.
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ol style="list-style-type: none"> 1. Μη έγκαιρη εφαρμογή θεσμικού πλαισίου προστασίας οικοσυστημάτων και κανονισμών δόμησης 2. Προβληματικός μηχανισμός καταγραφής και αντιμετώπισης περιβαλλοντικών παραβάσεων 3. Έλλιπής στελέχωση υπηρεσιών περιβάλλοντος 4. Καθυστέρηση ολοκλήρωσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού Τήνου 5. Οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι. 6. Μεγάλη διασπορά οικισμών και θέσεων συγκέντρωσης οικιακών απορριμμάτων που δυσχεραίνει την αποκομιδή. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η ύπαρξη ΓΠΣ και η σύνταξη ΣΧΟΑΠ που θα καλύπτει όλο το Δήμο Τήνου 2. Ύπαρξη Ειδικού χωροταξικού 3. Άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής με τις νέες αρμοδιότητες του Καλλικράτη. 4. Προγραμματισμός αποκατάστασης των παλαιών ΧΑΔΑ 4. Κατασκευή ΒΙΟΚΑ πόλης Τήνου. 5. Κατασκευή ΧΥΤΥ και εφαρμογή εναλλακτικής διαχείρισης των απορριμμάτων μέσω προγραμμάτων ανακύκλωσης και διαλογής στην πηγή εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης 6. Ενιαίος σχεδιασμός περιβαλλοντικής πολιτικής για την Τήνο . 7. Ανανέωση του εξοπλισμού και του στόλου οχημάτων με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. 8. Έσοδα από την αναμενόμενη πώληση προϊόντων ανακύκλωσης από τους Ο.Τ.Α.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ	
Αδυναμίες	Δυνατότητες
1. Προβληματική παροχή ηλεκτρικής ενέργειας 2. Ανάγκη περιφερειακών οδών σε Κώμη Πύργο, Πάνορμο, Στενή 3. Μη ύπαρξη αρκετών χώρων στάθμευσης στην πόλη και τους μεγάλους οικισμούς . 4. Μη επαρκής λιμενική υποδομή 5. Μη ολοκληρωμένες υποδομές θαλάσσιου τουρισμού (π.χ. μαρίνα σκαφών) 6. Περιορισμένη συχνότητα υπεραστικών δρομολογίων μεταξύ οικισμών κατά τη διάρκεια του χειμώνα 7. Περιορισμένη συχνότητα πλοίων κατά τη διάρκεια του χειμώνα.	1. Ύπαρξη περιφερειακού και Δημοτικού οδικού δικτύου σε καλή κατάσταση. 2. Επαρκές δίκτυο συλλογής και διάθεσης ομβρίων εντός οικισμών 3. Ικανοποιητικό τηλεπικοινωνιακό δίκτυο 4. Ικανοποιητικό δίκτυο ηλεκτροφωτισμού 5. Ικανοποιητική παροχή ύδατος σε μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
1. Προβληματική προσπελασιμότητα της πόλης τη θερινή περίοδο για πεζούς και οχήματα. 2. Προβληματικές θαλάσσιες μεταφορές (νησιωτικότητα) τόσο με την πρωτεύουσα του νομού όσο και με τους λιμένες της Αττικής. 3. Η μη ύπαρξη δικτύου αποχέτευσης σε όλους τους οικισμούς. 4. Η παλαιότητα του δικτύου ύδρευσης και η δυσκολία τροφοδότησης των οικισμών τους καλοκαιρινούς μήνες. 5. Η υπογειοποίηση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού σε λίγες περιοχές οικισμών.	1. Κατασκευή φράγματος Γρίζας (400.000 κ.μ.) 2. Κατασκευή λιμνοδεξαμενής Λειβάδας (300.000 κ.μ.) 3. Εκμετάλευση υδάτων φράγματος Βακέτας 4. Ολοκλήρωση της διασύνδεσης του δικτύου ηλεκτρισμού με την ηπειρωτική χώρα 5. Η αξιοποίηση πόρων από το ΕΣΠΑ σε θέματα υποδομών ύδρευσης 6. Κατασκευή υδατοδρόμου

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ – ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ - ΔΟΜΗΣΗ	
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
1. Ταχύτατη οικιστική ανάπτυξη και αστικοποίηση την τελευταία δεκαετία . 2. Έλλειψη ελεύθερων χώρων στην πόλη της Τήνου. 3. Δυσκολία ελέγχου των αυθαίρετων κτισμάτων 4. Αριθμός οικισμών χωρίς οριοθέτηση. 5. Προβληματικές παράλιες περιοχές με τοπικά προβλήματα χωροθέτησης κυρίως στο νότιο κομμάτι του νησιού	1. Ύπαρξη Ειδικού χωροταξικού για την Τήνο 2. Ύπαρξη ΣΧΟΟΑΠ για τις Δ.Ε. Εξωμβούργου και Πανόρμου 3. Ύπαρξη Τμήματος Δόμησης στο Δήμο Τήνου 4. Οικιστικό περιβάλλον χωρίς πίεση χώρων (πλην πόλης) και σχετικά ανεπτυγμένων υποδομών.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Περιορισμοί	Ευκαιρίες
1. Η νέα διοικητική μεταρρύθμιση και οι επικείμενες αλλαγές στο Γ.Ο.Κ. 2. Η πρακτική της επέκτασης των χρήσεων γης οι οποίες ασκούν έντονες πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον. 3. Μη χαρακτηρισμένοι οικισμοί 4. Μη οριοθετημένοι οικισμοί 5. Καθυστέρηση ολοκλήρωσης ΓΠΣ Τήνου και ΣΧΟΑΠ	1. Η προοπτική ύπαρξης ΣΧΟΟΑΠ - ΓΠΣ για όλο το Δήμο Τήνου. 2. Εκσυγχρονισμός Ειδικού Χωροταξικού. 3. Ύπαρξη πολλών κατοικιών προς διάθεση - πώληση. 4. Πρόσφατες αλλαγές των πολεοδομικών ρυθμίσεων μπορεί να επιτελέσει στον εξορθολογισμό και την τήρηση των κανόνων της οικιστικής πολιτικής προς όφελος της αστικής ανάπτυξης. 5. Εφαρμογή Κτηματολογίου

Κρίσιμα Ζητήματα !

- Η συνεχής συντήρηση, αποκατάσταση και βελτίωση του οδικού δικτύου της περιοχής
Η βελτίωση του δικτύου ύδρευσης σε ποσότητα και ποιότητα.
- Η σταθεροποίηση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού.
- Διασύνδεση με το ηπειρωτικό δίκτυο -εξασφάλιση επάρκειας ηλεκτρικού ρεύματος.
- Η δημιουργία αποχετευτικού δικτύου ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων όπου δεν υπάρχει.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.
- Σχεδιασμός και εξοπλισμός Πολιτικής Προστασίας
- Η περιβαλλοντική αξιοποίηση των αγροτικών υποπροϊόντων.
- Η βελτίωση της συγκοινωνίας μεταξύ οικισμών.
- Βελτίωση συγκοινωνίας και θαλάσσιων μεταφορών.
- Βελτίωση λιμενικών υποδομών
- Η υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- Η αξιοποίηση - ανάπλαση των κοινόχρηστων χώρων στους οικισμούς.
- Η αυξανόμενη ρύπανση του φυσικού περιβάλλοντος λόγω της ανεξέλεγκτης διάθεσης των απορριμμάτων.
- Ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων από τα αστικά και γεωργικά λύματα.
- Στελέχωση της υπηρεσίας καθαριότητας και εξοπλισμός της με περισσότερα και πιο σύγχρονα μέσα.
- Ενημέρωσης σε αγρότες και κτηνοτρόφους του Δήμου σχετικά με ζητήματα ορθής διαχείρισης των αποβλήτων τους.
- Ενημέρωση των πολιτών για θέματα διαχείρισης αστικών απορριμμάτων και ανακύκλωσης.
- Οικιστικά ζητήματα λόγω μη οριοθέτησης οικισμών.
- Περιορισμός αυθαίρετης δόμησης στους οικισμούς και τήρηση των χρήσεων γης.
- Ολοκληρωμένος έλεγχος και εφαρμογή των γενικών και ειδικών πολεοδομικών κανόνων από τις πολεοδομικές υπηρεσίες.

B.1.1.4. Κοινωνική Πολιτική , Παιδεία, Πολιτισμός. Αθλητισμός

Το παρόν κεφάλαιο επιδιώκει να παρουσιάσει μια σειρά από κοινωνικούς δείκτες, να καταδείξει τις πιθανές μεταβολές τους τις δεκαετίες 1991-2001-2011 καθώς και να εντοπίσει ομοιότητες και διαφορές του Δήμου με τα αντίστοιχα στοιχεία του πληθυσμού ευρύτερων χωρικών επιπέδων, όπως της Περιφέ-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

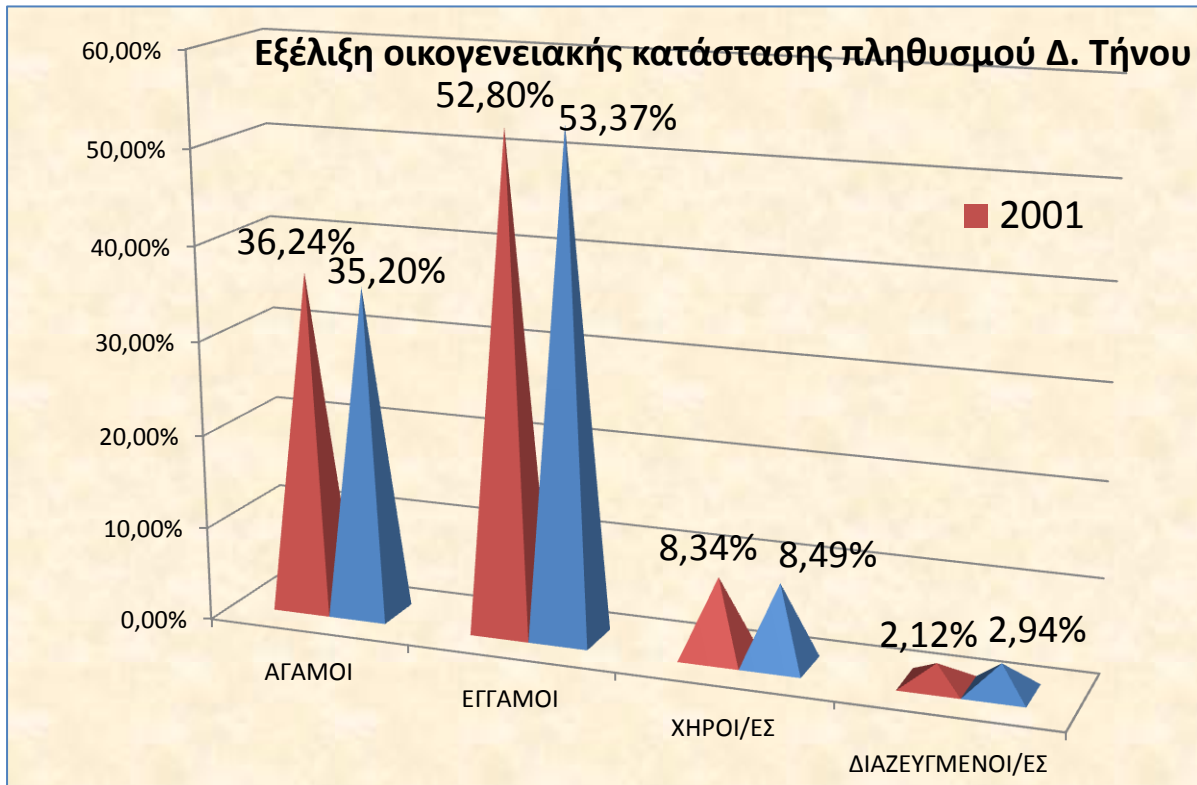
ρειας Νοτίου Αιγαίου αλλά και του συνόλου της Χώρας. Η καταγραφή περιλαμβάνει το κοινωνικό προφίλ των κατοίκων του Δήμου με σκοπό να εντοπισθούν κοινωνικές ομάδες- στόχοι οι οποίες απαιτούν ειδική κοινωνική μέριμνα, καθώς και τις υπάρχουσες κοινωνικές δομές (πρόνοια, υγεία, εκπαίδευση, πολιτισμός κ.λπ.) Τα στοιχεία που παρουσιάζονται παρακάτω είναι αποτέλεσμα της επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων της ΕΣΥΕ του 2001, και αυτών που υπάρχουν στο Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου.

Κοινωνική Σύνοψη

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011 της Ε.Σ.Υ.Ε., το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού κατατάσσεται στην κατηγορία των έγγαμων, καταλαμβάνοντας ένα ποσοστό της τάξης του 53% επί του συνολικού πληθυσμού, ακολουθεί η κατηγορία των άγαμων που αποτελεί το 35% του πληθυσμού και έπεται η κατηγορία των χήρων με 8%, των διαζευγμένων με σχεδόν 3%. Τα αντίστοιχα ποσοστά του συνόλου της Ελληνικής Επικράτειας για την ίδια περίοδο είναι 50,26% έγγαμοι, 39,08% άγαμοι, 7,59% για τους χήρους και 3,07 για τους διαζευγμένους. Σε απόλυτες τιμές οι έγγαμοι αριθμούν 4.609 άτομα, οι άγαμοι 3.040 άτομα ενώ οι χήροι-διαζευγμένοι και σε διάσταση είναι 733 και 254 άτομα αντίστοιχα..

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή ΕΣΥΕ 2011, Ιδία επεξεργασία Στην εξέλιξη της οικογενειακής κατάστασης του πληθυσμού αυτή την δεκαετία παρατηρούμε ότι δεν υπάρχουν μεγάλες αλλαγές ως προς την κατανομή του πληθυσμού σχετικά με την οικογενειακή του κατάσταση. Ίσως αυτό που θα έπρεπε να προβληματίσει είναι η αύξηση του ποσοστού

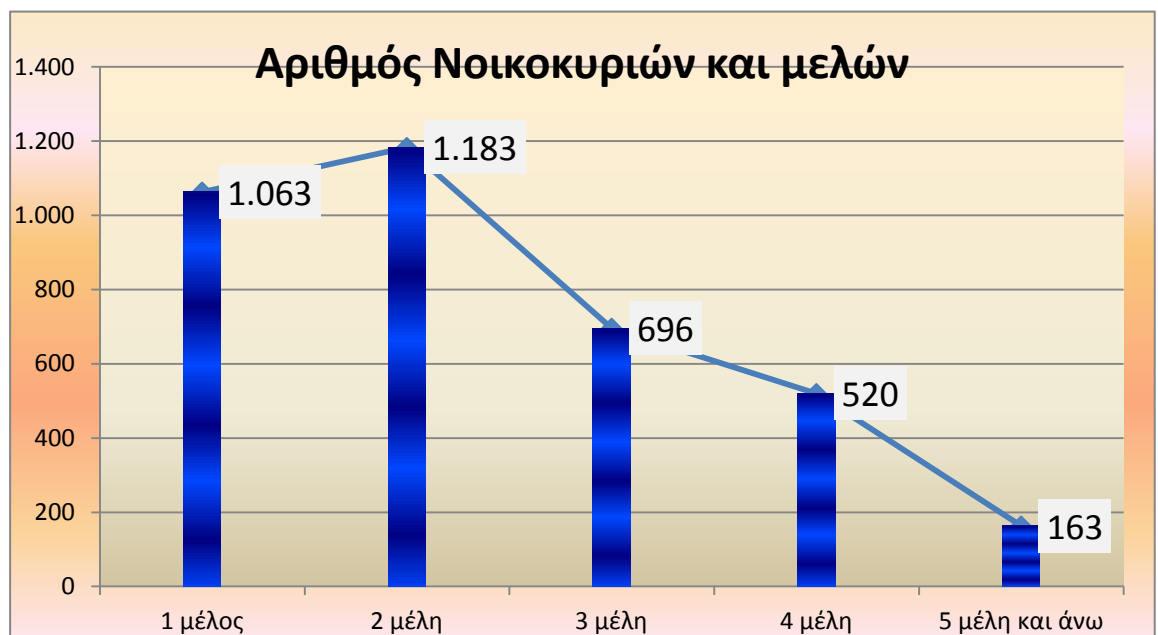

του πληθυσμού που είναι διαζευγμένοι αλλά το ποσοστό παρά το ότι έχει μικρή αύξηση είναι μικρότερο του εθνικού μέσου όρου. Στις επιμέρους Δημοτικές Ενότητες η ενότητα με το μεγαλύτερο ποσοστό των αγάμων είναι αυτή της Τήνου με 38,66% επί του συνόλου με μεγάλη διαφορά από τις άλλες Δ.Ε., η ενότητα με το μεγαλύτερο ποσοστό έγγαμων είναι του Πανόρμου με 56,47%. Η ίδια ενότητα εμφανίζει τα μεγαλύτερα ποσοστά σε χήρους και διαζευγμένους με 3,1% και 0,36% αντίστοιχα. Τέλος η Δ.Ε. Τήνου έχει το μεγαλύτερο ποσοστό κατοίκων σε διάσταση με 0,9% στο σύνολο του πληθυσμού.

Ο αριθμός των νοικοκυριών στο Δήμο Τήνου φτάνει τον αριθμό των 3.625. Από αυτά υπερισχύει η ομάδα με τα δύο μέλη ανά νοικοκυριό με 1.183 και ακολουθεί η ομάδα του ενός ατόμου ανά νοικοκυριό με 1.063 νοικοκυριά. Το μέσο μέγεθος νοικοκυριού στο Δήμο είναι 2,34 άτομα. Γεγονός προς προβληματισμό είναι ότι το 12,30% από τα συνολικά 8.636 άτομα του πληθυσμού του νησιού ζούνε μόνοι τους και είναι κυρίως ηλικιωμένοι τόσο σε αγροτικές περιοχές όσο και στην πόλη του νησιού.

Υπηκοότητα

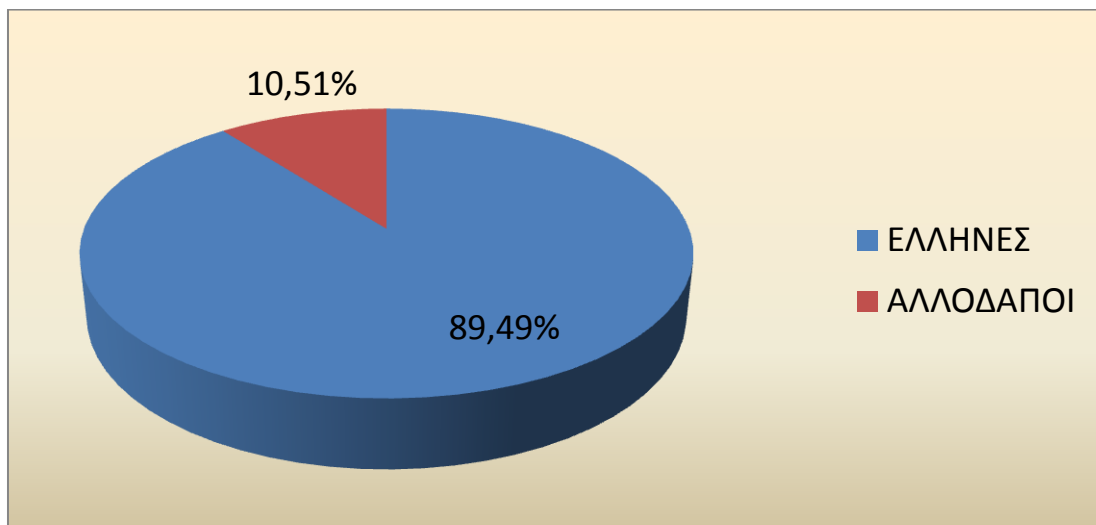
Όσον αφορά τη σύνθεση του πληθυσμού παρατηρούμε ότι στο Δήμο Τήνου 7.728 κάτοικοι (89,49%), είναι ελληνικής υπηκοότητας με 908 κατοίκους να εί-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

και αλλοδαποί ήτοι το 10,51%

Κάτοικοι Δήμου Τήνου υπηκοότητα

Πηγή ΕΣΥΕ 2011, Ιδία επεξεργασία

Εκπαιδευτικό Επίπεδο Πληθυσμού του Δήμου -Υποδομές Εκπαίδευσης

Από αυτά τα στοιχεία του επιπέδου εκπαίδευσης προκύπτει ότι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης συνιστούν τον κύριο κορμό του εκπαιδευτικού πληθυσμού και ανέρχονται σε 2.953 άτομα ενώ η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι 2.890 άτομα. Τέλος απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 988 και 857 άτομα να εντάσσονται σε λοιπές εκπαιδευτικές κατηγορίες, χωρίς διευκρίνηση. Η κατάσταση του εκπαιδευτικού επιπέδου το 2011 συνολικά είναι η εξής

Επίπεδο εκπαίδευσης ανά Δ.Ε. (2011)

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ
Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	988
Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.)	442
Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	1.701
Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	1.189
Απόφοιτοι Δημοτικού	2.953
Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση / Ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή / Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	857
Μη κατατασσόμενοι (άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005)	506
ΣΥΝΟΛΟ	8.636

Πηγή ΕΣΥΕ 2011, Ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά τις εκπαιδευτικές υποδομές, στο Δήμο Τήνου υπάρχουν:

Προσχολική Εκπαίδευση

ένας (1) Δημοτικός Παιδικός Σταθμός καθώς και ένας (1) ιδιωτικός. Ο Δημοτικός Παιδικός Σταθμός έχει 42 παιδιά με 5 εκπαιδευτικούς και ο Ιδιωτικός Παιδικός Σταθμός έχει 50 παιδιά με 5 εκπαιδευτικούς

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Έξι (6) νηπιαγωγεία από τα οποία, τα τρία (3) στην πόλη της Τήνου, ένα (1) στη Στενή, ένα (1) στην Καλλονή και ένα (1) στον Πύργο.

Τρία εξαθέσια δημοτικά σχολεία στη Χώρα, ένα εξαθέσιο στην Τ.Κ. Κώμης (Λουτρά) και ένα τριθέσιο στην Τ.Κ. Πανόρμου (Πύργος). Ο συνολικός αριθμός των μαθητών στα νηπιαγωγεία είναι 133 παιδιά με νηπιαγωγούς, στα δημοτικά σχολεία 469 μαθητές με 66 διδάσκοντες,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση διαθέτει ένα Γυμνάσιο, ένα Γενικό Λύκειο και ένα Επαγγελματικό Λύκειο, όλα ευρισκόμενα στη Χώρα της Τήνου. Στο Γυμνάσιο 209 μαθητές με 31 διδάσκοντες, στο Γενικό Λύκειο 145 μαθητές με 20 διδάσκοντες και το Επαγγελματικό Λύκειο 85 μαθητές με 28 διδάσκοντες. (Στοιχεία εκπαιδευτικού έτους 2014)

Επιπλέον, λειτουργεί στον Πύργο το «Προπαρασκευαστικό και Επαγγελματικό Σχολείο Καλών Τεχνών Παρόρμου», το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού²¹ με αντικείμενο τις Καλές Τέχνες και ειδικότερα το μάρμαρο, στο οποίο φοιτούν περίπου 30 σπουδαστές. Το 2013 ο Δήμος Τήνου ίδρυσε Κέντρο Δια Βίου Μάθησης το οποίο έχει έδρα το πρώην Δημοτικό Σχολείο της Στενής και απευθύνεται σε ενήλικους που επιθυμούν να επιμορφωθούν σε προγράμματα σχετικά με Ξένες Γλώσσες, Νέες Τεχνολογίες, Κοινωνικές δεξιότητες κ.α. Μέχρι τον Ιανουάριο του 2015 έχουν πραγματοποιηθεί 6 προγράμματα στις ενότητες Αγγλικών και των Νέων Τεχνολογιών, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη 3 τμήματα στις ενότητες Ξένων Γλωσσών (Γερμανικά) και τις Κοινωνικές Δεξιότητες και Δράσεις.

Ανάλογα προγράμματα υλοποιούνται από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σε συνεργασία με το ΚΕΚ Γεννηματάς καθώς και από το Εμπορικό Επιμελητήριο Κυκλάδων.

Παράλληλα η Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Τήνου έχει να επιδείξει πολλά προγράμματα επιμόρφωσης τα οποία υλοποιούνται σε οικισμούς του νησιού και σχετίζονται με την πολιτιστική παράδοση και τις καλές τέχνες όπως η καλαθοπλεκτική, αγγειοπλαστική, ζωγραφική κ.α.

Ειδικές Πληθυσμιακές Ομάδες

Μέχρι το 2010 δεν υπήρχε σαφής εικόνα για τον ακριβή αριθμό των ειδικών ομάδων πληθυσμού που διαμένουν στο Δήμο Τήνου, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας ήταν στις αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και από το γεγονός ότι η δεν έχει ολοκληρωθεί κάποια συγκεκριμένη με το θέμα κοινωνική έρευνα. Με την έλευση των αρμοδιοτήτων της Υγείας και Πρόνοιας στο νέο Δήμο Τήνου και με τη χορήγηση των επιδομάτων το 2011 εγκαινιάστηκε ταυτόχρονα και η κοινωνική έρευνα στους εν δυνάμει δικαιούχους αυτών. Αποτέλεσμα ήταν να έχουμε κάθε έτος καταγραφή, η οποία δείχνει ότι από τα περίπου 110 επιδόματα 2014 χαρακτηρίστηκαν ως

Πίνακας 8. Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού Δ. Τήνου

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ 2011-2014	ΑΜΕΑ
Βαριά Αναπηρία	53-32	Ναι
Βαρεία Νοητική Καθυστέρηση	8-8	Ναι
Απροστάτευτα παιδιά	3-5	Όχι
Ομογενείς	1-2	Όχι
Παραπληγικοί	2-3	Ναι
Τυφλότητα	26-20	Ναι

²¹ Βλ. το κεφάλαιο «Πολιτισμός» σελ 89

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Επίδομα κίνησης	5-8	Ναι
Κωφάλαλοι	6-6	Ναι
Αιματολογικά	2-3	Ναι

Πηγή Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού (2015) , Ιδία επεξεργασία

Επίσης εκδόθηκαν για το 2014, 195 πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας και έγινε η καταβολή 70 επιδομάτων σε άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας. (έκτακτη οικονομική ενίσχυση) και σε 1 άτομο επίδομα στεγαστικής συνδρομής.

Υγεία – Πρόνοια

Οι υπηρεσίες υγείας στο Δήμο της Τήνου αποτελούνται από ένα Κέντρο Υγείας, ενώ υπάρχουν και πέντε (5) περιφερειακά ιατρεία στις Τοπικές Κοινότητες Στενής Κώμης, Πανόρμου και Υστερνίων τα οποία καλύπτουν μόνο άμεσες ανάγκες. Τα περισσότερα περιστατικά μεταβιβάζονται στο Νοσοκομείο Σύρου ή στην Αθήνα. Στους περισσότερους οικισμούς (εξαιρουμένων των παραλιακών) υπάρχουν χώροι κυρίως στα παλιά κοινοτικά καταστήματα που λειτουργούν περιοδικά ως ιατρεία από επισκέπτες ιατρούς, από το Κέντρο Υγείας. Θέματα άμεσης περίθαλψης καλύπτονται και από το πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι του Δήμου. Στην Κώμη υπάρχει υποδομή λειτουργίας Πολυδύναμου ιατρείου που καλύπτει τις ανάγκες πρωτοβάθμιας περίθαλψης των Τ.Κ.. Κώμης Κάμπου – Καλλονής – Αγάπης (14 οικισμοί).

Αναφορικά με την κοινωνική πρόνοια στο νησί της Τήνου υπάρχουν το ΚΑΠΗ στη Χώρα Τήνου, το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) στη Μέση της Δ.Ε. Εξωμβούργου, και το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) που λειτουργεί στην Κώμη. Στη Χώρα της Τήνου λειτουργεί η Μονάδα φροντίδας Ηλικιωμένων συντηρούμενη από το Π.Ι.Ι.Ε.Τ.

Πολιτισμός

Ο πολιτισμός αυτός στην Τήνο είναι κατ' αρχήν ένα σύνθετο και πολύπλοκο φαινόμενο χωρίς αυτό να είναι Τηνιακή πρωτοτυπία. Έχει να κάνει με την ιστορία του νησιού, με την κοινωνία του νησιού, έχει να κάνει με τι μνήμες, τις παραδόσεις και τα έθιμα που φέρονται «από την πλάτη των παλαιών στα χέρια των νεότερων» έχει να κάνει με το νησί και τα γεωγραφικά του στοιχεία, τη θρησκεία και τέλος έχει να κάνει με τη γλώσσα. Τα παραπάνω στοιχεία γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν με το πέρασμα του χρόνου και ενδεχομένως να συνεχίζουν να διαμορφώνουν το σημερινό πολιτιστικό πλαίσιο, ακόμα και σήμερα στην εποχή την εύκολης επικοινωνίας και ανταλλαγής ή συγχώνευσης των πολιτιστικών προτύπων.²² Ο Πολιτισμός ήταν και παραμένει ένα μεγάλο κεφάλαιο για την Τήνο. Ο τρόπος ζωής, το φυσικό περιβάλλον, και οι κοινωνικές συνθήκες ανέπτυξαν ένα είδος πολυδιάστατου πολιτισμού που συνδύαζε την καθημερινότητα, τη χρήση και την πρακτική, με την παράδοση, την αρχιτεκτονική και τις καλές τέχνες. Στην Τήνο οι ιδιαίτεροι παράγοντες που διαμόρφωσαν την ξεχωριστή πολιτιστική ταυτότητα του τόπου είναι το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, η γλώσσα, η θρησκεία και η ιδιαίτερη ιστορία από την άποψη των επαφών και ανταλλαγών σε πολιτιστικό και κοινωνικό επίπεδο. Δε θα ήταν υπερβολή να μιλήσουμε για ένα νησιωτικό Τηνιακό πολιτισμό με μοναδικά διακριτά στοιχεία στο είδος του, που στην ακμή του γέννησε δημιουργούς διεθνούς εμβέλειας. Παράδοση και τοπική αρχιτεκτονική, διαμόρφωσαν τον αστικό και εξωαστικό χώρο με δείγματα που παραμένουν και σήμερα ζωντανά σαν αποτέλεσμα συλλογικής ευαισθησίας για το περιβάλλον και αρμονικής αισθητικής αντίληψης. Η θρησκεία, τόσο με την έντονη

²² Αν. Βιδάλης Διπλωματική εργασία ΕΑΠ 2014.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

θηρσκευτικότητα του πληθυσμού και το για πολλά χρόνια και ως σήμερα σήμα κατατεθέν του νησιού ως το πιο μεγάλο πανελλήνιο προσκύνημα, αλλά και με την συνύπαρξη ορθόδοξων και καθολικών που δίνει ένα ιδιαίτερο χρώμα στον πολιτισμό του νησιού. Παράλληλα, αναπτύχθηκαν οι τέχνες της γλυπτικής και της ζωγραφικής. Η γλυπτική αναπτύχθηκε κυρίως με την επεξεργασία του μαρμάρου η οποία ήταν ιδιαίτερα έντονη στην περιοχή της Έξω Μεριά. Οι ενδεικτικοί και σπουδαιότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες του πολιτισμού της Τήνου είναι και ταυτόχρονα τα θεμέλια της οικονομικής ανάπτυξης. Ο πολιτισμός ως συνδετικό κομμάτι του τουρισμού αυτή τη στιγμή αποτελεί το σημαντικότερο οικονομικό παράγοντα στο νησί και θα έπρεπε να γίνονται προσπάθειες ολοκληρωμένης αξιοποίησής του.

Οι κυριότερες υποδομές πολιτιστικού ενδιαφέροντος είναι οι κάτωθι:

Αρχαιολογικοί χώροι :

Κιόνια: Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους τόπους λατρείας των αρχαίων Ελλήνων.

Αποτελεί το μοναδικό ιερό στις Κυκλάδες που είναι αφιερωμένο εξολοκλήρου στον Ποσειδώνα, ο οποίος λατρευόταν και ως γιατρός.. Η λατρεία του Ιερού διήρκεσε ως τον 4ο αι μ.Χ., οπότε και διαδόθηκε ο Χριστιανισμός. Από τις ανασκαφές των Βέλγων αρχαιολόγων Η. Demoulin και Ρ. Graindor στις αρχές του περασμένου αιώνα (1903 και 1905) ανακαλύφθηκαν τα κατάλοιπα του ναού, η κρήνη, τα αγάλματα, τα ψηφιδωτά, το περίφημο ηλιακό ρολόι του Ανδρόνικου από την Κύρηστο και άλλα. Μερικά από αυτά τα ευρήματα εκτίθενται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Τήνου.

Ξώμπουργο Ο βράχος του Ξωμβούργου βρίσκεται σε υψόμετρο 640 μ. και δεσπόζει στο μέσο του νότιου τμήματος του νησιού. Αποτελεί σήμα κατατεθέν της Τήνου. Λόγω της φυσικής οχύρωσής του είναι άμεσα συνδεδεμένο με τη ζωή των κατοίκων της Τήνου και με την ασφαλή τους διαμονή. Τα πρώτα ίχνη κατοίκησης ανάγονται στην εποχή του Χαλκού, όταν κτίζεται το Κυκλώπειο τείχος. Το 1715, το Ενετικό κάστρο που κτίστηκε για την άμυνα της πόλης παραδόθηκε στους πολιορκητές του, οι κάτοικοι του αναγκάστηκαν να το εγκαταλείψουν και οι Τούρκοι ανατίναξαν τους πύργους, τις επάλξεις και τα κτίριά του. Λιγστοί κάτοικοι συνέχισαν να κατοικούν εκεί μέχρι το τέλος του 19^{ου} αι. Το έτος 1900 στήθηκε στην κορυφή, εκεί όπου υπήρχε παλιά το εκκλησάκι της Αγ. Ελένης, ο μεγάλος μαρμάρινος Σταυρός, για να δεσπόζει σε όλο το νησί.

Βρέκαστρο: Ο παλαιότερος οικισμός που υπάρχει στο νησί είναι στη θέση «Βρυόκαστρο» ή «Βρέκαστρο». Από τα

όστρακα που έχουν βρεθεί στην περιοχή, μαρτυρείται κατοίκηση που ανάγεται στην Εποχή του Χαλκού ή Πρώτο-Κυκλαδική Εποχή (3000-2300 π.Χ.), ενώ ο οικισμός οχυρώνεται κατά τη Μέση Εποχή του Χαλκού ή Μέσο-Κυκλαδική (2300-1600 π.Χ.). Γενικότερα, την περίοδο εκείνη απαντάται συχνά το φαινόμενο συγκέντρωσης πληθυσμού σε στρατηγικές θέσεις (όπως είναι και το Βρυόκαστρο).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μυκηναϊκός Θολωτός τάφος στην Αγία Θέκλα: Κοντά στο χωριό Πύργος χρονολογείται στον 13^ο αιώνα π.Χ., κατά τη Μυκηναϊκή Εποχή.

Πόδες: Κατά τους Ύστερους Αρχαϊκούς Χρόνους (6ος αιώνας π.Χ.), αναπτύσσονται στενές σχέσεις με τους Αθηναίους, με συνέπεια το αυξημένο ενδιαφέρον για δραστηριότητες συσχετισμένες με την θάλασσα και την ανάπτυξη οικισμών γύρω από το λόφο Πόδες (περιοχή του Ναού της Παναγίας).

Στο νησί υπάρχουν και άλλες σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις όπως στη **Μονή της Κοράς Ξένης** και το **Κάτω Μοναστήρι** όπου υπάρχουν ενδείξεις και ευρήματα από την προϊστορική εποχή, στην περιοχή της **Ευαγγελίστρας - Γραμματικού** όπου βρέθηκε επιγραφή του 4ου αιώνα π. Χ., η οποία αναφέρει ένα Ιερό της Γης και που, όπως διαπιστώθηκε, υπήρχε οικισμός από τα Ρωμαϊκά χρόνια, αλλά και πολλές άλλες που χρήζουν περαιτέρω έρευνας.

Ναοί - Μοναστήρια

Η Τήνος είναι αναμφισβήτητα ένας από τους σημαντικότερους Ορθόδοξους θρησκευτικούς προορισμούς της χώρας μας, λόγω του Ιερού Ναού της Ευαγγελίστριας. Ωστόσο, το ενδιαφέρον δεν περιορίζεται μόνο σε αυτό το γεγονός. Περίπου 750 εκκλησίες, εξωκλήσια και μοναστήρια, Ανατολικού και Δυτικού δόγματος, στολίζουν κάθε σπιθαμή γης του νησιού. Ενδεικτικό είναι το γεγονός πως, σε κάθε ένα από τα 54 κατοικημένα και εγκαταλελειμμένα χωριά της νήσου, υπάρχει τουλάχιστον μία εκκλησία. Ταυτόχρονα, η Τήνος αποτελεί σπουδαίο Θεομητορικό κέντρο του Καθολικισμού. Η εύρεση της θαυματουργής εικόνας της Μεγαλόχαρης με το Βρέφος ήταν η αφορμή για την ανέγερση του μεγαλοπρεπούς προσκυνήματος της Παναγίας του Βρυσίου.

Ναός Ευαγγελίστριας: Η Παναγία της Τήνου είναι ένα εντυπωσιακό επιβλητικό οικοδόμημα, φτιαγμένο όλο από λευκό μάρμαρο που στεγάζει τον κυρίως ναό στον άνω όροφο αφιερωμένο στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και πολλά άλλα βοηθητικά κτίσματα ενσωματωμένα στον περίβολό της. Χτίστηκε το 1823 στο σημείο όπου βρέθηκε η εικόνα της Παναγίας, η οποία θεωρείται έργο του Ευαγγελιστή Λουκά. Όπως έδειξαν οι ανασκαφές, στην ίδια θέση βρισκόταν ιερό του Διανύσου με θέατρο, στο οποίο γίνονταν γιορτές και αγώνες προς τιμή του Διανύσου και του Ποσειδώνα. Στο πλάι της εκκλησίας ορθώνεται το επιβλητικό καμπαναριό. Λίθινο στη βάση του, υψώνεται στα 30 μέτρα με τρία μαρμάρινα φανάρια, φιλοτεχνημένα από τον Ιωάννη Φιλιππότη, πάνω σε μελέτες του Αναστ. Ορλάνδου.

Ιερά Μονή Κεχροβουνίου: Κατά τη ντόπια παράδοση, τρεις αδελφές από το χωριό Τριπόταμος είδαν το ίδιο όνειρο - όραμα: μια γυναίκα (η Παναγία) τους υποδείκνυε να κτίσουν μοναστήρι και να μονάσουν σε συγκεκριμένο σημείο στο όρος Κεχροβούνι, εκεί όπου έβλεπαν παράλληλα ένα περίεργο φως. Λόγω έλλειψης πηγών που να επιβεβαιώνουν τις παραδόσεις, υπολογίζεται ότι η Μονή χτίστηκε γύρω στον 11ο-12ο αι. μ.Χ., αν και το πρώτο έγγραφο που την αναφέρει είναι του 17ου αιώνα (πιθανότατα το 1614). Σ' αυτό το μοναστήρι μόνασε και η μοναχή Πελαγία, η οποία είδε όραμα την Παναγία να της υποδεικνύει το μέρος, όπου τελικά βρέθηκε η εικόνα της, αυτή του Ευαγγελισμού. Αξίζει να αναφερθεί ότι στη Μονή υπάρχει βιβλιοθήκη που αριθμεί πάνω από 2000 τίτλους, οι οποίοι χρονολογούνται εδώ και πολλούς αιώνες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το Μοναστήρι της Ιεράς Καρδίας του Ιησού στο Ξώμπουργο: Το Μοναστήρι της Ιεράς Καρδίας του Ιησού θεωρείται από τα μεγαλύτερα προσκυνήματα της Ελλαδικής Καθολικής Εκκλησίας. Ιδρύθηκε από τους Ιησουΐτες μοναχούς, οι οποίοι ήλθαν στην Τήνο στο β' μισό του 17ου αιώνα και εγκαταστάθηκαν σε σπίτι που τους παραχωρήθηκε μέσα στο Κάστρο που το μετέτρεψαν σε εκκλησία της Αγίας Σοφίας. Μετά την παράδοση του Κάστρου στους Τούρκους και την καταστροφή του, οι Ιησουΐτες εγκαθίστανται στο Μπόργκο, όπου χτίζουν μεγάλο ναό το 1720-25 περίπου, δίπλα στο εκκλησάκι της Αγίας Αικατερίνης, το ναό της Αγίας Σοφίας, σε ανάμνηση του

Στο τέλος του 19ου αιώνα, του ηγουμένου της Μονής των χωριανών η ετοιμόρροπη εκκλησία μετονομάστηκε σε του Ιησού. Κάθε δεύτερη εορτάζει πανηγυρικά με την πιστών απ' όλη την Ελλάδα.

πρώτου ναού του Κάστρου. όμως, με τη μεσολάβηση Λουτρών και την προσφορά ανακαινίζεται εξολοκλήρου της Αγίας Σοφίας, η οποία εκκλησία της Ιεράς Καρδίας Κυριακή του Ιουλίου προσέλευση πολυπληθών

Η Παναγία στο Βρυσί : αποτελεί το μεγαλύτερο καθολικό προσκύνημα του νησιού. Η εκκλησία και το κτιριακό της συγκρότημα βρίσκονται στο δρόμο προς τα «Έξω Μέρη» της Τήνου, κοντά στο σταυροδρόμι της Αγίας Μαρίας, προς τη θάλασσα. Η εικόνα της Παναγίας του Βρυσιού (Παναγία Βρεφοκρατούσα) ανακαλύφθηκε στις αρχές του 17ου αιώνα, αλλά η ίδια η εικόνα χρονολογείται στις αρχές του 15ου αι. Σήμερα η εικόνα φυλάσσεται όλο το χρόνο στην καρέδρα του Ταραμπάδου και την παραμονή της εορτής της 15 Αυγούστου μεταφέρεται στο Βρυσί. Τότε τελείται μεγάλο πανηγύρι με τη συγκέντρωση καθολικών ιερέων και πιστών από την Τήνο και αλλού. Η δεύτερη μεγάλη γιορτή γίνεται στο Βρυσί την πρώτη Κυριακή του Μαΐου.

Μουσεία Εκθέσεις – Αίθουσες Τέχνης

Αρχαιολογικό Μουσείο : Το αρχαιολογικό μουσείο της Τήνου βρίσκεται στην Λεωφ. Μεγαλόχαρης, τον κεντρικό δρόμο που οδηγεί στο ναό της Παναγίας. Χτίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1960 με πρωτοβουλία της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Στο μουσείο αυτό φυλάσσονται αξιόλογες συλλογές αρχαιολογικών ευρημάτων από όλο το νησί. Πρωτοβουλίες έχουν παρθεί ώστε να επεκταθεί το κτίριο, για να εκτεθούν και άλλα σημαντικά ευρήματα που τώρα φυλάσσονται στις αποθήκες του μουσείου, πράγμα που θα το καταστήσει ακόμη πιο αξιόλογο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μουσείο Μαρμαροτεχνίας : Το μουσείο, που το δημιούργησε το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς το 2007, αποτελεί το πιο σύγχρονο μουσείο του νησιού και το πρώτο του είδους του στην Ελλάδα. Βρίσκεται στο χωριό Πύργος, δίπλα στην Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου, και στεγάζεται σε ένα μοντέρνο και εναρμονισμένο με το τηνιακό τοπίο κτήριο. Εδώ, ο επισκέπτης μπορεί να περιπλανηθεί και να ξεναγηθεί στον κύκλο της τεχνικής ζωής του μαρμάρου.

Πινακοθήκη: Στεγάζεται στο εσωτερικό του περιβόλου της εκκλησίας της Μεγαλόχαρης. Περιέχει περισσότερους από 100 πίνακες, αυθεντικούς και αντίγραφα, πολλών διάσημων ζωγράφων, Τηνίων και μη, όπως: Ν. Λύτρα, Γ. Ιακωβίδη, Ν. Γύζη, Κ. Παρθένη, Ι. Αλταμούρα, Κ. Βολονάκη, Γ. Ροΐλου. Επίσης, στο χώρο αυτό, εκτίθενται αναγεννησιακοί πίνακες από την Ιταλία και τα Ιόνια νησιά.

Μουσείο Τηνίων Καλλιτεχνών: Βρίσκεται στον προαύλιο χώρο του Ναού της Ευαγγελίστριας. Περιέχει πολλά αντιπροσωπευτικά δείγματα έργων καλλιτεχνών που κατάγονται από την Τήνο. Υπάρχουν αξιόλογα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, αυθεντικά καθώς και αντίγραφα. Πίνακες των Ν. Γύζη, Νικηφόρου, Νικόλαου και Περικλή Λύτρα, Γ. Ροΐλου, Μ. Ρενιέρη, Γ. Γαϊτή, ενώ υπάρχουν επίσης γλυπτά και ανάγλυφα του Γ. Χαλεπά, Λ. Σώχου, Δ. Φιλιπότη, Γ. Βιτάλη, Λάζαρου και Μάρκου Φυτάλη και του Ιωάννη Βούλγαρη.

Έκθεση Εκκλησιαστικών κειμηλίων και εικόνων Στον προαύλιο χώρο της Παναγίας. Περιέχει πολλά εκκλησιαστικά αντικείμενα του νησιού, κυρίως εικόνες από το 14ο-19ο αιώνα, όπως επίσης τη Χάρτα του Ρήγα Φεραίου (μια από τις τρεις αυθεντικές που έχουν διασωθεί) και το δαχτυλίδι του Κολοκοτρώνη. Υπάρχουν επίσης ξυλόγλυπτα του Τηνίου καλλιτέχνη Ιωάννη Πλατή. Η συλλογή περιέχει, τέλος, και πίνακες από διάσημους καλλιτέχνες όπως Φ. Κόντογλου και Νικ. Λύτρα.

Σκευοφυλάκιο: Στην ανατολική πλευρά του ναού της Παναγίας. Περιλαμβάνει σημαντικά θρησκευτικά εκθέματα, όπως πολύτιμα Ευαγγέλια, εικόνες, σταυρούς, δυσκοπότητα, άμφια ιερωμένων, ακόμα και φιλντισένιους χαυλιόδοντες ελεφάντων.

Μαυσωλείο Έλλης: Δίπλα στο ναό της Ευρέσεως του Ευαγγελισμού. Εδώ, μαζί με τη μαρμάρινη ανάγλυφη μορφή της Νίκης, φυλάσσονται τμήμα της ιταλικής τορπίλης που χτύπησε το ελληνικό καταδρομικό «Έλλη», αντικείμενα του πλοίου και οστά των θυμάτων.

Μουσείο Αντωνίου Σώχου: Στεγάζεται στον περίβολο της Παναγίας. Εδώ βρίσκονται διάφορα έργα σε ξύλο και προπλάσματα σε γύψο έργων του Τηνίου Ακαδημαϊκού.

Μουσείο Πανορμιτών και Καλλιτεχνών: Στην είσοδο του χωριού Πύργος, δίπλα στο σπίτι του Γ. Χαλεπά. Εδώ εκτίθενται γλυπτά και ανάγλυφα έργα καλλιτεχνών της περιοχής του Πανόρμου, (Γ. Χαλεπά, Δ. Φιλιπότη, Ευρ. Λαμπαδίτη, Ι. Βούλγαρη, Λ. Δούκα, Γ. Βιτάλη, Λ. Σώχου και άλλων).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Σπίτι- Μουσείο Γιαννούλη Χαλεπά: Το πατρικό σπίτι του διάσημου Τήνιου γλύπτη, στο χωριό Πύργος, έχει μετατραπεί σε μουσείο. Εδώ, εκτός από το χώρο όπου έζησε και δημιούργησε ο καλλιτέχνης, τις οικογενειακές φωτογραφίες, τα έπιπλα και οικιακά σκεύη που χρησιμοποίησε, ο επισκέπτης μπορεί ακόμα να δει και να θαυμάσει σχέδια και γλυπτά του.

Μουσείο Υστερνιωτών Καλλιτεχνών: Στο μουσείο αυτό, που βρίσκεται στο χωριό Υστέρνια, εκτίθενται έργα ντόπιων καλλιτεχνών, όπως των αδελφών Φυτάλη, Μαλακατέ, του Γεωργ. Βιτάλη, του Λάζαρου και Αντωνίου Σώχου, του Λάζαρου Λαμέρα και άλλων.

Μουσείο Κώστα Τσόκλη: Στο χωριό Κάμπος. Είναι το μοναδικό μουσείο του καλλιτέχνη και αποτελεί έναν ακόμη πόλο έλξης των επισκεπτών στο χωριό και την Τήνο γενικότερα.

Εκκλησιαστικό Μουσείο Αρνάδου: Λειτουργεί από το καλοκαίρι του 1987 στο χωριό του Αρνάδου δίπλα στην ενοριακή εκκλησία. Περιέχει παλιές εικόνες από εκκλησίες της περιοχής, εκκλησιαστικά αντικείμενα, παλιά βιβλία και άμφια.

Μουσείο Γυναικείας Μονής Κεχροβουνίου: Το μουσείο περιέχει παλιές εικόνες (κυρίως από το 18ο και 19ο αιώνα) και ποικίλα πολύτιμα εκκλησιαστικά αντικείμενα, όπως επίσης χώρος έκθεσης των χειροποίητων αντικειμένων που δημιουργούν οι καλόγριες.

Αγροτικό Μουσείο της Μονής Ιησουιτών στα Λουτρά : Στο Μουσείο μπορεί να θαυμάσει κανείς εκτός από κειμήλια της Μονής, αγροτικά και άλλων επαγγελματιών εργαλεία του 19ου και 20ού αιώνα, λιοτριβί, πατητήρι, ρακιζιό, το φαρκακείο της σχολής, αλλά και μια ενδιαφέρουσα συλλογή μηχανών προβολής, από τις ζωγραφισμένες γυάλινες πλάκες μέχρι τα σύγχρονα σλάιτς κινηματογραφικής προβολής. Εδώ υπάρχει και ο αξιόλογος Ναός του Αγίου Ιωσήφ (μέσα 19ου αιώνα) χτισμένος σε νεοκλασικό μπαρόκ, με εξαιρετικό εσωτερικό διάκοσμο (γίνονται προσπάθειες να βρεθούν τα χρήματα για τη συντήρησή του).

Μουσείο Μονής Ουρσουλινών Εδώ εκτίθενται εργόχειρα, βιβλία παλαιών μαθητριών, πιάνο και άλλα μουσικά όργανα, κ.ά.

Μουσείο Παραδοσιακής Κεραμικής στην Αετοφωλιά

Τήνου: Ιδρύθηκε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αετοφωλιανών, με τη συμπαράσταση του Κέντρου Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής. Τον πυρήνα της συλλογής των διαφόρων αγγείων, δώρισαν κάτοικοι του χωριού και φίλοι από τα γύρω χωριά.

Αρχείο Καθολικής Αρχιεπισκοπής και Μουσείο Εκκλησιαστικών Κειμηλίων στο χωριό Ξινάρα: Το αρχείο είναι κυρίως εκκλησιαστικό, αλλά περιλαμβάνει και έγγραφα σχετικά με τη ζωή των χωριών της Τήνου κατά τη διάρκεια των περασμένων αιώνων. Το παλαιότερο έγγραφο, που χρονολογείται το 1390, αφορά την καθολική κοινότητα. Το αρχείο λόγω της φύσης του αυξάνεται συνεχώς. Περιλαμβάνει τρεις τομείς: **α) Το επισκοπικό αρχείο,** που αφορά κυρίως στη σχέση της επισκοπής της Τήνου με τη Ρώμη, τις τοπικές αρχές, την ελληνική κυβέρνηση, άλλες επισκοπές, την αλληλογραφία μεταξύ επισκόπων κ.λ.π., **β) Ενοριακά αρχεία,** όπου περιλαμβάνονται κώδικες και φάκελοι από χωριά της Τήνου, πρωτότυπα έγγραφα οικογενειών, τα οποία εμπιστεύονταν στον εφημέριο προς φύλαξη, ληξιαρχικά βιβλία, ιστορία εκκλησιών και των περιουσιών τους, εκκλησια-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

στικά βιβλία κ.λπ. γ) Έγγραφα του εκκλησιαστικού δικαστηρίου που αφορούν κυρίως στη ζωή των κατοίκων και στις μεταξύ τους διαφορές και άλλα δικαιопρακτικά έγγραφα από την περίοδο Βενετοκρατίας και Τουρκοκρατίας. Εκτός αυτών φυλάσσονται τα αρχεία των καθολικών εκκλησιών Μυκόνου, Άνδρου, αλλά και Χίου, Μυτιλήνης και Σάμου. Επίσης, διάσπαρτα έγγραφα, όπως ο κώδικας του εκκλησιαστικού δικαστηρίου Κρήτης (1580-1610), φερμάνια σουλτάνων και Τούρκων αξιωματούχων κ.ά.

Επίσης λειτουργούν και τα μουσεία **λαϊκής τέχνης** στη Μονή Αγίας Τριάδας της Γύρλας, το μουσείο γεωργικών εργαλείων στη Μονή Αγ. Φραγκίσκου στο χωριό Μέση και λαογραφικά μουσεία στα χωριά Στενή, Βωλάξ, Φαλατάδος, Σμαρδάκιτο και Καρυά .

Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού: Ιδρύθηκε το 2002 και στεγάζεται σε ένα νεοκλασικό κτίριο (Πολυμέρειο) από τα πιο ιστορικά του νησιού (αρχές 20ού αι), που υπήρξε κάποτε ξενοδοχείο αλλά και νοσοκομείο. Αγοράστηκε το 1977 και αναπαλαιώθηκε πρόσφατα από το Πανελλήνιο Ιερό Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας. Σκοπός του ιδρύματος είναι να μελετά και να προβάλλει την ιστορία, τον πολιτισμό και την παράδοση του νησιού. Διαθέτει σύγχρονους συνεδριακούς και εκθεσιακούς χώρους, αλλά και βιβλιοθήκη με τίτλους που αφορούν στην Τήνο και τις Κυκλάδες γενικότερα. Εδώ γίνονται κατά καιρούς εκθέσεις και μάλιστα στεγάζεται και η μόνιμη έκθεση του μεγάλου Τήνιου γλύπτη Γιαννούλη Χαλεπά.

Προπαρασκευαστικό και Επαγγελματικό Σχολείο Καλών

Τεχνών Πανόρμου Τήνου στον Πύργο: Ιδρύεται με το Ν.3136/1955 στον Πύργο, την ιδιαίτερη πατρίδα πολλών καλλιτεχνών, με μακραίωνη παράδοση στις καλές τέχνες και ειδικότερα στο μάρμαρο. Η Πολιτεία για να τιμήσει και να κρατήσει ζωντανή αυτήν την παράδοση ιδρύει τη

Σχολή με σκοπό την επαγγελματική κατάρτιση των μαθητών στην καλλιτεχνική μαρμαροτεχνία. Παράλληλα με τον Ιδρυτικό Νόμο παρέχεται η δυνατότητα στους “προικισμένους με καλλιτεχνική ιδιοφυΐα” μαθητές να συνεχίζουν τις σπουδές τους στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, επιτρέποντας στους δύο πρώτους στη βαθμολογία αποφοίτους να εγγράφονται χωρίς εξετάσεις σε αυτήν. Από την ίδρυση του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.) η Σχολή υπάγεται διοικητικά σε αυτό και η εποπτεία της περιέρχεται στη Δ /ση Καλών Τεχνών του ΥΠ.ΠΟ. με το Π.Δ 941/77 και στη συνέχεια με το Π.Δ 191/2003.

Στο Δήμο Τήνου έχουν γίνει επενδύσεις σε πολιτιστικές υποδομές και παράλληλα κάθε χρόνο υπάρχει μια σειρά εκδηλώσεων και ενεργειών οι σημαντικότερες των οποίων είναι :

Πίνακας 10. Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στην Τήνο

1. Φεστιβάλ Δήμου Τήνου
2. Διεθνές Τζαζ Φεστιβαλ από το Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού
3. Διεθνές Λογοτεχνικό Φεστιβάλ
4. Εκδηλώσεις που διοργανώνονται στα πλαίσια της λειτουργίας των μουσείων Τσόκλη και Μαρμαροτεχνίας
5. Εκδηλώσεις (πανηγύρια, χοροί, εκθέσεις) από τους συλλόγους των χωριών, κυρίως το καλοκαίρι
6. Παραστάσεις Θεατρικής ομάδας Τήνου (~3 φορές το χρόνο)
7. Εκδηλώσεις Τριήμερου Αποκριών από το Δήμο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

8. Χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις Δήμου σε όλους τους οικισμούς

Πηγή :Ιδία επεξεργασία

1.Φεστιβάλ Δήμου Τήνου

Διοργανώνεται από την Κ.ΕΠΙ.ΔΗ.Τ. κάθε έτος. Πρόκειται για την εξέλιξη του στιβάλ του Δήμου Εξωμβούργου με μεγάλη διάρκεια (Μάιος - Οκτώβριος) και μια πλειάδα πολιτιστικών εκδηλώσεων οι οποίες σε γενικές γραμμές περιλαμβάνουν:

- Εκδηλώσεις αφιερωμένες σε τοπικά προϊόντα (γιορτή αγκινάρας, γιορτή παρης, γιορτή μελιού, γιορτή ρακιού κλπ)
- Μουσικές συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις
- Εκθέσεις εικαστικών τεχνών, ομιλίες διαλέξεις.

Αρκετές από τις εκδηλώσεις είναι σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους των χωριών και άλλους πολιτιστικούς φορείς του νησιού.

2.Tinos Jazz Festival

Το Φεστιβάλ Τζαζ της Τήνου οργανώνεται κάθε χρόνο από το [Ίδρυμα](#) Τηνιακού Πολιτισμού. Η μουσική παρουσία των καλλιτεχνών από πολλά μέρη του κόσμου κινείται από τα παραδοσιακά στοιχεία της jazz, μέχρι τις πιο σύγχρονες και μοντέρνες μορφές της.

3.Διεθνές Λογοτεχνικό Φεστιβάλ Τήνου

Το Διεθνές Λογοτεχνικό Φεστιβάλ Τήνου, διοργανώνεται από την «Κοινωνία των (δε)κάτων» και το περιοδικό «(δέ)κάτά». Αντικείμενο του φεστιβάλ είναι η λογοτεχνία, με εισηγήσεις, αναγνώσεις, απαγγελίες, συνάντηση του κοινού με τους συγγραφείς, σε συνδυασμό με την ανάδειξη τοπικών στοιχείων, όπως η μουσική και ο χορός της Τήνου.

Μεγάλο μέρος της πολιτιστικής δραστηριότητας του νησιού εκπονείται μέσω των τοπικών πολιτιστικών συλλόγων και τις περισσότερες φορές είναι σε αμοιβαία συνεργασία με το Δήμο Τήνου. Οι περισσότεροι από αυτούς του φορείς είναι τοπικοί σύλλογοι ή σύλλογοι των αποδήμων Τηνίων, πολιτιστικοί φορείς, θρησκευτικά ιδρύματα, ΜΚΟ κ.α. Το έργο που αναπτύσσουν είναι σημαντικό και έχει να κάνει με τη διατήρηση των εθίμων και των παραδόσεων του νησιού και η προστασία του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και της τοπικής αρχιτεκτονικής. Πέρα από την προσφορά τους σε έργα κοινής ωφελείας αξίζει να σημειωθεί η σημαντική συμβολή τους στη διατήρηση περιστεριώνων, μονοπατιών, μύλων, αλωνιών, καθώς και της ξερολιθιάς. Αξιοσημείωτη είναι, ακόμα, η παρουσίαση από αυτούς πολιτιστικών εκδηλώσεων με ομιλητές καταξιωμένους επιστήμονες πάνω σε θέματα παιδείας, θρησκείας, παράδοσης, πολιτισμού κ.ά. Οι υφιστάμενοι σύλλογοι είναι περίπου 60 όπως παρουσιάζονται παρακάτω και οι μισοί από αυτούς έχουν έδρα την Αθήνα.

Φε-
με
νον
κά-τους
κούς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πίνακας 11. Πολιτιστικοί Σύλλογοι Τήνου

Τηνιακοί Σύλλογοι στην Αθήνα	
1	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Στενιανών "Ο Τσικνιάς"
2	Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Σύλλογος Στενής "Άγιος Αντώνιος"
	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ποταμιάς "Παναγία των Αγγέλων Κιουράς"
4	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Τζάδου "Η Αγία Άννα"
5	Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός & Φιλανθρωπικός Σύλλογος Μέσης "Το Ξυνάρι"
6	Εξωραϊστικός, Φιλανθρωπικός και Μορφωτικός Σύλλογος των Απανταχού Μυρσινιωτών Τήνου "Η Μυρσίνη Τήνου"
7	Αδελφότης Τηνίων Καρδιανωτών
8	Αδελφότητα Καρδιανωτών "Αγία Τριάς"
9	Πολιτιστικός - Εξωραϊστικός Σύλλογος Απανταχού Βωλαξιανών "Η ΒΩΛΑΞ"
1	Σύλλογος Κουμάρου
1	Σύλλογος των Απανταχού Φαλαταδιανών Τήνου
	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αδελφότητας Υστερνιωτών Τήνου "Αγία Παρασκευή"
1	Οικολογικός Σύλλογος Υστερνίων
1	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κτικιάδου- Καλουμενάδου - Χατζηράδου - Κιονίων
1	Σύλλογος Κιονίων " Ο Ποσειδών"
1	Σύλλογος Τριποταμιτών & Σπεραδιανών "Η Γέννησις"
1	Σύλλογος Απανταχού Αγαπιανών
1	Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος "Οι Φίλοι του Κρόκου"
1	Προδρομικός Σύλλογος Σκαλάδου
2	Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κοινότητας Καλλονής
	Πολιτιστικός Σύλλογος Αετοφωλιανών Τήνου "Η Αετοφωλιά"
2	Πολιτιστικό Κέντρο Κατω Κλείσματος
2	Σύλλογος Βεναρδιανών Τήνου
2	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πλατιανών
2	Προοδευτικός Σύλλογος Μαυρά - Μαμάδου
2	Σύλλογος Καρυάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

2	Αδελφότητα των Τηνίων εν Αθήναις
2	Σύνδεσμος των Απανταχού εκ Μουντάδου Τήνου καταγομένων
2	Σύλλογος των εν Αθήναις Τηνίων Χωραϊτών

Τηνιακοί Σύλλογοι στην Τήνο	
1	Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Ταραμπάδου
2	Εξωραϊστικός Σύλλογος Σμαρδακίτου
3	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κάμπου
4	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ξυναριανών
5	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Ρωμανού
6	Σύλλογος Λουτριανών "Παναγία η Πηγαδιώτισσα"
7	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Κεχριανών "Παναγία η Ξεσκληβάτρα"
8	Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Φιλανθρωπικός & Μορφωτικός Σύλλογος Βόλακα
9	Σύλλογος Φιλοπροόδων Φαλατάδου
1	Σύλλογος Κουμάρου
1	Εξωραϊστικός Σύλλογος Κακιάς Σκάλας - Φαλατάδου
1	Σύλλογος Τριποταμιτών "Ο Κάβος"
1	Σύλλογος Απανταχού Χατζηραδιανών "Το Ξυνάρι"
1	Πολιτιστικό Σύλλογο Σμπυράδου Τήνου " Ο Άγιος Στέφανος"
1	Ενωτικός Σύλλογος "Κώμη - Περάστρα -Μοναστήρια"
1	Σύλλογος Απανταχού Τριανταριτών Τήνου "Οι Άγιοι Απόστολοι"
7	Σύλλογος Αγ. Βαρβάρας - Αγ. Ιωάννη - Αγ. Σώστη
8	Σύλλογος της Λιχναφτιάς
9	Σύλλογος Δυο Χωριών "Το Γλυστέρνι"
	Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αρνάδιωτών Τήνου
	Σύλλογος Πανορμιτών
	Φιλοθηραματικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πανορμιτών Τήνου
	Θρησκευτικό Σύλλογο Βουρνιώτισσας
	Σύλλογο Κυριών Τήνου "Ο Ευαγγελισμός"
	Σωματείο Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα "Οι Φίλοι της Τήνου"
	Σύλλογος Γυναικών Τήνου
	Φιλανθρωπικό Σωματείο "Έχουμε Δικαίωμα"
	Μ.Κ. Πολιτιστική Εταιρεία "Θεατροποιείο"
	Συλλόγος Φίλοι Κέντρου Υγείας Τήνου «Νικόλαος Κόγκος»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	Κινηματογραφική Λέσχη Τήνου
	Πολιτιστικός Σύλλογος Πύργου -Πανόρμου

Πηγή :Ιδία επεξεργασία 2013

Όσον αφορά τις κτιριακές υποδομές πολιτιστικού χαρακτήρα αυτές ομαδοποιούνται ως εξής :

Πίνακας 12. Υποδομές Πολιτισμού ν. Τήνου

Πολιτιστικές Υποδομές	Πλήθος			
	Σύνολο	Δ.Ε. Τήνου	Δ.Ε. Εξωμβούργου	Δ.Ε. Πανόρμου
Αρχαιολογικοί Χώροι	17	2	11	4
Μουσεία	24	8	10	6
Μνημεία Σύγχρονου Πολιτισμού	5	2	0	3
Πολιτιστικά Κέντρα	6	1	4	1
Δημοτικές Βιβλιοθήκες	0	0	0	0
Βιβλιοθήκες άλλων φορέων (ΠΠ-ΕΤ, ΙΔΙΩΤΕΣ)	2	1	1	0
Φιλαρμονική	1	1	0	0
ΔΗΠΕΘΕ	0	0	0	0
Δημοτικοί Κινηματογράφοι	0	0	0	0
Σχολές Χορού	1	1		0
Εργαστήρι Τέχνης	2	1	1	0
Ωδεία	1	1	0	0
Λοιπές Πολιτιστικές Υποδομές	1	1	0	0
Υπαίθριο Θέατρο	5	0	4	1

Αθλητισμός

Η γενικότερη αθλητική υποδομή του Δήμου Τήνου είναι φτωχή αν και τα τελευταία χρόνια έγιναν πολλές προσπάθειες σε θέματα κατασκευής εγκαταστάσεων και υποδομών από τους Ο.Τ.Α. της Τήνου. Στα όρια του σημερινού Δήμου Τήνου υπάρχουν :

- α) Δύο γήπεδα ποδοσφαίρου με συνθετικό χλοοτάπητα.
- β) Τρία γήπεδα μίνι – ποδοσφαίρου με συνθετικό χλοοτάπητα (το ένα είναι ιδιωτικό)
- γ) Ένα κλειστό γήπεδο το οποίο προορίζεται για τα αθλήματα της καλαθοσφαίρισης και της πετοσφαίρισης αλλά μπορεί να στεγάσει και άλλα είδη αθλητικών δραστηριοτήτων.
- δ) Τέσσερα δημοτικά ανοικτά γήπεδα καλαθοσφαίρισης και δύο επίσης ανοικτά γήπεδα που έχουν φτιαχτεί από συλλόγους χωριών.
- ε) Δύο ανοικτά γήπεδα πετοσφαίρισης (βόλεϊ).
- στ) ένα ανοικτό γήπεδο αντισφαίρισης (τένις) (ιδιωτικό)

Οι συνολικές υποδομές του Δήμου στον αθλητισμό παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα

Πίνακας 13. Αθλητικές υποδομές - Φορείς

Αθλητικοί Χώροι				
	Πλήθος	ΤΗΝΟΣ	ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟ	ΠΑΝΟΡΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γήπεδα Ποδοσφαίρου	2	1	1	
Γήπεδα 5Χ5	2	0	1	1
Γήπεδα Καλαθοσφαίρισης ανοικτά	5	1	3	1
Γήπεδα Καλαθοσφαίρισης κλειστά	1	1	0	0
Γήπεδα Πετοσφαίρισης ανοικτά	1	1	0	0
Γήπεδα Αντισφαίρισης	1	1	0	0
Κλειστά Γυμναστήρια	1	1	0	0
Κολυμβητήρια	0	0	0	0
Εθνικά Στάδια	0	0	0	0
Λοιποί αθλητικοί Χώροι	0	0	0	0
Ιδιωτικοί αθλητικοί χώροι (Γυμναστήρια)	4	3	1	0

Αθλητικοί Φορείς και Σωματεία

1.	Π.Α.Σ ΤΗΝΟΥ
2.	Τ.Α.Κ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝΑΣ
3.	Α.Ο. ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ
4.	ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΤΗΝΟΥ
5.	ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ
6.	Α.Σ. ΑΙΝΕΙΑΣ

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στην Τήνο δραστηριοποιούνται έξι αθλητικοί σύλλογοι . Από αυτούς ένας έχει αντικείμενο, το ποδόσφαιρο, ένας την καλαθοσφαίριση και την επιτραπέζια αντισφαίριση (πινγκ πονγκ), ένας την πετοσφαίριση, δύο την ιστιοπλοΐα και ένας το Τάε Κβον Ντο. Εκτός από τις τακτικές ετήσιες συμμετοχές των συλλόγων της Τήνου στα πρωταθλήματα των Κυκλάδων, διοργανώνονται και άλλες αθλητικές εκδηλώσεις. Οι κυριότερες από αυτές είναι :

Οι Αθλητικοί αγώνες «Τήνια» κάθε τέσσερα έτη.

Τουρνουά καλαθοσφαίρισης από το Σύλλογο Κέχρου κάθε Αύγουστο.

Τουρνουά Μπιτς Βόλεϊ από το σύλλογο Σκαλάδου κάθε Αύγουστο

Τουρνουά Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης από το σύλλογο «Ποσειδώνας»

Τα τελευταία έτη εμφανίζει μεγάλη ανάπτυξη η διοργάνωση αγώνων δρόμου με μεγάλη συμμετοχή κόσμου και εθελοντών. Για το 2016 προγραμματίζονται τρεις αθλητικές διοργανώσεις ,

Το “Tinos Running Experience” με κύριο διοργανωτή τον Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο Τήνου, το “Exo Meria Trail Race” με κύριο διοργανωτή τον Πολιτιστικό Σύλλογο Πανόρμου και το “Tinos Challenge” με τη. Και οι τρεις εκδηλώσεις έχουν την συνδρομή του Δήμου και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Όπως έχει αναφερθεί από τους διοργανωτές στόχος είναι να καθιερωθούν αθλητικές εκδηλώσεις τέτοιου τύπου και να πραγματοποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Αξιολόγηση τομέα Κοινωνικής πολιτικής Παιδείας και Πολιτισμού

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Τομέας	Προβλήματα/μειονεκτήματα	Δυνατότητες/πλεονεκτήματα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

<p>Δημόσια Υγεία Κοινωνική Πρόνοια - Μέριμνα</p>	<p>1.Ανυπαρξία υποδομών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας Υγείας 2. Έλλειψη ειδικοτήτων ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στο Κέντρο Υγείας 3.Προβληματική λειτουργία Περιφερειακών Ιατρείων 4. Μεγάλη εξάρτηση υγείας από την πρωτεύουσα του νομού και την Αθήνα. 5. Δυσκολία άμεσης μετάβασης στο πλησιέστερο νοσοκομείο 6. Μη στελέχωση του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού .</p>	<p>1. Η συνεχιζόμενη υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας από την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου 2. Η διατήρηση σε μεγάλο βαθμό του παραδοσιακού τρόπου ζωής από άποψη διατροφής και ρυθμών ζωής. 3. Η διαμονή σε ένα υψηλής ποιότητας και φυσικού κάλλους περιβάλλον. 4. Ύπαρξη δομών κοινωνικής φροντίδας εκτός του Δήμου (Γηροκομείο)</p>
	<p style="text-align: center;">Περιορισμοί</p> <p>1. Η γήρανση του πληθυσμού της ενδοχώρας. 2. Οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης. 3. Η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων λόγω της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης (αύξησης της φτωχοποίησης ανεργία κλπ) 4. Μικρός αριθμός ιδιωτικών ιατρικών υπηρεσιών ιατρών ανά κάτοικο. 5. Νομοθετικό πλαίσιο χωρίς κίνητρα για την εγκατάσταση ιατρών και νοσηλευτικού προσωπικού</p>	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p> <p>1. Νέες αρμοδιότητες υγείας και πρόνοιας με το ν. 3852/2010 (Καλικράτης) 2. Συνέχιση προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας μέσω ΕΣΠΑ 3.Δυνατότητα άσκησης νέων δομών κοινωνικής πολιτικής μέσω ΕΣΠΑ (π.χ. Κέντρα Κοινότητας) 4. Κατασκευή Κέντρου Σίτισης</p>
<p>Πολιτισμός</p>	<p style="text-align: center;">Προβλήματα/μειονεκτήματα</p> <p>1.Η αδυναμία επισκευής και συντήρησης πολιτιστικών, θρησκευτικών και αρχιτεκτονικών μνημείων. 2. Υψηλό κόστος, συντήρησης και αξιοποίησης των πολιτιστικών κέντρων, μουσείων και αιθουσών εκδηλώσεων. 3. Συγκέντρωση του μεγάλου αριθμού πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε περιορισμένο χρονικό διάστημα τριών μηνών 4. Μη ενιαία άσκηση πολιτιστικής πολιτικής. 5. Πολυδιάσπαση του πολιτιστικού προϊόντος και απουσία "ταυτότητας" 6. Μειωμένη παρουσία πολιτιστικών υποδομών και εκδηλώσεων για τη χειμερινή περίοδο. 7. Μονοπώληση της πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού ως θρησκευτικού προορισμού.</p>	<p style="text-align: center;">Δυνατότητες/πλεονεκτήματα</p> <p>1. Η πλούσια αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά. 2. Η υπάρχουσα πολιτιστική υποδομή. 3. Το μεγάλης αισθητικής σημασίας ανθρωπογενές και δομημένο περιβάλλον 4. Η ύπαρξη ισχυρής κοινωνικής ταυτότητας και πλούσιων ηθών και εθίμων. 5. Η δραστηριοποίηση μεγάλου αριθμού πολιτιστικών συλλόγων και εθελοντών 6. Η ύπαρξη χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών. 7. Η οικονομική ενίσχυση από διάφορα κληροδοτήματα για την συντήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. 8. Η μεγάλη εμπειρία του Δήμου σε θέματα πολιτιστικής διαχείρισης.</p>
	<p style="text-align: center;">Περιορισμοί</p>	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Παρουσία πολλών ομοειδών φορέων με όμοια άσκηση πολιτιστικών δράσεων. 2. Εποχιακός πληθυσμός μικρής διάρκειας. 3. Αντικατάσταση της εφαρμοσμένης παράδοσης στην καθημερινή ζωή από δράσεις "εκ των άνω" 4. Μικρός πληθυσμός για δράσεις μεγάλης κλίμακας 5. Ανακατεύθυνση των κονδυλίων σε άλλους τομείς από τον πολιτισμό λόγω οικονομικής κρίσης. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η συνεργασία μεταξύ των πολιτιστικών συλλόγων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, των κληροδοτημάτων και του Δήμου για την υλοποίηση έργων ανάδειξης, αξιοποίησης και προβολής της πολιτιστικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. 2. Διασύνδεση με τον τουρισμό για την ανάπτυξη και των δύο τομέων. 3. Άσκηση ενιαίου σχεδιασμού για τον πολιτισμό σε επίπεδο νησιού. 4. Υψηλό επίπεδο εθελοντισμού μέσω των τοπικών συλλόγων
Αθλητισμός	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προβλήματα υποδομών και συντήρησης των υπαρχόντων αθλητικών εγκαταστάσεων. 2. Απουσία μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων εθνικού επιπέδου. 3. Απουσία και αδυναμία διοργάνωσης τακτικών αθλητικών εκδηλώσεων μέχρι πρόσηφα 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δυναμική παρουσία των υπαρχόντων αθλητικών συλλόγων με υψηλό βαθμό συμμετοχής αθλητών. 2. Δεν υπάρχει πρόβλημα εξεύρεσης χώρων για την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων. 3. Σημαντικές επενδύσεις σε αθλητικές υποδομές την τελευταία δεκαετία.
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δυσκολία μετακίνησης και υψηλό κόστος μεταφοράς και μετακίνησης αθλητών - ομάδων από και προς την Τήνο. 2. Μικρός νεανικός πληθυσμός στους οικισμούς πλην Χώρας. 3. Πενιχρή οικονομική ενίσχυση από τη ΓΓΑ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Άνοδος του μαζικού αθλητισμού σε συνδυασμό με το φυσικό περιβάλλον – τρέξιμο βουνού, τρίαθλο κλπ 2. Νεές αρμοδιότητες στον αθλητισμό για το Δήμο με τον 3852/2010 (Καλικράτης)
Τομέας 5 Παιδεία	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι σχολικές υποδομές χρήζουν σε πολλές περιπτώσεις άμεσης συντήρησης. 2. Προβληματικές υποδομές για εκπαίδευση και τεχνική κατάρτιση ενηλίκων. 3. Μεγάλο κόστος μεταφοράς μαθητών. 4. Απουσία μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συνεργασίες με φορείς εκπαίδευσης γειτονικών δήμων και της περιφέρειας για προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των πολιτών.
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μείωση του μαθητικού πληθυσμού στην ενδοχώρα και τους μικρούς οικισμούς και αντίστοιχη υπερσυγκέντρωσή του στην πόλη της Τήνου. 2. Πεπαλαιωμένα κτήρια στην ενδοχώρα της Τήνου για εκπαιδευτικές δραστηριότητες 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ολοήμερα τμήματα σε όλα τα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 2. Αναβάθμιση του Σχολείου Κανών Τεχνών Πανόρμου 3. Η ανακατασκευή του 3^{ου} και 1^{ου} Δημοτικού

Κρίσιμα Ζητήματα

- Βελτίωση των απαραίτητων κοινωνικών υποδομών.
- Στέγαση όλων των μαθητών σε σύγχρονες σχολικές μονάδες
- Συντήρηση και αναβάθμιση πολιτιστικών και αθλητικών υποδομών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

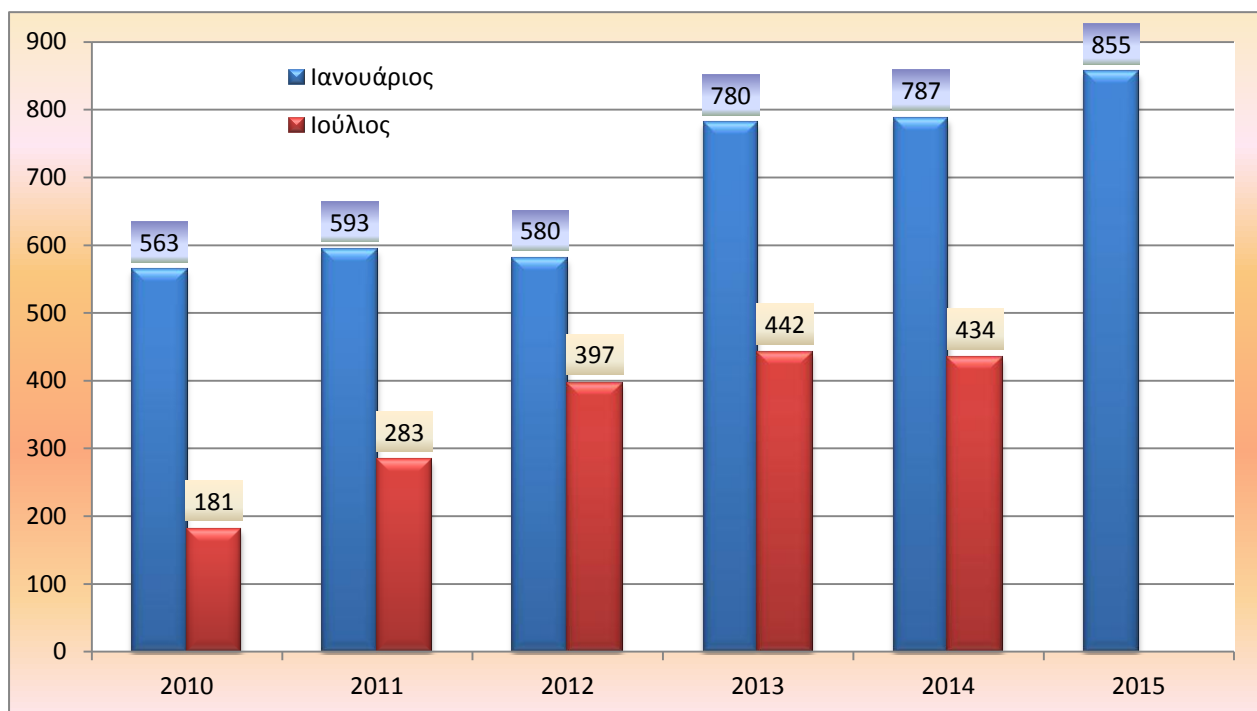
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς για την ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Καθορισμός της Πολιτιστικής Ταυτότητας του νησιού
- Συντήρηση Σχολικών μονάδων
- Ενίσχυση μαζικού και σωματειακού αθλητισμού
- Εκμετάλλευση των πολλών οργανωμένων χώρων πολιτιστικής υποδομής
- Εξασφάλιση υψηλού επιπέδου πρωτοβάθμιας υγείας
- Εξασφάλιση άμεσης πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας εντός και εκτός Τήνου
- Εντοπισμός ειδικών κοινωνικών ομάδων
- Εξασφάλιση υπηρεσιών πρόνοιας προς όλους τους κατοίκους

Β.1.1.5. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Στο παρόν τμήμα του επιχειρησιακού σχεδίου επιδιώκεται μια πρώτη προσπάθεια ανάλυσης της Τοπικής Οικονομίας και των οικονομικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού. Συγκεκριμένα αναλύονται στοιχεία όπως ο Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός στο σύνολο του Δήμου κατά τομέα απασχόλησης και κατά θέση στο επάγγελμα, η ανεργία, οι τομείς απασχόλησης και οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας.

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός, Απασχόληση - Ανεργία

Ο Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός του Δήμου Τήνου σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. (2011) είναι 3.164 άτομα ήτοι 36,64 % του συνολικού μόνιμου πληθυσμού. Ο Οικονομικά Μη Ενεργός πληθυσμός είναι

5.472 άτομα με ποσοστό 63,36%. Ο Δείκτης δραστηριότητας (το ποσοστό του αθροίσματος του Ο.Ε.Π. και Μη Ο.Ε.Π. δηλαδή του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας διαιρούμενο με τον Ο.Ε.Π.) στην Τήνο το ποσοστό αυτό το 2001 ήταν 42,12%. Ένας άλλος καίριος δείκτης που αναλύεται στη συνέχεια, μέσω του οποίου αναδεικνύονται οι τάσεις της τοπικής οικονομίας, είναι ο δείκτης της ανεργίας. Η ανεργία στο Δήμο Τήνου εμφανίζει μία τάση ανοδική, η οποία ακολουθεί τη γενικότερη τάση του συνόλου της χώρας. Τα στοιχεία που διαθέτουμε για το Δήμο Τήνου για το 2014 προέρχονται από δύο πηγές. Στην απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το Μάιο του 2011 καταγράφονται 500 άτομα τα οποία χαρακτηρίζονται ότι αναζητούν εργασία ενώ με τα πρόσφατα στοιχεία του ΟΑΕΔ τον Ιανουάριο του 2015 οι εγγεγραμμένοι άνεργοι του Δήμου Τήνου ήταν 855 ξεπερνώντας κατά πολύ τους 563 εγγεγραμμένους του έτους 2010. Το μέγεθος της ανεργίας στο Δήμο διαφέρει ανάλογα με την εποχή διότι τη θερινή περίοδο παρατηρείται μείωση του ποσοστού σε μεγάλο βαθμό λόγω της

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

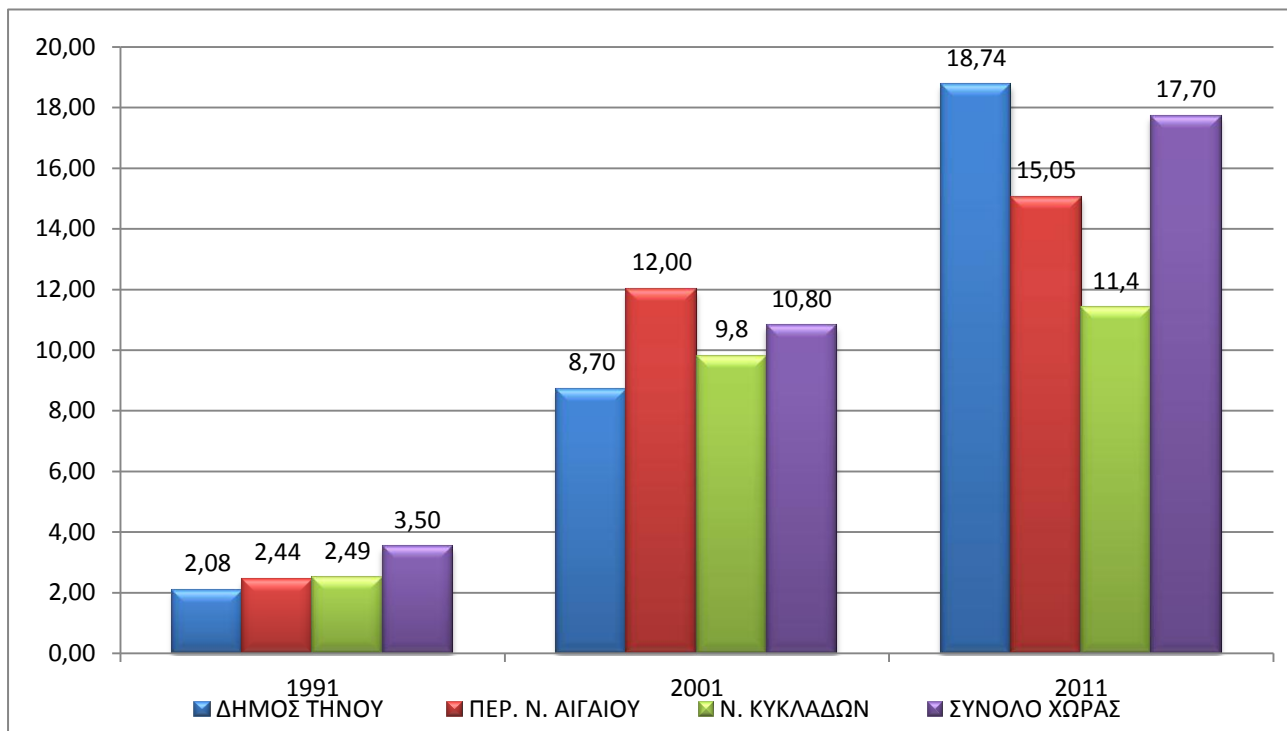
έναρξης της τουριστικής περιόδου. Για παράδειγμα τον Ιούνιο του 2014 οι 787 άνεργοι του Ιανουαρίου μειώνονται σε 464.

Εγγεγραμμένοι Άνεργοι στην Τήνο σε απόλυτες τιμές

Πηγή ΟΑΕΔ Σύρου 2015 , Ιδία επεξεργασία.

Κρίνοντας από τις ανοδικές τάσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και του συνόλου της Χώρας και το γεγονός ότι ο Ο.Ε.Π. μειώνεται σε ένα στάσιμο πληθυσμό, παρατηρούμε ότι το ποσοστό της ανεργίας σε όλη την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αλλά και στο Δήμο Τήνου βαίνει συνεχώς αυξανόμενο.

Εικόνα 42. Σύγκριση Ποσοστού Ανεργίας 1991-2011

Πηγή ΕΛΣΤΑΤ (2011), Ο.Α.Ε.Δ. (2015) Ιδία επεξεργασία

Η Διάρθρωση του ΟΕΠ κατά Τομέα και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Το κύριο χαρακτηριστικό της οικονομίας του ν. Κυκλάδων είναι η τριτογενοποίηση της παραγωγής καθώς από το 1981 και μετά, σε όλη την επικράτεια, το μεγαλύτερο μέρος των απασχολούμενων συγκεντρώνεται στον τριτογενή τομέα παραγωγής. Ανάλογη εξέλιξη παρουσιάζεται και στο Δήμο Τήνου όπου πλέον η απασχόληση στο Δήμο συγκεντρώνεται πλέον στον τριτογενή τομέα παραγωγής ενώ ο πρωτογενής και παρουσιάζει διαχρονικά συνεχιζόμενη κάμψη.

Πίνακας 15. Τομεακή διάρθρωση απασχόλησης ανά νησί 2001

ΠΕΡΙΟΧΗ	Οικ. Ενεργ. Σύνολο	Απασχολούμενοι Σύνολο	Α' γενής	Β' γενής	Γ' γενής	Δεν Δήλωσαν	% Α' γενής	% Β' γενής	% Γ' γενής
ΣΥΡΟΣ	7,852	7,089	295	2,008	4,320	466	4.2	28.3	60.9

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΜΟΡΓΟΣ	644	591	159	160	253	19	26.9	27.1	42.8
ΝΑΞΟΣ	6,721	5,895	1,330	1,324	2,923	318	22.6	22.5	49.6
ΑΝΔΡΟΣ	3,166	2,802	513	722	1,285	282	18.3	25.8	45.9
ΤΗΝΟΣ	3,102	2,832	362	872	1,517	81	12.8	30.8	53.6
ΘΗΡΑ	6,101	5,262	301	1,396	3,341	224	5.7	26.5	63.5
ΙΟΣ	800	726	129	165	404	28	17.8	22.7	55.6
ΚΕΑ	900	879	231	333	298	17	26.3	37.9	33.9
ΚΥΘΟΝΟΣ	613	571	214	125	216	16	37.5	21.9	37.8
ΜΗΛΟΣ	1,846	1,711	95	629	898	89	5.6	36.8	52.5
ΜΥΚΟΝΟΣ	4,577	4,238	184	1,373	2,525	156	4.3	32.4	59.6
ΠΑΡΟΣ	5,228	4,712	569	1,359	2,586	198	12.1	28.8	54.9
ΣΕΡΙΦΟΣ	433	404	54	135	202	13	13.4	33.4	50.0

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΙΦΝΟΣ	960	905	149	289	434	33	16.5	31.9	48.0
ΑΝΑΦΗ	107	105	46	24	33	2	43.8	22.9	31.4
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	368	333	94	92	134	13	28.2	27.6	40.2
ΔΟΝΟΥΣΑ	21	21	1	5	13	2	4.8	23.8	61.9
ΗΡΑΚΛΕΙΑ	56	56	24	4	25	3	42.9	7.1	44.6
ΚΙΜΩΛΟΣ	200	181	30	61	85	5	16.6	33.7	47.0
ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΑ	168	142	85	18	33	6	59.9	12.7	23.2
ΣΙΚΙΝΟΣ	77	74	20	15	37	2	27.0	20.3	50.0
ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ	77	74	20	23	27	4	27.0	31.1	36.5
ΦΟΛΕΓΑΝ-ΔΡΟΣ	263	245	77	68	90	10	31.4	27.8	36.7
ΣΥΝΟΛΟ	44,280	39,848	4,982	11,200	21,679	1,987	12,5	28,1	54,4

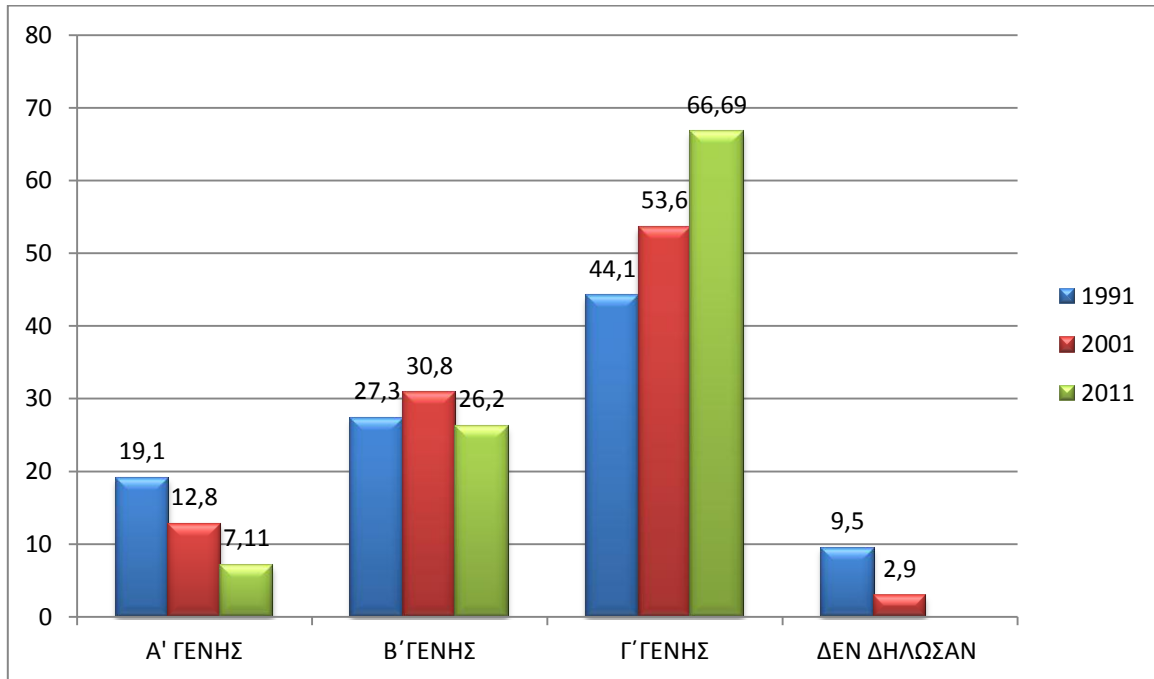
Πηγή «Τοπικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση του ν. Κυκλάδων»

Σε σύγκριση με το 1991 η εξέλιξη των τριών τομέων οικονομικής δραστηριότητας δείχνει μια υποχώρηση του Α' γενούς τομέα που έχει να κάνει κυρίως με την εγκατάλειψη των αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων και την αντικατάστασή τους από επαγγέλματα του τριτογενούς τομέα που έχουν να κάνουν με τον του-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ρισμό και τις υπηρεσίες. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του δευτερογενούς τομέα σε μια γενικότερη περίοδο αποβιομηχάνισης, η οποία οφείλεται κυρίως στην άνοδο των επαγγελματιών που σχετίζονται με τις οικοδομικές κατασκευές, την εξόρυξη αδρανών υλικών, ορυκτών κ.α. η οποία όμως φαίνεται ότι έχει αναστραφεί την τελευταία δεκαετία.

Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας Δ. Τήνου 1991-2011

Πηγή ΕΣΥΕ 2001, ΕΛΣΤΑΤ 2011 Ιδία επεξεργασία

Η Επιχειρηματική Δραστηριότητα στην Περιοχή του Δήμου

Με βάση τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. το 2005 μετρήθηκαν 1095 επιχειρήσεις στην Τήνο, οι οποίες κατανέμονται με βάση τη Στατιστική Ταξινόμηση Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ 08) σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα στον οποίο ταξινομούνται ανά Δημοτική Ενότητα. Αξιοσημείωτο είναι ότι 105 επιχειρήσεις έχουν δηλωθεί με στην κατηγορία της άγνωστης δραστηριότητας, πιθανόν λόγω αδυναμίας καταγραφής τους.

Πίνακας 16. Αριθμός επιχειρήσεων ανά Δημοτική Ενότητα σε διψήφια ανάλυση ΣΤΑΚΟΔ08

ΔΗΜΟΣ	ΣΤΑΚΟΔ08	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	0	Άγνωστη Δραστηριότητα	1
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	1	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	2
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	10	Βιομηχανία τροφίμων	4
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	11	Ποτοποιία	1
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	1
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	3
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-	41	Κατασκευές κτιρίων	10

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΒΟΥΡΓΟΥ			
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	11
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	46	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	3
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	11
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	1
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	55	Καταλύματα	4
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	13
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	58	Εκδοτικές δραστηριότητες	1
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	71	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	1
Δ.Ε. ΕΞΩΜ-ΒΟΥΡΓΟΥ	77	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	1
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	0	Αγγνωστη Δραστηριότητα	3
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	8	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	1
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	5
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	2
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	2
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	4
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	1
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	7
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	85	Εκπαίδευση	1
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	95	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	1
Δ.Ε. ΠΑΝΟΡ-ΜΟΥ	96	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	0	Αγγνωστη Δραστηριότητα	101
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	1	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	8	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	10	Βιομηχανία τροφίμων	16
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	11	Ποτοποιία	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	15	Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπάρτοπλεκτικής	19
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	19
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	7
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	6
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	36	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	41	Κατασκευές κτιρίων	81
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	42	Έργα πολιτικού μηχανικού	5
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	93
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	45	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	21
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	46	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	23
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	218
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	42
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	50	Πλωτές μεταφορές	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	51	Αεροπορικές μεταφορές	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	52	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	55	Καταλύματα	54
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	128
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	58	Εκδοτικές δραστηριότητες	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	59	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	61	Τηλεπικοινωνίες	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	62	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	66	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες	4
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	69	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	8
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	70	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων· δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	71	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	22
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	73	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	74	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	11
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	75	Κτηνιατρικές δραστηριότητες	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	77	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	9
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	79	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	11
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	81	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	3
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	85	Εκπαίδευση	6
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	86	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	88	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	90	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	18
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	92	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	1
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	93	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	94	Δραστηριότητες οργανώσεων	2
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	95	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	4
Δ.Ε. ΤΗΝΟΥ	96	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	17

Πηγή ΕΣΥΕ 2005, Ιδία επεξεργασία

Όπως είναι κατανοητό η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων βρίσκεται στη Δ.Ε. Τήνου που συγκεντρώνει συνολικά 995 επιχειρήσεις με προεξάρχουσα την κατηγορία του Λιανικού εμπορίου , 218 επιχειρήσεις και στη συνέχεια τους κλάδους των κατασκευών με 174 επιχειρήσεις και των υπηρεσιών εστίασης με 128 επιχειρήσεις . Στη Δ.Ε. Εξωμβούργου καταγράφονται 68 επιχειρήσεις με κυρίαρχη τον κλάδο κατασκευών, 21 επιχειρήσεις και των υπηρεσιών εστίασης με 13 επιχειρήσεις. Στη Δ.Ε. Πανόρμου καταγράφονται 28 επιχειρήσεις, από τις οποίες 7 στον κλάδο των υπηρεσιών εστίασης και 5 στον κλάδο της παραγωγής μη μεταλλικών ορυκτών πόρων.

Στο Μητρώο του Επιμελητηρίου Κυκλάδων (2015) η καταγεγραμμένη επαγγελματική δραστηριότητα στην Τήνο καταγράφεται ως εξής :

Πίνακας 17. Επαγγελματική Δραστηριότητα Δ. Τήνου

ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΓΓΡΑΦΕΣ 2011	ΕΓΓΡΑΦΕΣ 2015
----------------------	---------------	---------------

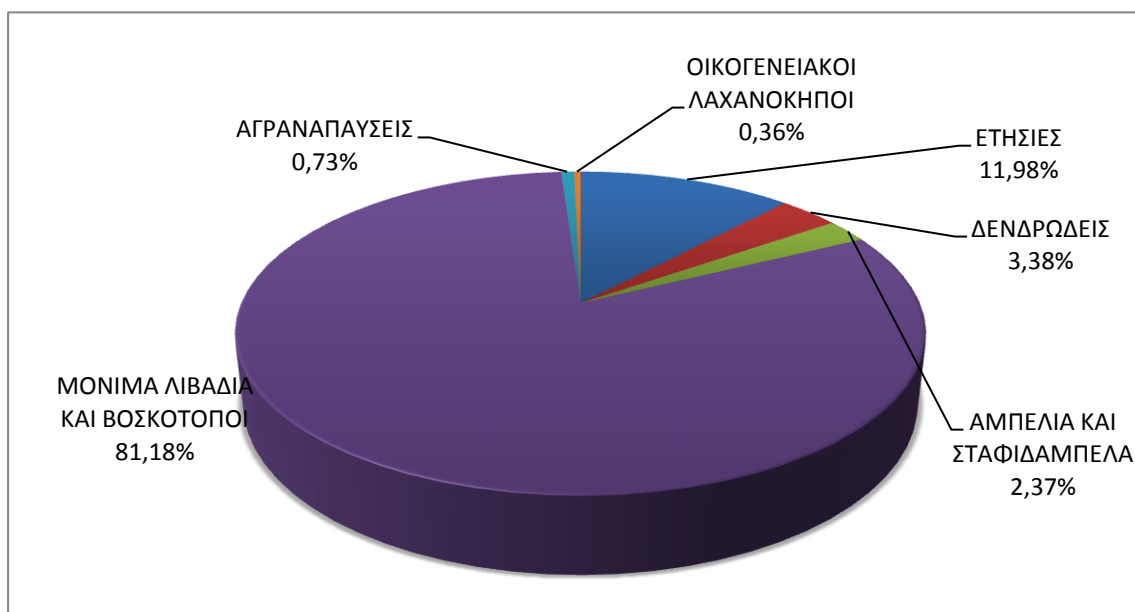
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εμπόριο	392	363
Βιοτεχνία - Μεταποίηση	301	261
Επαγγελματίες	528	506
Τουρισμός	203	212

Πηγή Εμπορικό Επιμελητήριο Κυκλάδων 2015, Ίδια επεξεργασία

Για το 2001 η κατανομή του πληθυσμού σε ομάδες ατομικών επαγγελμάτων ανά Δημοτική Ενότητα εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού στη Δ.Ε. Τήνου να απασχολείται στην ομάδα των ανώτερων διοικητικών και διευθυντικών στελεχών του Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα. Χαρακτηριστικό της Δ.Ε. Εξωμβούργου είναι το μεγάλο ποσοστό των απασχολούμενων στη γεωργία – κτηνοτροφία με 29,48% αλλά και στα τεχνικά επαγγέλματα με 25,66%, η οποία εμφανίζεται να υπερέχει και στη Δ.Ε. Πανόρμου με 29,14%.

Γενικά Στοιχεία και Διάρθρωση ανά Τομέα Παραγωγής στο Δήμο

Πρωτογενής Τομέας

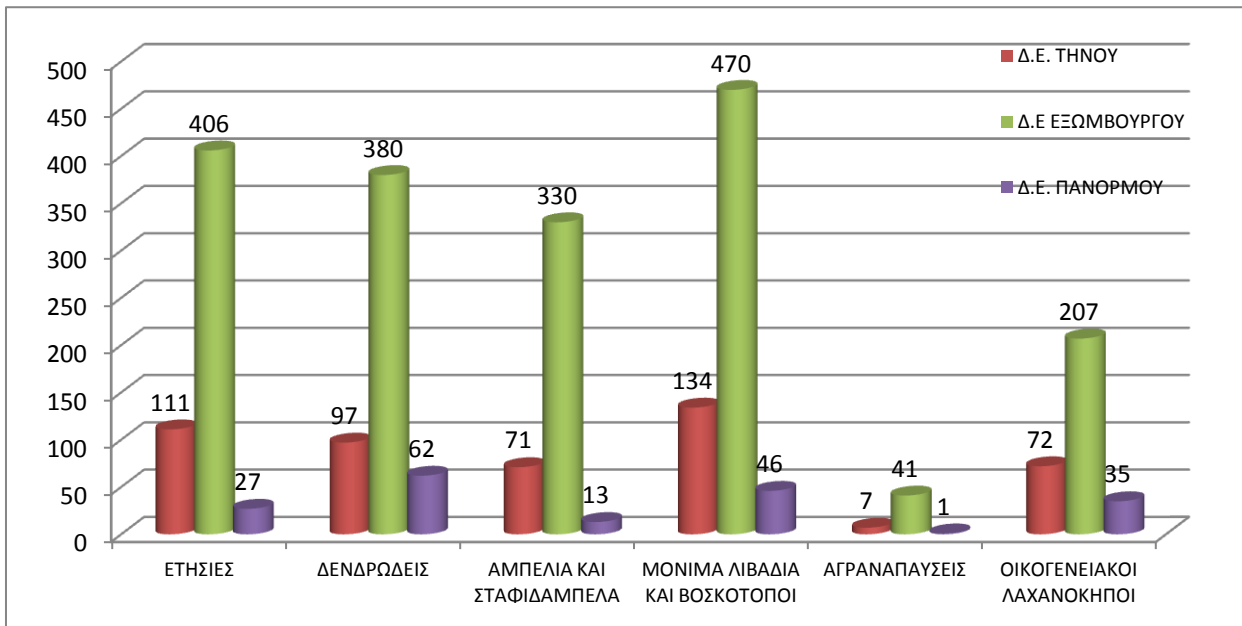
Ο πρωτογενής Τομέας σχετίζεται με τις δραστηριότητες της κατανάλωσης άμεσης ή έμμεσης των αγροτικών προϊόντων, της κτηνοτροφίας, των καλλιεργειών, της αλιείας, της θήρας της εξόρυξης μεταλλευμάτων κ.α. . Επομένως, στην πρώτη φάση της παραγωγικής διαδικασίας, τα προϊόντα πρωτογενούς παραγωγής καταναλώνονται από τους ανθρώπους, όπως έχουν, χωρίς να υποστούν καμία επεξεργασία, ή μεταποίηση - μετασηματισμό όπως π.χ. αυγά, γάλα, χόρτα, φρούτα, μέλι, καρποί, ψάρια, κ.λπ. Ο πρωτογενής Τομέας εμφανίζει το μικρότερο ποσοστό απασχολούμενων στο Δήμο Τήνου και αφορά κυρίως την παραγωγή κηπευτικών προϊόντων, κτηνοτροφικών προϊόντων, μελιού, κρασιού και παλαιότερα προϊόντων λατόμευσης (πέτρες, αδρανή υλικά κ.λ.π.). Αν και διαφαίνεται μία γενική τάση επιστροφής προς την καλλιέργεια των εδαφών, ακόμα δεν έχει επιβεβαιωθεί από στοιχεία ή πρόσφατη έρευνα από επίσημο φορέα.

Η κατανομή σε γενικευμένες κατηγορίες χρήσης του Δήμου Τήνου για το 2001 είχε ως εξής Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Τήνο (Αρόσιμη γη, Μόνιμες καλλιέργειες και Ετερογενή γεωργικά εδάφη) είναι συνολικά 93.500 στρέμματα από τα οποία 16.900 στη Δ.Ε. Τήνου, 70.400 στη Δ.Ε. Εξωμβούργου και 6.200 στη Δ.Ε. Πανόρμου. Η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη (καλλιεργούμενες εκτάσεις και βοσκότοπια) στην Τήνο αποτελεί το 85% των συνολικών εδαφών του νησιού και σε απόλυτους αριθμούς μετριέται σε 167.900 στρέμματα. Από αυτά η συντριπτική πλειοψηφία χρησιμοποιείται ως μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι και σε πολύ μικρότερο ποσοστό ακολουθούν οι ετήσιες καλλιέργειες και οι υπόλοιπες κατηγορίες.

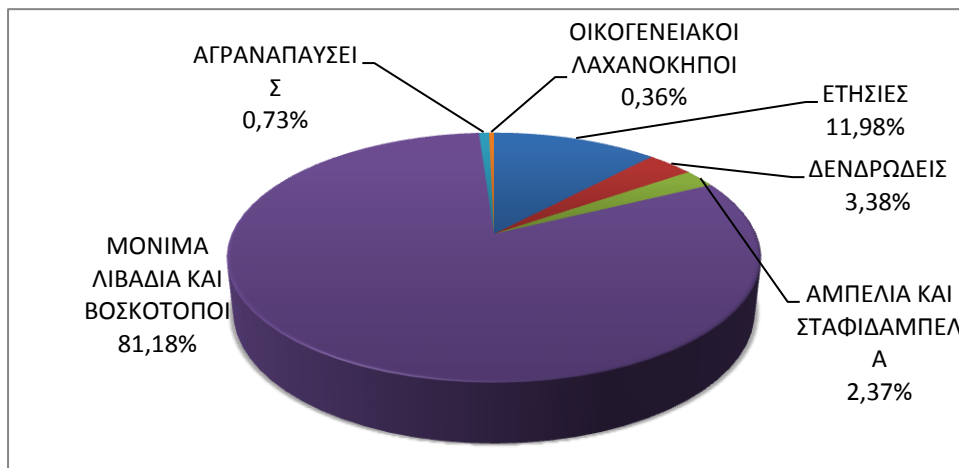
Εικόνα 44. Εκτάσεις ανά είδος καλλιέργειας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή ΕΣΥΕ 2001, Ιδία επεξεργασία

Ο συνολικός αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Τήγο είναι 2.510. Οι περισσότερες βρίσκονται

στη Δ.Ε. Εξωμβούργου και αφορούν λιβάδια και βοσκότοπους. Αξιοσημείωτο είναι ότι στη Δ.Ε. Πανόρμου πλειοψηφούν οι δενδρώδεις εκμεταλλεύσεις.

Εικόνα 45. Αριθμός Εκμεταλλεύσεων ανά είδος και Δ.Ε.

Πηγή ΕΣΥΕ 2001, Ιδία επεξεργασία

Ο γεωργικός κλήρος εμφανίζεται μεγάλος σε σχέση με το επίπεδο της χώρας αλλά και της Περιφέρειας. Στο Δήμο Τήνου η μέση έκταση ανά αγροτεμάχιο εμφανίζεται στα 8,59 στρέμματα με 4,68 του ν. Κυκλάδων , 4,69 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και 6,98 του συνόλου της χώρας.

Τα εδάφη της Τήνου δεν θεωρούνται πλούσια σε θρεπτικά υλικά και γι' αυτό το λόγο λίγες καλλιέργειες έχουν εντατική εκμετάλλευση για εμπορική χρήση, με εξαίρεση αυτών στην πεδιάδα της Κώμης. Το μεγαλύτερο ποσοστό του εδάφους χαρακτηρίζεται άγονο και επικλινές. Η κατασκευή των ξερολιθιών που διατρέχει όλο το νησί έχει καταφέρει να συγκρατήσει το λιγιστό χώμα και να δημιουργήσει μικρές λωρίδες εδάφους για καλλιέργεια ή και κτηνοτροφία. Το επίπεδο της βροχόπτωσης όπως έχει ήδη αναφερθεί είναι πολύ κατώτερο του ελληνικού μέσου όρου και θεωρείται ανεπαρκές για να στηρίξει μεγάλες καλλιέργειες. Επιπλέον οι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

έντονοι κυρίως βόρειοι άνεμοι που πνέουν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, δυσχεραίνουν την ανάπτυξη των φυτών και της απόδοσης των αγροτεμαχίων, τα περισσότερα των οποίων προφυλάσσονται με φυτικούς ή τεχνητούς ανεμοφράκτες. Τα χαρακτηριστικά της Τηνιακής γεωργίας είναι η «η εκτατική εκτροφή αιγοπροβάτων για κρέας, η εκτατική εκτροφή βοοειδών για κρέας και γάλα (και η τυροκόμηση του αγελαδινού κυρίως γάλακτος), η καλλιέργεια κηπευτικών με σημαντικότερη την αγκινάρα, την πατάτα και την τομάτα, η μελισσοκομία, η αμπελοργία και η ελαιοκαλλιέργεια, η καλλιέργεια εσπεριδοειδών, η συλλογή (και η καλλιέργεια;) κάπαρης και η μικρής έκτασης τηνιακή αλιεία. ...Περίπου 50 δηλώνουν επαγγελματίες αγρότες, ενώ 500 περιλαμβάνονται στο καθεστώς της Ενιαίας Ενίσχυσης σε σύνολο πληθυσμού 8.636 κατοίκων (από αυτούς οι 4.864 κάτοικοι της Χώρας, που με τις κοντινές περιοχές φθάνουν τους 5.500). Έτσι έχουμε σε ένα νησί με πολύ έντονο γεωργικό παρελθόν (ιστορικές αναφορές άλλων εποχών μιλάνε για 25 000 αυτάρκεις κατοίκους) των 195 τετρ. χιλιομέτρων με 30 (40 με την σύγχρονη οικιστική εξέλιξη) χωριά-οικισμούς 3000 περίπου κατοίκων, μόνο 50 επαγγελματίες αγρότες. Το πολύ μικρό ποσοστό επαγγελματιών γεωργών έρχεται σε αντίθεση με το πολύ μεγάλο πλήθος των ενταγμένων στην ενιαία ενίσχυση.»²³

Τα είδη που καλλιεργούνται περισσότερο στην Τήνο είναι

η αγκινάρα

Πρόκειται για ήμερη ποικιλία αγκινάρας, που εισήχθη στο νησί την δεκαετία του '50. Η αγκινάρα αυτή συλλέγεται και εξάγεται κυρίως στην Λαχαναγορά της Αθήνας και πετυχαίνει καλές τιμές, κυρίως όταν στην Αργολίδα πέφτει παγετός. Αντέχει το συχνά υψηλής αγωγιμότητας νερό του Λιβαδιού.

Η πατάτα

Η πατάτα καλλιεργείται στην Τήνο κύρια στο Λιβάδι των Κάτω Μερών (Κώμη, Καλλονή, Κ. Κλείσμα) και στο οροπέδιο των Ανω Μερών, τον Άγιο Σώστη και σε άλλες περιοχές για οικιακή χρήση και διάθεση, στα εστιατόρια και τα σουπερμάρκετ του νησιού (ενίοτε και της κοντινής Μυκόνου). Παραδοσιακά φυτεύεται σε φυτώριο και μεταφυτεύεται στο χωράφι μετά έχοντας έτσι ένα προβάδισμα έναντι των ζιζανίων. Οι εκτάσεις που δηλώθηκαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ για το καθεστώς της ενίσχυσης των Μικρών Νησιών του Αιγαίου ήταν για το 2012 η ανοιζιάτικη 47,4 στρέμματα και η φθινοπωρινή 15,5 στρέμματα. Με το δεδομένο όμως, ότι στο νησί διατίθενται 30 τόνοι (δηλαδή 600 στρέμματα ανοιζιάτικης καλλιέργειας) πιστοποιημένου πατατοσπόρου σε επαγγελματίες και ερασιτέχνες η συνολική απόδοση υπολογίζεται στους 1200 τόνους η ανοιζιάτικη και 400 τόνους η φθινοπωρινή (υπολογίζονται 2 τόνοι/στρέμμα για την ανοιζιάτικη και 1 τόνος/στρέμμα για την φθινοπωρινή). Η φθινοπωρινή φυτεύεται με πατατόσπορο που κρατάνε οι καλλιεργητές από την ανοιζιάτικη σπορά.

Διάφορα καλοκαιρινά και χειμωνιάτικα κηπευτικά

Ο μεγάλος όγκος των κηπευτικών, που διατίθενται στην ντόπια αγορά είναι υπαίθριες καλλιέργειες. Υπάρχουν δύο δικτυοκίπια (4 και 2 στρεμμάτων), με τομάτα που φτιάχτηκαν τελευταία (2012, 2013) και μερικά μικρής έκτασης θερμοκήπια με διάφορα κηπευτικά που υπολειτουργούν. Η άρδευση στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται με στάγδην

Αμπελοργία

Η αμπελοκαλλιέργεια στην Τήνο είναι διαδεδομένη αρκετά στην παραδοσιακή της μορφή: αυτόριζα πρέμνα φυτεμένα στην βάση της αναβαθμίδας και διαμορφωμένα σαν έρπυσα στο έδαφος κρεβατίνα 1-2-3 κεντρικών βραχιόνων. Αυτό το σχήμα διαμορφώθηκε ιστορικά για την εκμετάλλευση της εδαφικής υγρασίας εκεί που διατηρείται ακόμη και τους άνυδρους μήνες και την προστασία από τους ισχυρούς βοριάδες του καλοκαιριού, αλλά και τον ήλιο. Αυτός ο τρόπος φύτευσης και μόρφωσης δεν επιτρέπει την εκτίμηση της έκτασης του αμπελώνα με σημερινά κριτήρια. Έτσι έχουμε σε ένα τυπικό δείγμα αμπελώνα 4 στρεμμάτων πλαγιάς με περίπου 10 σκαλιά (αναβαθμίδες) μόνο 90 ρίζες (γιατί ο όρος πρέμνο αναφέρεται σε άλλη μόρφωση). Τα αμπέλια αυτά συναντώνται σε όλη την έκταση του νησιού, ενώ η κύρια αμπελοργική περιοχή του νησιού είναι το οροπέδιο των Ανω Μερών και τα περί αυτό. Στον επαγγελματικό τομέα υπάρχουν δύο οινοποιεία, που οινοποιούν οίνους Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης «Κυκλάδες» (ΠΓΕ) καλλιεργώντας την παραγωγή τους. Το ένα καλλιεργώντας 104 στρέμματα οινοποιεί κυρίως ερυθρούς οίνους και εξάγει κυρίως στο εξωτερικό την ετήσια παραγωγή, που ανέρχεται στα 12800 λίτρα (τα ερυθρά αφού παλαιωθούν). Ο αμπελώνας του είναι φυτεμένος με έρριζα μοσχέυματα Αυγουσιάτη, Μαυροτράγανου, Ασύρτικου και Μαλαγουζιάς. Το άλλο οινοποιείο παράγει κυρίως

²³ Στοιχεία από το Δρ. Γιάννη Ασπρόμουγγο γεωπόνο του Επαρχείου Τήνου 2014.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

λευκό από 8 παραγωγικά στρέμματα (φυτεμένα με έρριζα μοσχεύματα τα δύο, τα άλλα αυτόριζα) με τις τηνιακές ποικιλίες άσπρο ποταμίσι και κουμαριανό με ετήσια παραγωγή 1500 λίτρα. Το κρασί αυτό διατίθεται εμφιαλωμένο στην αγορά της Τήνου

Ελαιοκομία

Οι ελαιώνες στην Τήνο είναι και αυτοί δύο ειδών όπως και τα αμπέλια: οι παλαιοί -εγκατεστημένοι κύρια μέσα σε λαγκαδιές για το νερό και το προσήνεμο- των «ντόπιων» ποικιλιών και οι νέοι. Οι παλαιοί ελαιώνες περιλαμβάνουν ποικιλίες μικρόκαρπες και μεγάλοκαρπες.

Εσπεριδοειδή

Στο Λιβάδι των Κάτω Μερών υπάρχουν από δεκαετίες οπωρώνες βασικά με λεμονιές, λιγότερες πορτοκαλιές και ακόμη λιγότερες μανταρινιές ή κλημενίνες. Τα δένδρα προστατεύονται από τον βοριά με ανεμοφράκτες καλαμιών. Τα περισσότερα κτήματα έχουν έκταση 1 έως 2 στρέμματα και **δεν καλλιεργούνται με επιμέλεια**. Τους καλοκαιρινούς μήνες όταν το νερό λιγοστεύει τα δένδρα υποφέρουν. Υπάρχει διαδεδομένη μια ποικιλία λεμονιού με πολύ μεγάλους καρπούς (συχνά γύρω στα 500 γρ.) χωρίς κουκούτσια, που το λένε **γλυκολέμονο**.

Στα υπόλοιπα καρποφόρα αναφέρονται οι διάσπαρτες διαφορετικές ντόπιες ποικιλίες **συκιάς**, που ευδοκιμούν χωρίς να φροντίζονται και δείχνοντας έτσι την δυνατότητα για μια ενδεχόμενη δυναμική καλλιέργεια

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη στην Τήνο, αν και απουσιάζουν οι μεγάλες οργανωμένες μονάδες ζωικής εκμετάλλευσης. Το 50% του αγροτικού εισοδήματος των αγροτών της Τήνου προέρχεται από την κτηνοτροφική παραγωγή. (ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου)

«Επίσημα στην Τήνο υπάρχουν 515 ενεργοί αιγοπροβατοτρόφοι και 149 ενεργοί βοοτρόφοι με 16.699 πρόβατα και 9.616 κατσίκια, 568 ενήλικα θηλυκά και 701 μοσχάρια. (Πηγή: Κτηνιατρείο Τήνου). Δεν υπάρχει ακόμη αδειοδοτημένη κτηνοτροφική εκμετάλλευση. Οι αντίστοιχοι μέσοι όροι για αυτά τα νούμερα είναι ανά εκμετάλλευση 32 πρόβατα, 18 κατσίκια, 4(3,81) ενήλικες αγελάδες και 5 (4,7) μοσχάρια. Οι περισσότεροι διαθέτουν 30 έως 50 αιγοπρόβατα, ή/και 3 έως 8 αγελάδες με τα αντίστοιχα μοσχάρια. Ανεπίσημα από την εμπειρία μας μπορούμε να πούμε, ότι τα κατσίκια είναι περισσότερα από τα πρόβατα, ενώ υπάρχουν αρκετά (γύρω στα 300) αδήλωτα οικόσιτα χοιρινά, για τα παραδοσιακά χοιροσφάγια του νησιού. Ομοίως μερικές χιλιάδες οικόσιτα ορνιθοειδή, ενώ σε μερικούς από τους γνωστούς παραδοσιακούς περιστεριώνες της Τήνου φωλιάζουν ακόμη περιστέρια. Τα ιπποειδή (γάϊδαροι, μουλάρια και λίγα άλογα) πρέπει να είναι γύρω στα 100. Αρκετοί διατηρούν οικόσιτα κουνέλια.»

Με στοιχεία του Τμήματος Κτηνιατρείου της Περιφερειακής Ενότητας Τήνου (Ιανουάριος 2012) βλέπουμε ότι στην Τήνο εκτρέφονται 1.201 βοοειδή σε 203 εκμεταλλεύσεις, 19.961 πρόβατα σε 156 εκμεταλλεύσεις, 11.412 αίγες σε 47 εκμεταλλεύσεις ενώ 538 εκμεταλλεύσεις είναι μικτές. Επίσης μετρήθηκαν και 13 εκμεταλλεύσεις χοίρων. Για τα ιπποειδή, τα πουλερικά και κουνέλια τα στοιχεία προέρχονται από την ΕΣΥΕ (2000). Συνολικά όλα τα στοιχεία του ζωικού κεφαλαίου και η μεταβολή τους την τελευταία δεκαετία παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 19. Ζωικό κεφάλαιο

		2000	2012	Μεταβολή
	Εκμ	261	203	-58
Βοοειδή	Αριθμός	1.710	1.201	-509
	Εκμ	562	504	-58
Προβατοειδή	Αριθμός	17.833	19.961	2.128
	Εκμ	460	395	-65
Αίγες	Αριθμός	16.173	11.412	-4.761
	Εκμ	202	13	-189
Χοίροι	Αριθμός	1.134	-	-
Ιπποειδή και Όνοι	Εκμ	215	-	-
	Αριθμός	274	-	-
	Εκμ	61	-	-
Κουνέλια	Αριθμός	1.340	-	-
Πουλερικά	Εκμ	962	-	-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αριθμός	11.360	-	-
---------	--------	---	---

Πηγή : Τμήμα Κτηνιατρείου Περιφερειακής Ενότητας Τήνου, ΕΣΥΕ 2000, Ιδία Επεξεργασία

Αλιεία

Παρά το γεγονός ότι ο Δήμος Τήνου είναι αμιγώς νησιωτικός Δήμος ο τομέας της Αλιείας είναι πολύ λίγο ανεπτυγμένος. Εξακολουθεί να βρίσκεται στο επίπεδο της παραδοσιακής μορφής αλιείας. Με βάση τα στοιχεία του Λιμεναρχείου Τήνου εμφανίζονται 40 κάτοχοι επαγγελματικών αδειών αλιείας με 30 από αυτούς στη Δ.Ε. Τήνου και περίπου 10 στη Δ.Ε. Πανόρμου, συνοδευόμενοι από ένα αντίστοιχο αριθμό ερασιτεχνών. Υποδομές ελλιμενισμού και τροφοδοσίας των επαγγελματικών σκαφών υπάρχουν στο λιμάνι της Χώρας και στο λιμένα του Πανόρμου. Προβλήτες ελλιμενισμού για μικρά σκάφη βρίσκονται στον όρμο του Αγ. Ρωμανού, στον όρμο Υστερνίων και στον Αγ. Ιωάννη Πόρτο.

Μελισσοκομία

Ο κλάδος της μελισσοκομίας είναι ένας ταχύτατα αναπτυσσόμενος κλάδος στην Τήνο, λόγω της άκρως ικανοποιητικής σχέσης κόστους – κέρδους που εμφανίζει η παραγωγή των προϊόντων της. Οι μελισσοκόμοι της Τήνου είναι οργανωμένοι σε συνεταιρισμό ο οποίος εμφανίζει 80 μέλη με 3 εξ' αυτών από τη Μύκονο. Οι καταγεγραμμένες επιδοτούμενες κυψέλες είναι 2.678 (Ιανουάριος 2012) με 5 μέλη να κατέχουν περίπου το 30% του συνόλου. Επίσης υπάρχουν και ανεξάρτητοι παραγωγοί που υπολογίζονται περίπου στο 5% των μελών του συνεταιρισμού. Η παραγωγή κυμαίνεται από 15-20 τόνους μελιού σε όλο το νησί, με αναλογία σε κάθε κυψέλη τα 8-10 κιλά.

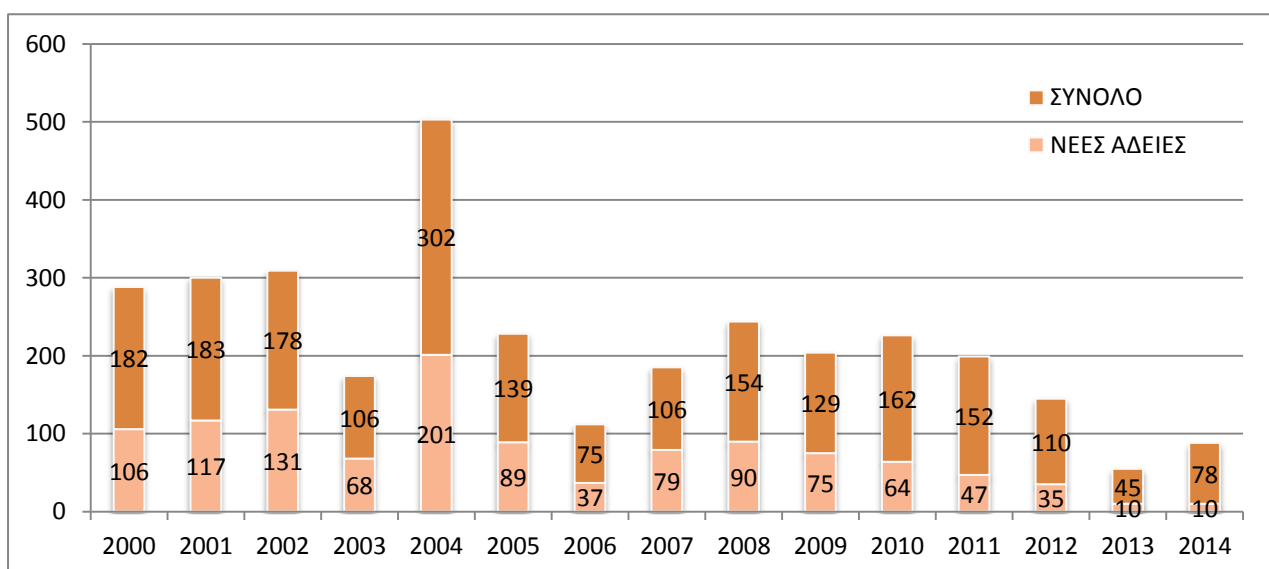
Δευτερογενής Τομέας

Ο Δευτερογενής τομέας αναφέρεται στην μεταποίηση των πρώτων υλών (στη μορφή, στη χρησιμότητα, τις ιδιότητες). Ανάλογα με τα μέσα και τον τρόπο που χρησιμοποιείται για την μεταποίηση των αγαθών, έχουμε τους κλάδους της χειροτεχνίας, της βιοτεχνίας και της βιομηχανίας. Ο δευτερογενής τομέας περιλαμβάνει τις δραστηριότητες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων. Στο δευτερογενή τομέα περιλαμβάνονται οι παραγωγικές μονάδες παστεριωμένου γάλακτος, τοματοπολτού, πλαστικών, επίπλων, ενδυμάτων, χαρτιού κ.τ.λ.

Στην Τήνο το ποσοστό που καταλαμβάνει ο δευτερογενής τομέας από το κομμάτι του ενεργού πληθυσμού είναι 26,2 % το οποίο θεωρείται αρκετά μεγάλο σε σχέση με το σύνολο της χώρας αλλά και της

Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Σημαντικότερος κλάδος του τομέα θεωρείται αυτός των κατασκευών που όπως προαναφέρθηκε απασχολούσε 248 επιχειρήσεις και τουλάχιστον μέχρι και το 2010 είχε να παρουσιάσει αξιόλογη δραστηριότητα όπως φαίνεται και από τον αριθμό των οικοδομικών αδειών που έχει εκδώσει το Τμήμα Δόμησης.²⁴

Εικόνα 46. Εκδοθείσες Άδειες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πηγή ΕΣΥΕ και Τμήμα Δόμησης Δήμου Τήνου 2015, Ιδία επεξεργασία

Σημαντικό κομμάτι καταλαμβάνουν οι βιοτεχνικές μονάδες μικρού μεγέθους. Από αυτές αξιόλογη παρουσία έχουν στην Δ.Ε Πανόρμου αυτές της επεξεργασίας του μαρμάρου, αλλά και με την παρουσία 9 λατομείων πράσινου και λευκού μαρμάρου. (ΣΧΟΟΑΠ Πανόρμου 2010). Ακολουθούν οι επιχειρήσεις μεταποίησης οχημάτων επισκευών κ.λ.π. επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων και παραδοσιακών εδεσμάτων που εδρεύουν κυρίως στις Δ.Ε. Εξωμβούργου και Δ.Ε. Τήνου.

Από τα μητρώα του Εμπορικού Επιμελητηρίου Κυκλάδων για τη μεταποίηση εμφανίζονται 302 επιχειρήσεις στην Τήνο που κατανέμονται ως εξής

Πίνακας 20. Κατανομή Επιχειρήσεων μεταποίησης

Τρόφιμα - Ποτά	33	28
Προϊόντα Λατομείου - Οικοδομικά υλικά	40	38
Ξυλεία Χαρτί - Εκτυπωτικές Τέχνες	65	52
Μεταλλουργεία	17	14
Ύφασμα - Δέρμα- Είδη Αμφίεσης και Ρουχισμού	33	31
Μηχανήματα - Εργαλεία - Πλαστικά είδη Ηλεκτρικές/Υδραυλικές εφαρμογές	101	86
Προϊόντα Υαλουργείας και Κεραμικής	5	5
Λοιπές Δραστηριότητες (Βιοτεχνίες)	25	23

Πηγή Εμπορικό Επιμελητήριο 2015, Ιδία επεξεργασία

Μεταξύ αυτών είναι και οι μονάδες που λειτουργούν από τα Ν.Π.Ι.Δ. του Δήμου Τήνου, το Σφαγείο στην Τ.Κ. Στενής δυναμικότητας 1000 MMZ (Μονάδες Μεγάλων Ζώων), το Ελαιοτριβείο στην Τ.Κ. Κτικάδου (πρώτη χρονιά λειτουργίας το 2011 με παραγωγή 76,7 τόνους λάδι), το τυροκομείο του Αγροτικού Συνεταιρισμού και μονάδες μεταποίησης ιδιωτών π.χ. οινοποιεία, ποτοποιεία, συσκευασίας τροφίμων.

Γενικά οι μεταποιητικές μονάδες της Τήνου είναι μικρές σε μέγεθος με προσωπικό που συνήθως δεν ξεπερνάει τα 5 άτομα, με ελάχιστες εξαιρέσεις π.χ. η βιομηχανία ετοιμού σκυροδέματος στην Δ.Κ. Τήνου και κάποιες κατασκευαστικές επιχειρήσεις. Ο νησιωτικός χαρακτήρας της Τήνου δεν ευνοεί την ανάπτυξη των οικονομικών κλίμακας, με την ανάλογη επίπτωση στο μέγεθος και τον κύκλο εργασιών του τομέα της μεταποίησης.

Τριτογενής Τομέας

Ο τριτογενής τομέας είναι ο πλέον ανεπτυγμένος και καταλαμβάνει κυρίαρχη θέση τόσο στο επίπεδο του Δήμου αλλά και σε επίπεδο Περιφέρειας και χώρας. Συνίσταται κυρίως στο εμπόριο και στις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου και του τουρισμού. Είναι δηλαδή, ο τομέας που παρέχει υπηρεσίες και εξασφαλίζει το όλο σύστημα διακίνησης και ανταλλαγών των πρώτων υλών και των αγαθών.

Ο τριτογενής τομέας σημειώνει συνεχή ανοδική πορεία τις δύο τελευταίες δεκαετίες, αποτελώντας το 2008 το εντυπωσιακό 80,8% του ΑΕΠ του ν. Κυκλάδων. Στην Τήνο απασχολεί το 66,69 % του Ο.Ε.Π. με τον κλάδο του τουρισμού και εμπορίου να αναπτύσσονται δυναμικά. Οι λιανικές επιχειρήσεις εμπορίου κυριαρχούν στον κλάδο και ακολουθούν οι επιχειρήσεις εστίασης μαζί με αυτές της επισκευής οχημάτων και ειδών οικιακής χρήσης, και οι ξενοδοχειακές. Ακόμα όμως και στο λιανικό εμπόριο πολλές επιχειρήσεις έχουν αμιγείς τουριστικές δραστηριότητες, αναδεικνύοντας τον τουρισμό το ως τον κλάδο που υπερέρχει έναντι όλων των υπολοίπων.

Ο Δήμος Τήνου το 2010 διέθετε 41 ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες προσέφεραν 2.237 κλίνες, μέγεθος που αντιπροσωπεύει το 4,84% περίπου του συνόλου των ξενοδοχειακών κλινών στο ν. Κυκλάδων και το 1,22% της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Η υποδομή σε κλίνες κατατάσσει την Τήνο στην 6^η θέση μεταξύ των 22 νησιών των Κυκλάδων και στην 9^η μεταξύ των 36 νησιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πίνακας 21. Ξενοδοχεία/κλίνες/δωμάτια Π. Κρήτης και Ν. Αιγαίου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ (ΕΛ. ΣΤΑΤ.)
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΟΧΗ	5****			4****			3***			2**			1*			ΣΥΝΟΛΟ		
	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες	Ξενοδοχ.	Δωμάτια	Κλίνες
ΚΡΗΤΗ	76	15.626	31.265	232	24.209	46.766	335	15.540	29.278	696	24.546	44.202	210	5.486	10.067	1.549	85.407	161.578
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	26	7.150	14.374	103	12.695	24.473	100	5.239	9.944	176	6.355	11.830	96	3.148	5.732	501	34.587	66.353
ΛΑΣΗΘΙ	24	4.383	8.730	34	3.194	6.127	33	1.586	3.024	84	2.706	4.939	33	484	907	208	12.353	23.727
ΡΕΘΥΜΝΟ	10	2.157	4.286	47	4.584	8.844	92	4.114	7.742	139	4.824	8.811	26	545	1.020	314	16.224	30.703
ΧΑΝΙΑ	16	1.936	3.875	48	3.736	7.322	110	4.601	8.568	297	10.661	18.622	55	1.309	2.408	526	22.243	40.795
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	49	10.910	22.224	166	29.133	56.501	249	13.412	25.768	492	16.136	30.194	77	1.282	2.471	1.033	70.873	137.158
ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	0	0	0	1	14	25	4	95	196	10	109	209	1	17	29	16	235	459
ΚΑΛΥΜΝΟΣ	0	0	0	1	10	20	5	187	351	32	636	1.203	1	14	29	39	847	1.603
ΚΑΡΠΑΘΟΣ	1	139	300	8	225	432	30	960	1.792	71	1.483	2.741	4	41	72	114	2.848	5.337
ΚΑΣΟΣ	0	0	0	0	0	0	1	13	25	3	22	41	0	0	0	4	35	66
ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ	0	0	0	1	19	39	1	3	8	3	29	49	0	0	0	5	51	96
ΚΩΣ	17	3.144	6.679	43	9.803	19.426	50	3.131	6.119	148	5.759	10.764	7	107	205	265	21.944	43.193
ΛΕΙΨΟΙ	0	0	0	0	0	0	2	58	104	0	0	0	1	10	21	3	68	125
ΛΕΡΟΣ	0	0	0	2	132	260	1	31	56	19	487	885	4	43	84	26	693	1.285
ΝΙΣΥΡΟΣ	0	0	0	0	0	0	1	20	37	3	53	105	0	0	0	4	73	142
ΠΑΤΜΟΣ	0	0	0	1	4	9	5	224	422	31	614	1.152	5	86	175	42	928	1.758
ΡΟΔΟΣ	31	7.627	15.245	105	18.867	36.171	132	8.404	16.102	165	6.824	12.820	54	964	1.856	487	42.686	82.194
ΣΥΜΗ	0	0	0	4	59	119	6	103	202	4	82	152	0	0	0	14	244	473
ΤΗΛΟΣ	0	0	0	0	0	0	7	152	279	2	35	67	0	0	0	9	187	346
ΧΑΛΚΗ	0	0	0	0	0	0	4	31	75	1	3	6	0	0	0	5	34	81
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	31	1.417	2.818	162	5.377	10.250	193	5.094	9.832	436	9.549	18.334	174	2.532	4.951	996	23.969	46.185
ΑΜΟΡΓΟΣ	0	0	0	0	0	0	3	94	187	8	103	208	0	0	0	11	197	395
ΑΝΑΦΗ	0	0	0	0	0	0	1	12	24	0	0	0	0	0	0	1	12	24
ΑΝΔΡΟΣ	1	9	21	3	68	96	10	282	539	10	317	577	5	89	148	29	765	1.381
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	96	183	5	81	160	9	177	343
ΘΗΡΑ	12	341	668	74	1.865	3.516	56	1.001	1.905	78	1.905	3.663	49	772	1.544	269	5.884	11.296
ΘΗΡΑΣΙΑ	1	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	6
ΙΟΣ	0	0	0	2	84	166	6	191	388	27	609	1.186	9	150	298	44	1.034	2.038
ΚΕΑ	0	0	0	1	35	68	1	20	34	3	78	148	1	16	32	6	149	282
ΚΙΜΩΛΟΣ	0	0	0	0	0	0	1	5	8	0	0	0	0	0	0	1	5	8
ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ	0	0	0	1	2	4	3	78	153	4	52	104	0	0	0	8	132	261
ΚΥΘΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	82	163	0	0	0	3	82	163
ΜΗΛΟΣ	0	0	0	1	29	58	2	23	46	21	444	858	7	96	183	31	592	1.145
ΜΥΚΟΝΟΣ	11	899	1.800	44	1.625	3.199	30	1.082	2.119	39	1.015	1.992	40	557	1.091	164	5.178	10.201
ΝΑΞΟΣ	1	42	87	6	192	399	15	739	1.447	74	1.356	2.602	28	364	719	124	2.693	5.254
ΠΑΡΟΣ	2	96	180	14	714	1.331	20	656	1.229	83	1.729	3.308	18	250	502	137	3.445	6.550
ΣΕΡΙΦΟΣ	0	0	0	0	0	0	3	33	60	5	103	196	3	47	84	11	183	340
ΣΙΚΙΝΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	18	37	0	0	0	1	18	37
ΣΙΦΝΟΣ	0	0	0	2	61	100	7	123	243	18	294	570	2	25	53	29	503	966
ΣΥΡΟΣ	3	28	56	8	355	671	11	299	566	23	515	969	2	23	39	47	1.220	2.301
ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	46	93	0	0	0	2	46	93
ΤΗΝΟΣ	0	0	0	3	261	491	14	331	640	19	541	1.008	5	62	98	41	1.195	2.237
ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	0	0	0	3	86	151	10	125	244	14	246	469	0	0	0	27	457	864

Πηγή ΕΣΥΕ 2008

Εδώ βέβαια θα πρέπει να σημειωθεί ότι λείπουν από την Τήνο τα μεγάλης κατηγορίας ξενοδοχεία πέντε αστέρων και άνω. Από στοιχεία που υπάρχουν στην ιστοσελίδα τουριστικών επιχειρήσεων Τήνου καταγράφονται 36 ξενοδοχειακές μονάδες, ο κατάλογος όμως δεν είναι πλήρης.

Εκτός από τις ξενοδοχειακές μονάδες μεγάλο μέρος του τουρισμού της Τήνου διαμένει σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, από τα οποία επίσημα νόμιμα καταγεγραμμένα είναι 198 σε όλο το νησί. Πιστεύεται όμως ότι υπάρχει και μικρός αριθμός ο οποίος λειτουργεί χωρίς να καταγράφεται. Η χωροταξική κατανομή των καταλυμάτων στην Τήνο δεν είναι ομοιόμορφη. Όπως φαίνεται παρακάτω η περιοχή της Χώρας εμφανίζει πολύ μεγαλύτερη συγκέντρωση, κυρίως λόγω της ιδιαίτερης ανάπτυξης του θρησκευτικού τουρισμού και λόγω λειτουργίας του λιμανιού ως μοναδική πύλη των επισκεπτών. Από τη Δ.Ε. Εξωμβούργου συγκέντρωση παρατηρείται στην περιοχή των Κιονίων, ενώ από τη Δ.Ε. Πανόρμου ο Πύργος συγκεντρώνει τα περισσότερα ενοικιαζόμενα.

Πίνακας 22. Ενοικιαζόμενα Δωμάτια Δ. Τήνου ανά Δ.Ε.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ					
	Κατηγορία 4 κλειδιά	Κατηγορία 3 κλειδιά	Κατηγορία 2 κλειδιά	Κατηγορία 1 κλειδί	Σύνολο
Δ.Ε. Τήνου					
Χώρα Τήνου		15	47	35	97
Άγιος Φωκάς		2	6		8
Γύρλα			4		4
Άγιος Σώστης		2			2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αγ. Ιωάννης Πόρτο		14	15	4	33
Αρνάδος			1		1
Δ.Ε. Εξωμβούργου					
Κιόνια	1	15	7	2	25
Τριπόταμος		1			1
Στενή		1			1
Φαλατάδος			1		1
Κολυμπήθρα		1			1
Άγιος Ρωμανός		2	2		4
Υστέρνια			3		3
Δ.Ε. Πανόρμου					
Πύργος			14		14
Όρμος Πανόρμου			1		1
Πατέλες			2		2
Σύνολο	1	53	103	41	198

Πηγή : (Λύσιππος, Αθανασιάδης Υπό έγκριση ΣΧΟΟΑΠ Εξωμβούργου 2010).

Από τα στοιχεία της ιστοσελίδα τουριστικών επιχειρήσεων Τήνου οι μονάδες με ενοικιαζόμενα δωμάτια καταγράφονται συνολικά στον αριθμό των 187 και κατανέμονται ως εξής :

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ – ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ - ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ					
	Κατηγορία 4 κλειδιά	Κατηγορία 3 κλειδιά	Κατηγορία 2 κλειδιά	Κατηγορία 1 κλειδί	Σύνολο
Δ.Ε. Τήνου					
Χώρα Τήνου	2	22	37	25	86
Άγιος Φωκάς		6	3		9
Γύρλα			4		4
Αγ. Ιωάννης Πόρτο		15	11	2	28
Άγιος Σώστης	1	2			3
Αγία Βαρβάρα		1			1
Σκυλαντάρι		1	1		1
Αρνάδος			1		1
Καρυά		1			1
Δ.Ε. Εξωμβούργου					
Κιόνια	4	13	7	1	25
Τριπόταμος			1		1
Στενή		1			1
Σκαλάδος		1			1
Φαλατάδος			1		1
Κολυμπήθρα		1			1
Άγιος Ρωμανός		2	2		4
Υστέρνια			1		1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

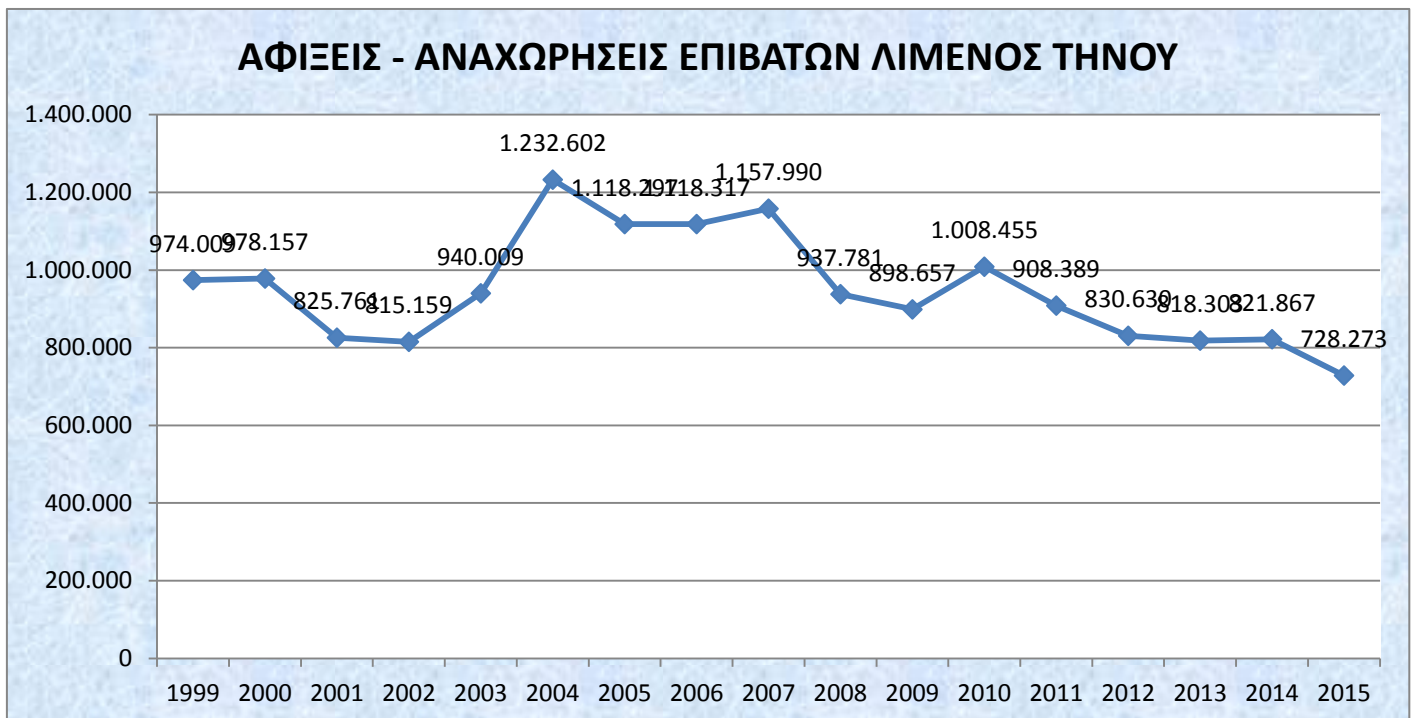
Όρμος Υ-στερνίων		1			1
Όρμος Γιαννάκη			1		1
Δ.Ε. Πανόρμου					
Πύργος			13	1	14
Όρμος Πανόρμου			2		2
Σύνολο	7	67	85	29	187

Πηγή : Ιστοσελίδα Τουριστικών Επιχειρήσεων Τήνου “TinosNet” 2015

Στο Μητρώο του Εμπορικού Επιμελητηρίου Κυκλάδων βρίσκονται καταγεγραμμένες 392 επιχειρήσεις στον κλάδο του εμπορίου και 208 επιχειρήσεις με αντικείμενο τον τουρισμό.

Η Τήνος χαρακτηρίζεται ως νησί με μεγάλη επισκεψιμότητα γεγονός που επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία αφίξεων και αναχωρήσεων από το λιμάνι της Τήνου, τα οποία για το έτος 2010 το κατατάσσουν στην 3^η θέση ανάμεσα στα νησιά των Κυκλάδων, με μόνο την Πάρο και τη Μύκονο να προηγούνται. Η πορεία των αφίξεων και αναχωρήσεων στην Τήνο δείχνει συνεχή άνοδο μέχρι το 2004 που άγγιξε και το μεγαλύτερο αριθμό αφίξεων αναχωρήσεων επιβατών δηλαδή τα 1.232.602 άτομα. Από το 2004 μέχρι και το 2015 εμφανίζει σταδιακή πτώση που είναι συνεχής από το 2010 και ύστερα. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2015 εμφανίζει αρνητικό ρεκόρ 15ετίας με 728.273 αφίξεις-αναχωρήσεις.

Εικόνα 47. Αφίξεις και αναχωρήσεις επιβατών λιμένος Τήνου

Πηγή : Λιμεναρχείο Τήνου 2016, Ιδία Επεξεργασία

B.1.2. Εντοπισμός κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης

TOMEAS	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	
Αγροτική Παραγωγή	Προβλήματα/μειονεκτήματα	Δυνατότητες/πλεονεκτήματα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	<p>1. Ο κατακερματισμός του αγροτικού κλήρου.</p> <p>2. Οι παρωχημένες και ανεπαρκείς υποδομές (εγχειρίσματα έργα, αγροτικός εξηλεκτρισμός) και οι πεπαλαιωμένες σταβλικές εγκαταστάσεις.</p> <p>3. Οι ελλείψεις στον τομέα της άρδευσης.</p> <p>4. Η μη δραστηριοποίηση στην περιοχή επιχειρήσεων επεξεργασίας αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.</p> <p>5. Οι συγκρούσεις και οι αδυναμίες σχεδιασμού χρήσεων γης.</p> <p>6. Η μη ορθολογική διαχείριση των εκτάσεων.</p> <p>7. Το προβληματικό πλαίσιο αδειοδοτήσεων, λόγω νομοθετικής πολυπλοκότητας και διοικητικών καθυστερήσεων.</p> <p>8. Η εσωστρέφεια και η μικρή ανταγωνιστική ικανότητα των αγροτικών προϊόντων λόγω αδυναμίας συσκευασίας και τυποποίησής τους και κόστους μεταφορών.</p> <p>9. Το χαμηλό επίπεδο κατάρτισης των απασχολούμενων στην γεωργία και η αδυναμία συγχρονισμού τους με τις εξελίξεις που συντελούνται στον τομέα.</p>	<p>1. Η ισχυρή κτηνοτροφία της περιοχής.</p> <p>2. Η ύπαρξη τοπικών προϊόντων και κυρίως η παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας.</p> <p>4. Η ύπαρξη ποιοτικών φυτικών προϊόντων, διαφόρων ποικιλιών θεραπευτικών βοτάνων και αυτόχθονων ειδών φυτών με αρωματικές ή φαρμακευτικές ιδιότητες που ευδοκιμούν στην περιοχή.</p> <p>5. Η ύπαρξη συσσωρευμένης εμπειρίας από την παραδοσιακή ενασχόληση των κατοίκων με την κτηνοτροφία.</p> <p>6. Το πλούσιο φυσικό απόθεμα.</p> <p>7. Η πρόσφατη κατασκευή αγροτικών υποδομών από το Δήμο (Σφαγείο Ελαιοτριβείο)</p>
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<p>1. Η επιφυλακτικότητα των νέων για το επάγγελμα του αγρότη.</p> <p>2. Η χαμηλή αποδοτικότητα του κλάδου της γεωργίας λόγω των κλιματολογικών συνθηκών, του έντονου ορεινού χαρακτήρα της περιοχής και τη νησιωτικότητα.</p> <p>3. Η σταδιακή εγκατάλειψη του πρωτογενή τομέα και η αύξηση της απασχόλησης στον τριτογενή.</p> <p>4. Η αύξηση του δείκτη γήρανσης στην περιοχή και η μείωση του παραγωγικού δυναμικού.</p> <p>5. Τα περιορισμένα επενδυτικά κίνητρα για την ανάπτυξη του Πρωτογενή τομέα και οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι.</p> <p>6. Η αλλαγή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής αναμένεται να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην τοπική παραγωγή που χαρακτηρίζεται από παραδοσιακές καλλιέργειες και σημαντικό προστατευτισμό.</p> <p>7. Η καθυστέρηση των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών στην αγροτική παραγωγή που μπορεί να επιφέρει συρρίκνωση.</p> <p>8. Η υποβάθμιση των εδαφών (διάβρωση υπερβόσκηση κ.α.).</p>	<p>1. Οι μεγάλες δυνατότητες για την ανάπτυξη πιστοποιημένης βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.</p> <p>2. Η ανάδειξη των παραδοσιακών χαρακτηριστικών της τοπικής κτηνοτροφίας για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας (βιολογικά, ελευθέρας βοσκής).</p> <p>3. Η μετεξέλιξη του παραδοσιακού αγρότη σε σύγχρονο επιχειρηματία με διαρκή εκπαίδευση και κατάρτιση.</p> <p>4. Η υποκατάσταση εισοδημάτων με ενίσχυση του εισοδήματος των αγροτών μέσω ειδικών μορφών τουρισμού.</p> <p>5. Η προώθηση και πιστοποίηση τοπικών προϊόντων/καλάθι τοπικών προϊόντων.</p> <p>6. Η αξιοποίηση της βιομάζας (από δάση και απόβλητα ζώων και ανθρώπων) και η αξιοποίηση των ΑΠΕ.</p> <p>7. Η αξιοποίηση πόρων από την 4η Προγραμματική Περίοδο (ΕΣΠΑ).</p> <p>8. Η αξιοποίηση των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων και άλλων Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.</p> <p>9. Η σταδιακά αυξανόμενη επιστροφή στα επαγγέλματα του αγροτικού κλάδου λόγω οικονομικής κρίσης των υπηρεσιών και εμπορίου.</p>
Τουρισμός	Προβλήματα/μειονεκτήματα	Δυνατότητες/πλεονεκτήματα
	1. Η έλλειψη προσανατολισμού και εξειδί-	1. Η ύπαρξη βασικών προϋποθέσεων ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	<p>κευσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα για την περιοχή.</p> <p>2. Η μικρή μεταποιητική δραστηριότητα και το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων που τις καθιστά ευάλωτες στις μεταβολές του ανταγωνισμού.</p> <p>3. Το μικρό μέγεθος των τοπικών αγορών.</p> <p>4. Το υψηλό μεταφορικό κόστος.</p> <p>5. Η προβληματική ποιότητα στην τουριστική υποδομή.</p> <p>6. Η έλλειψη σύνδεσης του κλάδου του τουρισμού με τα τοπικά - παραδοσιακά προϊόντα καθώς και με τα άλλα τουριστικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής.</p> <p>7. Η μη οργανωμένη προβολή και διαφήμιση της περιοχής μέσω διοργάνωσης προγραμμάτων εναλλακτικών ειδών τουρισμού, σε όλη τη διάρκεια του έτους.</p> <p>8. Οι υψηλοί δείκτες γήρανσης και η μείωση του παραγωγικού πληθυσμού.</p> <p>9. Η καθυστέρηση στην υλοποίηση των υποδομών (λιμενικές εγκαταστάσεις, ύδρευση ΒΙΟΚΑ).</p> <p>10. Έλλειψη συντονισμού τουριστικής πολιτικής</p>	<p>του τουρισμού καθώς και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.</p> <p>2. Η παραγωγή αξιόλογων τοπικών προϊόντων.</p> <p>3. Ο πλούσιος φυσικός πλούτος της περιοχής.</p> <p>4. Η διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.</p> <p>6. Τα νέα αναπτυξιακά δεδομένα που δημιουργούνται από την βελτίωση της προσβασιμότητας στην περιοχή μέσω της ολοκλήρωσης του λιμανιού και του εκσυγχρονισμού των πλοίων.</p> <p>8. Η γειτνίαση της περιοχής του Δήμου με άλλους τουριστικούς προορισμούς παγκόσμιου βεληνεκούς π.χ. Μύκονος</p> <p>9. Η δυνατότητα ενεργοποίησης των καταγόμενων από την περιοχή, οι οποίοι έχουν μεταναστεύσει στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό για την προβολή και προώθηση της περιοχής.</p>
	<p style="text-align: center;">Περιορισμοί</p> <p>1. Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στην τουριστική κίνηση</p> <p>2. Ο σταθερά μειούμενος αριθμός των επισκεπτών στην Τήνο.</p> <p>3. Η διάσπαση στις υποδομές σε μικρές μονάδες μικρής δυναμικότητας</p>	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p> <p>1. Οι δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού με τη δημιουργία ή τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και την αξιοποίηση των εφαρμογών διαδικτύου.</p> <p>2. Η εμπέδωση νοοτροπίας συνεργατικών συμπράξεων (clusters).</p> <p>3. Οι δυνατότητες ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού καθώς και των υπηρεσιών υποστήριξής του.</p> <p>4. Η αξιοποίηση πόρων από την 4η Προγραμματική Περίοδο (ΕΣΠΑ).για δράσεις τουρισμού - πολιτισμού</p> <p>5. Η δημιουργία δομών για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, για τη δημιουργία τοπικού κεφαλαίου, για την ισχυροποίηση των σχέσεων έρευνας και παραγωγής κ.ά.</p> <p>6. Η σύζευξη του αγροτικού τομέα με δευτερογενή και τριτογενή τομέα σε γεωργικά προϊόντα προστιθέμενης αξίας.</p> <p>7. Ο ενιαίος σχεδιασμός σε επίπεδο νησιού από τη Δημοτική Επιτροπή Τουρισμού Συνεργασία με τη Σύρο ως υποψήφια Πολιτιστική πρωτεύουσα.</p>
Απασχόληση	<p style="text-align: center;">Προβλήματα/μειονεκτήματα</p> <p>1. Η γήρανση του πληθυσμού.</p> <p>2. Η υπεροχή του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού έναντι του οικονομικά ενεργού.</p>	<p style="text-align: center;">Δυνατότητες/πλεονεκτήματα</p> <p>1. Οι ευνοϊκές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη συμπληρωματικής απασχόλησης και την διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας (μεταποίηση,</p>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	<p>3. Η αδυναμία συγκράτησης των νέων και παραγωγικών ηλικιών. 4. Η διόγκωση του τριτογενή τομέα σε βάρος των άλλων δύο παραγωγικών τομέων.</p> <p>5. Ο χαμηλός βαθμός επιχειρηματικότητας στην περιοχή και η έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης.</p> <p>6. Η αδυναμία αφομοίωσης των μεγάλων αλλαγών που συντελούνται στους κλάδους παραγωγής.</p> <p>7. Το υψηλό ποσοστό ανεργίας.</p> <p>8. Η διατήρηση της χαμηλής ανταγωνιστικότητας του δευτερογενή τομέα και η αδυναμία διασύνδεσης της έρευνας και της καινοτομίας με την παραγωγή</p>	<p>εναλλακτικός τουρισμός).</p> <p>2. Υψηλή αυτάρκεια νοικοκυριού σε βασικά αγαθά</p>
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<p>1. Η μη αξιοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων για την υποστήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων π.χ. προγράμματα ενθάρτυσης της ενεργούς γήρανης, προγράμματα δια βίου μάθησης.</p> <p>2. Η αδυναμία ανάσχεσης της πληθυσμιακής ερήμωσης της περιοχής και η διατήρηση της αστικοποίησης.</p> <p>3. Τα προβλήματα κοινωνικής συνοχής.</p> <p>4. Η οικονομική κρίση.</p>	<p>1. Η ολοκλήρωση των έργων υποδομής που θα βελτιώσουν την φυσιογνωμία της περιοχής κάνοντας την πιο ελκυστική.</p> <p>2. Η υποστήριξη της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας.</p> <p>3. Η αξιοποίηση πόρων από την 4η Προγραμματική Περίοδο (ΕΣΠΑ) για επανεγκατάσταση στον αγροτικό χώρο και ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας.</p>

	Προβλήματα/ανάγκες			Δυνατότητες
Εμπορική και Επιχειρηματική Δραστηριότητα	<p>1. Μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ των περιοχών του Δήμου στην εμπορική κίνηση</p> <p>2. Υποστελέχωση του Γραφείου που είναι αρμόδιο για τα καταστήματα ελέγχων εφαρμογής της νομοθεσίας καταστημάτων και επαγγελματιών</p> <p>4. Έλλειψη μηχανογραφημένης βάσης δεδομένων για τα καταστήματα</p> <p>5. Έλλειψη χωροθέτησης εμπορικών δραστηριοτήτων</p> <p>6. Ανεπαρκείς λιμενικές υποδομές</p>			<p>1. Παρά την κρίση η τουριστική προσέλευση θεωρείται μεγάλη</p> <p>2. Δικτύωση με προγράμματα της Περιφέρειας</p> <p>3. Συνδυασμός πρωτογενούς με τριτογενή τομέα (π.χ. αγροτική παραγωγή – εστίαση)</p> <p>4. Δικτύωση και συντονισμός κλάδων επιχειρηματιών (σύλλογοι, κοινές πρωτοβουλίες κλπ)</p>
	Περιορισμοί			Ευκαιρίες
	<p>1. Μικρό μέγεθος αγοράς</p> <p>2. Μεγάλη εποχικότητα σε όλα τα είδη του εμπορίου</p> <p>3. Προβληματική και δαιδαλώδης νομοθεσία περί αδειοδοτήσεων</p> <p>4. Ασάφεια ως προς τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες των φορέων</p> <p>5. Νησιωτικότητα - προβληματικές</p>			<p>1. Ύπαρξη παραρτήματος του Επιμελητηρίου Κυκλάδων</p> <p>2. Ολοκλήρωση των έργων του λιμανιού</p> <p>3. Στροφή προς ποιοτικά προϊόντα πρωτογενούς τομέα.</p>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	μεταφορές 6. Πτώση του κλάδου των κατασκευών 7. Αύξηση της εποχικότητας 8. Ανεργία νέων	
--	--	--

Κρίσιμα Ζητήματα

1. Η εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων για την παραγωγή ποιοτικών, τυποποιημένων και πιστοποιημένων προϊόντων.
2. Η αξιοποίηση των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων για την παραγωγή τοπικών προϊόντων ποιότητας, ΠΟΠ ή ΠΓΕ.
3. Η ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας και η ενθάρρυνση της μεταποίησης-τυποποίησης στο χώρο της βιολογικής γεωργίας δεδομένης της αυξημένης ζήτησης για βιολογικά προϊόντα.
4. Ο εκσυγχρονισμός του τομέα της κτηνοτροφίας και η βελτίωση των υποδομών και των συνθηκών εργασίας.
5. Η προβολή των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.
6. Η υλοποίηση υποδομών υποστήριξης και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας και στους τρεις παραγωγικούς τομείς.
7. Η επιδίωξη διασύνδεσης τουρισμού πολιτισμού και πρωτογενή τομέα
8. Η υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των επιχειρήσεων για την υιοθέτηση πρακτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης.
9. Η βελτίωση των υπηρεσιών του τουρισμού μέσω της προώθησης της καινοτομίας και της προσφοράς διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος λόγω της αυξημένης ζήτησης για εναλλακτικό τουρισμό
10. Η αυξημένη ανεργία
11. Στήριξη των τοπικών επιχειρήσεων
12. Ανάγκη ενίσχυσης επιχειρηματικότητας συνεργατικού επιπέδου κυρίως στον πρωτογενή τομέα
13. Εκμετάλλευση των φυσικών αποθεμάτων προς όφελος της τοπικής οικιακής οικονομίας

B.1.3. Περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Τήνου

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Δήμος Τήνου προήλθε από τη συνένωση των τριών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που υπήρχαν στο νησί της Τήνου, του Δήμου Τήνου, του Δήμου Εξωμβούργου και της Κοινότητας Πανόρμου. Η ευθύνη του Δήμου Τήνου σήμερα εκτείνεται σε όλο το νησί της Τήνου. Ο συνολικός ωφελούμενος πληθυσμός είναι περί τους 8.636 χιλιάδες κατοίκους, μαζί με περίπου τριπλάσιους επισκέπτες κατά τη θερινή περίοδο. Για την βελτίωση της διοίκησης νέα εκτελεστικά όργανα δημιουργήθηκαν όπως η Εκτελεστική Επιτροπή, η Οικονομική Επιτροπή αλλά και συμβουλευτικά όπως η Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής, το Συμβούλιο Μεταναστών, το Συντονιστικό Τοπικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας κ.α. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελείται από 21 συμβούλους και παράλληλα υπάρχουν 31 Τοπικοί Σύμβουλοι. Το Δήμαρχο συνεπικουρούν 4 αντιδήμαρχοι με χωρικά και τομεακά καθήκοντα.

Η συνένωση που έγινε στα πλαίσια του ν. 3852/ 2010 (Καλλικράτης) συνοδεύτηκε από τη μεταφορά πολλών αρμοδιοτήτων στο νέο νησιωτικό Δήμο. Συνολικά μεταφέρθηκαν περίπου 210 νέες αρμοδιότητες, οι οποίες δεν συνοδεύτηκαν όμως από αντίστοιχη μεταφορά πόρων. Οι αρμοδιότητες αυτές έχουν να κάνουν με τις πολεοδομικές εφαρμογές, την έκδοση σειράς επαγγελματικών αδειών, κοινωνικής πρόνοιας, αγροτικής ανάπτυξης, εκτέλεσης έργων και υποδομών, δημόσιας υγείας, παιδείας και αθλητισμού πολιτισμού. Ειδικά στην Τήνο ως νησιωτικός Δήμος μεταφέρονται επιπλέον και αρμοδιότητες από τις Περιφέρειες σχετικές με την Ενέργεια, Γεωργία, Κτηνοτροφία, Εμπορίου, Τουρισμού, Απασχόλησης, Χωροταξίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών, συνεργασίας με το ΕΚΑΒ κ.α. Παράλληλα με το προσωπικό των πρώην Ο.Τ.Α. μετακινήθηκαν προς το νέο Δήμο 9 υπάλληλοι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων - Επαρχείο Τήνου και 5 καθαρίστριες σχολείων.

Για το επίπεδο του νησιού ο Δήμος Τήνου αποτελεί ένα μεγάλο οργανισμό με 75 εργαζόμενους (υποστηριζόμενους από περίπου 25 εποχιακούς κάθε έτος), με 3 Διευθύνσεις, 13 Τμήματα και 16 Γραφεία, 7 Νομικά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

πρόσωπα και περί τα 12 εκατομμύρια ευρώ ετήσιο προϋπολογισμό. Η κατάταξη των υπαλλήλων αρχικά είχε γίνει σε προσωποπαγείς θέσεις με διαπιστωτική πράξη Δημάρχου. ²⁵Ο Δήμος Τήνου διαθέτει Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών (ΦΕΚ 1256/τΒ/2012, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα με το ΦΕΚ 1531/τΒ/21.06.2013). Ο αρχικός ΟΕΥ προσαρμόστηκε με τα όσα προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 33 του Ν.4024/2011 ώστε να αποτυπώνονται μόνο οι θέσεις του υπηρετούντος προσωπικού και οι κενές θέσεις που εξαιρούνται από την κατάργηση (άρθρο 33 του ν.4024/11).

Για τις θέσεις του υπηρετούντος προσωπικού λήφθηκε υπόψη η με αριθ. 3/3-1-2011 απόφαση Δημάρχου Τήνου (ΦΕΚ 437/τ.Β/17-3-2011, όπως διορθώθηκε με το ΦΕΚ 400/τ.Β/22.02.2012), με την οποία διαπιστώθηκε ως προσωπικό του νέου Δήμου Τήνου, με την ίδια σχέση εργασίας που κατείχε και κατατάχθηκε σε αντίστοιχες συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα με το βαθμό που κατείχε, το προσωπικό των συνενομένων Δήμων Τήνου, Εξωμβούργου Τήνου, Κοινότητας Πανόρμου Τήνου, το προσωπικό του Επαρχείου Τήνου / Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων που υποχρεωτικά μετατάχθηκε στον Δήμο Τήνου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 257 παρ. 2^α του ν. 3852/2010, καθώς και το προσωπικό ΙΔΑΧ καθαριστριών σχολικών μονάδων, το οποίο αυτοδίκαια μεταφέρθηκε στο Δήμο τις διατάξεις του Ν. 3870/2010 (ΦΕΚ 138/τΑ/9-9-2010).

Με το ΦΕΚ 1531/τΒ/21.06.2013 ο Δήμος προέβη στην τροποποίηση του ΟΕΥ έτσι ώστε να προσαρμοστεί με την ΚΥΑ 14167/11-4-2012 (ΦΕΚ 1237/Β/11-3-2012), σύμφωνα με την οποία διατηρήθηκαν εικοσιπέντε (25) συνολικά κενές οργανικές θέσεις μονίμου προσωπικού στο Δήμο Τήνου, οι οποίες προστέθηκαν στις αρχικές οργανικές θέσεις. Επιπλέον με την προσθήκη των 25 αυτών νέων θέσεων επήλθε και αλλαγή / τροποποίηση στην διάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου ως προς τις οργανικές μονάδες τους.

Με το Φ.Ε.Κ. 1265/11-04-2012 και την τροποποίησή του με το Φ.Ε.Κ. 1531/21-06-2013. Η συγκεκριμένη οργάνωση ισχύει μέχρι και σήμερα χωρίς αλλαγές.

Όσον αφορά το οικονομικό κομμάτι, ο νέος Δήμος ιδρύθηκε σε μία δυσμενή συνθήκη για τα δημόσια οικονομικά που αντικατοπτρίζεται και στα μειωμένα έσοδα που λαμβάνει από τους Κ.Α.Π. και τις άλλες πηγές κρατικής χρηματοδότησης (ΣΑΤΑ, ΘΗΣΕΑΣ κ.α.) Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι θα πρέπει να επιδείξει εξορθολογισμό στη διαχείριση και κατανομή των δαπανών του και προγραμματισμό και συνέπεια στην αύξηση των εσόδων του, προκειμένου να μπορέσει να συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες σε υψηλό επίπεδο προς τους δημότες και ιδιαίτερα αυτές της Πρόνοιας και των κοινωνικών αναγκών. Θέματα όπως ο έλεγχος των ελαστικών δαπανών (αναλώσιμα, προμήθειες υλικών, κ.λ.π) η μείωση του κόστους των κτιριακών εγκαταστάσεων (ενοίκια, ηλεκτρισμός, ενέργεια κ.λ.π), και η δίκαιη κατανομή των δημοτικών τελών-εισφορών μπορούν να επιφέρουν θετική προσαρμογή οικονομικού συσχετισμού εσόδων εξόδων, χωρίς αυτή να επιφέρει κοινωνική επιβάρυνση και κατ' επέκταση κοινωνική ανισότητα. Κρίσιμη είναι και η εφαρμογή σύγχρονου λογισμικού και συστημάτων πληροφορικής για τη διαφάνεια την ταχύτητα και σαφώς την αμφίδρομη κοινωνία με τους δημότες. Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών μπορεί να μειώσει και το κόστος αλλά και τον τρόπο παροχής υπηρεσιών προς την τοπική κοινωνία. Πρωταρχικής σημασίας κρίνεται η ύπαρξη στρατηγικού σχεδίου, με ιεράρχηση στόχων και χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, από συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις με ρεαλιστικούς στόχους προσαρμοσμένους στη χρυσή τομή μεταξύ οράματος της πολιτικής ηγεσίας και των αναγκών των πολιτών. Ο Δήμος Τήνου παρ' ότι είναι ένας από τους μικρούς Δήμους της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, μπορεί να εκμεταλλευτεί τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ως υπερτοπικό κέντρο ανάπτυξης

Δημοτική Αρχή, Αιρετά όργανα, Επιτροπές

Βάσει του ιδρυτικού ν. 3852/2010 (Καλλικράτης) αρθ. 7 παρ. 1 «Ο δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής²⁶, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο.» Στο κατώτερο επίπεδο της τοπικής διακυβέρνησης είναι τα συμβούλια και οι πρόεδροι των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων.

Δημοτικό Συμβούλιο

²⁵ ²⁵ Στοιχεία από το Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας (2014)

²⁶ Επιτροπή Ζωής συστήνουν οι Δήμοι με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων, συνεπώς δεν υφίσταται στο Δήμο Τήνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το Δημοτικό Συμβούλιο Τήνου αποτελείται από 21 μέλη, όπως αυτά προέκυψαν μετά τις εκλογές του 2010. Η σύνθεση του Δημοτικού Συμβουλίου Τήνου με βάση τον συνδυασμό προέλευσης, το ασκούμενο επάγγελμα και το εκπαιδευτικό επίπεδο των μελών του, διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Σύμφωνα με το συνδυασμό προέλευσης	1 ^{ος} Συνδυασμός	13
	2 ^{ος} Συνδυασμός ²⁷	7
	3ος συνδυασμός	1
Σύμφωνα με το επάγγελμα	Συνταξιούχοι	4
	Επιχειρηματίες	10
	Ναυτικοί Πράκτορες	1
	Ελεύθεροι Επαγγελματίες	2
	Συμβολαιογράφοι	1
	Δημόσιοι Υπάλληλοι	1
	Δικηγόροι	1
Σύμφωνα με το επίπεδο εκπαίδευσης	ΠΕ	5
	ΔΕ	16
Σύμφωνα με την ηλικία	21-39	4
	40-54	7
	55-64	10
Σύμφωνα με το φύλο	Άνδρες	16
	Γυναίκες	5

Το Δημοτικό Συμβούλιο κατά το έτος 2014 πραγματοποίησε 20 συνεδριάσεις. Στις συνεδριάσεις του συζητήθηκαν και ελήφθησαν συνολικά 228 αποφάσεις.

Εκτελεστική επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή του Δήμου Τήνου αποτελείται από 5 μέλη και υφίσταται σε όλους τους δήμους που έχουν περισσότερους από έναν αντιδήμαρχο. Είναι συλλογικό συντονιστικό όργανο και εκτελεστικό όργανο, την οποία μετέχουν ο δήμαρχος και οι αντιδήμαρχοι. Ασχολείται με την εφαρμογή της δημοτικής πολιτικής σε όλους τους τομείς καθώς και την εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου του δήμου, του μεσοχρόνιου, ετήσιου και πενταετούς προγράμματος δράσης. Το 2014 συνήλθε σε 5 συνεδριάσεις και έλαβε ανάλογες αποφάσεις.

Οικονομική Επιτροπή

Η οικονομική επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Αποτελείται από 7 μέλη. Το 2014 συνήλθε σε 35 συνεδριάσεις και έλαβε 238 αποφάσεις.

²⁷ Το Δεκέμβριο του 2014 ένας Δημοτικός Σύμβουλος από το 2^ο συνδυασμό ανεξαρτητοποιήθηκε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Άλλες επιτροπές και όργανα του Δήμου

Επιτροπή Παιδείας

Η Δημοτική Επιτροπή Παιδείας αποτελείται από 6 μέλη εκ των οποίων, δύο διευθυντές που εκπροσωπούν τις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης των σχολικών μονάδων της Τήνου, έναν εκπρόσωπο του συνδικαλιστικού οργάνου των εκπαιδευτικών, δύο δημότες και πρόεδρο μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου. Έργο της είναι η κατανομή των πιστώσεων για τις σχολικές μονάδες, ο σχεδιασμός για τη συντήρηση των σχολικών μονάδων κτιριακά θέματα στέγασης σχολείων και γενικότερης εκπαιδευτικής φύσεως. Το 2014 πραγματοποίησε 4 συνεδριάσεις.

Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής

Η Δημοτική Επιτροπή Τουρισμού ιδρύθηκε με σκοπό την προώθηση του τουρισμού και την προβολή της Τήνου. Αποτελείται από 13 μέλη, που είναι δημότες της Τήνου εκπρόσωποι τοπικών φορέων, δημοτικοί σύμβουλοι κ.α. Μέσα στο 2014 έχει πραγματοποιήσει 2 συνεδριάσεις

Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών

Σε κάθε δήμο συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, συμβούλιο ένταξης μεταναστών ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Με την 108/2011 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου συγκροτήθηκε 11 μελές Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών στο οποίο εκτός από Δημοτικούς Συμβούλους περιλαμβάνει 2 δημότες ένα εκπρόσωπο Αστυνομικής Αρχής, ένας εκπρόσωπο Λιμεναρχείου, ένα εκπρόσωπος του Δόγματος της Δυτικής Εκκλησίας, ένας εκπρόσωπος του Δόγματος της Ανατολικής Εκκλησίας, ένα εκπρόσωπο του εμπορικού Συλλόγου, ένας εκπρόσωπο του Συλλόγου ενοικιαζομένων δωματίων με Πρόεδρο του Συμβουλίου ένταξης μεταναστών τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου. Μέχρι και το 2014 δεν ενεργοποιήθηκε και δεν πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις. Με την .../2014 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου το Συμβούλιο ένταξης μεταναστών αναεώθησε και ψηφίστηκε ο κανονισμός λειτουργίας.

Αντιδήμαρχοι

Στην άσκηση της Δημοτικής Πολιτικής το δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι οι οποίοι σύμφωνα με το νόμο είναι οι σύμβουλοι της πλειοψηφίας που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην και κατά τόπο. Οι κατά τόπον αρμοδιότητες ασκούνται στα όρια μιας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων του Δήμου. Στο Δήμο Τήνου υπάρχουν 4 αντιδήμαρχοι, τρεις εκ των οποίων παράλληλα με τα τομεακά τους καθήκοντα έχουν κατά τόπον χωρικές αρμοδιότητες στις Δημοτικές Ενώτητες.

N.Π.Δ.Δ. - Ν.Π.Ι.Δ.

Με την 70/2011 απόφαση του Δ.Σ. αποφασίστηκε η συγχώνευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 103 του Ν.3852/2010 των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία :

1.- *Παιδικός Σταθμός του Δήμου Τήνου*, ο οποίος συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 115/2000 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Τήνου, και του οποίου ο σκοπός, η περιουσία, οι πόροι κ.α. ορίζονται στην απόφαση 9137/23-8-2000 του Γ.Γ. της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1102/Β/6-9-2000.

2.- *ΚΑΠΗ Δήμου Τήνου*, το οποίο συστάθηκε με την με αριθ. 40/2003 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Τήνου, και του οποίου ο σκοπός, η περιουσία, οι πόροι κ.α ορίζονται στην απόφαση 2892/19-3-2003 του Γ.Γ. της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 379/Β/31-3-2003

σε ένα ενιαίο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου στο Δήμο Τήνου με την επωνυμία **«Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο Δήμου Τήνου»**, με έδρα αυτήν του Δήμου Τήνου.

Επίσης με την 72/2011 απόφασή του το Δ.Σ. του Δήμου αποφάσισε

1. Την σύσταση δύο (2) Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου με το όνομα :

α) **«Ενιαία Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Τήνου**, στην οποία συγχωνεύονται οι εξής έξι (6) Σχολικές Επιτροπές :

1) Σχολική Επιτροπή 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου .

2) Σχολική Επιτροπή 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου.

3) Σχολική Επιτροπή 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} Νηπιαγωγείου Τήνου.

4) Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δήμου Εξωμβούργου.

5) Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου – Νηπιαγωγείου Στενής – Φαλατάδου Τήνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

6) Σχολική Επιτροπή Δημοτικού Σχολείου & Νηπιαγωγείου Πανόρμου Τήνου.

β) **Ενιαία Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Τήνου**, στην οποία συγχωνεύονται οι εξής τρεις (3) Σχολικές Επιτροπές :

- 1) Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου Τήνου.
- 2) Σχολική Επιτροπή Λυκείου Τήνου.
- 3) Σχολική Επιτροπή ΕΠΑΛ Τήνου.

Επίσης στο Δήμο Τήνου έχει την έδρα του το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Τήνου – Ανδρου

Άλλα νομικά πρόσωπα που υπάρχουν στο Δήμο Τήνου είναι

- **Δημοτικό Ιερό Ίδρυμα Αγ. Τριάδας Γόρλας.**
- **Δημοτικό Ίδρυμα Μουσείο Κώστα Τσόκλη.**
- **Πνευματικό Εκπολιτιστικό Κέντρο Κοινότητας Πανόρμου**

Ειδικότερα²⁸

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

1. Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο Δήμου Τήνου

Το Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο Δήμου Τήνου προήλθε από την συγχώνευση του Παιδικού Σταθμού και του ΚΑΠΗ του Δήμου Τήνου. Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη. Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας έχει καταρτιστεί αλλά δεν έχει τελειώσει η διαδικασία της έγκρισής του από τα αρμόδια όργανα καθώς απαιτήθηκε επικαιροποίηση του μετά από την ανάληψη της νέας δημοτικής αρχής. Οι υπηρεσίες του Δημοτικού Νομικού Προσώπου Δήμου Τήνου, λειτουργούν σε επίπεδο μιας Διεύθυνσης στην οποία υπάγονται τρία Τμήματα. Η διοικητική διάρθρωση του Νομικού Προσώπου έχει ως ακολούθως:

- I. Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)
- II. Πρόεδρος ΔΣ
- III. Διευθυντής Νομικού Προσώπου
- IV. Τμήμα Διοικητικής και Λογιστικής Υποστήριξης
- V. Τμήμα Παιδικής Προστασίας και Παιδείας
- VI. Τμήμα Τρίτης Ηλικίας και Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων

Η στελέχωση των Τμημάτων που το αποτελούν είναι η εξής :

- *Διευθυντής Νομικού Προσώπου* : ΔΕΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝΕΤΑΙ

- *Τμήμα Διοικητικής και Λογιστικής Υποστήριξης* ΔΕΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝΕΤΑΙ Η διοικητική εξυπηρέτηση του Νομικού Προσώπου γίνεται από υπάλληλους του Δήμου όσον αφορά στο λογιστικό μέρος και στα θέματα διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού και μητρώων προσωπικού και το αμιγώς διοικητικό από υπάλληλο του Νομικού προσώπου με ειδικότητα Νηπιαγωγού, παράλληλα με τα λοιπά παιδαγωγικά του καθήκοντα.

- *Τμήμα Παιδικής Προστασίας και Παιδείας* Αντιστοιχεί στον Παιδικό Σταθμό. Υπηρετούν 5 υπάλληλοι κλάδων ΠΕ Νηπιαγωγών, ΤΕ Βρεφονηπιοκομίας, ΔΕ8 Βοηθών Βρεφοκόμων, ΥΕ Βοηθητικού Προσωπικού Μαγειρείου και ΥΕ Γενικών Καθηκόντων.

- *Τμήμα Τρίτης Ηλικίας και Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων*

Αντιστοιχεί στο πρώην ΚΑΠΗ του Δήμου Τήνου. Υπάρχει μία υπάλληλος ειδικότητας ΤΕ2 Κοινωνικών Λειτουργών, η οποία είναι αποσπασμένη στο Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου Τήνου .

2. Ενιαία Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Τήνου

Αποτελείται από 15μελές διοικητικό συμβούλιο. Ασχολείται με όλα τα εκπαιδευτικά θέματα που απασχολούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση του Δήμου Τήνου. Δεν στελεχώνεται με προσωπικό. Η διοι-

²⁸ Στοιχεία από το Τμήμα Ανθρωπίνου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας (2014)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

κητική της εξυπηρέτηση γίνεται από 2 υπαλλήλους του Δήμου Τήνου, παράλληλα με τα λοιπά τους καθήκοντα.

3. Ενιαία Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Τήνου,

Αποτελείται από 15μελές διοικητικό συμβούλιο. Ασχολείται με όλα τα εκπαιδευτικά θέματα που απασχολούν την δευτεροβάθμια εκπαίδευση του Δήμου Τήνου. Δεν στελεγχώνεται με προσωπικό, η διοικητική της εξυπηρέτηση γίνεται από 2 υπαλλήλους του Δήμου Τήνου, παράλληλα με τα λοιπά τους καθήκοντα.

4. Δημοτικό Ιερό Ίδρυμα Αγ. Τριάδας Γύρλας,

Διοικείται από 5μελή επιτροπή. Σκοπός του είναι η συντήρηση και ευπρεπισμός του όλου συγκροτήματος του Ναού και των Παραρτημάτων αυτού, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διατήρηση του χαρακτήρα του ως ιστορικού εκκλησιαστικού εθνικού μνημείου, η σύσταση δημοτικού αγροκήπου, η μέριμνα του μαυσωλείου (οστεοφυλακίου), η συντήρηση των ξενώνων οι οποίοι φιλοξενούν Τήνιους σπουδαστές κ.λ.π. Δεν στελεγχώνεται με προσωπικό, η διοικητική του εξυπηρέτηση γίνεται από 2 υπαλλήλους του Δήμου Τήνου, παράλληλα με τα λοιπά τους καθήκοντα.

5. Δημοτικό Ίδρυμα Μουσείο Κώστα Τσόκλη,

Αναμένεται η σύστασή του ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Σύμφωνα με το ιδρυτικό καταστατικό, κύριος στόχος του Μουσείου είναι να προβάλλει το έργο του Κώστα Τσόκλη και μέσα απ' αυτό, να φέρει σ' επαφή το ευρύ κοινό με τη σύγχρονη τέχνη. Παράλληλα με τα έργα του Κώστα Τσόκλη, στο Μουσείο είναι συγκεντρωμένο όλο το αρχείο του καλλιτέχνη, βιογραφικά στοιχεία, άρθρα, συνεντεύξεις, κατάλογοι εκθέσεων, βιβλία, φωτογραφίες, τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές που προβάλλονται καθημερινά σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο του Μουσείου. Στόχοι του Μουσείου είναι να προσφέρει συνεχώς ευκαιρίες για νέες αισθητικές συγκινήσεις, νέες γνώσεις και ψυχαγωγία στο κοινό του.

Οι δραστηριότητες του Μουσείου περιλαμβάνουν: καλλιτεχνική βιβλιοθήκη, οργάνωση διαλέξεων από ιστορικούς Τέχνης και ανθρώπους του πνεύματος, της λογοτεχνίας, του θεάτρου κ.ά., σεμινάρια για εκπαιδευτικούς σχετικά με την Τέχνη και την Εκπαίδευση, προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά, εφήβους και ενήλικες, μία φορά την εβδομάδα προβάλλονται στον προαύλιο χώρο του Μουσείου κινηματογραφικές ταινίες με θέμα τη ζωή μεγάλων καλλιτεχνών, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις παρουσιάζονται στο Θέατρο στον Κουμάρο.

6. Πνευματικό Εκπολιτιστικό Κέντρο Πανόρμου «Γιαννούλης Χαλεπάς»

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι η ανάπτυξη κάθε είδους πολιτιστικής δραστηριότητας στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Πανόρμου και στα Τοπικά Διαμερίσματα Υστερνίων και Καρδιανής του Δήμου Τήνου (που έχουν ανάλογα πολιτιστικά χαρακτηριστικά και καλλιτεχνική παράδοση με τον Πύργο, η μέριμνα των μουσείων της περιοχής της Δημοτικής Ενότητας Πανόρμου και η ανύψωση του πνευματικού επιπέδου των Πανορμιτών και των κατοίκων της Έξω Μεριάς και ιδιαίτερα της νεολαίας. Δε στελεγχώνεται με προσωπικό, η διοικητική του εξυπηρέτηση γίνεται από 1 υπάλληλο του Δήμου Τήνου, παράλληλα με τα λοιπά του καθήκοντα. Ενισχύεται με 2 εποχιακούς υπαλλήλους τη θερινή περίοδο για την λειτουργία των μουσείων του Πύργου.

7. Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Τήνου – Άνδρου

Έχει την έδρα του στο Δήμο Τήνου και διοικείται από 15μελές Δ.Σ. στο οποίο μετέχουν μέλη από το Δήμο Τήνου και το Δήμο Άνδρου. Πρόκειται για ιδιαίτερα οικονομικά εύρωστη υπηρεσία η οποία απασχολεί 4 υπαλλήλους ειδικότητας: ΠΕ Πολιτικών μηχανικών, ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού, ΤΕ Τεχνολόγου Πολιτικού Μηχανικού και ΥΕ Εργατών Καθαριότητας Εξωτερικών Κοινοχρήστων Χώρων.

Δημοτικές Επιχειρήσεις - ΝΠΙΔ

1 Κοινοφελής Επιχείρηση Υπηρεσιών Δήμου Τήνου (Κ.ΕΠ.Υ.ΔΗ.Τ).

Η συγχώνευση των κοινοφελών επιχειρήσεων του Δήμου Τήνου: Της Δημοτικής Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Εξωμβούργου, με τον διακριτικό τίτλο «ΔΗ.Κ.Ε.Δ.Ε.» και της Δημοτικής Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Τήνου, με τον διακριτικό τίτλο «ΔΗ.Κ.Ε.ΔΗ. οδήγησε στη σύσταση ενιαίας Κοινοφελούς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δημοτικής επιχείρησης του Ν. 3463/2006 (Δ.Κ.Κ.), με την ονομασία Κοινοφελής Επιχείρηση Υπηρεσιών Δήμου Τήνου και διακριτικό τίτλο Κ.ΕΠ.Υ.ΔΗ.Τ.

Ως σκοπό έχει τον σχεδιασμό, την υλοποίηση, αξιολόγηση και έρευνα ανάπτυξης ενεργειών Κοινωνικής Πολιτικής και Αλληλεγγύης, την προστασία του περιβάλλοντος, την εκπόνηση προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας, το σχεδιασμό, την υλοποίηση, την αξιολόγηση και την έρευνα ανάπτυξης ενεργειών Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η επιχείρηση διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο της το οποίο αποτελείται από 11 Μέλη σύμφωνα με το άρθρο 255 του ΚΔΚ. Οι εργασίες της Επιχείρησης εποπτεύονται από το ΔΣ, που εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο, και διευθύνονται από τον Γενικό Διευθυντή και τους Διευθυντές οι οποίοι διορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι υπόλογοι σε αυτό για την εύρυθμη λειτουργία της.

Η Επιχείρηση συγκροτείται από τις πιο κάτω διοικητικές ενότητες:

1. Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)
2. Πρόεδρος ΔΣ
3. Γενικός Διευθυντής
4. Γραμματεία Δ.Σ. & Γενικής Διεύθυνσης
5. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών
 - Γραφείο Διοικητικών Υπηρεσιών
 - Γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας
7. Τμήμα Πολιτισμού
8. Τμήμα Αθλητισμού
9. Τμήμα Περιβάλλοντος
10. Τμήμα Έρευνας και Τεχνολογίας
11. Τμήμα Τουρισμού

Στην επιχείρηση απασχολούνται :

Ένας Κοινωνικός Λειτουργός με ΣΟΧ, τρεις Νοσηλεύτριες με ΣΟΧ, μια Καθαρίστρια\βοηθητικό προσωπικό με ΣΟΧ , Δύο Κοινωνικοί Φροντιστές\Επιμελητές πρόνοιας με ΣΟΧ, ένας Οδηγός με ΣΟΧ και ένας Λογιστής με ΣΜΕ. Μέχρι και σήμερα ο έχει ιδιαίτερη παρουσία στην άσκηση της κοινωνικής και πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου καθώς «τρέχει» τα προγράμματα Βοήθεια στο Σπίτι, Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων και το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών. Επίσης κάθε καλοκαίρι διοργανώνει το «Φεστιβάλ Δήμου Τήνου» με πλήθος εκδηλώσεων.

2. Η Δημοτική Επιχείρηση Σφαγείου – Ελαιοτριβείου Τήνου.

Έχει συσταθεί για τη διαχείριση των Δημοτικών Σφαγείων και την κατασκευή Δημοτικού Ελαιοτριβείου και συγκεκριμένα τη λειτουργία σφαγείου ζώων ζώνων, την εκμετάλλευση των υποπροϊόντων της σφαγής και συναφείς με αυτά δραστηριότητες και τη λειτουργία ελαιοτριβείου. Η αμιγής διαδημοτική επιχείρηση διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται μαζί με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση των Δημοτικών Συμβουλίων. Απασχολεί ένα Γεωπόνο με Σύμβαση Μίσθωσης Έργου.

Διάρθρωση Οργανικών Μονάδων

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας ο οποίος ψηφίστηκε με την 53/2012 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου (Φ.Ε.Κ 1265/11-04-2012) και τροποποιήθηκε με το Φ.Ε.Κ. 1531/21-06-2013, η συγκρότηση και διάρθρωση των Υπηρεσιών του Δήμου Τήνου διαμορφώνεται ως εξής

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γραφείο Δημάρχου.
2. Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
3. Νομική Υπηρεσία
4. Γραφείο Ειδικών Συνεργατών – Συμβούλων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία

- α) Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- β) Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- γ) Απασχόλησης και Σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης, Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών
- β) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας
- γ) Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού
- δ) Γραφείο Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
- ε) Γραφείο Δημόσιας Υγείας
- στ) Γραφείο Αρχειακών Συλλογών
- ζ) Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
- η) Τμήμα ΚΕΠ

2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου
- β) Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας και Ταμείου
- γ) Γραφείο Προμηθειών & Αποθήκης
- δ) Γραφείο Μισθοδοσίας
- ε) Γραφείο Δημοτικού Ταμείου

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

1. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Τεχνικών Έργων,
- β) Τμήμα Η/Μ έργων και Συγκοινωνιών
- γ) Τμήμα Ύδρευσης – Αποχέτευσης
- δ) Τμήμα Δόμησης
- ε) Τμήμα Πρασίνου & Διαχείρισης Απορριμμάτων
- στ) Γραφείο Περιβάλλοντος & Πολιτικής Προστασίας
- ζ) Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας
- η) Γραφείο Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΞΙΝΑΡΑ

- 1. Γραφείο ΚΕΠ Εξωμβούργου
- 2. Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης Εξωμβούργου

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

- 1. Γραφείο ΚΕΠ Πανόρμου
- 2. Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης Πανόρμου

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ

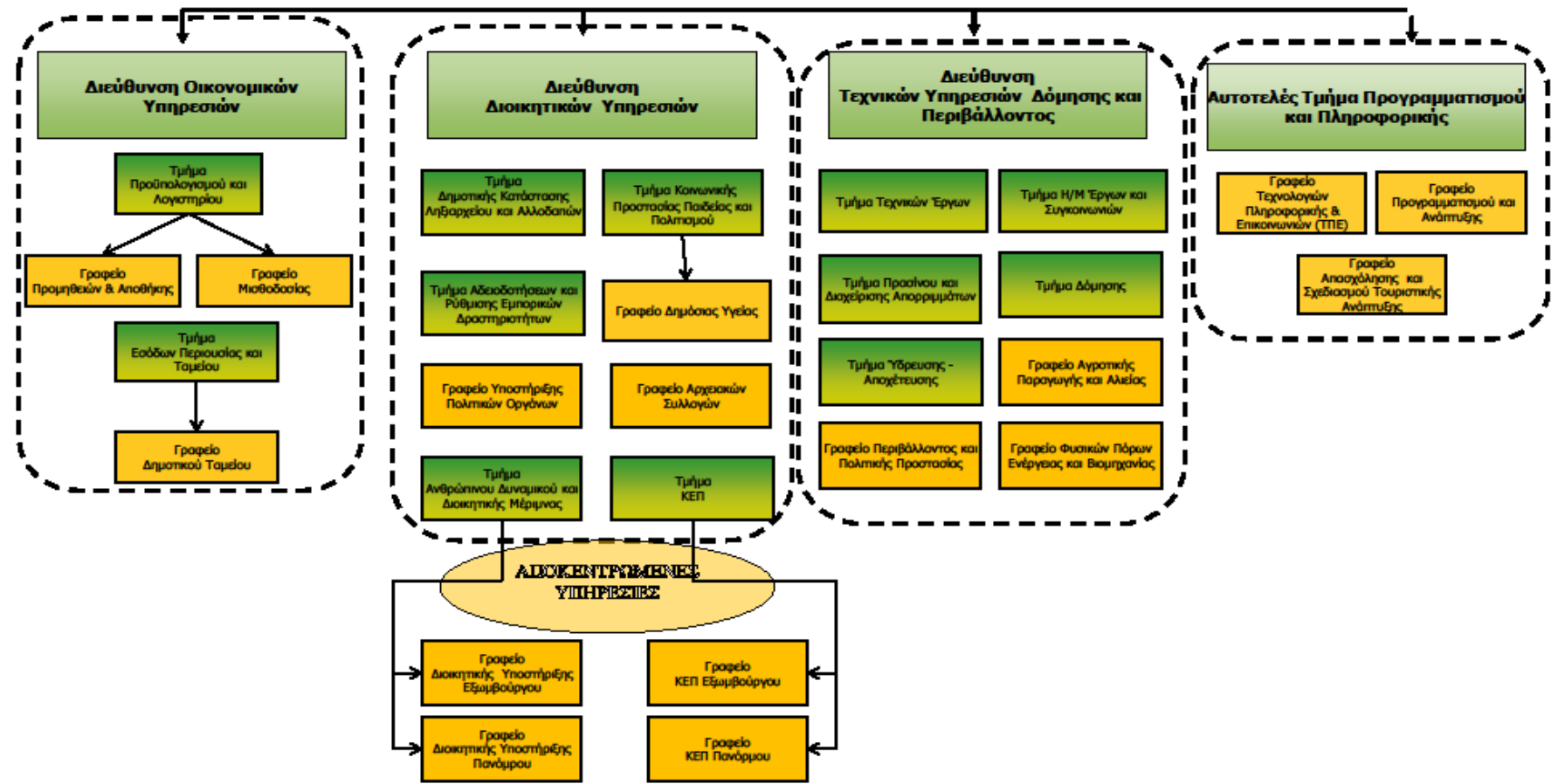
- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
- ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΗΜΑΡΧΟΣ

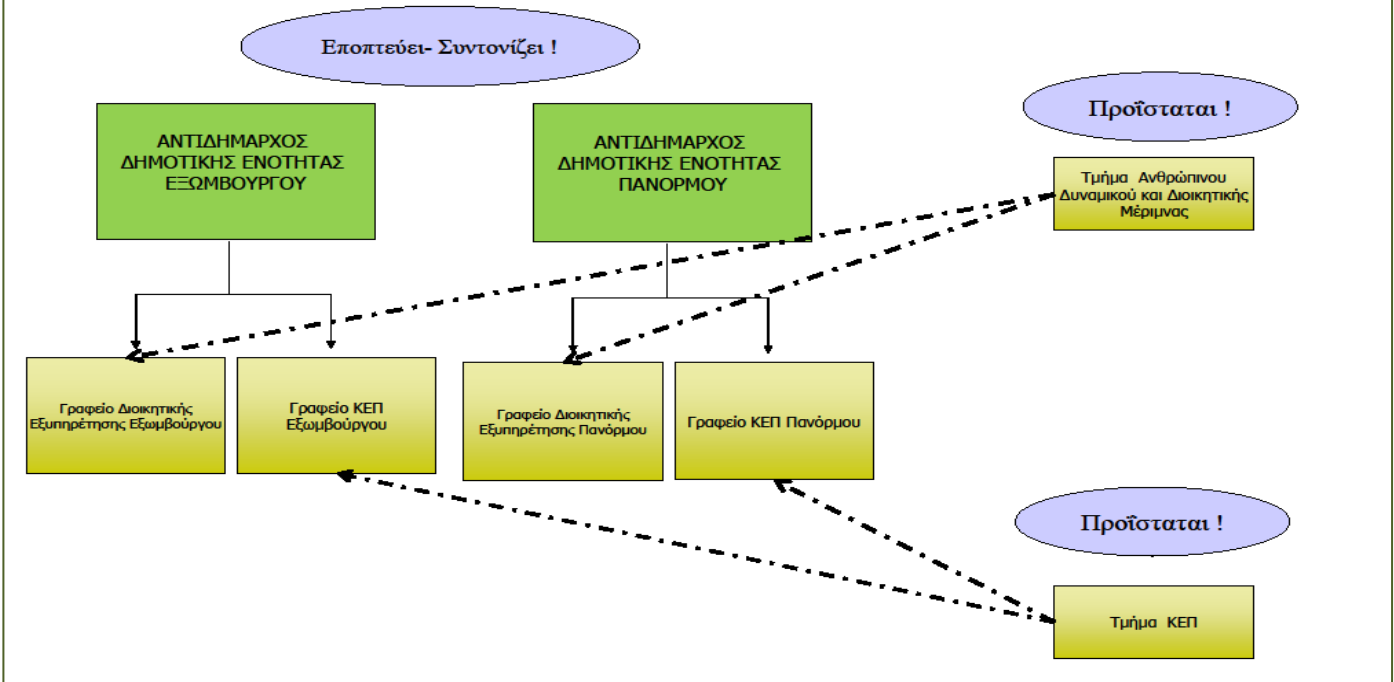
- Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας
- Γραφείο Ειδικών Συνεργατών-Συμβούλων

ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ

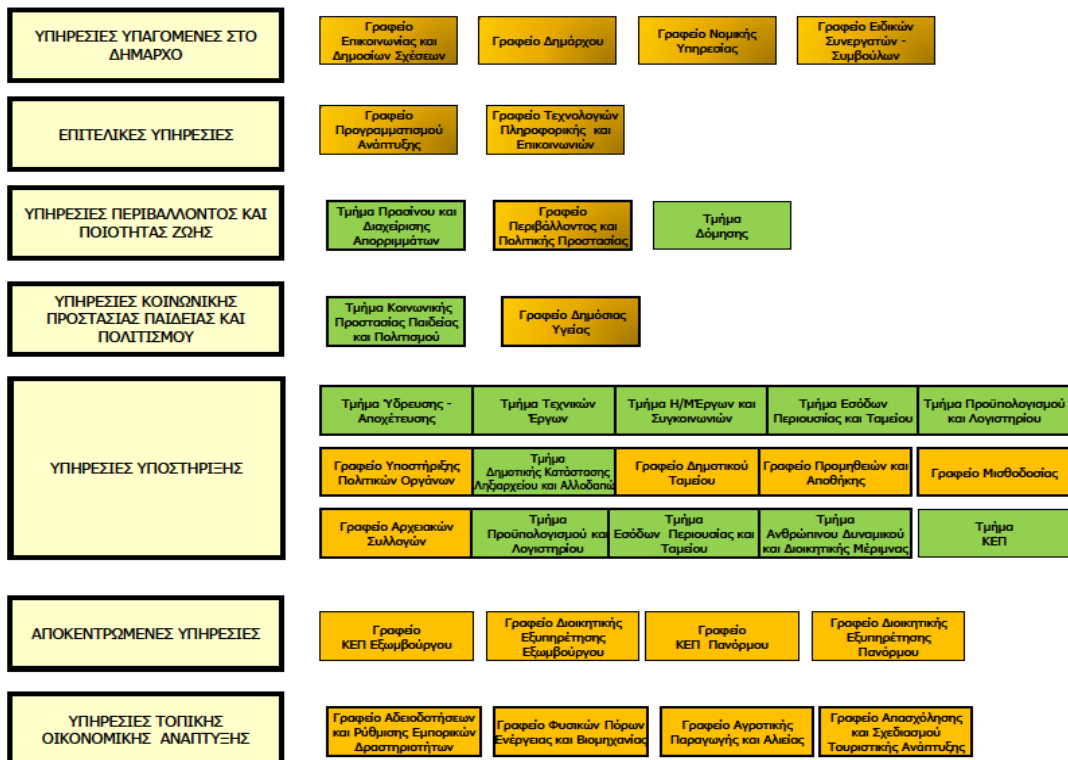
- Γραφείο Δημάρχου
- Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ

ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Η ιεράρχηση των υπηρεσιών του Δήμου Τήνου βάσει αντικειμένου και θεματικού τομέα όπως αυτοί έχουν κατηγοριοποιηθεί στον στρατηγικό σχεδιασμό παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής	Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός	Τοπική Οικονομία & Απασχόληση	
Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού	Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας	Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας
Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας	Γραφείο Δημόσιας Υγείας	Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων	Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών
Τμήμα Δόμησης	Γραφείο Αρχαικών Συλλογών	Γραφείο Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας	Τμήμα ΚΕΠ
Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων		Γραφείο Απασχόλησης και Σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης	Γραφείο Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων
Τμήμα Ύδρευσης - Αποχέτευσης			Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών			Γραφείο ΤΠΕ
			Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
			Γραφείο Δημάρχου
			Γραφείο Ειδικών Συνεργατών - Συμβούλων
			Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου
			Τμήμα Εσόδων Περιουσίας και Ταμείου
ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Δομές και δραστηριότητες της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, Δόμησης και Περιβάλλοντος

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Δόμησης και Περιβάλλοντος περιλαμβάνει τα Τμήματα Τεχνικών Έργων, Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Ύδρευσης – Αποχέτευσης Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων, το Τμήμα Δόμησης, το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και Περιβάλλοντος, το Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Γραφείο Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Δόμησης και Περιβάλλοντος είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησή τους. Επίσης, είναι αρμόδια για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Συγχρόνως, η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Επιπλέον, η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου, τη λειτουργία των Κοιμητηρίων, των Δημοτικών Σφαγείων και της ενεργειακής διαχείρισης. Η Διεύθυνση έχει επίσης την αρμοδιότητα της Πολιτικής Προστασίας στο επίπεδο του Δήμου.

Συνεργάζεται με, με τη Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού και με το Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής, κατά το σχεδιασμό σύνταξης του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος καθώς και για την κατάρτιση των προγραμμάτων δράσης του Δήμου που αφορούν την υλοποίηση των λειτουργιών του.

Είναι η πολυπληθέστερη σε προσωπικό οργανωτική μονάδα του Δήμο καθώς απασχολεί 42 μόνιμους υπαλλήλους σε όλα τα Τμήματα και Γραφεία της. Προϊστάμενοι έχουν οριστεί στη Διεύθυνση και στα Τμήματα Τμήματα Τεχνικών Έργων, Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Ύδρευσης – Αποχέτευσης Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων Η κατανομή του προσωπικού ανά Τμήμα/ Γραφείο και ειδικότητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Ανθρώπινο Δυναμικό Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών Δόμησης και Περιβάλλοντος		
<i>Πλήθος</i>	<i>Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα</i>	<i>Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)</i>
ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ : 1 ΠΕ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ		
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Τεχνικών Έργων		
2	ΤΕ3 ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών		
1	ΤΕ3 ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΤΕ4 ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Ύδρευσης- Αποχέτευσης		
1	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	ΙΔΑΧ
2	ΔΕ29 ΟΔΗΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
2	ΔΕ30 ΤΕΧΝΙΤΩΝ (ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ)	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ30 ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΜΟΝΙΜΟ
2	ΔΕ30 ΤΕΧΝΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
2	ΔΕ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ28 ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ30 ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΥΕ16 ΕΡΓΑΤΩΝ (ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ)	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΥΕ14 ΕΡΓΑΤΩΝ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ24 ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Δόμησης		
1	ΠΕ3 ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων		

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

6	ΔΕ29 ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ29 ΟΔΗΓΩΝ (ΑΠΟΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΟΥ)	ΜΟΝΙΜΟ
7	ΥΕ16 ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΟΝΙΜΟ
1	Δ28 Ε ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΥΕ14 ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας		
1	ΥΕ14 ΕΡΓΑΤΩΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας		
0		
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας		
0		

Αναλυτικότερα ανά Τμήμα – Γραφείο :

1.Τμήμα Τεχνικών Έργων

Το Τμήμα αποτελεί κομβική υπηρεσία για τη λειτουργία του Δήμου καθώς είναι στην ουσία το κατεξοχήν όργανο εκτέλεσης και εφαρμογής της δημοτικής πολιτικής σε επίπεδο έργων. Σύμφωνα με τον υπό έγκριση Ο.Ε.Υ. έχει ως κύριο αντικείμενο του Δήμου το αντικείμενο την, κτιριακών έργων, έργων διαμόρφωσης, διαρρύθμισης και εξωραϊσμού των κοινοχρήστων χώρων στην περιοχή του Δήμου αλλά και υδραυλικών και εγγειοβελτιωτικών έργων

Στα πλαίσια της σύνταξης του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης από το 2012 και έπειτα είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση και υλοποίηση του Τεχνικού Προγράμματος και συνεργάζεται με το Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής για το σκοπό αυτό, αλλά και με τη Δ/ση Οικονομικών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού. Οι διοικητικές του υπηρεσίες βρίσκονται στον 1^ο όροφο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου.

2.Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών

Το Τμήμα μελετά και εκτελεί έργα που αφορούν τον τομέα του ηλεκτροφωτισμού, του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, οδικής σήμανσης, πινακίδων και συγκοινωνιών – μεταφορών και κατασκευή, συντήρηση και επισκευή συγκοινωνιακών έργων

3.Τμήμα Ύδρευσης – Αποχέτευσης

Το Τμήμα Ύδρευσης – Αποχέτευσης σύμφωνα με τον Ο.Ε.Υ. μεριμνά για την επισκευή, την συντήρηση και την καλή λειτουργία των υδραυλικών έργων ύδρευσης, αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων και των εγκαταστάσεων επεξεργασίας πόσιμου και ακαθάρτου νερού. Επιπλέον προγραμματίζει, εισηγείται, σχεδιάζει και μεριμνά για την κατασκευή έργων επέκτασης ή ανανέωσης των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης του Δήμου και των αντίστοιχων εγκαταστάσεων επεξεργασίας νερού. Μεριμνά για την καταγραφή των καταναλώσεων νερού στους υδρομετρητές και ενημερώνει σχετικά τη Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών για την είσπραξη του αντιτίμου των καταναλώσεων. Απασχολεί 15 υπαλλήλους. Το διοικητικό γραφείο βρίσκεται στο κεντρικό κτίριο του Δήμου, ενώ η έδρα του εργατικού προσωπικού στην αποθήκη του Δήμου στη Λεωφόρο Ζανάκη Αλαβάνου.

3.Τμήμα Δόμησης

Το Τμήμα Δόμησης αποτελεί νέα υπηρεσιακή μονάδα για το Δήμο Τήνου καθώς λειτουργεί μόλις ένα χρόνο. Στελεχώθηκε με προσωπικό που μεταφέρθηκε με το ν. 3852/2010 (Καλλικράτης) από τις υπηρεσίες της Πολεοδομίας των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και συστάθηκε ως Τμήμα Πολεοδομίας. Η μετονομασία σε Τμήμα Δόμησης με την ταυτόχρονη αλλαγή σε πολλές από τις αρμοδιότητές του έγινε πρόσφατα με βάση τα όσα προέβλεπε ο ν. 4030/25-11-2011 (ΦΕΚ Α 249) «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις», με τις οποίες αλλάζει η νομοθεσία περί οικοδομικών αδειών και επέρχονται αλλαγές στις Πολεοδομικές Υπηρεσίες. Αντικείμενο έχει την έκδοση έγκρισης δόμησης και άδειας δόμησης τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης δομικής ή μηχανικής κατασκευής προς εγκατάσταση κεραιάς σταθμού στην ξηρά κ.λ.π. Επίσης είναι υπεύθυνο για τον Πολεοδομικό Σχεδιασμό του Δήμου αλλά και

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

τη διαδικασία των ελέγχων αυθαιρέτων κτισμάτων, ρυμοτομικών και πολεοδομικών σχεδίων όπως αυτές περιγράφονται στις οικείες διατάξεις. Βρίσκεται στο κεντρικό κτίριο του Δήμου Τήνου στον 1^ο όροφο και απασχολεί υπαλλήλους. Μέρος του αρχείου του τμήματος, το οποίο συνεχίζει να μεταφέρεται από την έδρα της Περιφέρειας έχει τοποθετηθεί στο υπόγειο του παλαιού Δημαρχείου επί της οδού Μεγαλόχαρης. Απασχολεί 2 υπαλλήλους

4.Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων

Είναι η υπηρεσία που απασχολεί το μεγαλύτερο αριθμό υπαλλήλων στο Δήμο, με συνολικά 17 άτομα προσωπικό. Υποστηρίζει ένα μεγάλο φάσμα αρμοδιοτήτων, οι κυριότερες των οποίων σχετίζονται με την διενέργεια των εργασιών καθαριότητας (αποκομιδή απορριμμάτων, ανακυκλώσιμων υλικών, οδοκαθαρισμός,) τη διαχείριση του στόλου των οχημάτων του Τμήματος καθώς και τη διασφάλιση της ικανοποιητικής συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου. Η έδρα του τμήματος είναι σε μισθωμένο κτίριο στην περιοχή Αγ. Νικήτας της Δ.Ε. Εξωμβούργου στο σημείο που βρίσκεται και ο χώρος στάθμευσης των οχημάτων του Δήμου.

5.Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας

Το Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας έχει ενταχθεί στον σχεδιασμό του Ο.Ε.Υ. αλλά στην ουσία ακόμα δεν υφίσταται εξαιτίας της μη στελέχωσης. Οι αρμοδιότητες του Γραφείου έχουν να κάνουν με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τη διαχείριση των ΧΥΤΑ, των αποβλήτων, του βιολογικού καθαρισμού και των υδάτινων πόρων. Επιπλέον έχει τις αρμοδιότητες διαχείρισης των κοιμητηρίων, των δημοτικών σφαγείων, η πλειονότητα των οποίων ασκείται από την Κ.ΕΠ.Υ.ΔΗ.Τ. , καθώς και τις αρμοδιότητες της Πολιτικής Προστασίας το σχεδιασμό της οποίας κάνει το Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης.

Δομές και δραστηριότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τον πλήρη οικονομικό και ταμειακό έλεγχο του Δήμου, για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου.

Ελέγχει και εποπτεύει το προσωπικό της Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών , θεωρεί όλα τα καταρτιζόμενα από τις οικονομικές υπηρεσίες έγγραφα παρακολουθεί και ελέγχει την εξέλιξη του Προϋπολογισμού του Δήμου ,θεωρεί τον Προϋπολογισμό – Απολογισμό και Ισολογισμό του Δήμου και εισηγείται για κάθε θέμα που άπτεται οικονομικού ενδιαφέροντος στο Δημοτικό Συμβούλιο και την Οικονομική Επιτροπή και τα άλλα όργανα του Δήμου. Συνεργάζεται με το Τμήμα Προγραμματισμού και Πληροφορικής, κατά το σχεδιασμό σύνταξης του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, του Προϋπολογισμού και του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Διοικητικός Προϊστάμενος Διεύθυνσης δεν υπάρχει και αναμένεται να κριθεί σύμφωνα με το ν. μετά το 2015. Στη διεύθυνση υπάρχουν δύο Τμήματα και τρία Γραφεία που συνολικά απασχολούν 12 υπαλλήλους. Η αναλυτική κατάσταση των υπαλλήλων ανά κλάδο ειδικότητα και οργανική μονάδα παρουσιάζεται παρακάτω.

Ανθρώπινο Δυναμικό Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος &Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ : 1 ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ		
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου		
1	ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	ΙΔΑΧ
1	ΤΕ17 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ14 ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Προμηθειών και Αποθήκης		

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Μισθοδοσίας		
1	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	ΙΔΑΧ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Εσόδων Περιουσίας και Ταμείου		
1	ΤΕ ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΤΕ22 ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ Τ.Α.	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΠΕ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ	ΜΕ ΑΠΟΣΠΑΣΗ
1	ΤΕ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ	ΜΕ ΑΠΟΣΠΑΣΗ
1	ΔΕ ΕΦΟΡΙΑΚΩΝ	ΜΕ ΑΠΟΣΠΑΣΗ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Δημοτικού Ταμείου		
0		

Ειδικότερα ανά Οργανική Μονάδα :

1. Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου

Έχει αρμοδιότητα σε θέματα προϋπολογισμού, οικονομικής διαχείρισης και πληροφόρησης, λογιστηρίου και μισθοδοσίας του Δήμου, με ενέργειες παρακολούθησης και συντονισμού της πορείας υλοποίησης του Προϋπολογισμού, του Τεχνικού Προγράμματος, του Απολογισμού, του Ισολογισμού, την πορεία των εσόδων, εξόδων και εκπλήρωση των πληρωμών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Ακόμη συγκεντρώνει στατιστικά στοιχεία χρήσιμα για τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού, και επιβλέπει την πορεία της υλοποίησης του προϋπολογισμού των επιχειρήσεων και των Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου, ως προς τα έσοδα, τα έξοδα και τις πληρωμές. Ειδικότερα, η Διεύθυνση μέσω των τμημάτων της ασχολείται με ζητήματα προϋπολογισμού και λογιστικής διαχείρισης. Δηλαδή ενεργεί όλες τις ενέργειες εκκαθάρισης των δαπανών του Δήμου, καταρτίζει τον προϋπολογισμό εσόδων – εξόδων εισηγείται την ψήφιση του προϋπολογισμού, παρακολουθεί την πορεία της εκτέλεσης του και μεριμνά για τις αναμορφώσεις του, καταρτίζει τον ισολογισμό του Δήμου και επιμελείται των απολογισμών του Δήμου και την αποστολή τους στο Ελεγκτικό Συνέδριο και σε λοιπές αρχές. Ακόμη, μεριμνά για την έκδοση Χρηματικών Ενταλμάτων Προπληρωμής και ελέγχει τη νομιμότητα των δικαιολογητικών των αποδόσεων τους, φροντίζει για τη σύναψη δανείων, τα παρακολουθεί και ενημερώνει τα στοιχεία των τοκοχρεολυτικών δανείων κα ενεργεί για την έγκαιρη των συναφών υποχρεώσεων ου. Διεκπεραιώνει όλες τις διαδικασίες για την τήρηση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος (καταχωρεί όλες τις οικονομικές υποχρεώσεις του Δήμου, απεικονίζει λογιστικά τα πάγια στοιχεία του Δήμου και τις μεταβολές τους κλπ). Έχει 5 υπαλλήλους ένας εκ των οποίων ασκεί καθήκοντα από την Δημοτική ενότητα Πανόρμου. Εδρεύει στο 2^ο όροφο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου.

2.Γραφείο Προμηθειών και Αποθήκης

Υπάγεται διοικητικά στο Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου. Έχει αρμοδιότητες που έχουν να κάνουν με την προμήθεια του εξοπλισμού του Δήμου σε υλικά για την εκτέλεση τεχνικών έργων, ανταλλακτικά, λιπαντικά, καύσιμα, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, μηχανήματα, εργαλεία, έπιπλα, είδη γραφείου, μισθώσεις μεταφορικών μέσων, ασφαλίσεις κλπ. Επίσης ασκεί τη διαχείριση των αποθηκών του Δήμου, τηρεί τα βιβλία για την πάγια κινητή περιουσία και τις διαδικασίες για το χαρακτηρισμό των πλεοναζόντων ή άχρηστων υλικών. Εδρεύει στον 2^ο όροφο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου.

3.Τμήμα Εσόδων Περιουσίας και Ταμείου

Ασχολείται με ζητήματα εσόδων και Δημοτικής περιουσίας. Κυρίως μελετά και παρακολουθεί θέματα ανάπτυξης και βελτίωσης των εσόδων του Δήμου, επιμελείται βεβαιώσεις του τέλους καθαριότητας και φωτισμού. Ακόμη, εκδίδει βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά από την επιβολή δημοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, διεκπεραιώνει τις απαραίτητες εργασίες για την ολοκλήρωση της απόκτησης κληροδοσιών και δωρεών ακινήτων και ασχολείται με την βεβαίωση και παρακολούθηση των εισπράξεων του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ). Ταυτοχρόνως, παρέχει πληροφορίες και ενημερώνει για το καθεστώς των επιβαλλομένων δημοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων έκδοση και επίδοση των αποφάσεων καταλογισμού ή επιβολής προστίμου σε περιπτώσεις παράβασης των κείμενων φορολογικών διατάξεων και των ισχυόντων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

κανονισμών του Δήμου. Επιπλέον, διεξάγει την ταμιακή υπηρεσία του Δήμου, σχετικά με τον λογιστικό των Δήμων, δηλαδή, παραλαμβάνει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών και μετά τον έλεγχο προβαίνει στην πληρωμή των δικαιούχων. Απασχολεί 6 υπαλλήλους και βρίσκεται στο ισόγειο του κεντρικού Δημαρχιακού κτιρίου επί της οδού Ευαγγελιστρίας.

Δομές και δραστηριότητες Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών

Η Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών φροντίζει κυρίως για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου. Ειδικότερα, μεριμνά για Παράλληλα, επιλαμβάνεται σε σχέση με τις αρμόδιες υπηρεσίες σε όλες ενέργειες για την διεξαγωγή των υποθέσεων καθώς και μέριμνα για την πληροφόρηση και ενημέρωση των πολιτών του Δήμου. Επιπλέον φροντίζει για κάθε είδους διεργασίες που συντείνουν στις δράσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής και των άλλων αιρετών οργάνων. Συγκεκριμένα μέσω των τμημάτων της ασκεί αρμοδιότητες διοικητικού χαρακτήρα, την τήρηση του γενικού Πρωτοκόλλου του Δήμου, του βιβλίου αποφάσεων του Δήμου, την διεξαγωγή της αλληλογραφίας διοικητικής φύσεως του Δήμου. Ακόμη συνεργάζεται με την εκάστοτε επιτροπή διεξαγωγής εκλογών, που ορίζεται από το Δήμαρχο και συντονίζει μαζί της, τις ενέργειες εκτέλεσης των Εθνικών, Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Περιφερειακών και Δημοτικών Εκλογών. Επιπλέον, μεριμνά για ζητήματα Δημοτικής κατάστασης και ληξιαρχείου τις διαδικασίες ενημέρωσης του δημοτολογίου (λ.χ μεταβολές γεννήσεων, γάμου, θανάτου, οικογενειακές μερίδες) καθώς και την έκδοση πιστοποιητικών. Επίσης επιμελείται ζητημάτων του μητρώου αρρένων και στρατολογικών και επιμελείται των θεμάτων προσωπικού όπως λόγου χάρη μεταβολών της υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού, τήρηση φακέλων του προσωπικού, προγράμματα εκπαίδευσης του προσωπικού κλπ. Αποτελείται από 18 υπαλλήλους που κατανέμονται σε 5 Τμήματα και 7 Γραφεία. Στη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών υπάγονται και οι Αποκεντρωμένες Οργανικές Μονάδες του Δήμου που εδρεύουν στις Δημοτικές Ενότητες Εξωμβούργου και Πανόρμου και απασχολούν 3 υπαλλήλους. Ειδικότερα:

Ανθρώπινο Δυναμικό Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ : 1 ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ		
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Κ.Ε.Π.		
2	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΤΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας		
1	ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΙΔΑΧ
1	ΥΕ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
1	ΥΕ16 ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
3	ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ	ΙΔΑΧ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου		
1	ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
2	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων		
1	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού		

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1	ΤΕ2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	ΜΕ ΑΠΟΣΠΑΣΗ
Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων		
1	ΔΕ38 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ-	-ΙΔΑΧ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Δημοσίας Υγείας		
0	-	-
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Αρχαιακών Συλλογών		
0	-	-
Ανθρώπινο Δυναμικό Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών		
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης Εξωμβούργου		
0		
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου ΚΕΠ Εξωμβούργου		
0	-	-
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης Πανόρμου		
1	ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου ΚΕΠ Πανόρμου		
1	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ

1.Τμήμα Κ.Ε.Π.

Το Τμήμα Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου Εσωτερικών. Εδρεύει στην Χώρα της Τήνου σε ισόγειο Δημοτικού κτιρίου επί της οδού Ευαγγελιστριάς. Απασχολεί 3 υπαλλήλους. Επίσης, στο Τμήμα υπάγονται και τα αντίστοιχα Γραφεία Κ.Ε.Π. που βρίσκονται στις Δ.Ε. Εξωμβούργου σε μισθωμένο κτίριο στην Ξυνάρα χωρίς στελέχωση και Πανόρμου σε κτίριο στον Πύργο με 1 υπάλληλο.

2.Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας

Έχει αρμοδιότητες σχετικές με την οργάνωση, διοίκηση και εφαρμογή των εσωτερικών κανονισμών που διέπουν τις σχέσεις του Δήμου με το προσωπικό του, τους αιρετούς και τους πολίτες. Εφαρμόζει τις πολιτικές και τους κανονισμούς για την πρόσληψη, προαγωγή, απόλυση, επιμόρφωση ενημέρωση και γενικότερα κάθε μορφής κινητικότητας του προσωπικού αλλά και τη διακίνηση της αλληλογραφίας την τήρηση του γενικού πρωτοκόλλου και όλων των εγγράφων που διακινούνται στο Δήμο. Επίσης επιβλέπει όλες τις διαδικασίες που αφορούν το μητρώο και τη διοικητική μέριμνα. Βρίσκεται στο ισόγειο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου και αποτελείται από 7 υπαλλήλους, 3 εκ των οποίων είναι προσωπικό καθαριότητας εσωτερικών χώρων. Προΐσταται των Αποκεντρωμένων Γραφείων Διοικητικής Υποστήριξης με έδρα την Ξινάρα και τον Πύργο. Στα Αποκεντρωμένα Γραφεία του Δήμου υπάρχει από 1 υπάλληλος στο καθένα και πέρα από τις διοικητικές αρμοδιότητες έχουν με απόφαση Δημάρχου και αρμοδιότητες σε θέματα Ληξιαρχείου.

3.Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού

Έχει ένα μεγάλο φάσμα αρμοδιοτήτων οι οποίες μεταξύ άλλων αφορούν την κατάρτιση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στην υφιστάμενη κατάσταση των κοινωνικών υποδομών και τη διαμόρφωση και υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης οικογενειακής και κοινωνικής υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων και εξαρτημένων προσώπων, με σκοπό την προστασία και κοινωνική τους ένταξη. Συνεργάζεται με τους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό για τη διαμόρφωση και υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των φορέων της πόλης για τη συμμετοχή και εμπλοκή τους σε θέματα κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής προστασίας. Φροντίζει για τη δημιουργία συνεργασιών με τις κοινωνικές οργανώσεις της πόλης, τους κρατικούς φορείς και τα ευρωπαϊκά δίκτυα. Επίσης έχει αρμοδιότητες εποπτείας και ελέγχου των φορέων κοινωνικής μέριμνας, της εφαρμογής ισότητας των φύλων, παιδείας και δια βίου μάθησης, πολιτισμού, αθλητισμού και νέας γενιάς. Παρακολουθεί και συντονί-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ζει τη λειτουργία και δράση δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στους τομείς την πολιτική του Δήμου σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτισμού. Βρίσκεται στο ισόγειο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου και απασχολεί 1 υπάλληλο από απόσπαση.

4.Γραφείο Δημόσιας Υγείας

Υπάγεται διοικητικά στο Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, με αρμοδιότητες εφαρμογής μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, της δημόσιας υγιεινής των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων, πργαμμάτων εμβολιασμών κ.λπ. Δεν έχει στελεχωθεί με αποτέλεσμα η άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων να ασκείται μερικώς από το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού.

5.Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών

Τηρεί και ενημερώνει τα μητρώα του δημοτολογίου και τα μητρώα αρρένων, τα ληξιαρχικά βιβλία και αρχεία, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια του Δήμου (γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι) καθώς και κάθε μεταγενέστερο γεγονός που συνδέεται με αυτά (π.χ. διαζύγια), σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες και τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου. Μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων του Δήμου που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία. Τέλος τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης Υπηρετούν 3 υπάλληλοι και βρίσκεται στο ισόγειο του κεντρικού Δημοτικού κτιρίου στην οδό Ευαγγελιστρίας.

6.Γραφείο Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων

Το Γραφείο Υποστήριξης των Πολιτικών Οργάνων παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στα αιρετά διοικητικά όργανα του Δήμου. Ειδικότερα, φροντίζει για κάθε είδους διεργασίες που συντείνουν στις δράσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής (λ.χ συγκέντρωση φακέλων και στοιχείων, σύνταξη και τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων, επιμέλεια θεμάτων προς συζήτηση κλπ). Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στις Δημοτικές Παρατάξεις και φροντίζει για την ενημέρωση των πολιτικών οργάνων και των υπηρεσιών του Δήμου για τις αποφάσεις που λαμβάνουν τα όργανα του Δήμου. Βρίσκεται στο 2^ο όροφο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου στο οποίο υπηρετεί 1 υπάλληλος.

7.Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων

Ασχολείται με τη ρύθμιση θεμάτων εμπορικής δραστηριότητας που επηρεάζουν τις λειτουργίες και το περιβάλλον της πόλης και την ποιότητα ζωής των κατοίκων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις π.χ. καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, λαϊκές αγορές. Υπαίθριο στάσιμο εμπόριο, λιανικό εμπόριο εκθέσεις κ.λπ Επίσης μεριμνά για την προστασία του καταναλωτή με τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσής του και εισηγείται την χορήγηση αδειών για την άσκηση εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Βρίσκεται στο ισόγειο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου και απασχολεί 1 υπάλληλο.

8.Γραφείο Αρχαιακών Συλλογών

Το Γραφείο Αρχαιακών Συλλογών είναι αρμόδιο για την συλλογή, οργάνωση, διαχείριση και διατήρηση του αρχαιακού υλικού του Δήμου, καθώς επίσης και για την αξιοποίηση συλλογών βιβλιακού, αρχαιακού ή άλλης μορφής υλικού και πληροφοριών, με απώτερο σκοπό την δημιουργία Αρχαιακής Συλλογής του Δήμου Τήνου ώστε να επιτευχθεί πλήρως η άρτια αξιοποίηση του αρχαιακού υλικού. Ακόμα δεν έχει τοποθετηθεί υπάλληλος και οι αρμοδιότητες του δεν ασκούνται από κάποια άλλη υπηρεσία.

Δομές και Δραστηριότητες Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού και Πληροφορικής

Το Τμήμα είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Ακόμη υποστηρίζει τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου και άλλες στο σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στην αξιολόγηση σχετικών ενεργειών για την προώθηση των προαναφερόμενων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από Εθνικά, Ευρωπαϊκά και Διεθνών Οργανισμών προγράμματα. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της εντάξης των πολιτικών ισότητας των δύο φύλων στις τοπικές πολιτικές. Επιπρόσθετα το Τμήμα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α' 166). Αποτελείται από τρία Γραφεία τα οποία απασχολούν 1 υπάλληλο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ανθρώπινο Δυναμικό Τμήματος Προγραμματισμού και Πληροφορικής		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
Προϊστάμενος Τμήματος 1 ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ		
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Προγραμματισμού και Ανάπτυξης		
0	-	-
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Τ.Π.Ε.		
0	-	-
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Απασχόλησης και Σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης		
0	-	-

1.Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης

Ασκεί αρμοδιότητες μελετών και έρευνας, σχεδιασμού και παρακολούθησης προγραμμάτων, ανάπτυξης δράσεων αποτελεσματικότητας και απόδοσης, ποιότητας και οργάνωσης και διαφάνειας των λειτουργιών και πράξεων των δημοτικών υπηρεσιών και οργάνων. Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, τεκμηριώνει και ενημερώνει συνεχώς τα γεωγραφικά, δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά και άλλα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη του Δήμου. Καταρτίζει και παρακολουθεί την εφαρμογή του πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και του Ετησίου Προγράμματος Δράσης. Συντονίζει και υποστηρίζει τις υπηρεσίες του Δήμου κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, στα οποία εξειδικεύεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα. Προβαίνει σε ενέργειες ενημέρωσης της Δημοτικής Αρχής για τις δραστηριότητες και τα προγράμματα Εθνικών, Διεθνών Οργανισμών και Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την Τ.Α. και εισηγείται μεθοδεύει έγκαιρα τις αναγκαίες ενέργειες του Δήμου, με σκοπό την αποτελεσματική σ' αυτά ένταξή τους για την εφαρμογή συγκεκριμένων προγραμμάτων Επιπροσθέτως, πραγματοποιεί έρευνες, μελέτες οικονομικής, κοινωνικής, πολιτισμικής, χωροταξικής φύσεως που αφορούν τον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και προτείνει εναλλακτικές στρατηγικές και λύσεις. Τέλος φροντίζει για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και τη διενέργεια ερευνών για τη συγκέντρωση στοιχείων που σχετίζονται με το Δήμο καθώς και την επεξεργασία, το έλεγχο και την παρουσίαση αποτελεσμάτων μελετών σε θέματα διοίκησης, λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του Δήμου κ.α. Στη συγκεκριμένη δομή απασχολείται ένας μόνιμος υπάλληλος και εδρεύει στον 1^ο όροφο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου.

2.Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Έχει αρμοδιότητες στρατηγικής και μελετών ΤΠΕ, αρμοδιότητες διαχείρισης συστημάτων ΤΠΕ, διαχείρισης εξοπλισμού ΤΠΕ, και υποστηρίζει την εκπλήρωση του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου.) Διαμορφώνει και εισηγείται τη στρατηγική του Δήμου σε ότι αφορά την ανάπτυξη, επέκταση και βελτίωση των συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τα ζητήματα της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και υποστηρίζει όλες τις υπηρεσίες σε θέματα συντήρησης δικτύων και εξοπλισμού πληροφορικής. Δεν έχει στελεχωθεί με υπάλληλο και οι αρμοδιότητες ασκούνται από το Γραφείο Δημάρχου και το Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων.

3.Γραφείο Απασχόλησης και Σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης

Έχει αρμοδιότητες με τις οποίες Σχεδιάζει, εισηγείται την εφαρμογή και εφαρμόζει ή συμμετέχει σε ανάλογες δράσεις και πρωτοβουλίες, για την προώθηση και διεύρυνση της απασχόλησης στην περιοχή του Δήμου, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης προωθώντας την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε συνεργασία και με το Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και με τη Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης και Απασχόλησης της αντίστοιχης Περιφέρειας και λαμβάνοντας υπόψη τις προγραμματικές επιλογές για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης. Μεριμνά για την απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής του Δήμου με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων προς τους ανέργους και την προώθηση ίσων ευκαιριών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσης των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησης στην περιοχή.

Σχεδιάζει και εισηγείται προγράμματα δράσεων παρέμβασης του Δήμου για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και την αναβάθμιση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους τουριστικούς επαγγελματικούς φορείς της περιοχής. Μεριμνά για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών, το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου (π.χ. παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού, δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας κλπ) και την εφαρμογή μηχανισμών ενημέρωσης / πληροφόρησης των επισκεπτών της περιοχής.

Δομές και Δραστηριότητες Υπηρεσιών που υπάρχουν στο Δήμαρχο

Ανθρώπινο Δυναμικό Υπηρεσιών Υπαγομένων στο Δήμαρχο		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Δημάρχου		
1	ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟ
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων		
0		
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Ειδικών Συνεργατών - Συμβούλων		
0		
Ανθρώπινο Δυναμικό Γραφείου Νομικής Υπηρεσίας		
0	-	-

1.Γραφείο Δημάρχου

Διεκπεραιώνει κάθε υπηρεσία που αναθέτει ο Δήμαρχος στο γραφείο αυτό, η οποία δεν ανήκει στην αρμοδιότητα των υπολοίπων υπηρεσιών του Δήμου. Ενεργεί την προσωπική αλληλογραφία του Δημάρχου, καθορίζει τις μέρες και ώρες που ο Δήμαρχος δέχεται Επιτροπές, πολίτες και υπηρεσιακούς παράγοντες για συνεργασία. Αποτελείται από έναν υπάλληλο και βρίσκεται στο 2^ο όροφο του κεντρικού κτιρίου του Δήμου.

2. Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Παραλαμβάνει τα φύλλα του ημερήσιου και περιοδικού τύπου, επιμελείται της καθημερινής αποδελτίωσης του και συντάσσει απαντήσεις σε σχόλια ή άρθρα που αφορούν το Δήμο. Παρακολουθεί και είναι ενήμερο για τις δραστηριότητες και τον προγραμματισμό της δημοτικής αρχής, συντάσσει δελτία τύπου και πληροφορεί τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με στόχο την ενημέρωση και ενεργοποίηση των δημοτών. Δίνει κάθε πληροφορία στους δημότες και δέχεται έγγραφες ή προφορικές αναφορές και παράπονα πολιτών. Επίσης μεριμνά για την οργάνωση εορτών, επισήμων τελετών και δεξιώσεων. Προωθεί τις διαδικασίες εκείνες που συμβάλλουν στις αδελφοποιήσεις του Δήμου με άλλους Δήμους του Εξωτερικού και Δήμους και Κοινότητες του Εσωτερικού. Οργανώνει εκδηλώσεις στα πλαίσια ανταλλαγών και είναι υπεύθυνο για την υποδοχή και φιλοξενία ξένων προσωπικοτήτων και αντιπροσωπειών. Το Γραφείο δεν έχει στελεχωθεί με μόνιμο προσωπικό και οι υπηρεσίες του ασκούνται από 1 υπάλληλο με καθεστώς ειδικού συνεργάτη.

3.Γραφείο Ειδικών Συνεργατών - Συμβούλων

Ο κάθε ειδικός σύμβουλος, επιστημονικός συνεργάτης ή ειδικός συνεργάτης ασκεί τα καθήκοντα επιτελικά και δεν έχει αποφασιστική αρμοδιότητα οποιασδήποτε μορφής. Υπάγονται απευθείας στην ιεραρχική εξάρτη-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ση του Δημάρχου και δεν παρεμβάλλονται στην οργανωτική και βαθμολογική κλίμακα των υπηρεσιών του Δήμου. Παρέχει συμβουλές και διατυπώνει εξειδικευμένες γνώμες γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων τον οποίο έχει οριστεί να εξυπηρετήσει (Ν. 1416/84 άρθρο 67). Το συμβουλευτικό του έργο απευθύνεται προς το Δήμαρχο. Συνεργάζεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του με το Γραφείο Προγραμματισμού για την επεξεργασία εισηγήσεων, προτάσεων κ.λ.π., καθώς επίσης και με τα αντίστοιχα τμήματα του Δήμου. Δε στελεχώνεται.

4.Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας

Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου και τις δημοτικές υπηρεσίες για την προώθηση των επιδιώξεων/ στόχων/ συμφερόντων του Δήμου. Συγκεκριμένα παρέχει νομικές συμβουλές και γνωμοδοτήσεις προς τα πολιτικά όργανα διοίκησης του Δήμου (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Δήμαρχος κλπ) διασφαλίζοντας το νομότυπο των πράξεων του Δήμου. Παρέχει νομικές συμβουλές και κατευθύνσεις προς τις επί μέρους υπηρεσίες του Δήμου, καθώς και στα ιδρύματα και στα άλλα νομικά πρόσωπα του Δήμου, για την διασφάλιση του νομότυπου των δράσεων τους. Επεξεργάζεται και γνωμοδοτεί για πράξεις της δημόσιας διοίκησης που αφορούν το Δήμο. Επεξεργάζεται και ελέγχει νομικά όλες τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος με τρίτους, καθώς και τις προκηρύξεις του Δήμου για την ανάθεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε τρίτους. Εκπροσωπεί τον Δήμο σε νομικές υποθέσεις εντός και εκτός των Δικαστηρίων και των Διοικητικών Αρχών, για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου. Παρακολουθεί την σχετική νομοθεσία και νομολογία και τηρεί και επικαιροποιεί αρχείο με τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που ενδιαφέρουν το Δήμο. Τηρεί το αναγκαίο αρχείο εγγράφων και πληροφοριών για τις ανάγκες της Νομικής Υπηρεσίας. Μέχρι σήμερα δεν έχει στελεχωθεί και οι αναγκαίες υπηρεσίες νομικής υποστήριξης ασκούνται από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου.

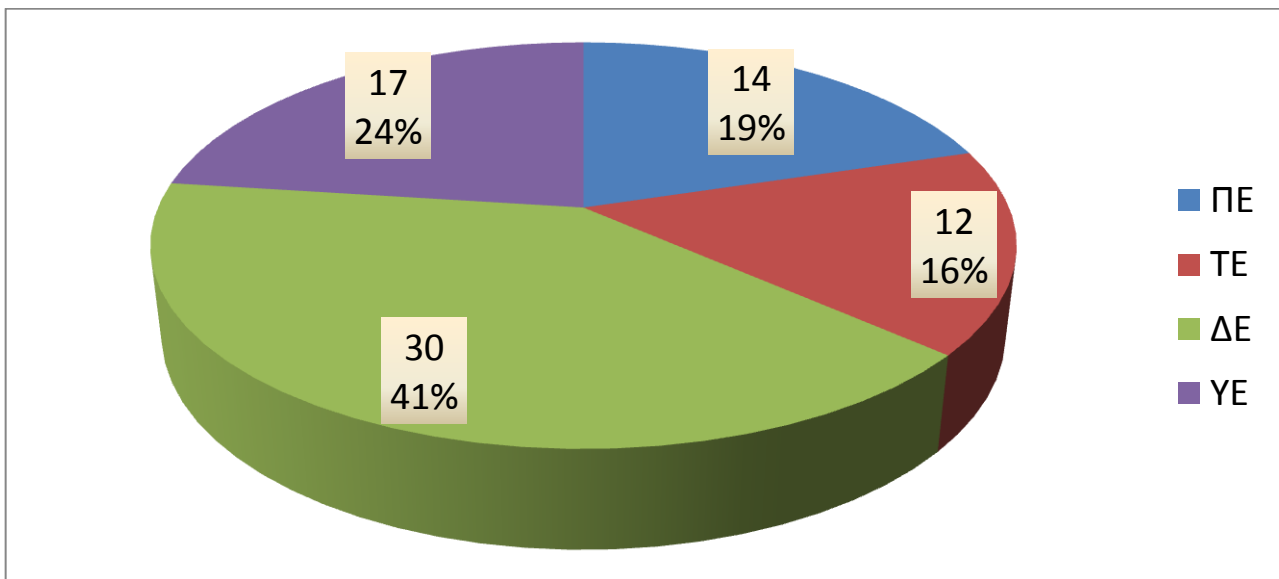
Συστήματα διοίκησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, και εξυπηρέτησης πολιτών.

Ανθρώπινο δυναμικό

Το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετεί στο Δήμο είναι 72 υπάλληλοι, η κατανομή των οποίων ανά εσωτερική μονάδα παρουσιάστηκε παραπάνω.

Στα παρακάτω διαγράμματα απεικονίζεται η σύνθεση του μόνιμου προσωπικού Νομικού Προσώπου του Δήμου Τήνου, σύμφωνα με την καταγραφή του ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και σχέσης εργασίας.

Προσωπικό Δήμου Τήνου ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

Πηγή: Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας (2015) Ίδια Επεξεργασία

ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
ΜΟΝΙΜΟ	64

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ι.Δ.Α.Χ.

8

Πηγή: Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας (2016) Ιδια Επεξεργασία

Επίσης προβλέπονται **τριάντα (30)** θέσεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, διαφόρων ειδικοτήτων, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με δεδομένη την μέχρι σήμερα απουσία εφαρμογής ενός αντικειμενικού συστήματος αξιολόγησης επάρκειας ανθρώπινου δυναμικού στα επιμέρους τμήματα, βασισμένου σε ποσοτικοποιημένους δείκτες, οι ανάγκες εκφράζονται με έναν σχετικά υποκειμενικό τρόπο ο οποίος βασίζεται αποκλειστικά στην προσωπική εκτίμηση προϊσταμένων και του πολιτικού προσωπικού με χρέη προϊστάμενου. Κατανοητό είναι ότι αυτό μπορεί να έχει διπλή ανάγνωση και αποτέλεσμα. Η επιτυχής τοποθέτηση σε θέση και το προϊόν της εργασίας δεν έχουν κατηγοριοποιηθεί (π.χ. με καθηκοντολόγιο) και η φέρουσα ικανότητα για την εξυπηρέτηση των αναγκών είναι καθαρά θέμα προσωπικότητας.

Υλικοτεχνική υποδομή και κτίρια στέγασης υπηρεσιών.

Το Δημαρχιακό Κατάστημα είναι ένα κτίριο δύο ορόφων όπου στεγάζονται σχεδόν όλες οι υπηρεσίες του Δήμου. Είναι ιδιόκτητο κτίριο και η διαρρύθμισή του είναι τέτοια που εξυπηρετεί τις ανάγκες των πολιτών με ιδιαίτερες απαιτήσεις εξυπηρέτησης π.χ. ΑΜΕΑ και ηλικιωμένοι, καθώς και αυτές των υπαλλήλων. Εκτός του κτιρίου του Δημαρχείου, αλλά πλησίον αυτού, εδρεύουν το ΚΕΠ και η υπηρεσία του Δημοτολογίου – Ληξιαρχείου σε ιδιόκτητο κτίριο εντός της πόλεως της Τήνου. Επίσης στην πόλη της Τήνου βρίσκεται και το κτίριο του παλαιού Δημαρχείου στην οδό Μεγαλόχαρης, όπου στον ά όροφο στεγάζεται η υπηρεσία του Λιμενικού Ταμείου και στο ισόγειο η αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.

Από τα δημοτικά κτίρια εντός της πόλεως, που αναμένεται να στεγάσουν υπηρεσίες είναι εκείνο του πρώτου Δημαρχείου της Τήνου στην αρχή της οδού Ευαγγελιστρίας. Επίσης σε ιδιόκτητα κτήρια στεγάζεται ο Δημοτικός Παιδικός Σταθμός και το ΚΑΠΗ της Τήνου.

Εκτός της πόλεως της Τήνου υπάρχουν αποκεντρωμένες διοικητικές υπηρεσίες με κυρίως αρμοδιότητες Διοικητικής Διεκπεραίωσης, στις δύο Δημοτικές Ενότητες Εξωμβούργου και Πανόρμου. Στη Δημοτική Ενότητα Εξωμβούργου οι διοικητικές υπηρεσίες του Δήμου και το ΚΕΠ στεγάζονται σε μισθωμένο κτίριο (πρώην Δημαρχείο Εξωμβούργου) στον οικισμό της Ξινάρας, οι οποίες εδώ και δύο χρόνια δεν έχουν προσωπικό. Στην Δημοτική Ενότητα Πανόρμου οι αντίστοιχες υπηρεσίες στεγάζονται στο ιδιόκτητο κτίριο της πρώην Κοινότητας Πανόρμου ενώ σε ιδιόκτητο κτίριο στεγάζεται και το ΚΕΠ που εξυπηρετεί τους κατοίκους της περιοχής. Σε μισθωμένο κτίριο επί της περιφερειακής οδού Χώρας – Πανόρμου (θέση Αγ. Νικήτας) βρίσκονται οι υπηρεσίες της Καθαριότητας και του Πρασίνου, της Ύδρευσης και Αποχέτευσης και ο χώρος στάθμευσης των οχημάτων του Δήμου.

Σε όλες τις Τοπικές Κοινότητες υπάρχουν ιδιόκτητα κτίρια, στα οποία συνεδριάζουν τα μέλη των συμβουλίων των Τοπικών Κοινοτήτων, τα πολλά όμως δεν είναι σε καλή κατάσταση καθώς παρουσιάζουν φθορές και χρήζουν συντήρησης.

Μηχανολογικός Εξοπλισμός

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός του Δήμου Τήνου παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα καταναμημένος χωρικά όπως υπήρχε στους τρεις πρώην Ο.Τ.Α. :²⁹

A/A	Είδος Μηχανήματος	Τήνος	Εξώμβουργο	Πάνορμος
1	Διαμορφωτές JCB	1	0	0
2	Φορτωτές γαιών	1	0	0
3	Εκσκαφείς	1	1	0
4	Υδροφόρες	2	1	0
5	Φορηγά (μικρά – μεγάλα)	6	2	2
6	Απορριματοφόρα	10	2	1
7	Λυματοφόρα	1	1	0
8	Αποφρακτικά	1	0	0

²⁹ Από τα οχήματα βρίσκονται σε ακινησία 1 εκσκαφέας, 2 φορηγά, 4 απορριματοφόρα, 2 επιβατικά και ο ισοπεδωτής γαιών που έχει παραχωρηθεί από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

9	Όχημα πλύσης κάδων	1	0	0
10	Ισοπεδωτής Γαιών	0	1	0
11	Σάρωθρο - σκούπα	1	0	0
12	Επιβατικά	0	2	0
13	Δίκυκλα	4	1	0

Πηγή : Γραφείο Κίνησης Δ. Τήνου 2015

Εξοπλισμός Πληροφορικής (Hardware)

Με την μετάβαση στον Καλλικράτη δημιουργήθηκαν πιεστικές ανάγκες για την παροχή ηλεκτρονικού εξοπλισμού σε κάθε υπάλληλο οι οποίες μέχρι στιγμής έχουν καλυφθεί από τον εξοπλισμό που υπήρχε στους τρεις πρώην Ο.Τ.Α και αυτόν που ήρθε από με το προσωπικό που μετακινήθηκε από το Επαρχείο Τήνου. Η μηχανογραφική στήριξη του Οργανισμού βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο για το υπάρχον προσωπικό. Κυριότερες ανάγκες υπάρχουν στον εκσυγχρονισμό των προσωπικών υπολογιστών και μηχανημάτων εξειδικευμένης υποστήριξης (φαξ, φωτοτυπικά, εξυπηρετητές δικτύου κ.α.), αλλά και στις εγκαταστάσεις των δικτύων Σε γενικές γραμμές ο εξοπλισμός του νέου Δήμου έχει ως εξής:

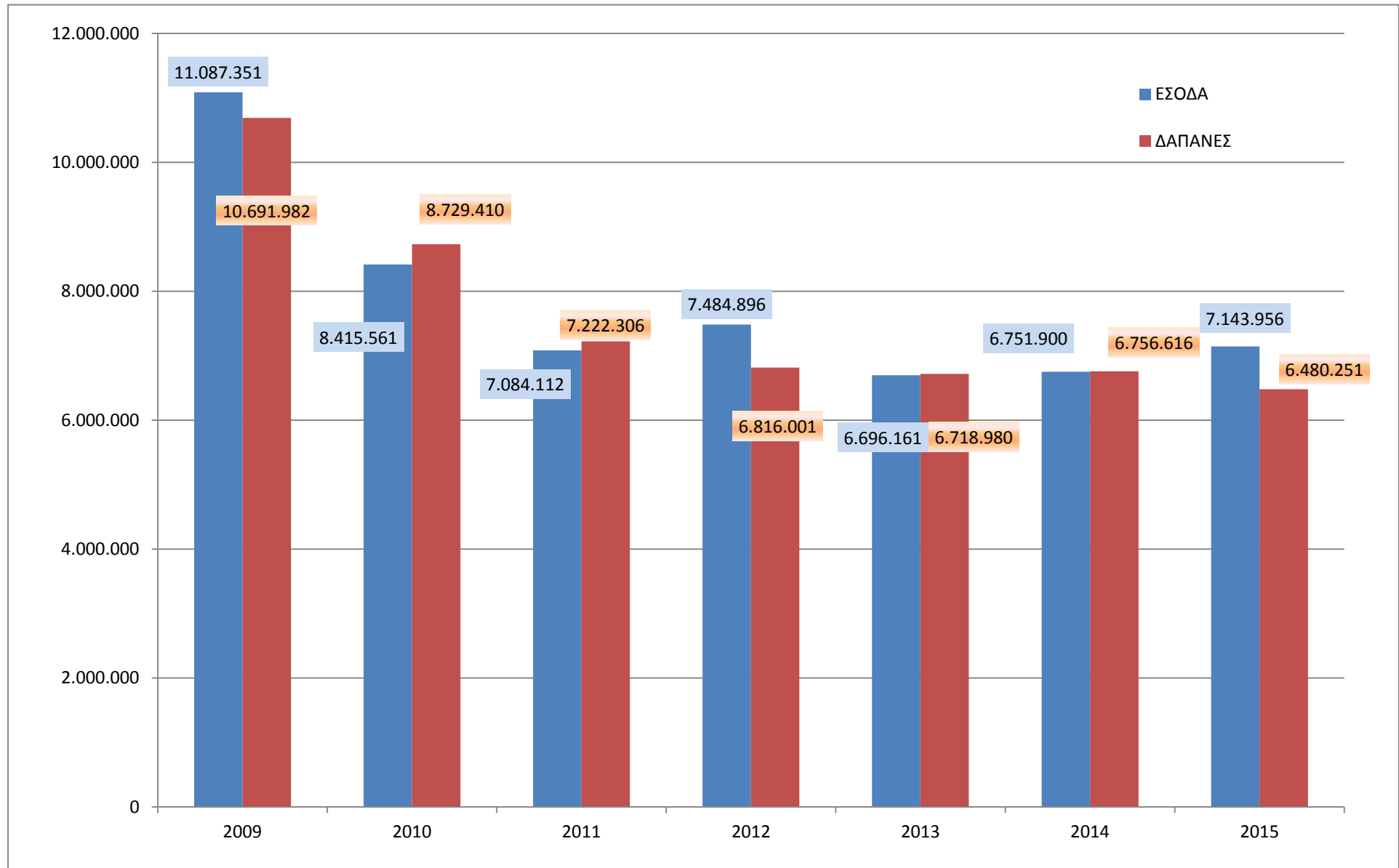
Είδος	Τήνος	Εξόμβουργο	Πάνορμος
Προσωπικοί Υπολογιστές	52	2	3
Εκτυπωτές	31	1	4
Σταθεροποιητές (UPS)	34	2	3
Τηλεομοιοτυπικά (FAX)	5	1	2
Φωτοτυπικό	5	1	1
Υπολογιστές ως Servers	3		1
PLOTTER	1		
Πολυμηχάνημα	2		1
Σαρωτές (scanners)	4		
Μετρητές ύδρευσης	2		

Πηγή : Ιδία Επεξεργασία 2012

Ο Δήμος Τήνου διαθέτει δομημένη καλωδίωση σε όλα τα κτίρια που στεγάζουν υπηρεσίες του. Επίσης σχεδόν το σύνολο αυτών συνδέεται με το πρόγραμμα «ΣΥΖΕΥΞΙΣ». Ασύρματο δωρεάν δίκτυο (WI-FI) έχει εγκατασταθεί στο κεντρικό κτίριο του Δήμου και σε δύο κεντρικά σημεία της πόλης.

Καταγραφή οικονομικής κατάστασης

Η αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου μπορεί να καλυφθεί μέχρι και το έτος 2015. Τα στοιχεία για τα έτη 2009 και 2010 έχουν καταγραφεί συγκεντρωτικά και για τους τρεις τότε Ο.Τ.Α. ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα έσοδα και οι δαπάνες του Δήμου για την εξετιμία 2009-2015.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ 2009-2015

Έσοδα

Τα συνολικά έσοδα του Δήμου παρουσιάζουν μια μεγάλη μείωση ποσού 3.943.355 ευρώ από το 2010 σε σχέση με το 2015. Η μείωση οφείλεται κυρίως στην καθίζηση των επιχορηγήσεων για λειτουργικές δαπάνες του Δήμου και των επιχορηγήσεων για επενδυτικές δαπάνες, που για την πενταετία αγγίζουν το 56,92% και 63% αντίστοιχα του αρχικού ποσού που έπαιρναν και οι τρεις ΟΤΑ το 2009.

Τα έσοδα από τέλη και δικαιώματα (ανταποδοτικά και μη) κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα 18,59% , (16,44% το 2014, 20,36% για το 2011) με εθνικό μέσο όρο το 40% περίπου των συνολικών εσόδων.

Όσον αφορά τις μεγαλύτερες κατηγορίες εσόδων από τέλη και δικαιώματα του Δήμου, τα συνολικά τέλη καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού αντιπροσωπεύουν το 8,35% των συνολικών εσόδων, τα τέλη ύδρευσης το 4,29%, τα έσοδα από την αποχέτευση το 1,359% το Τ.Α.Π. 1,56% , το τέλος επιτηδευματιών 1,13% και τα έσοδα από τους κοινόχρηστους χώρους το 1,36%.

Παρατηρείται ότι οι πρόσοδοι της ακίνητης περιουσίας μειώνονται από 97.498 το 2009 σε μόλις 24.998,56 το 2015, ενώ αντίστοιχη μείωση υπάρχει και στην κινητή. Με βάση τα στοιχεία που παραχώρησαν οι οικονομικές υπηρεσίες, η Δημοτική ακίνητη περιουσία που αξιολογείται, είναι μικρή και αφορά ορισμένα λίγα αστικά ακίνητα. Τέλος παρατηρήθηκε αυξομείωση στην κατηγορία των Εσόδων από Παρελθόντα Οικονομικά Έτη (Π.Ο.Ε.). Η τωρινή αναλογία τους σε σχέση με τα συνολικά έσοδα βρίσκεται στο 11,6%. Σημαντικό μέρος των εσόδων του Δήμου έχει και η εισφορά του Π.Ι.Ε.Τ. η οποία για το έτη 2012-2015 εμφανίζει συνεχή πτωτική τάση που εξελίχθηκε ως εξής

Συμπερασματικά παρατηρούμε ότι έχει υπάρξει μία καθίζηση των εσόδων στα τακτικά έσοδα για την εξαετία 2009-2015 η οποία οφείλεται κυρίως στο γεγονός της μείωσης των Κ.Α.Π. που αφορούν μισθοδοσία και στη μείωση των επιχορηγήσεων για λειτουργικές ανάγκες. Τα έκτακτα έσοδα έχουν την ίδια τάση αλλά εμφανί-

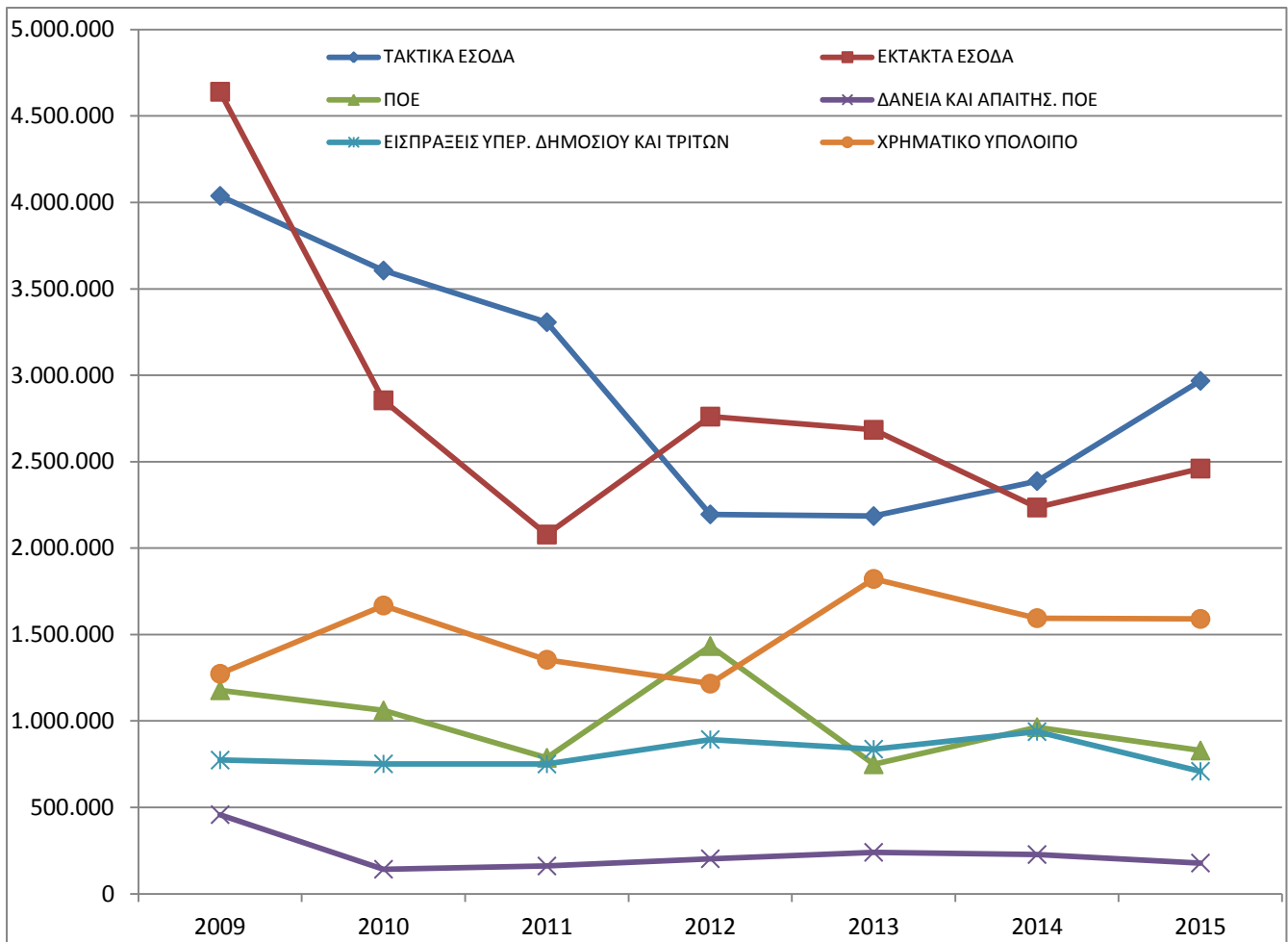
Έτος	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ποσό	401.843 ³⁰	363.709	306.986	247.234	274.165	242.171

ζουν ανάκαμψη μετά το 2011 η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην εισροή των χρημάτων για τα έργα που εντάχθηκαν σε ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και κάποια από χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους (π.χ. κλειστό γυμναστήριο). Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση η συνολική μείωση σε σχέση με το έτος 2009 είναι πάρα πολύ μεγάλη. Είναι χαρακτηριστικό ότι ελάχιστοι οικονομικοί δείκτες του 2015, εκτός του Χρηματικού Υπολοίπου και των εισπράξεων υπολοίπων από Π.Ο.Ε., δεν είναι πιο πάνω από τους δείκτες πριν την εφαρμογή του Καλλικράτη και συγκεκριμένα των ετών 2009 και 2010 τα οποία αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στις επόμενες σελίδες.

³⁰ Το ποσό του 2010 αφορά μόνο τον πρώην Δήμο Τήνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ 2009-2015

Η κατάταξη των τριών μεγαλύτερων κατηγοριών στα συνολικά έσοδα, δίνει την ακόλουθη σειρά :

2009 : α) Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες 29,59 % β) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες 18,59%, γ) Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα 12,79%

2010 : α) Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες 21,14%, β) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Τακτικά) 19,01%, γ) Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα 16,78%

2011 : α) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Τακτικά) 21,13% β) Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα 18,86%, γ) Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών (Εκτακτα) 15,45%.

2012 : α) Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες 26,79%, β) Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά 13,24% γ) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Τακτικά) 12,76%

2013: α) Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες 31,17%, β) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Τακτικά) 15% γ) Έισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων Τακτικά 12,41%

2014: Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες 26,25%, β) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Τακτικά) 17,7% γ) Έισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων Τακτικά 13,89%

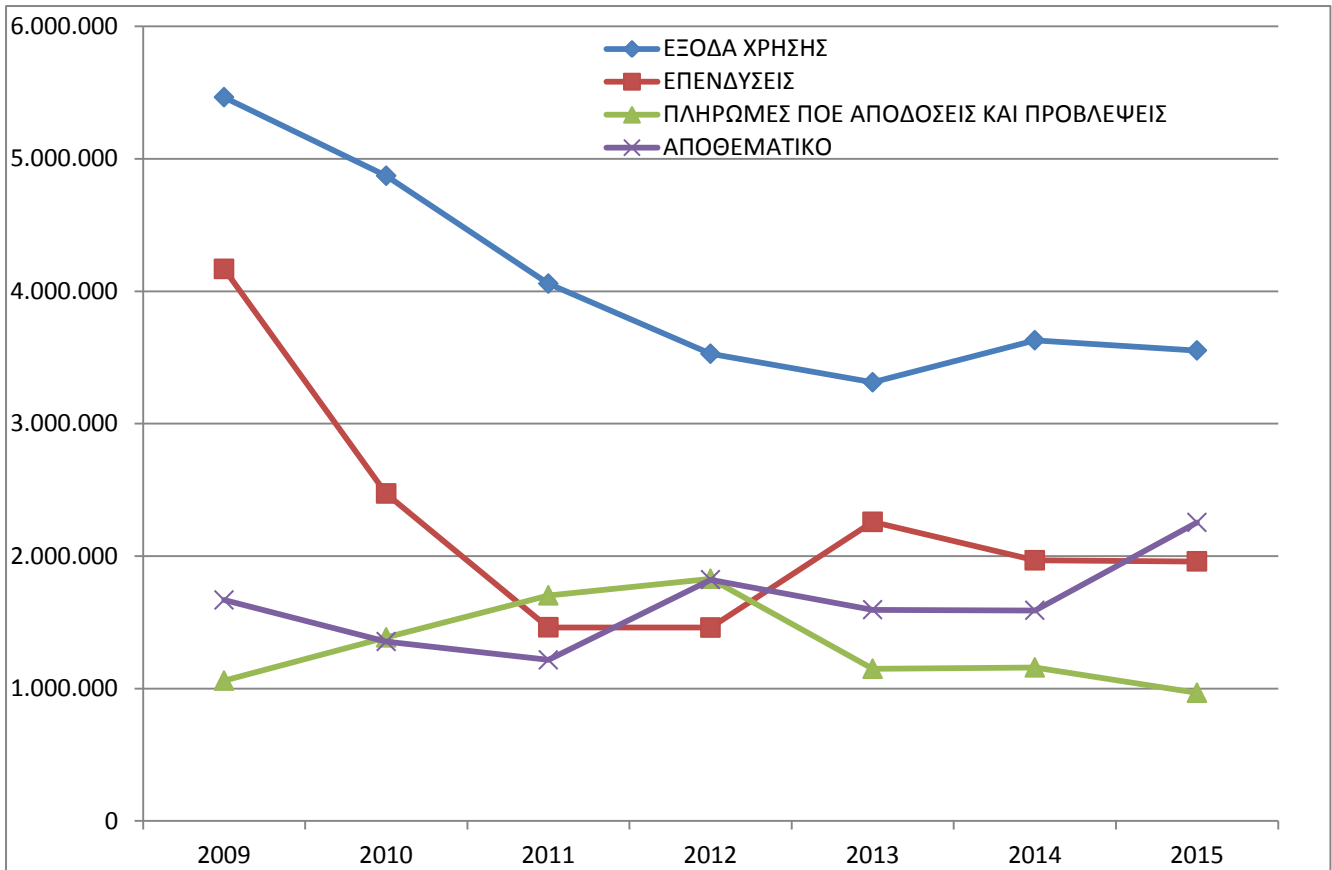
2015: Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες 28,93%, β) Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Τακτικά) 21,33% γ) Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα 13,99%

Δαπάνες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Οι συνολικές δαπάνες εμφανίζονται σαφώς μειωμένες για την πενταετία 2009-2015. Η ταξινόμηση με βάση την αναλογία τους στα συνολικά έξοδα (πληρωθέντα) και το ποσοστό συμμετοχής των σημαντικότερων κατηγοριών εξόδων στα συνολικά έξοδα έχει ως εξής:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ 2009-2015

Όσον αφορά τα γενικά έξοδα, όλες οι υποκατηγορίες που αφορούν τις αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού και αιρετών ανέρχονται στο 28,35% του συνόλου των δαπανών για το 2015, ενώ σημαντικό ποσοστό φαίνεται να έχει ο κωδικός που αφορά τα έργα και των λοιπών αποδόσεων που ανέρχονται στο 22,79% και 12,02% αντίστοιχα.

Είναι προφανές ότι στη διάρκεια της εξαετίας που μελετάται παρατηρούμε τις μεγαλύτερες μειώσεις εξόδων στις κατηγορία των Έργων όπου μέσα σε μία τριετία είχαμε μείωση 79,98%. Ακολουθούν τα Έξοδα για μελέτες έρευνες πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες με 75,07%, οι πληρωμές για Μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις –παροχές-επιχορηγήσεις-επιδότησεις-δωρεές με 67,69% και οι δαπάνες για τα Αναλώσιμα με 56,54%. Σημαντική μείωση παρουσιάζουν και οι αμοιβές αιρετών και τρίτων με 40,71%.]

Η κατηγορία των έργων – επενδύσεων η οποία παρουσιάζει σχεδόν κάθετη πτώση μέχρι το 2011 ανακάμπτει τα επόμενα χρόνια λόγω της ένταξης νέων έργων στο ΕΣΠΑ και το Π.Δ.Ε. Έτσι η πτώση που το 2011 έφτανε το 64,91% το 2015 είχε υποχωρήσει στο 56,78% που ακόμα και έτσι παραμένει ένα πάρα πολύ υψηλό ποσοστό.

Η κατάταξη των σπουδαιότερων κατηγοριών στα συνολικά έξοδα, δίνει την ακόλουθη σειρά :

2009 : α) Έργα 27,78% β) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 20,52% γ) Παροχές Τρίτων 8,61%

2010 : α) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 25,28% β) Έργα 25,29% γ) Παροχές Τρίτων 9,9%

2011 : α) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 30,03 β) Πληρωμές Οφειλόντων Παρελθόντων Ετών 13,2% γ) Λοιπές Αποδόσεις 10,38%.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

2012 α) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 24,78% β) Έργα 16,81% γ) Πληρωμές Οφειλόντων Παρελθόντων Ετών 15,22%.

2013 α) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 23,49% β) Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων 15,5% γ) Έργα 14,59%.

2014 α) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 24,75 β) Έργα 22,79% γ) Λοιπές Αποδόσεις 12,01%.

2015 α) Έργα 23,40% β) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 23,10% γ) Λοιπές Αποδόσεις 9,83%.

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_07: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ								
ΕΣΟΔΑ €								
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	97.498	44.672	27.869	11.046	23.385	12.566	24.998
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	40.934	17.011	12.968	41.302	44.641	39.672	16.688
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.418.125	1.412.257	1.336.221	840.940	742.842	789.246	1.000.007
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	378.161	439.614	382.601	300.418	318.778	321.086	328.390
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	3.918	26.748	12.663	6.597	15.379	3.742	49.715
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.061.733	1.600.500	1.496.763	955.340	1.004.343	1.195.475	1.524.258
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	37.374	65.027	37.836	39.665	35.990	25.864	23.463
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	4.037.743	3.605.829	3.306.921	2.195.308	2.185.359	2.387.652	2.967.524
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0	0	0	0	0	0	0
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	1.192.173	1.002.023	1.094.265	622.784	507.662	390.152	327.776
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	3.279.498	1.779.711	886.354	2.005.052	2.086.862	1.772.374	2.066.440
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	62.535	4.540	4.593	10.000	3.000	2.200	5.758
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	87.807	60.769	74.577	52.316	76.285	57.809	38.459
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	18.016	7.877	18.716	70.542	10.374	12.372	21.666
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	4.640.029	2.854.920	2.078.505	2.760.693	2.684.182	2.234.907	2.460.100

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	1.127.861	1.060.621	786.805	991.012	747.115	908.787	806.660
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	49.925			442.498	2.400	55.405	22569
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	1.177.786	1.060.621	786.805	1.433.510	749.515	964.192	829.230
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	313.008	8.129	0	0	0	0	0
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	145.068	134.174	160.960	202.792	240.137	227.137	178.137
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	458.076	142.303	160.960	202.792	240.137	227.137	178.137
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	768.776	744.772	741.694	877.229	830.999	937.963	708.860
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	4.941	7.116	9.227	15.365	5.968	48	105
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	773.717	751.888	750.921	892.593	836.968	938.012	708965
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
51 1	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	193.929	254.905	406.806	418.466	1.821.804	1.594.900	2.253.889
51 2	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.078.769	1.413.163	947.404	797.441	1.821.804	1.594.900	2.253.889
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	1.272.698	1.668.068	1.354.210	1.215.907	182180	1594900	2.253.889

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		12.360.049	10.083.629	8.438.322	8.700.805	10.339.768	9.941.699	8.734.141
ΔΑΠΑΝΕΣ €								
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.194.517	2.207.319	2.168.895	1.689.183	1.578.492	1.672.325	1.650.700
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	450.703	377.837	267.201	288.591	216.918	242.940	405.248
62	Παροχές τρίτων	943.086	863.341	710.624	368.439	279.292	495.202	522.805
63	Φόροι και τέλη	5.447	10.993	4.339	3.400	3.866	35.572	48.488
64	Λοιπά γενικά έξοδα	401.707	281.564	152.457	171.486	252.474	225.997	94.718
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	289.395	297.735	293.957	283.560	270.903	261.221	187.149
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	703.307	524.225	305.649	403.637	410.005	428.410	283.246
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	476.066	307.955	153.800	303.150	284.372	261.642	359.855
68	Λοιπά έξοδα	450	212	105	15.787	15.659	6.018	293
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ		5.464.678	4.871.181	4.056.922	3.527.233	3.311.981	3.629.327	3.552.505
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	837.383	262.953	611.309	189.781	1.041.244	407.394	61.909
73	Έργα	2.970.740	2.016.529	594.629	1.145.920	980.155	1.539.556	1.672.073
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	345.711	192.737	86.170	54.230	234.587	20.913	215.888
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	13.989		170.000	70.000	2.000	0	10.000
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		4.167.823	2.472.219	1.462.108	1.459.932	2.257.986	1.967.863	1.959.871
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ								
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	286.395	633.584	953.419	1.037.487	397.518	347.390	264.974
82	Λοιπές Αποδόσεις	773.086	752.426	749.857	791.349	751.495	812.036	702.901
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη					0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		1.059.481	1.386.010	1.703.276	1.828.836	1.149.013	1.159.426	967.875
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
91	Αποθεματικό	1.668.067	1.354.220	1.215.911	1.821.804	1.594.900	1.590.183	2.253.889
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ		1.668.067	1.354.220	1.215.911	1.821.804	1.594.900	1.590.183	2.253.889
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)		12.360.049	10.083.630	8.438.217	8.637.805	8.313.880	8.346.799	8.734.141

Ακίνητη Περιουσία του Δήμου

Η περιουσιακή κατάσταση του Δήμου Τήνου αφορά την ακίνητη περιουσία που αναλύεται στα κτίρια τα οποία διαθέτει και εκμισθώνει στα οικοπέδα και τα αγροτεμάχια που βρίσκονται στην ιδιοκτησία του. Σύμφωνα με τη δήλωση Ε.Ν.Φ.Ι.Α. που αφορά το έτος 2014 ο Δήμος Τήνου παρουσιάζει δικαιώματα σε σύνολο 174 ακινήτων με προσδιοριζόμενη αντικειμενική αξία **27.596.961,47 €**. Από αυτά τα γήπεδα είναι 39 και τα υπόλοιπα είναι κτίρια και οικοπέδα. Τα κτίρια τοποθετούνται ανά οικισμό ως εξής είναι συνολικά ονται παρακάτω στον πίνακα ανά οικισμό ως εξής:

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	Αριθμός κτισμάτων
Τήνος	17
Στενή	4
Τριαντάρος	2
Αρνάδος	1
Καρυά	1
Δυο Χωριά	2
Υστέρνια	6
Όρμος Υστερνίων	2
Καλλονή	2
Ξινάρα	1
Κάμπος	2
Σμαρδάκιτο	1
Κτικάδος	3
Τριπόταμος	1
Καρδιανή	1
Κώμη	4
Σκαλάδος	1
Κρόκος	2
Ποταμιά	1
Φαλατάδος	5
Αγάπη	2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πύργος	17
Όρμος Πανόρμου	3
Μαρλάς	1
Πλατιά	1
Μαμάδος	2
Βεναρδάδος	1
Αθήνα – Πειραιάς	11

Πηγή : Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας και Ταμείου ,2015

Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση- Διαδημοτικές συνεργασίες

Ο Δήμος Τήνου ως μέρος του ευρύτερου Αιγαιακού και κυκλαδικού νησιωτικού χώρου, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του μετέχει σε μια σειρά από διαδημοτικών και περιφερειακών οργανισμών με σκοπό την αντιμετώπιση υπερτοπικών ζητημάτων αλλά και θεμάτων εξειδικευμένου χαρακτήρα μέσα από τη συλλογική δράση. Οι φορείς στους οποίους συμμετέχει ο Δήμος είναι :

1. Περιφερειακή Ένωση Δήμων Νοτίου Αιγαίου
2. Αναπτυξιακή Κυκλάδων.
3. Εθνικό Δημοτικό Δίκτυο Υγείων Πόλεων
4. Δίκτυο «Δάφνη»

Επίσης, σχετικά δραστηριοποιημένος εμφανίζεται ο Δήμος στον τομέα των αδελφοποιήσεων πραγματοποιώντας τις παρακάτω αδελφοποιήσεις

1. Δήμος Σαλαμίνας
2. Δήμος Zousan - Κίνα
3. Δήμος Νικολάγιεφ Ουκρανίας

B.1.4. Αξιολόγηση εσωτερικής κατάστασης Δήμου Τήνου

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάγκη αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών σε αποδοτικότερες δομές – Αναμόρφωση του Ο.Ε.Υ. 2. Έλλειψη συστήματος μέτρησης της αποδοτικότητας και συστήματος διαχείρισης ποιότητας. 3. Έλλειψη τυποποίησης μεθόδων οργάνωσης και διαχείρισης. 4. Οι προσπάθειες ενίσχυσης της διοργάνωσης συμμετοχικών διαδικασιών με ευρεία συμμετοχή πολιτών και φορέων στην προγραμματική διαδικασία ανάπτυξης. 5. Αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δυνατότητα οικονομικών κλίμακας και αύξηση της φέρουσας ικανότητας παροχής υπηρεσιών. 2. Ενιαία Δημοτική κεντρική διοίκηση σε όλο το νησί με καλύτερο συντονισμό και έλεγχο. 4. Δημιουργία κοινής δημοτικότητας για τους Τηνιακούς, σταδιακή εμπέδωση ταυτότητας και άμβλυνση των τοπικών περιορισμών και εμποδίων. 5. Διευρυμένη διαχείριση των τοπικών θεμάτων και εκπροσώπηση όλων των οικισμών μέσω των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων. (αρχή επικουρικότητας) 6. Διατήρηση της ίσης παροχής υπηρεσιών σε

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	<p>στη λειτουργία των δημοτικών επιχειρήσεων και Νομικών προσώπων παράλληλα με των Τμημάτων του Δήμου.</p> <p>6. Έλλειψη ικανού χρόνου για τα πολιτικά στελέχη, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εμπλακούν με ζητήματα επιτελικού χαρακτήρα και στρατηγικού σχεδιασμού και η παρουσίαση τους να επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό σε επίλυση θεμάτων της καθημερινότητας</p> <p>9. Έλλειψη καθηκοντολογίου για όλες τις θέσεις του Ο.Ε.Υ..</p> <p>10. Διασαφήνιση των λειτουργιών μεταξύ Διευθυντών και αντιδημάρχων – εντεταλμένων δημοτικών συμβούλων</p> <p>11. Ανυπαρξία διαυπηρεσιακών δομών συντονισμού που καθιστά ιδιαίτερα προβληματική τη συντονισμένη δράση των υπηρεσιών, την αποτελεσματικότητα στη μεταξύ τους συνεργασία αλλά και τη διάχυση της πληροφορίας.</p>	<p>όλη την Τήνο μέσω αποκεντρωμένων Δημοτικών υπηρεσιών.</p> <p>7. Λειτουργία νέων Δημοτικών Επιτροπών σε εξειδικευμένα θέματα.</p> <p>8. Ενοποίηση – κατάργηση Νομικών Προσώπων υπό νέα μορφή διοίκησης και δυνατότητα αυξημένης συνεργασίας με τις υπηρεσίες του Δήμου.</p> <p>9. Αυξημένη δυνατότητα διαχείρισης και εκτέλεσης ευρωπαϊκών προγραμμάτων με τη Διαχειριστική Επάρκεια.</p> <p>10. Ύπαρξη Κανονισμών και Οδηγών εφαρμογής (π.χ. Ύδρευση , Καθαριότητα)</p> <p>11. Η ύπαρξη δύο ΚΕΠ στο νησί.</p>
	<p style="text-align: center;">Περιορισμοί</p> <p>1.Προχειρότητα στη διαδικασία της πρόσφατης διοικητικής μεταρρύθμισης (Καλλικράτης) με το ανάλογο αντίκτυπο της εφαρμογής στις δημοτικές υπηρεσίες</p> <p>2. Μεταβίβαση πολλών αρμοδιοτήτων στην Τ.Α. χωρίς τη μεταβίβαση ανάλογων πόρων.</p> <p>3. Αυξανόμενη αβεβαιότητα του γενικότερου οικονομικού περιβάλλοντος.</p> <p>4. Μεγάλη καθυστέρηση στη διαδικασία έγκρισης για συγχρηματοδοτούμενα έργα από την Ε.Ε.</p> <p>5.Τα δομικά προβλήματα του ίδιου του θεσμού της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα ως απόρροια των σχέσεων εξάρτησης και παράλληλα ανωριμότητας που παρουσιάζεται μεταξύ των φορέων της αυτοδιοίκησης και της κεντρικής εξουσίας.</p> <p>6.Το ευρύτερο πρόβλημα των ΟΤΑ Α βαθμού αναφορικά με την οικονομική δυσπραγία, λειτουργεί περιοριστικά για την υλοποίηση πολλών αναγκαί-</p>	<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες</p> <p>1.Σημαντική συνολική Δημοτική περιουσία προς αξιοποίηση.</p> <p>2. Νέος Οργανισμός Υπηρεσίας με βάση τη νέα δομή και τις νέες αρμοδιότητες.</p> <p>3. Αναμενόμενη έγκριση διαχειριστικής επάρκειας και εκμετάλλευση πόρων από την Ε.Ε. (Ε-ΣΠΑ, ΕΚΤ κ.λ.π)</p> <p>4. Συνεργασίες με την Περιφέρεια και ομοειδείς Δήμους;</p> <p>5. Δημιουργία πενταετούς Επιχειρησιακού προγράμματος ως εργαλείο μακροπρόθεσμου σχεδιασμού</p> <p>6. Νέο πλαίσιο για την Αυτοδιοίκηση</p>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	ων δράσεων 8. Η διοικητική κατανομή του νησιού ευνοεί την ανάπτυξη ενδοδηματικών ανισοτήτων, γεωγραφικών ή χωροταξικών διαφοροποιήσεων.	
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	1. Καθυστερήσεις στη στελέχωση των τμημάτων. 2. Αναντιστοιχίες δραστηριοτήτων και προσόντων προσωπικού. 3. Μη στελέχωση της νομικής υπηρεσίας του Δήμου. 4. Απουσία εφαρμογής ενός αντικειμενικού συστήματος αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού στα επιμέρους τμήματα βασισμένου σε ποσοτικοποιημένους δείκτες. Ως αποτέλεσμα οι ανάγκες να εκφράζονται με έναν σχετικά υποκειμενικό χαρακτήρα. 5. Ελλείψεις στην ποσοτική στελέχωση σε συγκεκριμένες οργανικές μονάδες που δημιουργούν διαρθρωτικά προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του οργανισμού. 6. Έλλειψη συντονισμένης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης προσωπικού, (πέραν της ατομικής πρωτοβουλίας) 7. Έλλειψη ειδικοτήτων 8. Ουσιαστική κατάργηση του Γραφείου και ΚΕΠ Ξινάρας και του Γραφείου Διοικητικής Εξυπηρέτησης χωρίς άλλη εξασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών για τα Κάτω και Πάνω Μέρη 8. Τάση μείωσης του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	1. Αριθμητική ενίσχυση των υπηρεσιών με νέους υπαλλήλους λόγω κινητικότητας 2. Προσωπικό με μεγάλη εμπειρία στην Αυτοδιοίκηση. 3. Σχεδόν το μισό προσωπικό είναι με τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	1. Περιπτώσεις αναντιστοιχίας της υφιστάμενης οργανωτικής δομής με τις προβλέψεις του ΟΕΥ. 2. Στασιμότητα των προσλήψεων μόνιμου προσωπικού. 3. Περιορισμός προσλήψεων εποχιακού προσωπικού. 4. Αναπροσαρμογή του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. 5. Πολύμηνη εμπλοκή στην κινητικότητα του προσωπικού σε όλο το Δημόσιο.	1. Νέο νομοθετικό πλαίσιο για το προσωπικό. 2. Ενδεχόμενη έλευση προσωπικού από τους υπό κατάργηση Οργανισμούς. 3. Νέος σχεδιασμός και ΟΕΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	<p>1. Έλλειψη ειδικοτήτων τομέα Πληροφορικής.</p> <p>2. Εξάρτηση του Δήμου από εξωτερικά συνεργεία-επιχειρήσεις για λογισμικό - συντήρηση.</p> <p>3. Αυξημένο κόστος δικαιωμάτων και εφαρμογής προγραμμάτων λογισμικού και μη εφαρμογή δωρεάν λογισμικού ανοικτού κώδικα.</p> <p>4. Το υπό σύσταση Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών δεν έχει στελεχωθεί.</p> <p>5. Πολυμορφία στη χρήση των προγραμμάτων και του λογισμικού με αποτέλεσμα την ασυμβατότητα και δυσκολία χρήσης μεταξύ των υπηρεσιών</p> <p>6. Χαμηλό ποσοστό μηχανογράφησης των υπηρεσιών</p> <p>7. Δυσκολία ανανέωσης εξοπλισμού υλικού και λογισμικού νέων τεχνολογιών.</p> <p>8. Ανάγκη βασικού εξοπλισμού σε όλα τα δημοτικά κτίρια πλην Δημαρχείου.</p>	<p>1. Αυξημένη δυνατότητα επικοινωνιακής πολιτικής του Δήμου για την ενημέρωση των πολιτών ς μέσω πολλών νέων μέσων (Διαδίκτυο, Τηλεόραση)</p> <p>2.</p> <p>3. Κάλυψη μέρους της πόλης από το δημοτικό ασύρματο δίκτυο</p> <p>4. Ύπαρξη ευρυζωνικού δικτύου στις δημόσιες υπηρεσίες της πόλης της Τήνου</p> <p>4. Πρόσφατη εμπειρία και συμμετοχή σε προγράμματα με αντικείμενο την πληροφορική (ΣΥΖΕΥΣΙΣ, ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΥΛΕΣ κ.α)</p>
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<p>1.Αδυναμία - άρνηση στελεχών να υιοθετήσουν τη χρήση των νέων τεχνολογιών.</p> <p>2. Μη εφαρμογή ψηφιακού προγράμματος «Διαχείρισης Αιτημάτων του Πολίτη»</p> <p>2. Μη κάλυψη του νησιού με δωρεάν παροχή ψηφιακών υπηρεσιών</p>	<p>1.Ενίσχυση του Δήμου με ειδικευμένο προσωπικό.</p> <p>2.Ύπαρξη δομημένου δικτύου και ηλεκτρονικών υποδομών σε όλα τα δημοτικά κτήρια</p>
ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<p>1. Προβλήματα προσβασιμότητας λόγω ανεπάρκειας χώρων στάθμευσης για τους Δημότες σε αρκετές από τις υπηρεσίες του Δήμου.</p> <p>2. Προβλήματα πρόσβασης από ΑΜ.Ε.Α. σε υπηρεσίες του Δήμου.</p> <p>3. Κόστος συντήρησης οχημάτων - γερασμένος στόλος</p> <p>4. Απουσία αποθήκης υλικού</p> <p>5. Δυσκολία στην συνολική εκτίμηση προμηθειών και κόστους.</p> <p>6. Δυσκολία στο χειρισμό Η/Υ από μέρος των υπαλλήλων του Δήμου.</p> <p>7. Πολλά ανεκμετάλλευτα δημοτικά κτίρια με υψηλό κόστος συντήρησης</p>	<p>1. Σχετική επάρκεια του εξοπλισμού σε σχέση με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών για τις περισσότερες οργανικές μονάδες.</p> <p>2. Ύπαρξη ενός σχετικά ικανοποιητικού στόλου οχημάτων για το μέγεθος του Δήμου.</p>
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	<p>1. Μειωμένη ικανότητα χρηματοδότησης για ανανέωση - συντήρηση κτιρίων και εξοπλισμού από τους κεντρικούς πόρους.</p> <p>2. Απουσία ειδικοτήτων για τη συντήρηση του εξοπλισμού (π.χ. μηχανικοί)</p>	<p>1. Αξιοποίηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας του Δήμου</p>
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<p>1. Δεν έχουν καταγραφεί τα μη ηλεκτροδοτούμενα κτίσματα για το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας.</p> <p>2. Εξέυρεση οφειλετών λογαριασμών .</p> <p>3. Εφαρμογή Κανονισμού ύδρευσης.</p> <p>4. Καταβολή μισθωμάτων για τις υπηρεσίες του Δήμου, παρά την ύπαρξη διαθέσιμων κτιρίων.</p> <p>5. Περιορισμός ελαστικών λειτουργικών δαπανών.</p> <p>6. Στελέχωση Τμήματος Εσόδων Ταμείου και Περιουσίας με υπάλληλο στα έσοδα.</p> <p>7. Κεντρικός έλεγχος δαπανών προμηθειών και αναλωσίμων</p> <p>8. Εξαίρεση οφειλετών τέλους παρεπιδημούντων</p> <p>9. Μισθολογική επιβάρυνση με τη μετακίνηση των υπαλλήλων της Ν.Α από το 2012.</p> <p>10. Έλλειψη Δημοτικής Αστυνομίας και ελέγχου εφαρμογής της νομοθεσίας και των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.</p>	<p>1. Κατάρτιση προϋπολογισμού με βάση ιεραρχημένες προτεραιότητες και ουσιαστική συμμετοχή του υπηρεσιακού επιπέδου</p> <p>2. Αύξηση αποτελεσματικότητας διαθέσιμων πόρων.</p> <p>3. Δυνατότητα νέων πηγών χρηματοδότησης</p> <p>4. Αξιοποίηση της Δημοτικής περιουσίας</p> <p>5. Σύνδεση Οικονομικού Προϋπολογισμού με Τεχνικό Πρόγραμμα και Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.</p>
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<p>1. Συνεχώς μειούμενα και συρικνούμενα έσοδα από Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους.</p> <p>2. Συνεχώς μειούμενα έσοδα από Σ.Α.Τ.Α.</p> <p>3. Μειωμένο τέλος παρεπιδημούντων</p> <p>4. ΟΙ Κ.Α.Π. του νέου Δήμου υπολείπονται αυτών του αθροίσματος των τριών προηγούμενων Ο.Τ.Α.</p>	<p>Δυνατότητα Οικονομικού προγραμματισμού σε βάθος για όλη τη Δημοτική περίοδο (πενταετία)</p>

Κρίσιμα Ζητήματα

1. Ορθολογικοποίηση της διαχείρισης στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων του Οργανισμού
2. Ενδυνάμωση τόσο των δομών όσο και των διαδικασιών προγραμματισμού και στρατηγικής
3. Ενδυνάμωση των πολιτικών επιμόρφωσης –κατάρτισης και δια βίου μάθησης του στελεχιακού δυναμικού του ΟΤΑ
4. Ενσωμάτωση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Οργανισμού με απώτερο στόχο την αποτελεσματικότητα και την παροχή νέου επιπέδου ποιοτικών υ-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

πηρεσιών προς τους δημότες.

5. Συμμετοχή σε δίκτυα της αυτοδιοίκησης αλλά και ευρύτερα εταιρικά σχήματα από το οποία ο Δήμος μπορεί να αποκτήσει οποιασδήποτε μορφής οφέλη
6. Ενίσχυση των συνεργασιών με τον ακαδημαϊκό χώρο αλλά και με τον χώρο των επιχειρήσεων με στόχο την προώθηση της εταιρικής ευθύνης και της έννοιας της κοινωνικής οικονομίας.
7. - Όσο το δυνατόν πιστότερη εφαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων του Καλικράτη, προκειμένου να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις και ανάγκες που τίθενται από το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ.
- 8.- Εκμετάλλευση όλων των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η συγκέντρωση υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων υπό ένα ενιαίο φορέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο νησί.
9. Παροχή του ίδιου επιπέδου υπηρεσιών σε όλους τους δημότες, ανεξαρτήτως τόπου κατοικίας στην Τήνο.
10. Σταδιακή ανάπτυξη νέων οργανωτικών μονάδων στις κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου ανάλογα με τις προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής (Προγραμματισμού/Οργάνωσης/Πληροφορικής, Αγροτικής Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Κοινωνικής Προστασίας, Απασχόλησης, Τουρισμού κ.λ.π.).
11. Η αξιοποίηση, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, του υπάρχοντος προσωπικού και στην τοποθέτησή του σε κατάλληλες θέσεις βάση των ικανοτήτων και της εμπειρίας του.
12. Στην λειτουργία των νομικών προσώπων του Δήμου συμπληρωματικά και επικουρικά με την γενικότερη πολιτική του, και ενσωμάτωση στο Δήμο αυτών που το έργο τους είναι παράλληλο με των Δημοτικών Υπηρεσιών
13. Η χρήση τυποποιημένων διοικητικών διαδικασιών και εντύπων.
14. Η προστασία δεδομένων και αρχαιακού υλικού.
15. Η πρόσβαση στην πληροφορία για όλους τους πολίτες και η διαφάνεια στις ενέργειες της διοίκησης.
16. Οι σύγχρονες και πολιτισμένες συνθήκες εργασίας για υπαλλήλους και δημότες.
17. Η δυνατότητα μέγιστης αξιοποίησης από τα στελέχη του Δήμου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του λογισμικού διοίκησης
18. Αναδιάρθρωση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας
19. Αναδιάρθρωση υπηρεσιών και προσωπικού με βάση τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

B.2. Καθορισμός Στρατηγικής του Δήμου και Αναπτυξιακές Προτεραιότητες.

Κατά τα στάδια της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης και της αξιολόγησης της που προηγήθηκαν, ολοκληρώθηκε ο εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Η στρατηγική του Δήμου Τήνου για την τετραετία 2015-2019 θα πρέπει με αυτές τις παραδοχές που αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια και βεβαίως υπολογίζοντας καθοριστικές παραμέτρους πέραν του επιπέδου του νησιού όπως

- 2) Τη δύσκολη ως και βίαια οικονομική προσαρμογή που έχει συντελεστεί εδώ και μία τριετία για τους Ο.Τ.Α. η οποία δυστυχώς συνδυάστηκε με μια διοικητική μεταρρύθμιση πανελληνίου βεληνεκού και αύξηση των αρμοδιοτήτων χωρίς την ανάλογη ενίσχυση σε πόρους.
- 3) Τις κοινωνικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης πέραν των οικονομικών αποτελεσμάτων σε δημοτικό επίπεδο και την ανάγκη ανακούφισης των δημοτών επίσης πέραν του οικονομικού επιπέδου.
- 4) Την αβεβαιότητα του δημοσιονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος, που υποχρεώνει αντίστοιχα την επιφύλαξη του Δήμου και την προσεκτική τοποθέτηση των δράσεών του σε άκρως στοχευμένες και όσο το δυνατόν πιο σίγουρες παρεμβάσεις από άποψη αποτελεσμάτων.
- 5) Την αναγκαιότητα της συνέχισης χωρίς εκπτώσεις του ρόλου του Δήμου ως του πιο κοντινού στον πολίτη θεσμού, θεματοφύλακα της δημοκρατίας και του συμφέροντος του τόπου μας, εκπροσώπου της τοπικής λαϊκής βούλησης και εφαρμοστή της αξιοπρεπούς διαβίωσης και παροχής ισονομίας προς όλους ανεξαιρέτως τους κατοίκους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το πρώτο βήμα για την επιτυχή αξιοποίηση όλων των στοιχείων που αναφέρθηκαν προηγούμενα είναι ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης για την επίτευξή τους. Για να γίνει αυτό εφικτό θα πρέπει να είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε την αποστολή που έχει ο Δήμος ως φορέας διαχείρισης των τοπικών θεμάτων και το όραμα της Δημοτικής ηγεσίας για τον τόπο και τη μελλοντική του εικόνα.

B.2.1. Αποστολή Δήμου και Όραμα δημοτικής ηγεσίας

Η αποστολή του Δήμου περιγράφεται στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων αλλά και στον επικυρωμένο Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αναφέρει :

«Τη διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και την παροχή δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του»

Στο πλαίσιο αυτό το όραμα του Δήμου ως οργανισμού, για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο, την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση διαμορφώνεται ως ακολούθως:

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ

Η καθιέρωση της Τήνου ως ποιοτικός τόπος κατοικίας και εργασίας, με σεβασμό στο ιδιαίτερο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, με σύγχρονες υποδομές και διακριτή πολιτιστική και παραγωγική ταυτότητα.

Ο Δήμος Τήνου να καταστεί αρωγός των κατοίκων και των επισκεπτών του, θεματοφύλακας της δημοκρατίας, της διαφάνειας, των θεσμών και παραδόσεων του νησιού.

B.2.2. Στρατηγική

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η στρατηγική του Δήμου Τήνου θα αποτελεί συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος της Δημοτικής ηγεσίας

Η διαμόρφωση της στρατηγικής σημαίνει :

1. τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
2. τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης).

Εφόσον έχουν ξεκάθαρα διατυπωθεί το Όραμα, και η Αποστολή και παράλληλα έχουν αποκρυσταλλωθεί τα Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης, το επόμενο βήμα είναι η διατύπωση της Γενικής Στρατηγικής δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο έχει σκοπό ο Δήμος να εκπληρώσει την αποστολή του αλλά και να ολοκληρώσει και επιτύχει το όραμά του και των Γενικών Στρατηγικών Στόχων.

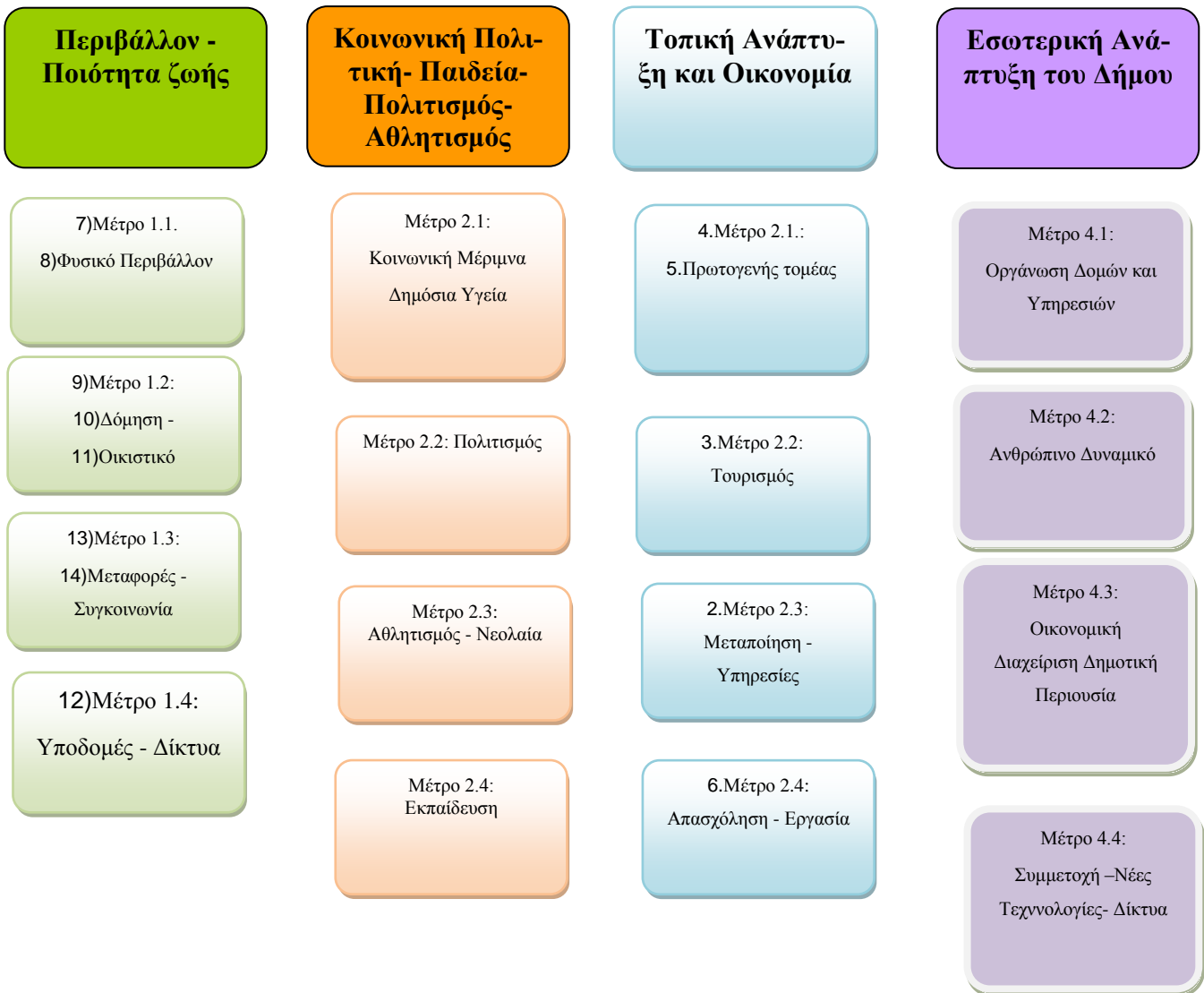
Κομβικό ζήτημα για την αποτελεσματικότητα της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου Τήνου, αποτελεί η «στήριξη» των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων σε μια σειρά χαρακτηριστικών και προϋποθέσεων τα οποία περιγράφηκαν προηγουμένως και συνοψίζονται στα εξής κρίσιμα σημεία για το Δήμο Τήνου :

- 1.Ισονομία και αξιοκρατία στην αντιμετώπιση των δημοτών.
- 2.Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής μέσα από δράσεις κοινωνικής φροντίδας και μέριμνας, ιδιαίτερα για τις ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες.
3. Αναβάθμιση υποδομών.
- 4.Η προστασία και ανάδειξη του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος.
5. Εφαρμογή συμμετοχικών διαδικασιών και προώθηση της συμμετοχής και δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο.
6. Εξασφάλιση ποιοτικής εξυπηρέτησης επισκεπτών.
5. Προώθηση των σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
6. Ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Τήνου
- 7.Φραγμός στις συνέπειες της οικονομικής κρίσης με επενδύσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα
8. Διαφάνεια της διαχείρισης των οικονομικών πόρων του Δήμου και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του.

B.2.3. Άξονες και μέτρα προγράμματος

Συνοψολογίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και γνωρίσματα που συνθέτουν την εικόνα του Δήμου Τήνου όπως αυτά αναφέρθηκαν παραπάνω το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Τήνου προτείνεται, να διαρθρωθεί στους εξής Άξονες Προτεραιότητας και στα επιμέρους Μέτρα αυτών.

Η διαγραμματική τους απεικόνιση έχει ως εξής :

Άξονας 1 : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ		
Μέτρο 1.1.	Φυσικό Περιβάλλον	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
1.1.1	Προστασία και Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος	Τμήμα Τεχνικών έργων, Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας Τμήμα Ύδρευσης και Αποχέτευσης, Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων
1.1.2	Αξιοποίηση φυσικών πόρων και Α.Π.Ε.	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών , Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας,, Γραφείο Φυσικών Πόρων ενέργειας και Βιομηχανίας
1.1.3	Ανάπτυξη υποδομών Πολιτικής Προστασίας	Τμήμα Τεχνικών έργων , Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας

1.1.4	Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση πολιτών	Γραφείο Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας, Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
Μέτρο 1.2.	Δόμηση –Οικιστικό Περιβάλλον	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
1.2.1	Πολεοδομικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός	Τμήμα Δόμησης, Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών
1.2.2	Κατασκευή -Συντήρηση Δημοτικών κτιρίων	Τμήμα Δόμησης, Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών
1.2.3	Αξιοποίηση Κοινόχρηστων – Κοινοφελών χώρων	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών
Μέτρο 1.3.	Μεταφορές – Συγκοινωνίες	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
1.3.1	Βελτίωση Δημοτικού οδικού δικτύου	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών
1.3.2	Βελτίωση λιμενικών υποδομών	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Λιμενικό Ταμείο
1.3.3	Αντιμετώπιση προβλημάτων κυκλοφορίας - στάθμευσης	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών
1.3.4	Βελτίωση μεταφορικών και συγκοινωνιακών υποδομών	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών
Μέτρο 1.4.	Υποδομές - Δίκτυα - Ενέργεια	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
1.4.1	Διαχείριση δικτύων ύδρευσης και εξασφάλιση επάρκειας νερού	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Τμήμα Ύδρευσης Αποχέτευσης
1.4.2	Διαχείριση δικτύων αποχέτευσης - ακαθάρτων	Τμήμα Τεχνικών έργων ,Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Τμήμα Ύδρευσης Αποχέτευσης
1.4.3	Διαχείριση δικτύου ηλεκτροφωτισμού	Τμήμα Τεχνικών έργων Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων
1.4.4	Διαχείριση ευρυζωνικότητας και τηλ/κου δικτύου	Τμήμα Τεχνικών έργων Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
1.4.5	Εξοπλισμός και ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων
Άξονας 2 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ		
Μέτρο 2.1.	Κοινωνική Μέριμνα - Δημόσια Υγεία	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
2.1.1	Αναβάθμιση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας Υγείας	Γραφείο Δημόσιας Υγείας
2.1.2	Αναβάθμιση υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, ΝΠ.Δ.Τ., ΚΕΠΥΔΗΤ

2.1.3	Κοινωνική πολιτική ειδικών κοινωνικών ομάδων	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού Ν.Π.Δ.Τ., ΚΕΠΥΔΗΤ
Μέτρο 2.2.	Πολιτισμός	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
2.2.1	Αναβάθμιση Πολιτιστικών Υποδομών και παρεχόμενων υπηρεσιών	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, ΝΠ.Δ.Τ., ΚΕΠΥΔΗΤ, Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων, Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου
2.2.2	Συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς της Τήνου	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου ΚΕΠΥΔΗΤ, Δημοτικό Ιερό Ίδρυμα Αγία Τριάδας Γύρλας
2.2.3	Ανάδειξη και προβολή πολιτιστικών αγαθών	Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων, Γραφείο Σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης, Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου ΚΕΠΥΔΗΤ,
Μέτρο 2.3.	Αθλητισμός - Νεολαία	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
2.3.1	Στήριξη σχολικού και ερασιτεχνικού αθλητισμού	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού
2.3.2	Δημιουργία -αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων	Τμήμα Τεχνικών έργων ,Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, ΝΠΔΙΤ, ΚΕΠΥΔΗΤ
2.3.3	Συνεργασία με τοπικούς και εθνικούς αθλητικούς φορείς	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού
Μέτρο 2.4.	Παιδεία	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
2.4.1	Δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης	Τμήμα Τεχνικών έργων, Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού
2.4.2	Ενίσχυση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, ΝΠΔΤ, ΚΕΠΥΔΗΤ
2.4.3	Προγράμματα εκπαίδευσης - επιμόρφωσης ενηλίκων	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού
Άξονας 3 : ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ		
Μέτρο 3.1.	Πρωτογενής Τομέας	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
3.1.1	Στήριξη παραγωγών και τοπικών προϊόντων	Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας
3.1.2	Συνεργασίες με τοπικούς φορείς αγροτικής ανάπτυξης	Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας
3.1.3	Δημιουργία και λειτουργία υποδομών αγροτικής ανάπτυξης	Τμήμα Τεχνικών έργων Τμήμα Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών, Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής και Αλιείας
Μέτρο 3.2.:	Τουρισμός	

Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
3.2.1	Ποιοτική αναβάθμιση τουριστικού προϊόντος	Γραφείο Απασχόλησης και σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης, Τουριστική Επιτροπή
3.2.2	Διαφήμιση - προβολή σε τουριστικές αγορές	Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
3.2.3	Συνεργασία με τοπικούς φορείς για τον τουρισμό	Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων, Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Απασχόλησης και σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης
Μέτρο 3.3.:	Μεταποίηση - Υπηρεσίες	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
3.3.1	Αναβάθμιση μεταποιητικής δραστηριότητας	Γραφείο ενέργειας φυσικών πόρων και βιομηχανίας,
3.3.2	Αναβάθμιση εμπορικής δραστηριότητας και υπηρεσιών	Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
3.3.3	Σύνδεση τοπικών ειδών μεταποίησης με την τουριστική δραστηριότητα	Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων, Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Απασχόλησης και σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης
Μέτρο 3.4.	Απασχόληση - Εργασία	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
3.4.1	Ανάπτυξη δράσεων προώθησης απασχόλησης - εργασίας	Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων, Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Απασχόλησης και σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης
3.4.2	Δημιουργία και επέκταση δημοτικών επιχειρηματικών υποδομών	Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων, Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Απασχόλησης και σχεδιασμού Τουριστικής Ανάπτυξης
Άξονας 4 : ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ		
Μέτρο 4.1.	Οργάνωση Διοικητικών Δομών και Υπηρεσιών -	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
4.1.1	Ορθολογική λειτουργία και αναδιοργάνωση υπηρεσιών Δήμου	Γραφείο Δημάρχου, Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας, Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
4.1.2	Ορθολογική λειτουργία και αναδιοργάνωση Νομικών Προσώπων και Δημ. Επιχειρήσεων	Γραφείο Δημάρχου, ΝΠΔΙΤ, ΚΕΠΥΔΗΤ
4.1.3	Διαμόρφωση ασφαλούς και λειτουργικού εργασιακού περιβάλλοντος	Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας
Μέτρο 4.2.	Ανθρώπινο Δυναμικό – Υποδομή	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
4.2.1	Ενίσχυση – υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού	Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας, Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών

4.2.2	Προμήθεια Συντήρηση και αναβάθμιση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού	Γραφείο Τ.Π.Ε. και Επικοινωνιών, Γραφείο Προμηθειών και Αποθήκης
Μέτρο 4.3	Οικονομική Διαχείριση και Δημοτική Περιουσία	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
4.3.1	Βελτίωση Οικονομικής Διαχείρισης Δημοσιονομικός προγραμματισμός	Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών
4.3.2	Αξιοποίηση Δημοτικής περιουσίας	Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών
Μέτρο 4.4.	Συμμετοχή - Νέες Τεχνολογίες- Δίκτυα	
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
4.4.1	Δημόσιες Σχέσεις- Ενημέρωση - Συμμετοχικότητα	Γραφείο Δημάρχου, Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
4.4.2	Ηλεκτρονικές υπηρεσίες Διαχείριση δικτυακών τόπων -	Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών,
4.4.3	Ένταξη σε διεθνή και εθνικά δίκτυα - προγράμματα συνεργασίας	Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης Τμήμα Τεχνικών έργων Η/Μ Έργων και Συγκοινωνιών

**ΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟΧΟΥ ΜΕ ΔΡΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΠΕΡΙΟΔΟ**

ΣΤΟΧΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΙΕΡΑΡΧΗΣ	ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ/ ΤΜΗΜΑ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ/ ΤΜΗΜΑ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
						1	2		1	2	
Προστασία και Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος	1.1.1.1	Αποκατάσταση ΧΑΔΑ Μαρμαριές	A	Δ.Κ. Τήνου	358.900	ΕΣΠΑ	ΠΔΕ	2017	Τμήμα Τεχνικών Έργων		Υλοποίηση
	1.1.1.2	Αποκατάσταση ΧΑΔΑ Φανερωμένη	A	Τ.Κ. Πανόρμου	82.505,21	ΕΣΠΑ	ΠΔΕ	2016	Τμήμα Τεχνικών Έργων		Υλοποίηση
	1.1.1.3	Αποκατάσταση ΧΑΔΑ Τσικνιάς	A	Τ.Κ. Στενής	200.100,01	ΕΣΠΑ	ΠΔΕ	2016	Τμήμα Τεχνικών Έργων		Υλοποίηση
Αξιοποίηση φυσικών πόρων και Α.Π.Ε.											
Ανάπτυξη υποδομών Πολιτικής Προστασίας											
Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση πολιτών											
Πολεοδομικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός	1.2.1.1	Κατασκευή έργων υποδομής σε περιοχές του Εγκεκριμένου	B	Χώρα				2017 - 2019	Τμήμα Τεχνικών Έργων		Σε φάση ωρίμανσης

		σχεδίου Δήμου Τήνου									
Κατασκευή - Συντήρηση Δημοτικών κτιρίων	1.2.2.1	Επισκευή Παλαιού Κτιρίου Δημ. Σχολείου Υστερνίων	Γ	Υστερνία	250.000	ΠΔΕ	2018		Τμήμα Τεχνικών Έργων		Σε φάση ωρίμανσης
Αξιοποίηση Κοινόχρηστων - Κοινοφελών χώρων	1.2.3.1	Ανάπλαση πλατειών και κοινοχρήστων χώρων	Β	Δήμος Τήνου	45.000	ΣΑΤΑ	2016	Οικονομική Επιτροπή			Όριμο
Βελτίωση Δημοτικού οδικού δικτύου	1.3.1.1	Δρόμος Μύλοι - Θεοτόκου	Γ	Τ.Κ. Υστερνίων	614.668,55	ΠΔΕ	2019	Τμήμα Τεχνικών Έργων			Σε φάση ωρίμανσης
	1.3.1.2	Διαμόρφωση οδών	Β	Δήμος Τήνου	20.000	ΣΑΤΑ	2016	Οικονομική Επιτροπή			Όριμο
Βελτίωση λιμενικών υποδομών	1.3.2.1	Επέκταση Εξωτερικού Λιμένα Τήνου	Α	Τήνος				Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	Λιμενικό Ταμείο Τήνου Άνδρου		Όριμο
	1.3.2.2	Αλιευτικό Καταφύγιο Λιμένα Πανόρμου	Γ	Πάνορμος		ΊΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ	2018	Λιμενικό Ταμείο Τήνου Άνδρου			Σε φάση ωρίμανσης
Αντιμετώπιση προβλημάτων κυκλοφορίας - στάθμευσης	1.3.3.1	Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης	Α	Κάμπος	6.000	ΣΑΤΑ	2016	Οικονομική Επιτροπή			Όριμο
Βελτίωση μεταφορικών και συγκοινωνιακών υποδομών	1.3.4.1	Κατασκευή υδατοδρομίου στο λιμένα Τήνου	Α	Χώρα			2018	Λιμενικό Ταμείο Τήνου Άνδρου			Σε φάση ωρίμανσης
Διαχείριση δικτύων ύδρευσης και εξασφάλιση επάρκειας νερού	1.4.1.1	Εξωτερικά έργα ύδρευσης Ζωδεμένης Λιμοκού	Β	Τ.Κ. Υστερνίων, Καλλονής και Πανόρμου	1.000.000	ΕΣΠΑ	2018	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Ύδρευσης και Αποχέτευσης		Σε φάση ωρίμανσης
Διαχείριση δικτύων αποχέτευσης - ακαθάρτων	1.4.2.1	Επέκταση Δικτύου αποχέτευσης	Β	Τ.Κ. Πανόρμου και Στενής	8.000	ΊΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ	2016	Οικονομική Επιτροπή			Σε φάση ωρίμανσης
Διαχείριση δικτύου ηλεκτροφωτισμού	1.4.3.1	Επέκταση δικτύου ηλεκτροφωτισμού	Γ	Δήμος Τήνου	30.000	ΣΑΤΑ	2016	Οικονομική Επιτροπή			Σε φάση ωρίμανσης
Διαχείριση ευρυζωνικότητας και τηλ/κου δικτύου											

Εξοπλισμός και ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων	1.4.5.1	Κατασκευή ΧΥΤΥ	A	Τ.Κ. Αγάπης	7.000.000	ΕΣΠΑ		2018	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Σε φάση ωρίμανσης
	1.4.5.2	Κατασκευή ΣΜΑΥ	A	Τ.Κ. Κάμπου	350.000	ΕΣΠΑ		2018	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Ώριμο
	1.4.5.3	Κατασκευή Πράσινου σημείου και μικρών σημείων συλλογής	A	Τ.Κ. Τήνου Χώρα και Πύργος	330.000	ΕΣΠΑ		2018	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Σε φάση ωρίμανσης
	1.4.5.4	Εξοπλισμός Ανακύκλωσης	A	Δήμος Τήνου	50.000	ΕΣΠΑ	Ε.Ε.Α.Α.	2017	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Σε φάση ωρίμανσης
	1.4.5.5	Εφαρμογή συστήματος ανακύκλωσης και κομποστοποίησης	A	Δήμος Τήνου	50.000	ΕΣΠΑ	Ίδιοι Πόροι	2016 - 2018	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Υλοποίηση
	1.4.5.6	Εξοπλισμός Κομποστοποίησης	A	Δήμος Τήνου	120.000	Ίδιοι Πόροι	ΕΣΠΑ	2017	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Σε φάση ωρίμανσης
	1.4.5.7	Τηλεματική Διαχείριση οχημάτων καθαριότητας	B	Δήμος Τήνου	65.000	Ίδιοι Πόροι	ΕΣΠΑ	2018	Γραφείο Τ.Π.Ε.	Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Απορριμμάτων	Σε φάση ωρίμανσης
Αναβάθμιση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας Υγείας											
Αναβάθμιση υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας	2.1.2.1	Κατασκευή Κέντρου Σίτισης	A	Χώρα	420.760,28	ΕΣΠΑ		2016	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Ι.Μ. Τήνου	Υλοποίηση
	2.1.2.2	Λειτουργία Κέντρων Κοινότητας	A	Χώρα	40.000	ΕΣΠΑ		2016	Τμήμα Προγραμματισμού	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού	Υλοποίηση
Κοινωνική πολιτική ειδικών κοινωνικών ομάδων	2.1.3.1	Συνέχιση Λειτουργίας ΚΗΦΗ	A	Δήμος Τήνου	110.000	ΕΣΠΑ		2016	Τμήμα Προγραμματισμού	ΚΕΠΥΔΗΤ	Υλοποίηση

Αναβάθμιση Πολιτιστικών Υποδομών και παρεχόμενων υπηρεσιών	2.2.1.1	Επισκευή και Συντήρηση Κιν/φου Αιολίς	A	Χώρα	2.325.000	ΕΣΠΑ	ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ	2017	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Προγραμματισμού	Ώριμο
	2.2.1.2	Ανάπλαση παλαιού ελαιοτριβείου Περάστρας	Γ	Περάστρα		ΕΣΠΑ		2019		Τμήμα Τεχνικών Έργων	Σε φάση ωρίμανσης
Συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς της Τήνου											
Ανάδειξη και προβολή πολιτιστικών αγαθών											
Στήριξη σχολικού και ερασιτεχνικού αθλητισμού											
Δημιουργία - αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων	2.3.2.1	Αντικατάσταση χλοοτάπητα και εργασίες ΔΑΚ Τήνου (Βίντσι)	A	Χώρα	185.000	ΕΣΠΑ	ΣΑΤΑ	2018		Τμήμα Τεχνικών Έργων	Ώριμο
Συνεργασία με τοπικούς και εθνικούς αθλητικούς φορείς											
Δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης	2.4.1.1	Επισκευή Παιδικού Σταθμού	A	Χώρα	520.000	ΕΣΠΑ		2017		Τμήμα Τεχνικών Έργων	Ώριμο
	2.4.1.2	Επισκευή Σχολείου Καλών Τεχνών Πανόρμου	B	Πύργος	150.000	ΕΣΠΑ		2018		Τμήμα Τεχνικών Έργων	Σε φάση ωρίμανσης
	2.4.1.3	Συντηρήσεις - επισκευές σχολικών κτιρίων	A	Δήμος Τήνου	148.000	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	Σχολική ΣΑΤΑ	2016	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Τμήμα Η/Μ Έργων και συγκοινωνιών	Ώριμο
Ενίσχυση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων											
Προγράμματα εκπαίδευσης - επιμόρφωσης ενηλίκων											
Στήριξη παραγωγών και τοπικών προϊόντων											

Συνεργασίες με τοπικούς φορείς αγροτικής ανάπτυξης											
Δημιουργία και λειτουργία υποδομών αγροτικής ανάπτυξης											
Ποιοτική αναβάθμιση τουριστικού προϊόντος	3.2.1.1	Χάραξη διαδρομών και σηματοδότηση αγροτικού οδικού μονοπατιών δικτύου με χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών	A	Δήμος Τήνου	20.000	ΕΣΠΑ	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	2016 - 2019	Τμήμα Προγραμματισμού	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Σε φάση ωρίμανσης
	3.2.1.2	Συντήρηση – καθαρισμός αγροτικού δικτύου μονοπατιών	A	Δήμος Τήνου	40.000	Ίδιοι Πόροι		2016	Τμήμα Προγραμματισμού	Τμήμα Τεχνικών Έργων	Υλοποίηση
	3.2.1.3	Αποκατάσταση μονοπατιού	B	Καρυά	6.800	ΣΑΤΑ		2016	Οικονομική Επιτροπή	Τουριστική Επιτροπή	Ώριμο
	3.2.1.4	Στρατηγικό σχέδιο για τον Τουρισμό	A		12.000	ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ		2017	Οικονομική επιτροπή	Τουριστική Επιτροπή	Σε φάση ωρίμανσης
Διαφήμιση - προβολή σε τουριστικές αγορές	3.2.2.1	Συμμετοχή σε εκθέσεις	A		20.000	ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ		2016	Οικονομική Επιτροπή	Τουριστική Επιτροπή	Υλοποίηση
Συνεργασία με τοπικούς φορείς για τον τουρισμό											
Αναβάθμιση μεταποιητικής δραστηριότητας											
Αναβάθμιση εμπορικής δραστηριότητας και υπηρεσιών											
Σύνδεση τοπικών ειδών μεταποίησης με την τουριστική δραστηριότητα											
Ανάπτυξη δράσεων προώθησης απασχόλησης - εργασίας											

Δημιουργία και επέκταση δημοτικών επιχειρηματικών υποδομών											
Ορθολογική λειτουργία και αναδιοργάνωση υπηρεσιών Δήμου											
Ορθολογική λειτουργία και αναδιοργάνωση Νομικών Προσώπων και Δημ. Επιχειρήσεων											
Διαμόρφωση ασφαλούς και λειτουργικού εργασιακού περιβάλλοντος											
Ενίσχυση – υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού											
Προμήθεια Συντήρηση και αναβάθμιση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού											
Βελτίωση Οικονομικής Διαχείρισης Δημοσιονομικός προγραμματισμός											
Αξιοποίηση Δημοτικής περιουσίας											
Ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς φορείς και πολίτες											
Διαχείριση δικτυακών τόπων - ευρυζωνικότητα											
Ενίσχυση διαφάνειας και ελέγχου											

Συμμετοχή - Νέες Τεχνολογί- ες- Δίκτυα											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--